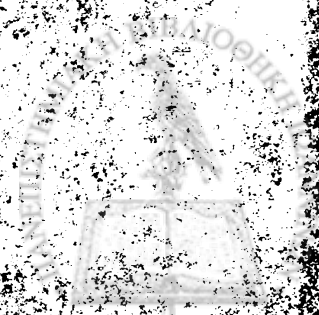

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

026000334305

BK
K 326

Δρ. Εω. 139043

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΑ ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ

ΥΠΟ

ΕΥΔΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΔΑ

Μητροπολίτου Κορυθαῶς

Τακτικοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου

ΑΝΑΤΥΠΟΝ

Ἐκ τοῦ ιε' τόμου τῆς «Ἀγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης» 1950

ΕΝ ΒΟΛΩ, 1950

1. ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΣΥΝΑΞΕΩΣ

Ἀπὸ τῆς καθιερώσεως τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου (1926) ἐχρημάτισαν ἐν Ἀγίῳ Ὁρει 12, νομίζω, διοικηταί. Σπανίως ὅμως παρετηρήθη ἀρμονικὴ συνεργασία αὐτῶν μετὰ τῶν τοπικῶν ἀρχῶν, ἐν ἐξαιρέσωμεν τὸν πρῶτον, τὸν μακαρίτην Μπατιστᾶτον. Εἶχε πολὺ δίκαιον ὁ αὐτοκράτωρ Ἰωάννης Τσιμισκῆς, ὁ ἀείμνηστος κτήτωρ τῆς Μεγίστης Λαύρας, προοιμιαζόμενος εἰς τὸ Α΄. Τυπικὸν (970) ν' ἀποκλείῃ τὴν ἀνάμειξιν ξένων προσώπων εἰς τὰ κοινὰ τοῦ ἱεροῦ Τόπου: «μὴ... ὑπὸ κοσμικὸν ἄγεσθαι κριτήριον μηδὲ παρ' ἀρχοντικῶν προσώπων τὰ κατ' αὐτοὺς διεξετάζεσθαι... διὰ τὸ τὰ τῶν μοναχῶν τοῖς κοσμικοῖς μὴ διὰ θάθος θυνάμενα ἰκέσθαι· ἄλλα γὰρ τὰ τῶν μοναχῶν ἦθη αἱ τε διαφοραὶ καὶ ἐγκλήσεις καὶ αἱ κατ' αὐτῶν ἀποφάσεις». (¹) Ἀνεμένομεν πάντες, καὶ πρῶτος ὁ γράφων ταῦτα, ἀπὸ τῆς ἐλληνικῆς κατοχῆς, ἥνως φυγαδεύτριαν τῶν ἐπὶ τουρκοκρατίας κακῶν ἐχαιρετίσαμεν, βελτίωσιν καὶ ἀνύψωσιν τοῦ καθεστώτος, εἰς ἣν περιωπὴν ἀνήγαγον αὐτὸ οἱ ἀξιόμνητοι βυζαντινοὶ αὐτοκράτορες. Βαυκαλιζόμενος ὑπὸ τῆς γλυκείας ταύτης ἐλπίδος προθύμως ἀνέλαβον τῷ 1914 νὰ ὑποβοηθήσω τὴν κρατικὴν χειρονομίαν καὶ παρακληθεὶς ὑπέβαλον ἐκτενέστατον ἀνορθωτικὸν ὑπόμνημα, ἧς κατ' ἀκολουθίαν μοι ἀνετίθετο ἡ ἐφαρμογὴ σπουδαίων μεταρρυθμίσεων, ὧν ἡ ἀρχὴ ἐγένετο ἀπὸ τῆς πρώτης τῇ τάξει Μεγ. Λαύρας. Ἀλλὰ τὰ ἐπακόλουθα τραγικὰ γεγονότα καὶ ἡ ἐγκατάλειψίς μου ὑπὸ τοῦ κράτους, ἔνεκεν ἐξωτερικῆς πιέσεως, μὲ ἐπεισαν, ὅτι σπουδαῖα πράγματα δὲν ἔπρεπε νὰ ἀναμείνωμεν ἐκ τῆς κρατικῆς ἀναμίξεως. Ἀνακληθεὶς τῷ 1924 ὑπὸ τῆς Μετανοίας μου ἠξιώθην νὰ προσφωνήσω τὸν πρῶτον διοικητὴν ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Μονῆς παρὰ τῇ Ἱ. Κοινοτήτι. Πρὶν φθάσω ἐξ Ἀθηνῶν εἶχον δημοσιεύσει εἰς τὸ «Ἐμπρός» ἐννέα ἄρθρα, δι' ὧν ἀνέπτυξα ἐν ἐκτάσει τὰ δέοντα γενέσθαι, ἅπερ εἶχεν ἐγκρίνει ἡ κυβέρνησις· διὰ τοῦτο εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ καταστατικοῦ χάρτου οὐδέποτε ἦλθεν ἡ Ἱ. Κοινότης εἰς σύγκρουσιν πρὸς τὸν διοικητὴν. Δὲν ἦτο μόνον τοῦτο. Οἱ πρῶτοι διοικηταὶ μέχρι τοῦ κ. Πανουργιά, ἦσαν πάντες συνῆδ' αὐτῇ Κατ. χάρτῃ τῆς κασιέρας ἥτοι τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν, πρῶτην πρόξενος καὶ ἀνώτεροι αὐτοῦ ὑπάλληλοι, μεθ' ὧν ἡδύνατο δ

(¹) Οὐσπένσκη Χριστ. Ἀνατολή, Ἀθῶς, τόμος III. Κίεβον 1877, σ. 265. Τῶν Τυπικῶν τοῦ ἁγίου Ὁρους αὐθεντικὸν κείμενον καὶ πλήρες δὲν ἔχομεν εἰσέτι. Ὅλοι οἱ Εὐρωπαῖοι μεταχειρίζονται τὸ βιβλίον τοῦ Φιλίππου Μάγερ (1894) διότι περιέχει ὅλα τὰ Τυπικά καὶ ἄλλα σχετικὰ. Ἀλλὰ τοῦτο προέρχεται ἐκ κώδικος τοῦ ΙΗ΄ αἰῶνος εὕρισκομένου εἰς τὸ ἀνωθεν τῶν Καρεῶν Λαυρ. κελλίον τῆς ἁγίας Τριάδος. Ἐπρομηθεύθην ἐκ Γερμανίας δύο ἀντίτυπα, ἀλλ' οὐδέτερον ἔχω ἐνταῦθα. Τὸ ἐν ἀριφρασίᾳ εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Μονῆς, καὶ τὸ ἕτερον ἔχω ἐν τῇ ἐκεῖ βιβλιοθήκῃ μου. Εὐτυχῶς ἔχω τὸν Οὐσπένσκη.

τόπος νὰ συνεννοηθῇ εὐκολώτερον—δὲν ἦσαν, ὅπως νῦν, ἀπλῶς δικηγόροι—'Ο μακ. Δ. Πετρακάκος, ὁ εἶπερ τις καὶ ἄλλος ἐνδεδειγμένος διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην, ἐστάθη ἀδύνατον νὰ τὴν ἐπιτύχῃ, καίτοι εἶχεν ὅλα τὰ μέσα, μόνον καὶ μόνον διότι δὲν προήρχετο ἐκ τοῦ διπλωματικοῦ κλάδου, παρ' ὅλα ὅτι εἶχε χρηματίσει καὶ νομάρχης, νομάρχαι δὲ τότε διωρίζοντο διακεκριμένοι ἄνδρες. 'Ο νῦν διοικητὴς κ. Παναγιωτᾶκος—καὶ εἶναι ὁ μόνος διοικητὴς, ὃν δὲν ἔσχον τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσω—ἀπασχολεῖ τὴν 'Ι. Κοινότητα καὶ ταράσσει τὴν ἡσυχίαν τοῦ ἱεροῦ Τόπου, ὡς μανθάνω, μὲ τὴν ἄκαιρον ἀνακίνησιν δύο ζητημάτων, πλαισιουμένων εὖ τε καὶ καλῶς ἐν τῇ αἰωνοβίῳ τοῦ Ἁγίου Ὄρους καθεστῶτι. Ἀγωνίζεται δηλ. νὰ ἐμποδίσῃ τὴν σύγκλησιν Διπλῆς συνάξεως καὶ τὴν ἀποστολὴν ἀντιπροσωπείας εἰς Ἀθήνας. Περὶ τούτων ἐπιμόνως παρακληθεὶς ἐξ ἁγίου Ὄρους νὰ γράψω ἐδίστασα ἐπὶ πολὺ νὰ πράξω τοῦτο, διότι ὡς ἀρχιερεὺς ἔχω πᾶσαι ν' ἀναμιγνύωμαι εἰς τὰ τοῦ ἁγίου Ὄρους, καίτοι οὐδὲ στιγμὴν ἐλησμόνησα, ὅτι εἶμαι Ἀγιορείτης, καὶ τώρα ἐνίκησε τὸ τελευταῖον καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀπαντῶ ἐπὶ τοῦ πρώτου ζητήματος. Οἱ Ἕλληνες πολιτικοὶ δὲν ἐξετίμησαν δυστυχῶς τὸ ἀγιορειτικὸν καθεστῶς δεόντως, ὅπερ εἶναι σεβαστὸν λείψανον τῆς Ἀθηναίων πολιτείας, ὡς διετύπωσεν αὐτὴν ὁ κάλαμος τοῦ Μακεδόνος φιλοσόφου. Εἰς τὴν «Θρησκευτ. καὶ χριστιανικὴν Ἐγκυκλοπαιδεῖαν» (1936) ἐγράψαμεν τὸ ἄρθρον «Ἀθως» εἰς 200 καὶ πλέον σελίδας διηρημένον εἰς δύο μέρη ὅλως πρωτότυπον, τὸ περὶ γενέσεως τοῦ ἀγιορειτικοῦ μοναχικοῦ βίου καὶ τὸ περὶ τοῦ ἀρχαίου πολιτεύματος τοῦ Ἀθω. Εἰς τὸ τελευταῖον ἀπεδείξαμεν, ὅτι ἐνταῦθα σώζονται μέχρι σήμερον τὰ τρία μέρη τῆς ἀρχαίας ἐκείνης πολιτείας: «τὸ βουλευόμενον», «τὸ περὶ τὰς ἀρχάς» καὶ «τὸ δικάζον» (ἐνθ. ἀνωτ. σ. 594 - 595). (') Ἐθαμβώθη ὁ κόσμος ὅλος, ὅταν ἀνεκαλύφθῃ τῇ 1890 ὑπὸ τοῦ Ἀγγλοῦ Kenyon ὁλόκληρον τὸ κείμενον τῆς Ἀθηναίων πολιτείας εἰς τοὺς παπύρους τῆς Ὀξυρύγχου, καὶ οἱ Ἕλληνες οὐδεμίαν προσοχὴν δίδουσιν εἰς τὸ καθεστῶς τοῦ Ἀθω, ἐν ᾧ διεσώθη εἰς διηνεκὴ ἐφαρμογὴν ἡ πολιτεία ἐκείνη. Ὅπως ἐπὶ τοῦ Ἀραράτ ἐκέλευσεν ἡ Κιβωτὸς τοῦ Νῶε, οὕτως ἐπὶ τοῦ ὑπεργείου Ἀθωνος ἐσώθη τὸ τιμαλφές κειμήλιον τῆς ἀρίστης πολιτείας. Ἐνταῦθα κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα ἐπεφοίτησεν ὁ Ἀγγλος φιλόσοφος Θωμᾶς Μῶρος, ἵνα γράψῃ τὴν «Οὐτοπίαν» καὶ ἀνεκάλυψεν ὅντως, ἐκείνο ὅπερ οὐδαμοῦ ἠδυνήθη νὰ συναντήσῃ, ὅπως ὁ Πλάτων τὴν ἰδεώδη «Πολιτείαν» του εἰς τὴν ὑπερπόντιον Ἀτλαντίδα, ἐνθα κατὰ παράδοξον σύμπτωσιν καὶ νῦν ζῶσιν οἱ εὐτυχεῖς θνητοὶ εἰς τὴν ἀρίστην δημοκρατίαν. Πρὸς Θεοῦ μὴ θίγεται τὸ ἀριστοτεχνικὸν τοῦτο πολίτευ-

(') 'Ο κ. Παναγιωτᾶκος γράψας τὴν «Ὁργάνωσιν τοῦ μοναχ. πολιτεύματος ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Ἀθω» (Ἀρχεῖον ἐκκλησ. καὶ κανον. δικαίου, ἐτ. Δ'. τευχ. 2. Ἀθῆναι 1949 σ. 79 - 192) δὲν ἐγνώριζε τὴν ἐργασίαν ταύτην, οὔτε ἄλλην ἐμὴν ἐκ τῶν 2 - 3 δεκάδων κυκλοφορουσῶν περὶ Ἁγίου Ὄρους. Μὴ γνωρίζων δὲ τὸ ἱστορικὸν μέρος καὶ γράψας ὡς ἀπὸ τρίτου καὶ ὡς δικανικὸς ἀνὴρ, ἐποίησατο οὐκ ὀλίγην σύγχυσιν εἰς τὴν διατύπωσιν τῶν γνωμῶν του· «καλῶς ἂν τις ἐξετάσειεν, εἰ ἀπ' ἀρχῆς γιγνόμενα θεωρήσειε τὰ πράγματα» εἶπεν ὁ Ἀριστοτέλης.

μα, ὅπερ οἱ αἰῶνες καὶ αὐτὴ ἡ Τουρκοκρατία ἐσεβάσθη. Ἀναλύσαντες τὸ πολίτευμα τοῦτο ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ ἐγράφομεν: «ἐκ τῶν ἐκτεθέντων συνάγεται, ὅτι αἱ τακτικαὶ καὶ αἱ ἑκτακτοὶ συνάξεις εἶναι ἀνεξάρτητα σώματα» (σ. 578)· ὥστε αἱ ἑκτακτοὶ συνάξεις ἢ ἡ διπλὴ σύναξις, ὡς λέγεται νῦν, ὑπῆρχον ἀνέκαθεν ὡς θεσμὸς πανάρχαιος· διὸ καὶ διετηρήθη διὰ τοῦ χρόνου ἀλώβητος. Τὸ ὅτι ὅλα τὰ Τυπικὰ δὲν προβλέπουσιν, ὅπως οὐδ' ὁ Καταστ. χάρτης, αὐτὸ οὐδὲν σημαίνει· διότι οἱ θεσμοὶ ἐγκεχαραγμένοι εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ λαοῦ, εἶναι αἱ ἄγραφοι πλάκες τοῦ φυσικοῦ δικαίου, εἶναι ἀπαύγασμα τῆς πανδήμου λαϊκῆς θελήσεως, καὶ κατισχύουσι τοῦ θετοῦ δικαίου, ὅπερ οἱ νομοθέται χωρὶς πολλάκις νὰ ἐρωτήσωσι τὸν λαὸν ψηφίζουσιν. Οἱ θεσμοὶ οὕτως εἰς τὰς ἀρίστας πολιτείας συμπίπτουσι μετὰ τοῦ θείου δικαίου, ὅθεν καὶ Θέμις ἢ θεὰ τῶν νόμων παρ' ἀρχαίοις ἐλέγετο. Μήπως ὁ Καταστ. χάρτης περιλαμβάνει τὸ πᾶν καὶ εἶναι τέλειον κατασκευάσμα; Ἄν ἦτο τοιοῦτος βεβαίως δὲν θὰ ὑπέκειτο εἰς ἀναθεώρησιν. Τὸ ἐλληνικὸν σύνταγμα ἀπὸ τοῦ 1863 μέχρι σήμερον διήλθεν ἐκ τῶν 4 ἐθνοσυνελεύσεων, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν αὐτὸ τέλειον (¹). «Εἰς τὰ ὅμματα τῶν μεταγενεστέρων ὅτι δὲν εἶναι τετελειωμένον, ἔγραφεν ὁ Πλίνιος εἰς τὰς ἐπιστολάς του, θεωρεῖται ὡς μὴ ἐγκεχειρισμένον» (²). Ἀλλ' ὡς παρατήρησεν ὁ μακ. Πετρακάκος σημειούμενος τὰς ἐλλείψεις τῶν Γεν. κανονισμῶν τοῦ Ἀγ. Ὁρους: «ἐκείνο ὅμως, ὅπερ ἐξαιρετικῶς πρέπει νὰ ἐξαρθῇ, ὑπάρχει τὸ πνεῦμα τὸ κυριαρχοῦν πρὸς ἀναλλοίωτον τοῦ καθεστῶτος ἐπὶ τῶν σημαινόντων καὶ ἐπιμάχων ἄλλοτε ζητημάτων τὴν διατήρησιν» (Τὸ μοναχικὸν πολίτευμα τοῦ Ἀγίου

(¹) Εἶναι δὲ γνωστὸν τοῖς Ἀγιορείταις, ὅτι ὁ Καταστ. χάρτης δὲν εἶναι ἔργον σοβαρᾶς μελέτης καὶ ἀναδιურήσεως τῶν Τυπικῶν. Τὸ κείμενον, ὅπερ ὑπεδλήθη εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῇ 1923, ἐπιγράφεται: «Σχέδιον Καταστατικοῦ χάρτου τοῦ Ἀγ. Ὁρους Ἀθω ψηφισθὲν ἐν σπουδῇ μεγάλῃ ὑπὸ τῆς ἱερᾶς ἐκτάκτου διπλῆς συνάξεως τῶν εἰκοσιν ἱερῶν Μονῶν» (πλὴν τῆς τοῦ Ρωσικοῦ. Προσοχὴ εἰς τὸ ἄγ. Ὁρος, 1926, σ. 39). Ἡ ἐν Ἀθήναις ὅμως ἐπιτροπὴ δὲν ἐσπευδεν. Ἐπὶ ἡμιόλιον ἔτους ἀνεθεώρησε μόνον τὰ πρῶτα 11 ἄρθρα! Ἦτο Μάϊος νομίζω τοῦ 1924, ὅτε παρέστην εἰς τὴν Διπλὴν σύναξιν καὶ ἀνεγνώσθη ἐπιστολὴ τῆς ἐν Ἀθήναις ἀντιπροσωπείας τῆς συνεργαζομένης μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς, ἣτις ἔγραφε «νὰ κάμωμεν ἐνέσεις εἰς τὰ μέλη (ἐξαιρουμένου τοῦ Εὐταξίου) διότι λίαν νωχελῶς ἐργάζονται» καὶ ὥριζε καὶ τὰ ποσά! ὡς πρῶτος τῇ τάξει λαβὼν τὸν λόγον ἐτορπίλλισα κυριολεκτικῶς τὴν τοιαύτην ἐπιτροπὴν, ὅλως ἀαρμοδίαν νὰ ἀναθεωρήσῃ τὸν χάρτην. Ἀλλοίμονον δὲ εἶπον, ἂν ἀντιληφθῶσιν, ὅτι τὰ ταμεῖά μας εἶναι ἀνοικτὰ δι' αὐτούς, οὐδέποτε θὰ ἀποκτήσωμεν χάρτην! Ἐγράψαμεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, ὅτι οὔτε νὰ περιμένωμεν οὔτε νὰ πληρώνωμεν εἰμεθα διατεθειμένοι, ἀλλ' οὔτε καὶ μεταβολὰς οὐσιώδεις θὰ ἐγκρίνωμεν. Ἐχομεν τοὺς Γενικοὺς κανονισμοὺς· ἀπετάθημεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ἅπερ δὲν εἶχον ἐρωτηθῇ, καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἔληξεν ἡ ὑπόθεσις (ἐνθ' ἄνωτ. σ. δ', ε').

(²) Αἱ ἀτέλειαι λοιπὸν τοῦ Κατ. χάρτου συμπληροῦνται ὑπὸ τῶν κατ' ἔθος διατηρουμένων ἀγράφων θεσμῶν· π. χ. περὶ τῆς ἐγκαθιδρύσεως ἡγουμένου ὀρίζεται, ὅτι ἅμα τῇ ὑπὸ τῆς ἀδελφότητος ἐκλογῇ στέλλεται ἔγγραφον εἰς τὴν Ἱ. Κοινότητα, «διὰ τὴν κατὰ τὰ ἔθιμα ἐγκαθιδρύσιν» (ἄρθρ. 114). Ἐθὸς δὲ εἶναι ἡ κáθοδος εἰς τὴν Μονὴν τῆς Κοινότητος, καὶ ἡ ἐγχείρισις τῆς ἡγουμ. ράβδου ὑπὸ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Λαύρας.

“Ορους” Αθω, Αθήναι 1925, σ. 19). Τὸ πνεῦμα αὐτὸ διακρίνω καὶ ἐγὼ ὡς πρὸς τὴν διατήρησιν τοῦ θεσμοῦ τῆς Διπλῆς συνάξεως, ὅταν ἀναγινώσκω ἐν τῷ κεφ. Γ’ τοῦ Ν. Δ. τοῦ κυροῦντος τὸν Κατ. χάρτην: «**Δικαιώματα Διπλῆς δισενιαυσίου συνάξεως**» (sic), ὅπερ ἐπανελήφθη εἰς ὅλας τὰς ἀνατυπώσεις, χωρὶς νὰ παρατηρηθῇ ἐννοεῖται, ὅτι τὸ περιεχόμενον οὐδόλως ἀναφέρει τὴν Διπλὴν. Τί συμβαίνει λοιπόν; Διαστρέβλωσις, χωρὶς νὰ διορθωθῇ ἡ ἐπιγραφή. (¹) Ἄρα ὁ νομοθέτης ἐν τῷ προσχεδίῳ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀποσιωπήσῃ τὸ πρᾶγμα. Ἐβόα τὸ πᾶν καὶ αὐτοὶ οἱ λίθοι. Ἀναγινώσκω εἰς τὸ 1 ἄρθρ. τοῦ Ν. Δ. «Κυροῦται ὁ προσηρτημένος Καταστατικὸς χάρτης τοῦ Ἀγίου Ὁρους Α-θω... ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς ἐκτάκτου Διπλῆς συνάξεως, καὶ ἐγκριθεὶς ὑπὸ τοῦ Οἴκουμ. Πατριαρχείου...» δηλ. ἐπανάληψις τοῦ σχεδίου. Ἀναγινώσκω ἐν τέλει τοῦ καταστατικοῦ: «Ὁ παρὼν Καταστατικὸς χάρτης ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Διπλῆς συνάξεως τῶν εἰκοσιν Ἱ. Μονῶν». Τὸ προσχέδιον μάλιστα αὐτοῦ ἐγένετο ὑπὸ «Τριπλῆς συνάξεως... τῆς ἀπαρτιζομένης ἐξ ἐξήκοντα ἀντιπροσώπων τῶν Ἱερῶν Μονῶν», τῇ βοήθειᾳ τοῦ μετακληθέντος ἐξ Ἀθηνῶν νομικοῦ συμβούλου Ν. Στεφανίδου τῷ 1918, ὅπερ ἐκλήθη «Θεμελιώδης χάρτης» (Προσσχ. σ. 37).

Προχωρῶ περαιτέρω καὶ ἔρχομαι εἰς τὴν ἐλληνικὴν κατοχὴν τοῦ 1912, ἣτις ἀπέδωκε τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὸν ἱερὸν τόπον, ἀλλ’ ὅπως λέγει ὁ Σωκράτης τὸ καλὸν ἔχει τὴν ἰδίαν μὲ τὸ κακὸν λαβὴν. Ἀμέως τότε ὡς βόμβα ἐξερράγη ὑπὸ τῆς Ρωσίας πρότασις περὶ διεθνοποιήσεως τοῦ ἁγίου Ὁρους! Σύσσωμος ὁ τόπος ἐξηγέρθη καὶ ἐκήρυξε τὸν Ἱερὸν ἀγῶνα ὑπὲρ διασώσεως τοῦ καθεστῶτος καὶ ἐκαλοῦντο οἱ Ἀγιορεῖται: «νὰ ἐτοιμασθῶσι διὰ τὸν ἀμαρτάντον τοῦ μαρτυρίου στέφανον». Καὶ πάλιν λοιπὸν συνέρχονται εἰς Διπλὴν σύναξιν καὶ ὑπογράφουσι τὸ «Ἱερὸν ψήφισμα» ἄφ’ ἐνδς: «Οἱ καθηγούμενοι καὶ προΐστάμενοι τῶν εἰκοσιν ἱερῶν καὶ εὐαγῶν ἡμῶν Μονῶν, οἱ ἀποτελοῦντες τὴν ἑκτακτον ἱερὰν σύναξιν», καὶ ἄφ’ ἐτέρου: «Οἱ ἀντιπρόσωποι καὶ προΐστάμενοι τῶν εἰκοσιν ἱερῶν καὶ εὐαγῶν Μονῶν ἡμῶν, οἱ ἀποτελοῦντες τὴν τακτικὴν ἱερὰν σύναξιν».

Τί ἀποδεικνύουσιν ὅλα αὐτὰ τὰ ἀξιοσημεῖωτα ἱστορικὰ γεγονότα; τί ἄλλο; ἢ ὅτι ἡ Διπλὴ σύναξις, ἡ ἐκτάκτως εἰς σθερὰς καὶ κρίσιμους περιστάσεις καλουμένη, ἀποτελεῖ τὸ κύριον τῆς πολιτείας, εἶδος ἐθνοσυνελεύσεως; Πῶς θέλετε, κύριε διοικητὰ τοῦ ἁγίου Ὁρους, νὰ καταργήσητε τοιοῦτον σῶμα κυρίαρχον, εἰς ὃ ὀφείλεται κατὰ περιστάσεις ἡ σωτηρία τοῦ τόπου; Ὁ ἀείμνηστος Ἰωάννης Ἡλιάκης, ὅστις ἀρκούντως εἶχεν ἐμβαθύνει εἰς τὴν ιδιότυπον τοῦ Ὁρους ὀργάνωσιν, λόγον ποιούμενος περὶ τῆς δισενιαυσίου ἀπεφαίνετο: «καὶ διὰ τοῦτο χρήσιμον εἶναι νὰ συνέρχεται δις τοῦ ἔτους ἡ ἱ. δισενιαυσίος, ἀλλ’ ἐφ’ ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἐκκρεμῇ θέματα τῆς ἀποκλειστικῆς ἀρμοδιότητός της, πρέπει νὰ συμπράττῃ μετὰ τῆς ἱ. κοινότητος διὰ τὸν καταρτισμὸν τῆς λεγομένης Διπλῆς, τῆς ἀναγραφομένης ἐν

(¹) Βλ. Ἡλιάκη, «Ἀγιορειτικοὶ θεσμοί», Αθήναι 1938, σ. 17 σημ.

τῷ κανονισμῷ τῆς ἱ. κοινότητος, ἡ ὁποία παλαιόθεν ἐλειτούργησεν ἐπωφελῶς διὰ τὸν ἀγιώνυμον τόπον. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ Διπλῇ αὕτη σύναξις θὰ ἠδύνατο νὰ συζητήσῃ καὶ νὰ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῶν θεμάτων ἐκείνων, διὰ τὰ ὁποῖα τυχὸν ἐδίσταζε κατὰ τὸ διαρρεῦσαν χρονικὸν διάστημα ἡ Ἱ. Κοινότης νὰ λάβῃ ἀποφασιν» («Οἱ Ἀγιορ.θεσμοί» Ἀθήναι 1938, σελ. 16). Τὰ ἐφεξῆς τοῦ Ἡλιάκη εἶναι συγκεχυμένα καὶ ἔχει δίκαιον ὁ κ. Παναγιωτᾶκος νὰ γράφῃ περὶ ἀντιφάσεως (ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 132 σημ. 1). Δὲν ἐνόησε καὶ ἐκεῖνος τὴν θέσιν, ἣν κατέχουσιν ἐν τῇ ἀγιορ. δημοκρατίᾳ αἱ ἔκτακτοι συνάξεις, ἀφοῦ ἀναγνωρίζει τὸν θεσμὸν ὡς παλαιγενῆ. Εἰς τὰ κοινοβουλευτικὰ καθεστῶτα οἱ ἐντεταλμένοι τὴν φρούρησιν καὶ ἀδιατάρακτον αὐτῶν λειτουργίαν δέον νὰ ἐπαγρυπνῶσι καὶ προλαμβάνωσι τὰς «παρεκβάσεις» διὰ τοῦτο «τὸ βουλευόμενον περὶ τῶν κοινῶν» ἦτοι ἡ ἐκκλησία τοῦ δήμου τὸ πάλαι συνεδρίαζεν ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος. Ἀλλ' ἐν Ἀθῶν ἔνεκα τῶν ἀποστάσεων καὶ τῶν κινδύνων τῆς ὁδοιπορίας κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς συστάσεως τῆς ἀγιορ. πολιτείας, ἦτο ἀδύνατον νὰ συνέρχωνται συχνὰ αἱ «καθολικαὶ συνάξεις», συνήρχοντο δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν τρίς, εἶτα δις καὶ ἄλλοτε ἅπαξ. Ὅθεν ἀπ' ἀρχῆς πρὸς τήρησιν τοῦ πολιτεύματος καὶ διὰ τὰς παρεμπιπτούσας καιρικὰς ἀνάγκας ἐπενοήθησαν αἱ ἔκτακτοι συνάξεις, ὧν αἱ ἀποφάσεις οὐδόλως δύνανται νὰ θεωρηθῶσι συμβουλευτικαί, ὡς ἀποφαίνεται ὁ Ἡλιάκης, διὰ τὴν Ἱ. Κοινότητα. Ἡ «Διπλῇ» εἶναι τὸ κύριον σῶμα εἰς ὃ συμπτύσσεται καὶ ἐκεῖνη, ἐπομένως εἶναι ὑποχρεωτικαὶ κατ' ἀνάγκην αἱ ἀποφάσεις αὐτῆς καὶ ἐπαφένται εἰς τὴν Κοινότητα πρὸς ἐκτέλεσιν. Κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους σπανίως αἱ τοιαῦται ἀποφάσεις ὑπεβάλλοντο εἰς τὴν τακτικὴν Σύναξιν (ὅπως π.χ. ἡ «Ἀσφάλεια» διὰ τὸν Πλατύν, ὅστις παρεχωρήθη εἰς τὸν ἅγιον Ἀθανάσιον, βλ. Ἀθωῖτ. Στοὰ 7, 8. Actes de Lavra, Paris 1837, 10, 13.) Ὁ τύπος ἦτο: «Ἡμῶν τῶν ἐγκρίτων πάντων ἡγουμένων τε καὶ γερόντων τῶν σεβασμίων ἱερῶν τε μεγάλων καὶ βασιλικῶν μονῶν τοῦ ἀγιωνύμου τούτου Ὅρους συναχθέντων εἰς τὸ Πρωτάτον χρείας κατεπειγούσης ποιῆσαι σύναξιν κατὰ τὸ σύνηθες» 1544. Λαύρα διὰ τὸ Προφουρνι. Ἄλλος τύπος: «Κατενώπιον τοῦ πνευματικοῦ ἡμῶν πατρὸς κὺρ Ἀθανασίου καὶ ἡγουμένου τῆς Λαύρας καὶ τοῦ κὺρ Ἀθανασίου καὶ ἡγουμένου τοῦ Βατοπεδίου καὶ πάντων τῶν λοιπῶν ἡγουμένων τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀγίου Ὅρους» 1030, Acta Russici 1, σ. 1. ὑπογράφονται 12 ἡγούμενοι καὶ 3, σ. 18. ὑπογρ. 33 ἡγούμ. καὶ ὁ οἰκονόμος τῆς Μέσης. Ἡ σύναξις οὔτε μεγάλη λέγεται οὔτε καθολικὴ ὡς αἱ τακτικαί, ἀλλ' ἀπλῶς: «ἐνώπιον τῶν ἡγουμένων...» Ἐμφαντικώτερος εἶναι ὁ ἐξῆς τύπος. Ἐπὶ Ἀλεξίου Κομνηνοῦ Α' τῷ 1083, ὁ πρῶτος Παῦλος μοναχὸς κηλέσας εἰς ἔκτακτον σύναξιν «τοὺς ἀπανταχοῦ κατοικοῦντας» καὶ «μικροῦ δεῖν μείζω τῆς εἰωθυῖας κατὰ τὸν Αὐγουστον μῆνα συνάξεως ἡ τούτων γέγονεν ἄθροισις, ἐν οἷς καὶ μεθ' ἡμῶν ὁ τῷ ἀγίῳ ἡμῶν βασιλεῖ οἰκεῖος κὺρ Θεόδωρος ὁ Συναχερεῖμ ἦν συγκαθήμενος. Τῆς βασιλικῆς οὖν προσταγῆς εἰς τὸ μέσον ἀναγνωσθείσης τῶν ἀπάντων πεύσεων καὶ αὐτῶν λοιπῶν ἀποκρίσεων αὐτήκοος γέγονε...» (Actes de Xenophon σ. 22). Καὶ ἤδη ἐρωτῶ τὸν κ. διοικητὴν τοῦ

Ἁγίου Ὁρους, ὅστις θέλει τὴν κατάργησιν τῆς διπλῆς καὶ τῶν ἐκτάκτων συνάξεων, τί θὰ ἔκαμνον οἱ Ἀγιορεῖται, ἂν ὁ βασιλεὺς ἢ ἡ κυβέρνησις ἔστελλεν ἀπεσταλμένον καὶ ἀπήτει ἄμεσον συζήτησιν καὶ ἀπάντησιν; ἐνθυμούμαι, ὅταν κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1915 ἦλθεν ὁ μακ. Θ. Σοφούλης, γεν. διοικητῆς τότε τῆς Μακεδονίας εἰς Καραάς, προσεκάλεσε τὴν διπλῆν καὶ ἦλθον τὴν ἐπομένην ἐν μέσῳ ραγδαιοτάτης βροχῆς ὅλοι ἐκ τῶν Μονῶν. Εἶχεν ἀνατραπῇ ὑπὸ τῆς Κοινότητος (ἢ μᾶλλον ὑπὸ τοῦ μακ. Βαρλαάμ παρασούραντος 4-5 ἀντιπροσώπους) τὸ κοινόβιον τῆς Λαύρας καὶ ἐγὼ εἶχον ἀποχωρήσει οἰκιοθελῶς εἰς Κουσοκαλύδιον. Προσεπάθει τότε ἡ κυβέρνησις νὰ ἀποκαταστήσῃ τὰ πράγματα.

Ἄλλο γεγονός, ἡ παρουσία τοῦ βασιλέως τῶν Σέρβων Οὐγκλεση εἰς τὸ Ὄρος 1366: «Ἐπειδὴ προκαθημένου τοῦ πανοσιωτάτου πρώτου τοῦ Ἀγίου Ὁρους ἱερομονάχου κὺρ Δωροθέου, ἔτι τε τοῦ ἱερωτάτου ἐπισκόπου Ἱερισσοῦ καὶ ἀγίου Ὁρους κὺρ Δαβίδ, συνελεύσει καὶ τῶν ἐκ πασῶν τῶν ἀγίων Μονῶν συνδεδραμηκότων ἡγουμένων καὶ προηγουμένων καὶ λοιπῶν ἀγίων γερόντων ἐπεχόντων τὸν τόπον τῶν ἰδίων προεστώτων, ἔτι τε παρακελεύσει καὶ ὀρισμῶ καὶ τοῦ εὐτυχεστάτου δεσπότης Οὐγκλεση» (Actes de Chil. 152, σ. 321). Ἐρωτῶ τώρα, ἡδύναντο οἱ ἅγιοι ἐκεῖνοι ἄνθρωποι νὰ μὴ ὑπακούωσιν εἰς τὸν φοβερὸν ἐκείνον δυνάστην, περὶ οὗ ὡς καὶ τοῦ Οὐρόρη λέγεται, ὅτι ἔκαμαν τόσα κακὰ εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην, ὅσα οὐδ' αὐτοὶ οἱ Τοῦρκοι διέπραξαν; Νὰ ἔλεγον, περίμενε νὰ ἔλθῃ ἡ τακτικὴ σύναξις, ἵνα ἀκούσῃ τὰς προτάσεις σου; Ἴδου λοιπὸν διατί εἶναι ἀπαραίτητος θεσμὸς ἡ Διπλὴ σύναξις, καὶ ὁ θέλων νὰ σταματήσῃ τὴν λειτουργίαν τῆς ἀνατρέπει τὸ καθεστῶς.

Ἦριζον οἱ Χιλιανδαρινοὶ πρὸς τοὺς Ἑσφιγμένους τῷ 1562 περὶ ὀριακῆς διαφορᾶς, ὅτε μετέβη ὁ Πρῶτος μετὰ τῶν ἐπιτελῶν του καὶ τῶν πλησιοχώρων ἡγουμένων διὰ νὰ συμβιβάσῃ τὰ δύο στρατόπεδα, ὅστις μετ' αὐτῶν ἀπέτελει τότε τὴν Ἱ. Κοινότητα, ἀλλ' οὐδὲν ἤνυσεν. «ἀλλ' οὐκ ἐπιστώθησαν, γράφει ἡ ἀπόφασις τῆς ἐκτάκτου συνάξεως, καὶ δὴ σύναξιν συγκροτήσαντες τῶν λογάδων πάντων τῶν Μονῶν οὖν τῷ πανοσιωτάτῳ Πρώτῳ τοῦ καθ' ἡμᾶς Ἀγίου Ὁρους Κυρίλλῳ ἱερομονάχῳ καὶ ἐπιστάντας τῷ τόπῳ καὶ ἰδόντες ὡς μηδὲν ἔχοντες δίκαιον, ἐφ' οἷς ἀρπάζειν ἐπειρῶντο οἱ Χιλιανδαρινοὶ ἐκ τῆς τοῦ Ἑσφιγμένου, ἐάσαμεν αὐτὰ εἰς τοὺς Ἑσφιγμένους» (Actes d' Esphigmenou XXVII, σ. 50, 40). Προγενεστέρα πολὺ καὶ λίαν ἐκτεταμένη μεγάλῃς σπουδαιότητος ἀπόφασις ἐκτάκτου συνάξεως τοῦ 1279 εἶναι ἡ κατὰ Νοέμβριον ἐκδοθεῖσα (Actes de Chil. 9, σ. 19 ἐ. συνήθως τοιαύτη ἐκαλεῖτο διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν χαρατζίων ὡς ἡ τοῦ 1581 αὐτ. 164, σ. 349). Προχωροῦμεν ἔτι παλαιότερον καὶ εὐρίσκομεν ἀπόφασιν τοῦ 1071 ἐπίσης κατὰ Νοέμβρ. ἐκδοθεῖσαν: «ἐγένετό τις διαφορὰ ἀναμέσον τῶν μοναχῶν τῆς Μονῆς τοῦ Εὐλουργοῦ καὶ τῶν μοναχῶν τῆς Μονῆς τοῦ Σκορπίου περὶ τόπου τινὸς ἐπιμάχου... Ἐδαήθησαν τοίνυν τὸν τοιοῦτον τόπον αὐτοφεί θεωρηθῆναι παρὰ τοῦ εὐλαβεστάτου μοναχοῦ κὺρ Παύλου καὶ πρώτου καὶ τῶν λοιπῶν γερόντων καὶ ἡγουμένων» (Acta Russici 5, σ. 42). Ἡ ἀρχαιοτέρα ὀριακὴ ἀπόφασις, ἐφ' ὅσον ἐγὼ οἶδα, εἶναι τοῦ 1000-ῃ 1012 διὰ τὰ περὶ τὸν Μυλοπόταμον μονύδρια τοῦ

Νικ. Κάσπακος καὶ τοῦ Συμ. Ἀτζιϊωάννου (γρ. Ἀρτζ.) «ἐκρίναμεν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνελθεῖν ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τῇ ἐπιμάχῃ τόπῃ καὶ πρὸς ὁμόνοιαν καὶ ἀγάπην συνελάσαι τοὺς ἀδελφούς...» τε ὁ κυρὸς Νικηφόρος ὁ πρῶτος καὶ ὁ κυρὸς Ραφαήλ ὁ τοῦ Ξηροποτάμου καὶ ὁ κὺρ Θεοφύλακτος, ὃ τε κυρὸς Εὐθύμιος ὁ Ἰβήρ μετὰ τῶν λοιπῶν προκρίτων ἡγουμένων τοῦ καθ' ἡμᾶς Ἀγίου Ὁρους καὶ διεχωρίσαμεν τὸν φιλονικούμενον τόπον...» Ὑπογράφονται περὶ τοὺς 20 (Actes de Lavra 15). Ἐτέρα ὁμοία ἀπόφαισις διὰ τὰς Μονὰς τῆς Πτέρης (Φιλοθέου) καὶ τοῦ Μαγουλά (ἄνωθεν τῆς τῶν Ἰβήρων) ἐκδοθεῖσα τὸν Μάιον τοῦ 1017, ἐνθα δρίζονται καὶ κυρώσεις (αὐτ. 19). Μετὰ 4 ἔτη συνέρχεται πάλιν ἡ ἑκτακτος σύναξις νὰ διαχωρίσῃ τὰς εἰς τὴν πηραλίαν διαφορὰς τῶν ἐν λόγῳ Μονῶν (αὐτ. 22). Αἱ συνάξεις αὗται ἐκαλοῦντο, ὁσάκις ὁ Πρῶτος μετὰ τῶν πλησιοχώρων ἡγουμένων δὲν ἠδύνατο νὰ συμβιβάσῃ ἐπὶ τόπου γενόμενος (βλ. Meyer σ. 148, 160). Ἀξιόλογος καὶ ἡ κατὰ Μάιον ἀπόφαισις τοῦ 1316: «καὶ γίνεται δὴ ἐνταῦθα (ἑκτακτος) σύνοδος ἱερὰ καὶ ἀθροίζεται σὺν ἡμῖν ὅσον ἔγκριτον, οἳ τε καθηγούμενοι, φημί, τῶν βασιλικῶν μεγάλων Μονῶν, οἳ προεστῶτες τῶν ὑπὸ τὸν πρῶτον ἐτέρων μοναστηρίων, ἄνδρες οὐκ ὀλίγοι πνευματικοὶ καὶ λοιπὸς οὐκ εὐαρίθμητος τοῦ μοναχικοῦ σχήματος σύλλογος» (Actes d' Esphigmeuou, VIII, σ. 16). πραγματικὴ ἐθνοσυνέλευσις! μετὰ τῶν πολυαρίθμων συνέδρων, ὑπογράφεται καὶ τὸ προσωπικὸν τοῦ Πρωτάτου, ὁ πνευματικός, ὁ μέγας οἰκονόμος, ὁ ἐκκλησιάρχης καὶ ὁ ἐπιτηρητής. Τῇ 1057 ἠρίθμει ἡ σύναξις 34 ἀντιπροσώπους τῶν Μονῶν, (¹) ἀλλ' ἐκτὸς τούτων ὑποσημειοῦνται ὁ οἰκονόμος τῆς Μέσης, τὸ προσωπικὸν αὐτῆς, οἱ προεστοὶ τῶν ἐνδιαφερομένων Μονῶν καὶ ἀπλοῖ ἔτι μοναχοὶ (Acta Russici 4, σ. 30 Μάιος). Τὸ προτελευταῖον Τυπικόν, ἕβδομον τῇ τάξει, τὸ καταρτισθὲν ἐπὶ πατριάρχου Γαβριήλ Δ' τῇ 1780 πρὸς κατοχύρωσιν τῆς ἐξουσίας τοῦ Πρώτου, ἐν τῇ Κ' ἀρθρῳ διαλαμβάνει περὶ Διπλῆς συνάξεως καὶ ἐμπεδοῖ τὸ πατροπαράδοτον τοῦτο καθεστώς: «εἰς τὰς συνελεύσεις αὐτῶν ἀπὸ κάθε μοναστήριον δύο μόνον, οἱ δοκιμώτεροι, νὰ καθέζωνται καὶ νὰ συνομιλῶσιν· εἰ δὲ τύχῃσι πολλοὶ ἀπὸ ἑνα καὶ τὸ αὐτὸ μοναστήριον οἱ ἄλλοι νὰ μὴ πηγαίνωσιν εἰς τὴν συνέλευσιν» (παρὰ Σμυρνάκη σ. 313). Ἐνεκα τοῦ συρρέοντος πλήθους τῶν μοναχῶν ἡ σύναξις αὕτη εἶχεν ἀποβῆ πρᾶγματι ἐκκλησία τοῦ δήμου, ὅπου ἐλευθέρως ἐξεδηλοῦτο ἡ κοινὴ γνώμη, κατὰ τρόπον ἐνίοτε ὀχλοκρατικόν, διὸ καὶ ἀπὸ τοῦ Α' Τυπικοῦ περιωρίσθη ὁ ἀριθμὸς.

Τῇ 1795 συνέρχεται ἡ ἑκτακτος Διπλῇ σύναξις κατ' ἐπιταγὴν πατριαρχικὴν, «Λαβόντες τὴν κατὰ τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον μῆνα (²) σταλεῖσαν ἡμῖν παναγίαν αὐτῆς πατριαρχικὴν καὶ προσκυνητὴν ἡμῖν ἐπιστολὴν συνήχθημεν ἅπαντες εἰς ἓν ἐν ταῖς Καρεαῖς ἐν τῇ παρ' ἡμῖν συνηθισμένῃ τόπῃ

(¹) Ἠγούμενοι 34 ὑπογράφονται καὶ εἰς τὴν ἑκτακτον σύναξιν τοῦ 1108 διὰ τὸ Προφθῶρι (Actes de Lavra 52).

(²) Ἐσημειώσαμεν τὸν μῆνα εἰς τὰς καταλεχθείσας ἀποφάσεις, ἵν' ἀποδειχθῇ, ὅτι αἱ διπλαὶ δὲν συμπέπτουσι πρὸς τὰς τακτικὰς συνάξεις.

τῆς συνάξεως, ἐν ᾗ καὶ ἀναπτύξαντες αὐτὴν εὐλαβῶς ἀνέγνωμεν...» (1). Εἰς τὰ Τυπικὰ τὰ συνταχθέντα ἐπὶ Παΐσιου Πατριάρχου Κων]πόλεως (1744) καὶ Γαβριὴλ Δ' (1783) ἀνάγεται ἡ σύστασις τῆς Ἐπιστολῆς τοῦ Ἁγ. Ὁρους καί-
τοι ὑπὸ τινων προωθεῖται ἔτι προσωτέρω. (2) Οὐδεὶς ὁμως τῶν πραγματευσα-
μένων περὶ αὐτῆς διεμνημόνευσεν τὸ ἐπίσημον γεγονός, ὅτι ἡ πραγματικὴ
σύστασις καὶ καθιέρωσις αὐτῆς εἶναι πράξις τῆς ἐκτάκτου
Συνάξεως συνελθούσης ἐν μηνὶ Ἰουλίῳ ἱζ' τοῦ 1778. Ἀπὸ
τοῦδε αἱ ἀποφάσεις ἐκδίδονται εἰς τὰ λεγόμενα ὀλοσφράγιστα, τιθεμένων
περίξ τοῦ ἐγγράφου τῶν σφραγίδων τῶν 20 ἱερῶν Μονῶν. Τὸ ἐγγραφον εὐτυ-
χῶς σώζεται ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς Λαύρας καὶ εἶναι αὐτὸ τὸ πρωτότυπον,
οὗ ἡ ἀρχή: «Διὰ τοῦ παρόντος ἡμῶν ὀλοσφραγίστου ἀποδεικτικοῦ γράμματος
γίνεται δῆλον, ὅτι μὲ κοινὴν βουλὴν καὶ γνώμην καὶ ψῆφον ἀπάντων ἡμῶν
τῶν προεστώτων τῶν ἱερῶν καὶ σεβασμίων μοναστηρίων τοῦ ἁγίου Ὁρους κα-
τεψηρίσαμεν (sic), ὡς προεκρίθη εὐλόγον καὶ πρέπον καὶ ἐπωφελές...»

Τῷ 1791 ἐν μηνὶ Ἰανουαρίῳ γ' συνέρχεται ἑκτακτος Σύναξις
πρὸς διάλυσιν τῆς ἀγορᾶς τῶν Καρεῶν, διότι «τὸ ἐκ τῆς θέας
προνοίας ἁγίου τοῦτο Ὁρος... ἐγένετο καὶ ὁρος ἐμπορίου» (παρὰ Σμυρνάκην
σ. 158 - 160). Τέλος ἡ ἑκτακτος σύναξις Διπλῇ τε καὶ Ἀπλῇ ἐπρωτοστάτησεν
εἰς τὸ παρελθὸν καὶ εἰς σύστασιν πολλῶν τοῦ Ἁθω Μονῶν καὶ εἰς εὐεργετικὴν
ἐπέμβασιν εἰς τὰς κακῶς διοικουμένας καὶ εἰς διάλυσιν προβαινούσας καὶ ὡς
παράδειγμα ἀναφέρω τὴν Μονὴν Σταυρονικήτα (βλ. αὐτ. σ. 112 - 132.)
Κατὰ ταῦτα ἡ τοιαύτη σύναξις σχεδὸν παρηγκώνισεν τὰς «καθολικὰς» ἐνιαυ-
σίους ἢ δισενιαυσίους συνάξεις καὶ εἶναι ἡ διαρκῶς ἐνεργοῦσα, δρα-
στηρίως ἐπιλαμβανομένη καὶ πρωτοστατοῦσα πρὸς ἀπαραχά-
ρακτον διατήρησιν τοῦ αἰωνοβίου καθεστῶτος καὶ συμπλήρω-
σιν αὐτοῦ ἀναλόγως τῶν παρουσιαζομένων ἀναγκῶν, ὡς μαρτυ-
ροῦσιν αἱ πολυάριθμοι συντακτικαὶ πράξεις, ἃς αὕτη εἰσηγεῖτο καὶ ἀπετύπου.
Καὶ ἐρωτῶ ἐν τέλει τὸν νομοδιδάσκαλον διοικητὴν τοῦ ἁγίου Ὁρους, ἐὰν πρό-
κηται νὰ ἀναθεωρηθῇ καὶ συμπληρωθῇ ὁ νῦν ἐν ἰσχύϊ Καταστατικὸς χάρτης,
(3) τίς θὰ ἀποτελέσῃ τὴν συντακτικὴν συνέλευσιν; Οὔτε ἡ Ἱ. Κοινότης, οὔτε
ἡ δισενιαύσιος ἔχει τοιαύτην δικαιοδοσίαν. Βεβαίως ὁ χάρτης δὲν προβλέπει,
διότι οἱ συντάξαντες αὐτὸν ἐφρόνουν, ὡς φαίνεται, ὅτι ἔγραφον τὸν θεόγραφτον
νόμον, μὴ ὑποκείμενον εἰς ἀναθεώρησιν. Εἰς τοῦτο, ὅπως συντόμως ἀπεδείξα-

(1) Περὶ τοῦ ζητήματος τῆς Μονῆς τοῦ ἁγ. Παντελεήμονος, Κων]πολὶς ὑπὸ Φι-
λαλήθους 1874, σ. 138.

(2) Βλ. τὰ παρ' ἡμῶν γραφέντα ἐν Θρησκ. χριστ. ἐγκυκλ. Α', σ. 598 ἔ. ὅπου
ἐξελέγχονται τοιαῦτα πλάναί,

(3) Τὸ τοιοῦτον πρέπει νὰ ἐπισπευθῇ, διότι τὰς ἀτελείας ἀνωμολόγησε καὶ αὐ-
τὸς ὁ Εὐταξίας καὶ δὴ «δύο κεφαλαιώδεις ἐλλείψεις... καθ' ἃς οὗτος συνετάχθη ἄ-
νευ συνεργασίας ἀντιπροσώπου τῆς πολιτείας, δὲν ὑπεβλήθη δὲ εἰς τὴν ἔγκρι-
σιν τοῦ οἴκ. Πατριαρχείου προηγουμένως» (Προσοχὴ σ. 39). Τοῦτο τὸ τελευταῖον
κατὰ πρότερόν μου ἔγραφε τῷ 1924 ἡ Ἱ. Κοινότης εἰς τὴν εἰς Ἀθήνας ἐπιτροπὴν.

μεν (δυστυχῶς τὸ ἀρχεῖον μου εὑρίσκεται μετὰ τῆς βιβλιοθήκης μου εἰς τὰ κλειδωμένα δωμάτιά μου ἐν Λαύρᾳ) οὐδεὶς ἄλλος πολιτειακὸς παράγων εἶναι ἀρμόδιος πλὴν τῆς Διπλῆς συνάξεως. Καὶ ὀρθῶς ἀπῆντα Ἰωακείμ ὁ Γ'. πρὸς τὴν Ἱ. Κοινότητα, «ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἐγκρίνει τὸ προτεινόμενον μέτρον τῆς συγκροτήσεως ἐκτάκτου συνάξεως τῶν καθηγουμένων καὶ προΐσταμένων τῶν ἱερῶν Μονῶν πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ (κελλιωτικοῦ) ζητήματος, τοσοῦτω μᾶλλον, ὅσο καὶ αὕτη ἄλλοτε συνέστησε τὴν συγκρότησιν τοιαύτης γενικωτέρας συνάξεως προκειμένου περὶ ἄλλων ζητημάτων γενικωτέρας φύσεως...» (βλ. Πετρακάκου, Τὸ μοναχ. πολίτευμα σ. 60 σημ. 44.) Οὕτω θεσπίζουσα ἡ Μεγ. Ἐκκλησία ἀνεγνώριζεν ἐπισήμως τὴν ἀναγκαιότητα τῆς λειτουργίας τῆς Διπλῆς συνάξεως καὶ ἔρχεται ἐνεαρδὸς διοικητῆς τοῦ Ἁγίου Ὄρους κ. Παναγιωτάκος, χωρὶς καὶ νὰ συμβουλευθῇ τὸ Ὑπουργεῖον καὶ προτείνει τὴν κατάργησιν αὐτῆς καὶ ἐμποδίζει τὴν Ἱ. Κοινότητα νὰ συγκαλέσῃ αὐτήν, ὅπως ἔπραττεν ἀπὸ 25ετίας, ὑπάρχωντος τοῦ κατὰς. χάριτος! Καὶ εἰζρωτῶμαι, τίνα λόγον εἶχεν ἡ ἀνακίνησις τοιοῦτου καθεστωτικοῦ ζητήματος ἐν ταῖς παρούσαις πονηραῖς ἡμέραις; Ἴσως διὰ νὰ δοθῇ ὕλη εἰς τὸν Βισύνον πρὸς ἀνακίνησιν τῆς διεθνοποιήσεως τοῦ Ἁγίου Ὄρους!

Πρὸς θεβαιότεραν ἐμπέδωσιν τῶν εἰρημένων ἀναφέρομαι εἰς τὸν Γ. Λουδ. Μάουρερ, τὸν Βαυαρὸν ὀργανωτὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821. «Τὰ πατροπαράδοτα ὅμως ἔθιμα εὑρίσκονται πάρα πολὺ πλησίον πρὸς τὴν φύσιν τῶν ἀνθρώπων, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ ἐμποδισθῇ ἐντελῶς ἡ διαμόρφωσις ἐνὸς ἰδιαιτέρου ἐθνικοῦ δικαίου», ὁμολογεῖ δὲ ἐπισήμως, ὅτι οἱ κατὰ τὸν τρόπον θεσμοὶ καὶ τὰ ἔθιμα ἐρεβάσθησαν καὶ αὐτοὶ οἱ ξένοι καὶ ἐτερόθρησκοι νομοθέται: «Καὶ ἀληθῶς κατὰ τὸ ἀτομιστικὸν σύστημα, ὅπερ ἔσχε κατὰ τὸν μεσαιῶνα καὶ τὸ ὅποιο ἐν τῇ πράξει διατηρεῖται καὶ σήμερον ἀκόμη εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν διεμρφώθησαν ἰδίᾳ ἐθνικὰ δίκαια μόνον εἰς τὰς διαφόρους ἐπαρχίας, περιοχὰς καὶ νήσους, ἀλλὰ καὶ εἰς μεμονωμένους πόλεις καὶ χωρία, καὶ προτίθησι: «τὸ ἐθνικὸν τοῦτο ἐλληνικὸν δίκαιον ἔσχε ἐν τούτοις ὅχι μόνον ἐνώπιον τῶν ἐλληνικῶν, ἀλλὰ θεωρητικῶς τοῦλάχιστον καὶ ἐνώπιον τῶν τουρκικῶν δικαστηρίων» (καὶ ἀναφέρει τὰς πολλὰς πόλεις καὶ προνομιστοὺς περιοχὰς ἐπὶ τουρκοκρατίας. (Ὁ ἐλληνικὸς λαὸς εἰς τὰς σχέσεις τοῦ δημοσίου, ἐκκλ. καὶ ἰδιωτ. δικαίου, μετάφρ. ὑπὸ Χ. Πράτορικα καὶ Ε. Καραοττίου, Ἀθῆναι 1943, Α'. σ. 94-95) Ὁ Καποδίστριας, ἵνα δικαιολογήσῃ τὴν ὑπὸ τοῦ κράτους ἀγνώρισιν τῶν θεσμῶν τῶν Μανιατῶν παραπέμπει εἰς τὸν Οὐλπιανὸν 31: «Τὸ ἀπὸ μακροῦ χρόνου ὑφιστάμενον ἔθιμον ἔχει ἰσχὺν νόμου καὶ τηρεῖται ὡς τοιοῦτος, 42. Τὸ μακροχρόνιον ἔθιμον ἰσχύει ἀντὶ τοῦ νόμου, ὅπου δὲν ὑπάρχει γραπτὸς τοιοῦτος» (αὐτ. 430). Τίς νόμος καθιέρωσε καὶ ἐπεκύρωσε τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀρμενοπούλου ἐν Ἑλλάδι; τίς ἄλλος, εἰ μὴ ἡ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις διηνεκὴς χρῆσις καὶ συνήθεια, περὶ ἧς τὰ βασιλικά ρητῶς διαγορεύουσι; 2, 1, κεφ. νθ'. «Ἡ μακρὰ συνήθεια καὶ δοκιμασθεῖσα τάξιν ἔ-

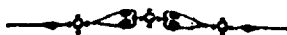
χει νόμου». Τὸ μετοχιακὸν ζήτημα ἐλύθη διὰ τῶν Διπλῶν συνάξεων ἰσχύοντος τοῦ Κατ. χάρτου, τί θὰ ἐγίνετο, ἐὰν ἀνεμένομεν τὴν συνέλευσιν τῆς δισενιαυσίου Συνάξεως;

Ἐν συνεχείᾳ δημοσιεύεται καὶ «Κανονισμὸς τῆς τριπλῆς συνάξεως». ⁽¹⁾

† Ὁ Μητροπολίτης Κορυθαῖς
Εὐλόγιος Κουρίλας

Ψυχικόν 24-3-50

(1) Ἡ Ἱ. Κοινότης ἐξέδωτο τῷ 1930 τὸν τῆς Διπλῆς συνάξεως Κανονισμόν.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐκτάκτου μεγάλης Τριπλῆς Συνάξεως τοῦ ἁγίου Ὁρους Ἀθῶ, τῆς ἀπαρτιζομένης ἐξ ἑξήκοντα ἀντιπροσώπων τῶν ἱερῶν Μονῶν.

Α'. ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ

Ἄρθρον 1ον

Ἡ ἐκτακτος πρὸς ἀναθεώρησιν τῶν κανονισμῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἀθῶ Τριπλῆ Σύναξις, ἀπαρτίζεται ἐκ τῶν πρὸς τοῦτο ἀποστολέντων ὑπὸ τῶν εἴκοσι ἱ. Μονῶν δύο ἀντιπροσώπων καὶ τοῦ τακτικοῦ ἀντιπροσώπου μιᾶς ἐκάστης Μονῆς.

Ἄρθρον 2ον

Ἡμέραι συνεδριάσεως ὀρίζονται Δευτέρα, Τρίτη, Πέμπτη καὶ Παρασκευή ἐκάστης ἐβδομάδος, ὥρα δὲ ἐνάρξεως ἡ 8 1/2 πρωΐνῃ—τῆς 12ης Εὐρωπαϊκῆς. Μεταξὺ τῶν ἐργασιμῶν ὥρῶν ὀρίζεται διάλειμμα 1/3 τῆς ὥρας.

Ἄρθρον 3ον

Ὅπως θεωρηθῇ ὅτι εὐρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ, ἀπαιτεῖται νὰ ἐκπροσωπῶνται ἐν τῇ συνεδρίᾳ οἱ ἀντιπρόσωποι δεκατεσσάρων τοῦλάχιστον Μονῶν.

Ἄρθρον 4ον

Οὐδενὶ τῶν προΐσταμένων ἢ τῶν καθηγουμένων τῶν ἱ. Μονῶν ἐπιτρέπεται νὰ παρακάθῃται εἰς τὴν ἱεραρχικὴν θέσιν τῆς ἀντιπροσωπείας ἐκάστης Μονῆς, ἐκτὸς τῶν ἐξουσιοδοτηθέντων καὶ ἀναγνωρισθέντων πληρεξουσίων.

Ἄρθρον 5ον

Ἐκάστη Μονὴ ἐκπροσωπεῖται ἀπαραιτήτως ὑπὸ τριῶν ἀπεσταλμένων αὐτῆς ὀφειλόντων νὰ διαμένωσιν εἰς Καρυὰς καὶ ἐχόντων μίαν ψήφον θεωρουμένην ὡς ψήφον τῆς Μονῆς. Μόνον ἐν ἐκτάκτῃ ἀνάγκῃ δύναται νὰ ἀπουσιάσῃ ὁ εἰς τῶν ἀντιπροσώπων· οὕτω δὲ προσωρινῶς ἐκπροσωπεῖται ἀπὸ δύο. Ὑφ' ἐνὸς ἀντιπροσώπου δὲν δύναται νὰ ἀντιπροσωπευθῇ μία Μονή.

Ἄρθρον 6ον

Ἐν διαφωνίᾳ τῶν ἐκπροσωπούντων τὴν Μονὴν ἀντιπροσώπων, κατισχύει ἡ γνώμη πρὸς ἣν συντάσσονται τὰ δύο μέλη.

Β'. ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Ἄρθρον 7ον

Ὁ πρόεδρος τῆς ἐκτάκτου Τριπλῆς Συνάξεως, ἐκλεγείς κατὰ πλειοψηφίαν προτίθεται καὶ διευθύνει τὰς συνεδριάσεις τῆς Συνάξεως, δίδων τὸν λόγον εἰς

τοὺς ζητοῦντας αὐτόν, τηρῶν τὴν ἱεραρχικὴν τάξιν τῶν Μονῶν.

Ἄρθρον 8ον

Τὸν πρόεδρον ἀπόντα ἢ κωλυόμενον ἀναπληροῖ ὁ ἐν τῇ ἐκλογῇ πρῶτος ἐπιλαχών.

Ἄρθρον 9ον

Χρέη γραμματέων ἐκτελοῦσιν οἱ ἐκλεγέντες κατὰ τὴν προκὰταρκτικὴν συνεδρίασιν τῆς 2ας Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ.

Ἄρθρον 10ον

Ὁ πρόεδρος ἐν συννενοήσει μετὰ τῶν γραμματέων ἐρίζει τὰ συζητητέα θέματα δι' ἐκάστην συνεδρίαν.

Ἄρθρον 11ον

Ὁ πρόεδρος εὐθὺς ἅμα τῇ ἐνάρξει ἐκάστης συνεδριάσεως ἐξελέγχει μετὰ τῶν γραμματέων τὴν ὑπαρξιν ἀπαρτίας κατὰ τὸ ἄρθρον 3ον. Ἐν περιπτώσει οἰαοδήποτε διαφωνίας διατάσσεται ἡ ἀνάγνωσις τοῦ ἐκ τῶν προτέρων κατηρητισμένου καταλόγου.

Ἄρθρον 12ον

Οὐδενὶ τῶν μελῶν τῆς ἐκτάκτου Τριπλῆς Συνάξεως ἐπιτρέπεται ν' ἀπουσιάσῃ ἄνευ ἐπαρκῶς δικαιολογημένης αἰτίας. Ἐν περιπτώσει ἀδικαιολογήτου ἀπουσίας παρατεινομένης ὑπὲρ τὰς τέσσαρας Συνεδριάσεις, εἰδοποιεῖται περὶ τούτου ἡ οἰκεία Μοῆ.

Ἄρθρον 13ον

Κατὰ τὴν ἐναρξιν ἐκάστης Συνεδριάσεως ἀναγιγνώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγούμενης ἐν σχεδίῳ, μετὰ τὴν ἔγκρισιν τῶν ὁποίων ὁ Πρόεδρος καὶ δύο γραμματεῖς θεβαιοῦσιν ὑπευθύνως τὴν ἀκρίβειαν αὐτῶν μονογραφοῦντες ταῦτα. Τὰ πρακτικὰ τῶν ὁποίων τὸ σχέδιον ἐνεκρίθη κατὰ τὴν προηγούμενην Συνεδρίασιν καθαρογράφονται καὶ ὑπογράφονται ὑφ' ὅλων τῶν πληρεξουσίων Ἀντιπροσώπων.

Ἄρθρον 14ον

Κατὰ τὰς συνεδριάσεις προηγεῖται πάντοτε ἡ συζήτησις τῶν ἐξωδίκων θεμάτων καὶ ἀκολουθεῖ ἡ νομοθετικὴ.

Ἄρθρον 15ον

Κατὰ κανόνα πάντα τὰ ἀναγόμενα εἰς τρεχούσας ἐργασίας τῆς Κοινότητος θέματα παραπέμπονται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Συνάξεως εἰς τὴν Ἱ. Κοινότητα.

Ἄρθρον 16ον

Τὰ νομοθετικὰ θέματα συζητοῦνται δῖς, ἥτοι ἅπαξ μὲν κατ' ἀρχὴν καὶ ἀκολούθως κατ' ἄρθρον. Αἱ τροπολογίαι τῶν διανενημένων σχεδίων κανονισμῶν γίνονται προφορικῶς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς συζητήσεως τῶν ἁρθρῶν καὶ λύονται διὰ πλειοψηφίας ἐν περιπτώσει ριζικῆς διαφωνίας ἐπὶ τινος ἁρ-

θρου ἢ συζήτησις ἀναβάλλεται διὰ τὴν ἐπομένην·

Ἄρθρον 17ον

Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ὁμιλήσωσι δηλοῦσι τοῦτο εἰς τὸν Πρόεδρον καὶ ὁμιλοῦσι κατὰ τὴν ἱεραρχικὴν σειρὰν τῆς Μονῆς των, τηροῦντες ὡσαύτως τὰς Ἱεραρχίας μεταξὺ τῶν Ἀντιπροσώπων ἐκάστης Μονῆς.

Ἄρθρον 18ον

Ἐὰν ἀφ' οὗ ὁμιλήσῃ ὁ πρῶτος καὶ οἱ δύο ἄλλοι δὲν ζητήσωσι κατὰ σειρὰν τὸν λόγον, ἢ σειρὰ τῆς Μονῆς θεωρεῖται λήξασα. Μετὰ τὸ πέρας ὧν τῶν ἐχόντων νὰ ὁμιλήσωσιν, ἐπιτρέπεται ἡ δευτερολογία δηλούντων τοῦτο τῶν ἐπιθυμούντων νὰ δευτερολογήσωσι καὶ ὁμιλοῦν καθ' ἣν σειρὰν ἐζήτησαν τὸν λόγον· πρὸς τριτολογίαν δέον νὰ ἐρωτηθῇ ἡ Σύναξις.

Ἄρθρον 19ον

Αἱ συζητήσεις διεξάγονται ἐν ἀπολύτῳ μὲν ἐλευθερίᾳ λόγου, ἐν πλήρει δὲ κοσμιότητι καὶ εὐπρεπείᾳ καὶ ἀπαργνωρίστῳ σεβασμῷ πρὸς τὴν γνώμην τοῦ ἄλλου. Ἀπαγορεύονται αἱ ὑπ' ἄλλου διακοπαὶ καὶ ἡ μακρὰ διαλογικὴ συζήτησις.

Ἄρθρον 20ὸν

Ὅσάκις Ἀντιπρόσωπός τις παρεκτραπῇ κατὰ τὴν συζήτησιν, γίνεται αὐτῷ ἡ δέουσα παρατήρησις ὑπὸ τοῦ Προέδρου, ὅστις παρακαλεῖ αὐτὸν νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν εὐπρέπειαν καὶ νὰ ἀνκαλέσῃ τὰς τυχόν προσβλητικὰς φράσεις. Ἐὰν οὗτος ἐπιμένῃ ἀνκαλεῖται εἰς τὴν τάξιν· ἐξακολουθοῦντος δ' αὐτοῦ καὶ πάλιν νὰ φέρηται ἀπρεπῶς, ὁ Πρόεδρος ἐρωτᾷ παραχρῆμα ἐὰν ἡ Σύναξις ἀποδοκιμάζῃ τὴν συμπεριφορὰν τοῦ παρεκτραπέντος συναδέλφου καὶ ἡ ἀπόφασις τῆς Συνάξεως καταχωρίζεται ἐν τοῖς πρακτικοῖς. Ἐὰν καὶ μετὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἐπιμένῃ θορυβῶν καὶ ἀνοικέως φερόμενος, παρακαλεῖται νὰ ἐγκαταλείπῃ τὴν Συνεδρίαν, καὶ ἐν ἀρνήσει του διακόπτεται ἡ Συνεδρίασις καὶ διατάσσεται ἡ ἀπομάκρυνσίς του πρὸς στιγμὴν. Κατόπιν τούτου· ἐὰν μεταμεληθεὶς ζητήσῃ συγγνώμην, συγχωρεῖται καὶ καλεῖται νὰ καταλάβῃ τὴν ἐν τῇ Συνάξει θέσιν του.

Γ'. ΠΕΡΙ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Ἄρθρον 21ον

Μετὰ τὸ πέρας τῆς συζητήσεως ὁ πρόεδρος ἐφ' ὅσον μὲν πρόκειται περὶ θέματος καταφανῶς παραδεκτοῦ, ἐρωτᾷ γενικῶς τὴν Σύναξιν ἐὰν τὸ ἄρθρον εἶναι δεκτόν· ἐὰν ὅμως ἔστω καὶ ἐν τῶν μελῶν τῆς Συνάξεως ἔχει ἀντιρρήσεις κατὰ τῆς τοιαύτης ψηφοφορίας, ζητεῖ τὴν κατὰ Μονὰς ψήφισιν, τότε δὲ σημειουμένης τῆς αἰτήσεως εἰς τὰ πρακτικὰ ὁ πρόεδρος προβαίνει παραχρῆμα εἰς τὴν ἐρώτησιν τῶν ἀντιπροσωπειῶν μιᾶς ἐκάστης Μονῆς κατὰ τὴν ἱεραρχικὴν τάξιν.

Ἄρθρον 22ον

Ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας ἡ ἀπόφασις ἀναβάλλεται διὰ τὴν ἀμέσως ἐπὶ -

μένην συνεδρίασιν, καθ' ἣν μὴ ἐπιτευχθείσης πλειονοψηφίας κατισχύει ἡ γνώμη, πρὸς ἣν συνετάχθη ὁ πρόεδρος.

Ἄρθρον 23ον

Ἀπαξ ληφθείσης τῆς ἀποφάσεως τελειωτικῶς κατὰ τὸ ἀμέσως κατωτέρω ἄρθρον πᾶσα ἐπάνοδος ἐπ' αὐτῆς ἀπαγορεύεται.

Ἄρθρον 24ον

Αἱ ἀποφάσεις τῆς Συνάξεως λαμβάνονται διὰ πλειονοψηφίας τῶν Μονῶν.

Ἄρθρον 25ον

Αἱ ἀποφάσεις τῆς Συνάξεως οὕτω νομίμως ληφθεῖσαι ἰσχύουσιν ἀπὸ τοῦ πέρατος τῆς ψηφοφορίας. Εἰς οὐδεμίαν ἀντιπροσωπεῖαν ἐπιτρέπεται ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἐμειοψήφισε νὰ ἀρνηθῇ τὴν ὑπογραφήν τῶν πρακτικῶν, δικαιουμένης μόνον εἰς καταχώρησιν γνώμης.

Ἄρθρον 26ον

Αἱ νομίμως κατὰ τ' ἀνωτέρω ληφθεῖσαι ἀποφάσεις πλειονοψηφίας ὑποχρεοῦσι πάσας τὰς Μονάς, ἀδιαφόρως ἐὰν αὗται ἐψήφισαν κατὰ ἡ ὑπὲρ αὐτῶν.

Ἄρθρον 27ον

Ἀπαξ ψηφισθέντος τοῦ θεμελιώδους Κανονισμοῦ καὶ τῶν συναφῶν νομοθετημάτων, ἅπασαι αἱ ἀντιπροσωπεῖαι τῶν Μονῶν εἶναι ὑποχρεωμέναι νὰ ὑπογράψωσι καὶ διὰ τῶν τριῶν μελῶν αὐτῶν, τηρουμένης ἐννοεῖται τῆς Ἱεραρχικῆς τάξεως, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπιτρέπεται ἡ ἄρνησις ὑπογραφῆς ἀντιπροσωπειῶν ἐπὶ τῷ ὅτι ἐμειοψήφισαν.

Ἄρθρον 28ον

Ὁ νομικὸς Σύμβουλος εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς Τριπλῆς Συνάξεως παρεδρεῖται ἄνευ δικαιώματος ψήρου. Γνωμοδοτεῖ καὶ παρέχει ἐξηγήσεις ἐπὶ πάντων τῶν ἄρθρῶν καὶ παντὸς ζητήματος νομικοῦ καὶ δικαιούται νὰ ὑποβάλλῃ ἐγγράφως περὶ τῶν διαφόρων ζητημάτων ἐκθέσεις εἰς τὴν Τριπλὴν Σύναξιν.

Ἄρθρον 29ον

Ἡμέραι ἀργίας τῆς ἐκτάκτου Τριπλῆς Συνάξεως λογίζονται αἱ ἀναφερόμεναι ἐν τῷ ἐορτολογίῳ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος.

Ἡ Ἐπιτροπή.

Προηγ. Βενιαμὶν Βατοπαιδινός.

Προηγ. Ἀθανάσιος Ἰβηρίτης.

Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Διονυσιάτης.

Ἀρχιμ. Θεοδόσιος Φιλοθεΐτης.

Γέρων Στέφανος Γρηγοριάτης.

Ἐπισημείωσις διὰ τὴν Διπλὴν Σύναξιν

Ὅσοι ἐν ἁγίῳ Ὄρει ἀνέγνωσαν τὸ ἄρθρον ἔμειναν πλήρως ἱκανοποιημένοι. Εἷς δὲ ἐκ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων γράφει μοι: «Τὰ ἐν τῇ «Ἀγιορειτικῇ βιβλιοθήκῃ» ἐκτεθέντα παρὰ τῆς ὑμετέρας Σεβασμιότητος γενικῶς ἐπεκροτήθησαν ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὸν ἡγέτην τῆς μειοψηφίας... μετὴν παρατήρησιν τούτου, ὅτι ὁ θεσμὸς οὗτος τῆς διπλῆς προσβάλλεται ἐκ τῆς μὴ κατοχυρώσεώς του διὰ τοῦ Κ.Χ. Ὅλοι ὁμῶς οἱ Ἀγιορεῖται, ὅσοι δὲν εἶχον λόγους (οἱ λόγοι εἶναι προσωπικοί, διότι κατεδικάσθησαν ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Κοινότητος) νὰ ταχθοῦν μετὴν ἀποψιν τοῦ Παναγιωτάκου, ἡσθάνθησαν ἐκ τοῦ δημοσιεύματός Σας μεγάλην χαρὰν καὶ ἱκανοποίησιν... καὶ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι... δὲν θὰ παραλείψητε νὰ ἐπιδιώξητε τὴν δικαίωσιν τοῦ ἁγίου Ὄρους διὰ τῶν αὐθεντικῶν Σας εἰσηγήσεων καὶ ἐνεργειῶν ὅπου δεῖ καὶ νὰ εἰσθε βέβαιοι, ὅτι αἱ ἐνεργεαὶ Σας αὗται θὰ ἔχουν εὐμενεστάτην ἀπήχησιν καὶ παρὰ πᾶσι τοῖς Ἀγιορεῖταις καὶ παρὰ τοῖς φίλοις τοῦ ἁγίου Ὄρους ἐν τῇ Κοινωνίᾳ» (28 - 5 - 50). Δὲν πιστεύω ὅτι ὁ φίλιστός μοι Γέρων Ἰγνάτιος δισχυρίζεται ταῦτα. Ἐγὼ ἔθεσα τὸ ζήτημα ἀπὸ περιωπῆς ἀποφαινόμενος καὶ ἐὰν δὲν ἐπεκύρωσε τὸ περὶ Διπλῆς Συνάξεως ἄρθρον ἡ Κυβέρνησις, τοῦτο ἰσχύει ὡς θεσμὸς θεμελειώδης, καὶ ὅμως ἐφ' ὅσον ἐνέκρινεν ἐν τῷ συνόλῳ τὸν Καταστ. Χάρτην βεβλῶς ἐψήφισε καὶ τὸ 36 ἄρθρον, ὅπερ διὰ τὰς εἰσφορὰς πρὸς τὸ ταμεῖον τῆς Ἱ. Κοινότητος λέγει, ὅτι ὀρίζονται «ἐκάστοτε ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Νομοθετικοῦ Σώματος τῆς ἐκτάκτου εἰκοσαμελοῦς συνάξεως». Ἡ σύναξις αὕτη μετὰ τῆς Κοινότητος ἀποτελεῖ τὴν Διπλὴν. Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἀναφέρει καὶ τὸν διορισμὸν «κοινοῦ ἐπιτρόπου ἐκτὸς τοῦ ἁγίου Ὄρους» ὃν τοιοῦτον σφοδρῶς κατεπολέμησεν, ὡς ὁψόμεθα, ὁ Παναγιωτάκος.

Τὸ ὅλον ἄρθρον ἔχει οὕτως: Ἡ καταβολὴ τῶν προσόδων τοῦ κοινοῦ ταμεῖου τῆς Ἱ. Κοινότητος διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ Σκευοφυλακείου, Πρωτάτου, Σχολῆς, κοινοῦ ἐπιτρόπου ἐκτὸς τοῦ ἁγίου Ὄρους, φυλάκων (σεῖμένιδων καὶ σερδαῶν) καὶ διὰ τὰς τικτικὰς καὶ ἐκτάκτους ἀνάγκας εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὰς Ἱ. Μονὰς καὶ τὰ ἐξαρτήματα αὐτῶν, σκῆτας καὶ κελλία κατ' ἀναλογίαν, καθοριζομένην ἐκάστοτε ὑπὸ τοῦ Νομοθετικοῦ Σώματος τῆς ἐκτάκτου εἰκοσαμελοῦς συνάξεως, εἰσπράττονται δὲ ὑπὸ τῆς Ἱ. Ἐπιστάσεως κατὰ τὴν ἀνέκαθεν κρατοῦσαν τάξιν. Εἷς διακεκριμένον ἐνταῦθα, ἀνώτερον δικαστικόν, ἐπισκεψάμενόν με ἀνεκοίνωσα τὸ ζήτημα καὶ τυπικῶς καὶ οὗτος μοι εἶπε τὸ αὐτό, ἀλλ' ὅταν ἀνέπτυξα τοὺς λόγους ἐκλονίσθη καὶ μοῦ ἐξήτησε τὸ ἄρθρον νὰ τὸ μελετήσῃ, δὲν ἤλθεν ἐκτοτε, καὶ ἂν ἔλθῃ, δὲν πιστεύω νὰ μοι κάμῃ λόγον, διότι ὁ Παναγιωτάκος εἶναι συμπατριώτης καὶ εὐνοοῦμένός του. Λοιπὸν πρὸς τὸν ἀξιόλογον τοῦτον θεράποντα τῆς Θέμιδος ἔλεγον, ὅτι οἱ θεσμοὶ ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ μετὰ τὴν ἄλωσιν γλώσση λέγονται προνόμια, χάρις δὲ εἰς αὐτὰ ἐσώθη ἡ Ἐκ-

κλησία καὶ τὸ ἔθνος. Δὲν ἔτυχε δὲ μόνον τὸ Πατριαρχεῖον τοιούτων προνομίων, ἀλλὰ ἐξ ἴσου καὶ τὸ ἅγιον Ὅρος καὶ πολλαὶ ἄλλαι Κοινότητες, ὧν προέχει ἡ Μοσχόπολις. Τοιοῦτοι θεσμοὶ καὶ ἐπὶ βυζαντινῶν εἶχον ἀξίαν νόμου καὶ ἀποτελοῦσι μέχρι σήμερον ἐν Ἑλλάδι τὸ ἐθιμικὸν δίκαιον· διότι ὡς γνωστὸν μετὰ τὴν ἄλωσιν οἱ Ἕλληνες εἶχον τὰ ἰδικὰ τῶν δικαστήρια ἐν τῷ προσώπῳ τῶν προεστώτων καὶ τῆς δημογεροντίας. Ἰσχυε δὲ οὐ μόνον ἐνώπιον τῶν ἐλληνικῶν, ἀλλ' ἐν πολλοῖς καὶ τῶν τουρκικῶν δικαστηρίων. Οἱ ἐπίσκοποι ὅμως προϋτίμων καὶ ἐφήρμοζον τὸν Ἀρμενόπουλον. Περὶ τῶν θεσμῶν τούτων οἱ νομολόγοι δογματίζουσιν, ὅτι εἶναι ἀνώτεροι τῶν νόμων, διότι προσαρμόζονται εὐκολώτερον πρὸς τὴν φύσιν τῶν ἀνθρώπων, ὧν εἶναι ἀπόρροια, ἐνῶ ὁ νόμος πατέρα καὶ πηγὴν ἔχει ἓνα ἄνθρωπον, τὸν νομοθέτην. Τούτου ἕνεκα ἄνευ ἀντιδράσεως ἐμορφώθη τὸ ἐθιμικὸν δίκαιον, ὡς ἀντίρροπον τοῦ ἀτομιστικοῦ συστήματος· διὸ καὶ μέχρι σήμερον διατηρεῖται ἐν Ἑλλάδι καὶ τὰ κατὰ τόπου (ἰδίᾳ ἐν Μάνῃ) δικαστήρια ὑποχωροῦσι καὶ σέβονται αὐτό, καὶ μόνον ποὺ δὲν συνεστήθησαν λαϊκὰ δικαστήρια. (¹) Ὁρθῶς ἐλέγχθη, ὅτι τὸ δίκαιον τοῦτο, ἀποτελεῖ ἐν μέρει συνέχειαν τοῦ δικαίου τῶν Βυζαντινῶν, ὅπερ μάλιστα ἐκέκτητο ὁ προνομιοῦχος θρόνος τῶν αὐτοκρατόρων καὶ τῶν πατριαρχῶν (πρὸβλ. τὸ «ὁ βασιλεὺς νόμοις οὐχ ὑπόκειται!»). Εἶναι ὁ ἄγραφος νόμος· διὸ καὶ ὁ Οὐλπιανὸς ὥριζε τὸ ἀστικὸν δίκαιον γραπτὸν ἢ ἄγραφον (Βασ. βιβλ. II, καὶ νόμ. 6) ὅστις περαιτέρω (νόμ. 31) διαγορεύει: ὅταν περὶ τινος δὲν ὑπάρξη νόμος, πρέπει νὰ τηρήσωμεν τὰ ἡθὴ καὶ ἔθιμα· «τὸ ἀπὸ μακροῦ χρόνου ὑφιστάμενον ἔθιμον ἔχει ἰσχὺν νόμου καὶ τηρεῖται ὡς τοιοῦτος». Ὁ κυβερνήτης Καποδίστριας ἐπέτατε τοῖς ταγοῖς τοῦ δικαίου νὰ προσέχωσι τὸν νοῦν εἰς τοὺς κατὰ τόπους θεσμοὺς καὶ ὑπενθύμιζε τὸν νόμον 44 τοῦ Ἑρμογένους, ὅστις λέγει: «καὶ τὸ διὰ μακροχρονίου ἐθίμου δοκιμασθὲν καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη τηρηθὲν δὲν ἰσχύει ὀλιγώτερον τοῦ γραπτοῦ» καὶ αὐτὸς πρῶτος ἀνεγνώρισε τοῦτο ὡς πηγὴν τοῦ δικαίου ἐν Ἑλλάδι. Ταῦτα βεβαίως διὰ πολλῶν ἁγίων παραδειγμάτων ὑποστηρικθέντα ἐκλόνισαν τὴν γνώμην τοῦ δεινοῦ νομομαθοῦς τῆς ἐλλ. δικαιοσύνης. Εἰς τοὺς ἀγαπητοὺς ἀδελφοὺς Ἀγιορείτας ἔχω νὰ κάμω τὴν ἐξῆς σύστασιν: Ἄς μὴ παρορῶσι καὶ τὸν ἄγραφον νόμον, ὅθεν κατὰ τὸ πλεῖστον προῆλθεν ὁ Κατ. Χάρτης, ὅστις μόνον μέρος τῶν ἀγράφων ἡθῶν καὶ ἐθίμων περιέχει· διότι ἀνστηρικθῶσι μόνον εἰς αὐτόν, τότε θὰ πέσωσιν ἔξω καὶ δὲν θὰ δυνηθῶσι νὰ ὑποστηρίξωσι τὰ κατ' ἔθος γινόμενα, ὅπως ἡ ἀπουσία τῶν ὑπογραφῶν

(¹) Δὲν ἐννοοῦμεν βεβαίως τὰ αὐθαίρετα τῶν κομμουνιστῶν δικαστήρια, ὑφίσταται μεγάλη διαφορὰ· ὅ τι διακρίνει τὰ ἔθιμα τῶν κοινῶν ἀτομικῶν συνηθειῶν τῶν ἀνθρώπων, εἶναι ὁ ὁμαδικὸς αὐτῶν χαρακτήρ, δὲν εἶναι δηλ. συνήθειαι κανονίζουσιν τὸν τρόπον τῆς ἐνεργείας τῶν ἀτόμων, ἀλλ' ἀποτελοῦσι κανόνα διὰ τὴν ἐνέργειαν καὶ τὴν διαγωγὴν κοινωνικῶν ομάδων, καὶ ἐπιβάλλονται διὰ τοῦ ἡθικοῦ καταναγκασμοῦ, καὶ εἰς τοῦτο ὀφείλεται ἡ συνεκτικὴ τῆς κοινωνίας δύναμις.

τῶν ἀντιπροσώπων εἰς τὰ ὑπὸ τῆς Ἱ. Κοινότητος ἀπολυόμενα ἔγγραφα.

Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μου, ὡς ἀντιπροσώπου, ἐλάβομεν ἀπόφασιν τοῦ εἰσαγγελέως Θ)νίκης περὶ ἀπαρἀδέκτου αὐτῶν, καὶ ἠγωνίσθημεν πολὺ νὰ παρκαμψωμεν τὸν σκόπελον τοῦτον. Ποῦ στηρίζεται τοῦτο; ἐπὶ τοῦ ἀγράφου νόμου, ἐπὶ τοῦ ἐθίμου, «ἔτσι τὸ ἡῦραμε». Ἄς σεβασθῶμεν τὸν πανάρχαιον τοῦτον θεσμόν, ἀφοῦ καὶ ὁ πανδαμάτωρ χρόνος τὸν ἐσεβάσθη, πανάρχαιος, διότι ὑπενθυμίζει εἰς τοὺς Ἑλληνας, ὅτι οἱ Ἀγιορεῖται ἐμὴθησαν, ὡς εἶπομεν, τοὺς ἀρχαίους εἰς τὴν συγκρότησιν τοῦ πολιτεύματος. Δύο ἀντιπροσώπους ἔστειλεν ἐκάστη πόλις τὸ πάλαι εἰς τὴν «σύνοδον», (ὡς ἐλέγετο τὸ ἀμφικτυονικὸν συνέδριον), τὸν **ἱερομνήμονα** καὶ τὸν **πυλαγόραν** «ἀγαθοὶ γὰρ οἱ δύο ὑπὲρ τὸν ἕνα». Διπλῇ βουλῇ λέγεται ἐν Γαλλίᾳ ἢ ἐθνοσυνέλευσις (ἀποτελουμένη ἐκ τῆς Βουλῆς καὶ Γερουσίας). Ἄς διατηρήσωμεν τὸν πανσέβαστον τοῦτον θεσμόν. Διὰ διπλῶν καὶ ἐκτάκτων συνάξεων συνετάχθησαν ἅπαντα τὰ ἀρχαῖα τοῦ Ὄρους τυπικά.

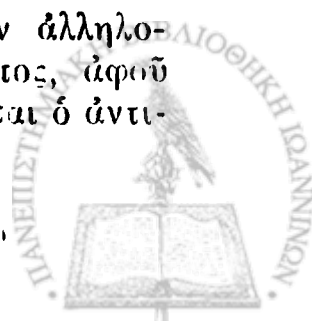
Οἱ ἐνιστάμενοι εἰς τοῦτο σκοπὸν ἔχουσι νὰ ἀκρωτηριάσωσι τὸ πάγκαλον ἡμῶν πολίτευμα, νὰ παραλύσωσι τὸ αἰωνόβιον καθεστῶς, νὰ ὀδηγήσωσι τὸν τόπον εἰς τὴν ἀναρχίαν καὶ πέραν τούτου εἰς τὸν ἐπάρατον κομμουνισμόν. Δὲν ἀφαιροῦσιν ἀπλῶς κίονα ἀπὸ τὸ καλλιπρεπὲς αὐτὸ οἰκοδόμημα, ἀλλ' αὐτὸ τὸ κρηπίδωμα, τὴν βάσιν αὐτοῦ· διότι «**ἡ διπλῇ σύναξις**» εἶναι τὸ «**κύριον τῆς Πολιτείας**», ὡς ἀπεδείξαμεν. Μὴ συγκατατεθῇτε ποτὲ εἰς τὸ ἀνοσιούργημα τοῦτο, πατέρες ἄγιοι, διότι ὕψουλός ἐχθρὸς ἐτενόησε καὶ μικρὸν δεῖν ἔφερεν εἰς πέρας, ἐὰν μὴ ἡ Ἱερὰ Κοινότης, ὁ ἄγρυπνος φρουρὸς καὶ θεματοφύλαξ, προῦλάμβανε τὸ κακόν, καταγγέλλασα τὴν ἄφρονα σκέψιν τοῦ παυθέντος διοικητοῦ. Εἰς τὴν ἄρνησίν των νὰ ὑπογράψωσι τὸν Κατ. Χάρτην οἱ ἀδελφοὶ Σλαῦοι μᾶς ἀντέτεινον, ὅτι εἰσῆχθησαν νεωτερισμοί. Νομίζω ὅτι δὲν εἶχον ἄδικον· ἅς ἀποδείξωμεν λοιπόν, ὅτι ὡς πρὸς τοὺς ἀποκαλυπτομένους νεωτερισμοὺς εἵμεθα ὅλοι σύμφωνοι καὶ ἠνωμένοι πρὸς ἀποσκορακισμόν αὐτῶν καὶ ἀπαράτρεπτον διατήρησιν τοῦ καθεστῶτος. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ πάντων ἡμῶν ἠνωμένων ἐν τῇ ἀγιορευτικῇ πίστει.

Ὁ Κορυτσᾶς
† Εὐλόγιος Κουρίλας

ΤΑ ΔΙΑΜΕΙΦΘΕΝΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ Ι. ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΤΩΝ ΚΑΡΥΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΕΩΣ ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ κ. Π. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΥ

Π Ρ Ο Ο Ι Μ Ι Ο Ν

Πρὸς ἀποσαφήνισιν τῶν γραφομένων δημοσιεύομεν τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ διοικητοῦ κ. Παναγιωτάκου καὶ τῆς Ἱ. Κοινότητος, ἀφοῦ μάλιστα οὗτος ἤδη, ὡς πληροφοροῦμαι, ἐπαύθη καὶ ἀποστέλλεται ὁ ἀντι-

καταστάτης. Ἡ δημοσίευσίς ἐπιβάλλεται, ἵνα μάθῃ καὶ ὁ νέος διοικητὴς ἕως ποῦ ἐκτείνεται ἡ δικαιοδοσία του καὶ νὰ προσπαθήσῃ νὰ φέρῃ τὴν ἁρμονίαν εἰς τὸν ἱερὸν Τόπον, εἴπερ ποτε καὶ ἄλλοτε ἀναγκαίαν ἐπὶ τοῦ παρόντος. Ὁ ἀποστελλόμενος εἶναι ἀρχοῦντως συνετός, ὥριμος καὶ γνώστης οὐ μόνον τῶν ἀγιορειτικῶν, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἐκκλησιῶν. Ζητημάτων, ἅμα δὲ καὶ μύστης τῆς διεθνοῦς πολιτικῆς καὶ διπλωματίας. Ὁ ὑποφαινόμενος χαίρω, διότι συνετέλεσα εἰς τὴν τοιαύτην ἐξέλιξιν καὶ τὸν ιερματισμὸν τῆς διαφωνίας τῆς Ἱ. Κοινότητος πρὸς τὸ ἐνταῦθα κέντρον.

Ἐν Ψυχικῷ τῇ 12 Μαρτίου 1950
† Ὁ Κορυτσᾶς Εὐλόγιος Κουρίλας

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ—ΑΘΩ

Ἐν Καρυαῖς τῇ 31/5/1949

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Ἀριθ. πρωτ. 388

Π ρ ο ς

Τὴν Ἱερὰν Κοινότητα τοῦ ἁγ. Ὁρους Ἀθω

Ἐ ν τ α ῦ θ α

Σχετικὰ Ὑμέτερα 132/Κ καὶ 135/Κ τῆς 15/28—5—1949
Τὴν Ὑμέτεραν Πανοσιολογιότητα ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Λαβόντες τὰ ὑπ' ἀριθ. 132/Κ καὶ 135/Κ τῆς 28 λήγ. γράμματα Αὐτῆς μετὰ τῆς σὺν αὐτοῖς συνημμένων ἀντιγράφων ἐκ πρακτικῶν τῆς ἀπὸ 28/4/11/85/1949 συνεδρίας τῆς αὐτοκαλουμένης Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως, ἥς ἀνέγνωμεν καὶ τὴν ἀπόφασιν περὶ διορισμοῦ μονίμου ἐν Ἀθήναις ἀντιπροσώπου τῆς Ἀθωτικῆς Κοινότητος, ὅστις καὶ θὰ καλεῖται «Ἐπίτροπος τοῦ ἁγίου Ὁρους» κατ' ἐπίκλησιν τοῦ ἀρθροῦ 36 τοῦ Κατ. Χάρτου ἁγίου Ὁρους, ὡς τοιοῦτου ἐκλεγέντος μάλιστα ὑπ' αὐτῆς τοῦ Πανοσ. Γέρ. Βασιλείου Καρακαλλινοῦ, οὗτινος ἀποδεχθέντος τὸν διορισμὸν καὶ πρὸς ἀναχώρησιν ἐπειγομένου ἐκ τοῦ ἁγίου Τόπου παρεκλήθημεν ὑπὸ τῆς ὑμετέρας Πανοσιολογιότητος διὰ τὴν ἐκδοσὶν διαταγῆς ἡμῶν πρὸς τὰ καθ' ἡμᾶς ὄργανα τῆς Β. Χωρ(κῆς διὰ τὴν θεώρησιν τῆς ἀδείας αὐτοῦ πρὸς ἀναχώρησιν.

Μετὰ πολλῆς τῆς σπουδῆς μελετήσαντες τὸ αἶτημα τῆς ὑμετέρας Πανοσιολογιότητος καὶ δὴ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐννομον σχέσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν Κ. Χάρτην τοῦ ἁγίου Ὁρους.

Ἐπειδὴ τόσοι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Κ. Χάρτου ἁγίου Ὁρους ὅσον καὶ κατὰ τὰς τοιαύτας τοῦ κυρώσαντος αὐτὸν Π. Δ(τος τῆς 10. 9. 1926 ποσῶς δὲν προβλέπεται ὑπαρξίς μοναχικῆς ἀρχῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα ἐκτακτοῦ διπλῆς Ἱ. Συνάξεως μηδὲ καθορίζονται ἐξουσίαι, δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τοιαύτης μοναχικῆς ἀρχῆς ἐν τῇ Ἀθωτικῇ Κοινότητι.

Ἐπειδὴ ὡσαύτως τόσοι κατὰ τὸν Κ. Χάρτην ἁγίου Ὁρους ὅσον καὶ τὸ ἀπὸ 10 9)26 Π. Δ)μα τὸ κυρώσαν αὐτόν, ποσῶς δὲν προβλέπεται καθιέρωσις προσώπου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἐπίτροπος τοῦ ἁγίου Ὁρους» ἐδρεύοντος ἐν Ἀθήναις καὶ δὴ ἐν

ἀναγκαίᾳ προϋποθέσει ἐν τῷ Νόμῳ μείλας περὶ τῶν συνιστῶντων τὸν θεσμὸν νομίμων προϋποθέσεων, ἥτοι ιδιότητος διοριζομένου (κληρικός, μοναχὸς ἢ λαϊκὸς) προσόντων αὐτοῦ, ἔδρας αὐτοῦ, ἅμα δὲ περὶ καθιζόντων καὶ ἀρμοδιοτήτων αὐτοῦ, παρ' ἐκτὸς τῆς ἐν ἀρθρῷ 36 τοῦ Κ. Χ. ἀγ. "Ορους, προβλέποντες περὶ τρόπον καταβολῆς προσόδων ἱεροκοινοτικῶν τινων ὑπηρεσιῶν, εἰσχωρήσεως καὶ τῆς φράσεως «κοινοῦ ἐπιτρόπου ἐκτὸς τοῦ ἀγ. "Ορους» ἀορίστως καὶ ἄνευ ἀπαραιτήτου μείλας τῶν ἀνωτέρω ἐπισημειωθησῶν ἀναγκαίων νομίμων προϋποθέσεων περὶ τοιοῦτου θερμοῦ ὡς τῶν φράσεων «κοινοῦ ἐπιτρόπου» ἀπλῶς, μηδαμῶς καθορίζουσιν τὰ τῆς λειτουργίας ἐνδὲς τοιοῦτου θερμοῦ καὶ τῶν ἐτέρων «ἐκτὸς τοῦ ἀγ. "Ορους» ἔτι ἀορίστως παντάπασιν μὴ προσδιορίζουσιν ὑπαρξιν θερμοῦ «κοινοῦ ἐπιτρόπου ἐν Ἀθῆναις» καὶ δὴ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ, ἣν ἠθέλησε νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν τὸ, κατὰ τὸν Κ. Χ. ἀγίου "Ορους, μὴ προβλεπόμενον μοναχικὸν Σῶμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ἑκτακτοῦ διπλῆ Ἱ. Σύνταξις.

Ἐπειδὴ αὐστηράν, ἐννομον καὶ ἐπιτακτικὴν ἔχομεν ὑποχρέωσιν, ὅπως ἐποπτεύωμεν ἐν τῷ ἀγιωνύμῳ τοῦτῳ τόπῳ διὰ τὴν ἐπακριβῆ τήρησιν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ αὐτοῦ Κατ. Χάρτου, προαγόμεθα ἐφελκύσαι τὴν προσοχὴν τῆς Ἱμετ. Πανοσιλ)τος ἐπὶ τε τῆς ἀκύρου συγκροτήσεως τοῦ ρηθέντος μοναχικοῦ Σώματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ἑκτακτοῦ Διπλῆ Ἱ. Σύνταξις καὶ τῆς ἀκύρου καὶ παρὰ τὸν Νόμον λήψεως ὑπὸ τούτου ἀποφάσεως τουτέστι παρὰ τὸν Κ. Χ. ἀγ. "Ορους, καὶ ὑπομιμνήσκοντες τὰς ἐκ τῆς παραβιάσεως τοῦ Κ. Χ. βαρυτάτας αὐτῆς εὐθύνας, παρκαλέσαι αὐτὴν ὅπως ὅσον οἶόν τε τάχιον συνερχομένη καὶ μελειῶσα τὰ ὑφ' ἡμῶν ὧδε παρατηρούμενα σπεύσῃ καὶ ἀναθεωρήσῃ τὰ πρὸς Ἡμᾶς ἐκπεμφθέντα ὑπ' ἀριθ. 132 καὶ 135 γράμματα αὐτῆς χάριν ἀκριθείας καὶ νομιμότητος καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Κ. Χ. ἀγίου "Ορους συλλήδην προβλεπόμενα.

Ἐρρωσθε ἐν Κυρίῳ

Ὁ Γενικὸς Διοικητὴς Ἀγίου "Ορους
Παναγ. Παναγιωτάκος

ΕΘΝΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΑΠΟΡΩΝ ΠΑΙΔΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
«Ο ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ»

Ἐν Θεσ)νίκῃ τῇ 6)4)1949

Ἀριθ. πρωτ. 318

Π ρ ο ς

Τὴν ἱερὰν Σύνταξιν τοῦ ἀγίου "Ορους.—Καρυὰς

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ σᾶς γνωρίσωμεν ἔτι τὸ καθ' ἡμᾶς ἐθνικὸν Ἰδρυμα (Ἀριστοτέλης), ὁπερ στεγάζεται εἰς μέγα περίλαμπρον κτίριον διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ δόπου ἢ ἡθικὴ καὶ οἰκονομικὴ σας ἐνίσχυσις ὑπῆρξαν σημαντικώταται, εἰς ἐνδειξιν δὲ εὐγνωμοσύνης διὰ τὴν εὐεργεσίαν σας εἰς ἐντοιχισμένην πλάκα εἰς τὸ πρῶτον διαμέρισμα τοῦ μεγαλοπρεποῦς

τούτου οἰκοδομήματος χρυσοῖς γράμμασι ἀναγράφονται αἱ λέξεις «Θάλαμος ἀγίου "Ορους», διενεργεῖ καθ' ἄπασαν τὴν Μακεδονίαν τὴν 22)4)49 τὸν διὰ Νόμου καθιερωμένον ἐτήσιον ἔρανον πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν πόρων του.

Στηριζόμενοι εἰς τὰ φιλάνθρωπα ὑμῶν αἰσθήματα καὶ εἰς τὸ ἐκδηλον ὑπὲρ τοῦ ἱδρύματός μας ἐνδιαφέρον σας πρὸς εὐδ-

καταστάτης. Ἡ δημοσίευσίς ἐπιβάλλεται, ἵνα μάθῃ καὶ ὁ νέος διοικητὴς ἕως ποῦ ἐκτείνεται ἡ δικαιοδοσία του καὶ νὰ προσπαθήσῃ νὰ φέρῃ τὴν ἁρμονίαν εἰς τὸν ἱερὸν Τόπον, εἴπερ ποτε καὶ ἄλλοτε ἀναγκαίαν ἐπὶ τοῦ παρόντος. Ὁ ἀποστελλόμενος εἶναι ἀρκούντως συνετός, ὄριμος καὶ γνώστης οὐ μόνον τῶν ἀγιορειτικῶν, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἐκκλησιῶν. Ζητημάτων, ἅμα δὲ καὶ μύστης τῆς διεθνοῦς πολιτικῆς καὶ διπλωματίας. Ὁ ὑποφαινόμενος χαίρω, διότι συνετέλεσα εἰς τὴν τοιαύτην ἐξέλιξιν καὶ τὸν τερματισμὸν τῆς διαφωνίας τῆς Ἱ. Κοινότητος πρὸς τὸ ἐνταῦθα κέντρον.

Ἐν Ψυχικῷ τῇ 12 Μαρτίου 1950

† Ὁ Κορυτσᾶς Εὐλόγιος Κουρίλας

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ—ΑΘΩ

Ἐν Καρυαίς τῇ 31/5/1949

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Ἀριθ. πρωτ. 388

Π ρ ο ς

Τὴν Ἱερὰν Κοινότητα τοῦ ἁγ. Ὁρους Ἀθω

Ἐ ν τ α ῦ θ α

Σχετικὰ Ὑμέτερα 132/Κ καὶ 135/Κ τῆς 15/28—5—1949

Τὴν Ὑμέτεραν Πανοσιολογιότητα ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἀλαβόντες τὰ ὑπ'ἀριθ. 132/Κ καὶ 135/Κ τῆς 28 λήγ. γράμματα Αὐτῆς μετὰ τῆς σὺν αὐτοῖς συνημμένων ἀντιγράφων ἐκ πρακτικῶν τῆς ἀπὸ 28/4/11/85/1949 συνεδρίας τῆς αὐτοκαλουμένης Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως, ἥς ἀνέγνωμεν καὶ τὴν ἀπόφασιν περὶ διορισμοῦ μονίμου ἐν Ἀθήναις ἀντιπροσώπου τῆς Ἀθωῆτιδος Κοινότητος, ὅστις καὶ θὰ καλεῖται «Ἐπίτροπος τοῦ ἁγίου Ὁρους» κατ'ἐπίκλησιν τοῦ ἀρθροῦ 36 τοῦ Κατ. Χάρτου ἁγίου Ὁρους, ὡς τοιοῦτου ἐκλεγέντος μάλιστα ὑπ' αὐτῆς τοῦ Πανσο. Γέρ. Βασιλείου Καρακαλλινού, οὗτινος ἀποδεχθέντος τὸν διορισμὸν καὶ πρὸς ἀναχώρησιν ἐπειγομένου ἐκ τοῦ ἁγίου Τόπου παρεκλήθημεν ὑπὸ τῆς ὑμετέρας Πανοσιολογιότητος διὰ τὴν ἐκδοσιν διαταγῆς ἡμῶν πρὸς τὰ καθ' ἡμᾶς ὅργανα τῆς Β. Χωρ(ικῆς διὰ τὴν θεώρησιν τῆς ἀδείας αὐτοῦ πρὸς ἀναχώρησιν.

Μετὰ πολλῆς τῆς σπουδῆς μελετήσαντες τὸ αἶτημα τῆς ὑμετέρας Πανοσιολογιότητος καὶ δὴ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐννομον σχέσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν Κ. Χάρτην τοῦ ἁγίου Ὁρους.

Ἐπειδὴ τόσοι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Κ. Χάρτου ἁγίου Ὁρους ὅσον καὶ κατὰ τὰς τοιαύτας τοῦ κυρώσαντος αὐτὸν Π. Δ(τος τῆς 10. 9. 1926 ποσῶς δὲν προβλέπεται ὑπαρξίς μοναχικῆς ἀρχῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα ἐκτακτοῦ διπλῆ Ι. Σύναξης μὴδὲ καθορίζονται ἐξουσίαι, δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τοιαύτης μοναχικῆς ἀρχῆς ἐν τῇ Ἀθωῆτιδι Κοινότητι.

Ἐπειδὴ ὡσαύτως τόσοι κατὰ τὸν Κ. Χάρτην ἁγίου Ὁρους ὅσον καὶ τὸ ἀπὸ 10 9)26 Π. Δ)μα τὸ κυρώσαν αὐτόν, ποσῶς δὲν προβλέπεται καθιέρωσις προσώπου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἐπίτροπος τοῦ ἁγίου Ὁρους» ἐδρεύοντος ἐν Ἀθήναις καὶ δὴ ἐν

ἀναγκαίᾳ προϋποθέσει ἐν τῷ Νόμῳ μνείας περὶ τῶν συνιστῶντων τὸν θεσμόν νομίμων προϋποθέσεων, ἧτοι ιδιότητος διοριζομένου (κληρικός, μοναχὸς ἢ λαϊκὸς) προσόντων αὐτοῦ, ἔδρας αὐτοῦ, ἅμα δὲ περὶ καθιζόντων καὶ ἀρμοδιοτήτων αὐτοῦ, παρ' ἐκτὸς τῆς ἐν ἀρθρῷ 36 τοῦ Κ. Χ. ἀγ. "Ορους, προβλέποντος περὶ τρόπον καταβολῆς προσόδων ἱεροκοινοτικῶν τινων ὑπηρεσιῶν, εἰσχωρήσεως καὶ τῆς φράσεως «κοινοῦ ἐπιτρόπου ἐκτὸς τοῦ ἀγ. "Ορους» ἀορίστως καὶ ἄνευ ἀπαραιτήτου μνείας τῶν ἀνωτέρω ἐπισημειωθησῶν ἀναγκαίων νομίμων προϋποθέσεων περὶ τοιοῦτου θερμοῦ ὡς τῶν φράσεων «κοινοῦ ἐπιτρόπου» ἀπλῶς, μηδαμῶς καθορίζουσιν τὰ τῆς λειτουργίας ἐνδὸς τοιοῦτου θερμοῦ καὶ τῶν ἐτέρων «ἐκτὸς τοῦ ἀγ. "Ορους» ἔτι ἀορίστως παντάπασιν μὴ προσδιορίζουσιν ὑπαρξιν θερμοῦ «κοινοῦ ἐπιτρόπου ἐν Ἀθῆναις» καὶ δὴ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ, ἣν ἠθέλησε νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν τὸ, κατὰ τὸν Κ. Χ. ἀγίου "Ορους, μὴ προβλεπόμενον μοναχικὸν Σῶμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ἑκτακτοῦ διπλῆ Ἰ. Σύναξις.

Ἐπειδὴ αὐστηράν, ἐννομον καὶ ἐπιτακτικὴν ἔχομεν ὑποχρέωσιν, ὅπως ἐποπτεύωμεν ἐν τῷ ἀγιωνύμῳ τούτῳ τόπῳ διὰ τὴν ἐπακριβῆ τήρησιν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ αὐτοῦ Κατ. Χάρτου, προαγόμεθα ἐφελκῶσαι τὴν προσοχὴν τῆς Ὑμετ. Πανοσιλ)τος ἐπὶ τε τῆς ἀκύρου συγκροτήσεως τοῦ ρηθέντος μοναχικοῦ Σώματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ἑκτακτοῦ Διπλῆ Ἰ. Σύναξις καὶ τῆς ἀκύρου καὶ παρὰ τὸν Νόμον λήψεως ὑπὸ τούτου ἀποφάσεως τουτέστι παρὰ τὸν Κ. Χ. ἀγ. "Ορους, καὶ ὑπομιμνήσκοντες τὰς ἐκ τῆς παραβιάσεως τοῦ Κ. Χ. βαρυτάτας αὐτῆς εὐθύνας, παρακαλέσαι αὐτὴν ὅπως ὅσον οἶόν τε τάχιον συνερχομένη καὶ μελειῶσα τὰ ὑφ' ἡμῶν ὧδε παρατηρούμενα σπεύσῃ καὶ ἀναθεωρήσῃ τὰ πρὸς Ἡμᾶς ἐκπεμφθέντα ὑπ' ἀριθ. 132 καὶ 135 γράμματα αὐτῆς χάριν ἀκριθείας καὶ νομιμότητος καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Κ. Χ. αὐτοῦ ἀγ. "Ορους συλλήβδην προβλεπόμενα.

Ἐρρωσθε ἐν Κυρίῳ

Ὁ Γενικὸς Διοικητὴς Ἀγίου "Ορους
Παναγ. Παναγιωτάκος

ΕΘΝΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΑΠΟΡΩΝ ΠΑΙΔΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
«Ο ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ»

Ἐν Θεσ)νίκῃ τῇ 6)4)1949

Ἀριθ. πρωτ. 318

Π ρ ο ς

Τὴν ἱερὰν Σύναξιν τοῦ ἁγίου "Ορους.—Καρυὰς

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ σᾶς γνωρίσωμεν ὅτι τὸ καθ' ἡμᾶς ἐθνικὸν ἴδρυμα (Ἀριστοτέλης), ὁπερ στεγάζεται εἰς μέγα περιλαμπρὸν κτίριον διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ δόποιου ἢ ἡθικῇ καὶ οἰκονομικῇ σας ἐνίσχυσις ὑπῆρξαν σημαντικώταται, εἰς ἐνδειξιν δὲ εὐγνωμοσύνης διὰ τὴν εὐεργεσίαν σας εἰς ἐντοιχισμένην πλάκα εἰς τὸ πρῶτον διαμέρισμα τοῦ μεγαλοπρεποῦς

τούτου οἰκοδομήματος χρυσοῖς γράμμασι ἀναγράφονται αἱ λέξεις «Θάλαμος ἁγίου "Ορους», διενεργεῖ καθ' ἅπασαν τὴν Μακεδονίαν τὴν 22)4)49 τὸν διὰ Νόμου καθιερωμένον ἐτήσιον ἔρανον πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν πόρων του.

Στηριζόμενοι εἰς τὰ φιλάνθρωπα ὑμῶν αἰσθήματα καὶ εἰς τὸ ἑκδηλον ὑπὲρ τοῦ ἰδρύματός μας ἐνδιαφέρον σας πρὸς εὐδ-

δωσιν τῶν σκοπῶν του, Σᾶς παρακαλοῦμεν θερμῶς, ὅπως εὐαρεστούμενοι προέλθῃτε εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς διενεργείας τοῦ ἐράνου τούτου καὶ μεταξὺ τῶν Ἱ. Μ. τοῦ ἀγ. Ὅρους διὰ τῶν ἀποστελλομένων ὑμῖν διὰ ταχυδρομικοῦ δέματος 10 μπλόκ τῶν 50 ἀποδείξεων ἡριθμημένων.

Ἀμα δὲ τῷ πέρατι τοῦ ἐράνου σᾶς παρακαλοῦμεν θερμῶς ὅπως τὸ ἔξ αὐτοῦ προ-
ϊὸν ἀποστείλῃτε εἰς τὸ ἐνταῦθα ὑποκ)μα Ἑθνικῆς Τραπεζῆς Ἑλλάδος, πρὸς πίστω-
σιν τοῦ παρ' αὐτῇ λ)σμοῦ μας, τὰ δὲ στε-
λέχη τῶν διπλοτύπων ἀποδείξεων καὶ τὰ
τυχὸν μὴ χρησιμοποιηθῆσάμενα τοιαῦτα,
ἐπιστρέψῃτε εἰς τὴν Δ)σιν τοῦ Ἰδρύματος
γνωρίζοντες καὶ ἡμῖν τοῦτο.

Ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι θέλομεν τύχη
καὶ αὐθις τῆς ἀρωγῆς ὑμῶν καὶ ὑποστηρί-
ξεως καὶ θεωροῦντες περιττὸν νὰ ὑπογραμ-
μίσωμεν τὴν ἱερότητα τοῦ ἐπιδιωκομένου
σκοποῦ μὲ δάσιν πάντοτε τὴν προσήλω-
σιν τῶν τροφίμων μας πρὸς τὴν χριστι-
ανικὴν θρησκείαν, τὴν ἀνεξάντλητον ταύ-
την πηγὴν τῆς δυνάμεως τῆς ἡθ:κῆς, τοῦ
δικαίου καὶ παντὸς ἀγαθοῦ.

Σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ δεχθῇτε τὴν ἐκ-
φρασιν τῆς εὐγνωμοσύνης τῶν 860 περι-
θαλπωμένων τροφίμων μας, ὡς καὶ τὴν
ἐκφρασιν τῆς ἐξαιρέτου πρὸς ὑμᾶς ὑπο-
λήψεως, μεθ' ἧς διατελοῦμεν.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. Ὁ Διευθυντῆς
Κ. Κολοτοῦρος (Τ.Σ.) Δ. Τριμέρης

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΑΓ. ΟΡΟΥΣ

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Ἀριθ. πρωτ. 401

(α/ἀ. Ἱ. Κ. 7/25/5 49Η.Λ.)

Ἐν Καρυαῖς τῇ 2/6/1949

Π ρ ὀ ς

Τὴν Ἱ. Κοινότητα ἀγ. Ὅρους Ἀθῶ. — Ἐνταῦθα

Σχετικὸν ὑμέτερον 141/19/5/49

Τὴν Ὑμετέραν Πανοσιολογιότητα ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἐπιποθοῦντες εἰς διατήρησιν ἔργῳ καὶ
λόγῳ παρὰ τῇ Ὑμ. Πανοσιολ. τῆς ἧς καὶ
αἱ Κ' Ἱεραὶ Μοναὶ τοῦ ἁγιωνύμου Τόπου
κεκράτηνται, ὡς ἐκ τῆς μεθ' Ἡμῶν ἀλ-
ληλογραφίας Αὐτῶν δείκνυται, οὐ μόνον
ἐλπίδος ἀλλὰ καὶ πίστεως περὶ τῆς ἐν τῷ
προσώπῳ Ἡμῶν εὐρέσεως τοῦ «καταλλή-
λου δημοσίου λειτουργοῦ καὶ γνώστου τῶν
ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων καὶ συμπαρα-
στάτου ἐπὶ τῶν πολλαπλῶν αὐτοῦ ἀναγκῶν
καὶ δὴ τοῦ ἐνθέρμου ὑπερασπιστοῦ τῶν
ἐκπαλαὶ ἱερῶν θεσμίῶν αὐτοῦ» ὑπηγορευ-
σαμεν τῇ Ὑμ. Πανοσιολ. τὸ ὑπ' ἀριθ.
388)49 ἔγγραφον Ἡμῶν εἰς ἀπάντησιν
τοῦ ὑπ' ἀριθ. 135)49 ἔγγράφου αὐτῆς,

οὔτινος τὸ περιεχόμενον σφόδρα λυπούμε-
θα δρώμενοι, ὅτι παντελῶς δὲν ἐγένετο
ἀντιληπτὸν ὑπὸ τῆς Ὑμ. Πανοσιολ., πι-
θανῶς, καὶ μόνον οὕτω δεδικαιοποιημέ-
νως—λόγῳ ἐλλείψεως νομοκανονικῶν γνώ-
σεων τῶν παρ' Ὑμῖν ἀγίων Ἀντιπρο-
σώπων.

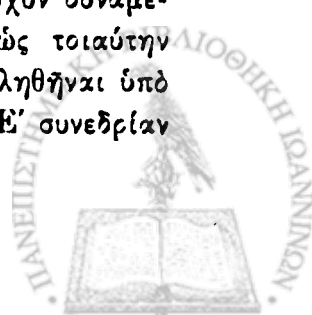
Λίβιτι ἐὰν καὶ ἐφόσον ἡ Ὑμ. Παν)της
πρὶν ἢ σπεύσῃ εἰς τὴν πρὸς Ἡμᾶς ἀπο-
στολὴν τοῦ ἀνωτέρῳ ὑπ' ἀριθ. 141 ἐγ-
γράφου αὐτῆς προετίμα δάσει τοῦ ἡμετέ-
ρου 388 νὰ ἐκζητήσῃ τὴν γνώμην τῶν
Κ' Ἱ. Μονῶν καὶ δὴ τῶν ἐν αὐταῖς πα-
λαιοτέρων Πατέρων θὰ ἐπυρῆναιτο, ὅτι
τὸ ὑπὸ τῶν γενικῶν γανονισμῶν—δάσει

τοῦ νομοκανονικοῦ καθεστῶτος τῶν ὁποίων πρὸ τοῦ Κ. Χ. ἀγ. Ὅρους διωκεῖτο ἡ Ἀθωίτις Κοινότης—προβλεπόμενον διοικητικὸν Μοναχικὸν Σῶμα «Ἐκτακτος διπλῇ ἱερᾷ Σύναξις» ἔλαβεν ἐν τῇ ιδιότητι τοῦ τῆς γενικῆς Συνελεύσεως τῶν ἁγιορειτῶν πατέρων τὴν ὑστάτην νόμιμον ἐντολὴν ὅπως καταρτίσῃ τὸ νέον τοῦ ἀγ. Ὅρους συνταγματικὸν πολίτευμα, ἡτοίον Κ. Χάρτην τῆς 10)5)1924 καὶ μετὰ ταῦτα παύσῃ ἔχον ἰσχὺν καὶ ἐξουσίαν ὡς διοικητικὸν Μοναχικὸν Σῶμα ἐν τῇ Ἀθωίτιδι Μοναχικῇ Κοινότητι. Διὰ τὸν λόγον δὲ τοῦτον οὐδαμοῦ ἐν τῷ ἰσχύοντι Κ. Χ. ἀγ. Ὅρους εὗρητε διατάξεις ἐρίζουσας περὶ τῆς λειτουργίας ἀρμοδιοτήτων καὶ δικαιωμάτων αὐτοῦ καθόλου, ὡς μόνων διοικητικῶν σωμάτων τῆς Ἀθωίτιδος Κοινότητος θεοπισθέντων α) τῆς Ἱ. Κοινότητος (τὸ βουλευτικόν), β) τῆς Ἱ. Ἐπιστασίας (τὸ ἐκτελεστικόν) καὶ γ) τῆς 20μελοῦς Δισενιασίας Συνάξεως ἐν τῇ περιωρισμένῃ δικ. ἐξουσίᾳ αὐτῆς (ἀρθ. 43 Κ. Χ., ἀρθ. 6,9 τοῦ ἀπὸ 10)9)26 Π. Δ)τος) καὶ τῇ τοιαύτῃ τοῦ ψηφίζειν κανον. διατάξεις, μὴ ἀντικειμένας εἰς τὸν Κ. Χ. ἀγ. Ὅρους. Ἐκ τούτων καταφαίνεται πόσον ἄστοχος εἶναι νομικῶς ἡ ἐκ μέρους Ὑμῶν ἐπὶ κλησίᾳ τῶν ἀρθ. 1 τοῦ ἀπὸ 10)9)26 Π. Δ)τος καὶ 188 τοῦ Κ. Χ., ἀτινὰ εὗρηται τεθειμένα καθηκόντως ὑπὸ τοῦ νομοθέτου πρὸς ἐξήγησιν τῆς ἱστορίας, καὶ μόνον ταύτης, τῆς ψηφίσεως τοῦ Κ. Χ., ἐν τῇ ἐννοίᾳ αὐτοῦ ὡς συνταγματικοῦ χάρτου αὐτοδιοικήτου κοινότητος, καθ' ὑπαγόρευσιν ἄλλωστε τῆς ἐπὶ τούτου σταθερᾶς διδασκαλίας τοῦ Συνκοῦ Δικαίου. Καὶ αἱ ἐθνικαὶ συνελεύσεις τῶν ἐλευθέρων ἐθνῶν καὶ αἱ διπλαῖ ἀναθεωρητικαὶ Βουλαι κατήρτισαν Κ. Χάρτας Πολιτειῶν, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν τῷ 1864 τῷ 1911 κ. ἄ., καὶ ἐν τέλει τῶν ὑπ' αὐτῶν

ἐκπονηθέντων Κ. Χαρτῶν σημειοῦται περὶ τοῦ ἀπὸ μέρους αὐτῶν καταρτισμοῦ καὶ τῆς ψηφίσεως αὐτῶν χάριν τῆς συν)κῆς τῶν πολιτευμάτων ἱστορίας, πλὴν εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ νομοθετικοῦ αὐτῶν ἔργου διελύθησαν. Ἐνα λειτουργήσωσιν αἱ ἐξουσίαι, περὶ ὧν αὐταὶ ἐθεσμοθέτησαν.

Ἀκριδῶς δὲ διότι διερμηνεύομεν ὀρθῶς τὰ περὶ τῆς νομικῆς ἐννοίας τοῦ Μοναχ. Σώματος «Ἐκτακτος διπλῇ ἱερᾷ Σύναξις», εἰς τὰ ὑπ' ἀριθ. 1)20)9)48 καὶ 340)10)5)49 ἡμέτερα πρὸς Ὑμᾶς καὶ τὴν Ἱερὰν Ἐπιστάσιν ἐπεζητήσαμεν τὴν ἀναβολὴν τῶν ἐργασιῶν ἐνταῦθα μιᾶς τοιαύτης Ἐκτακτοῦ Διπλῆς, ἕνα διὰ ζώσης ἐξηγήσωμεν περὶ τῆς μὴ ἰσχύος αὐτῆς νόμῳ ὡς Μοναχικοῦ Σώματος, ἀλλὰ τὰ γεγονότα προέλαβον Ἡμᾶς δυστυχῶς. Τὸ δὲ ἐπικαλούμενον ὑπὸ τῆς Ὑμ. Π)τος ἀπόσπασμα τῆς 55ης 1)10)48 Συνεδρίας Αὐτῆς πάλιν ἐξηγεῖ τὴν γνώμην Ἡμῶν ταύτην διὰ τῶν λεχθέντων «θὰ ἐπεθύμουν ἐὰν ἦτο δυνατόν νὰ μοὶ γνωρίσητε τίνα θέματα θὰ ἀπασχολήσουν ταύτην».

Μία τοιαύτη Ἐκτακτος Διπλῇ δὲν δύναται ἀπὸ τῆς ψηφίσεως τοῦ Κ. Χ. ἀγ. Ὅρους νὰ λειτουργῇ ἐνταῦθα ὡς Μοναχικὸν Σῶμα. Μία ὁμῶς Διπλῇ Ἱ. Κοινότης ἀνεπισήμως καὶ χάριν ἐνισχύσεως τῆς ἀπλῆς Ἱ. Κοινότητος, μόνῃς ἐπισήμου Ἀρχῆς (παρεκτὸς τῆς Ἱ. Ἐπιστασίας καὶ τῆς 20μελοῦς Δισενιασίου Συνάξεως) τυχὸν προκαλουμένη εἰς σύνοδον δι' ἀνταλλαγὴν σκέψεων χάριν τῆς προόδου καὶ τῶν συμφερόντων τοῦ ἁγιωνύμου Ἱδρύματος, θὰ ἡδύνατο νὰ συνέλθῃ πλὴν ἀνεπισήμως καὶ ἀνευ οὐδεμιᾶς ὑποχρεώσεως ἐκ τῶν συμβουλευτικῆς καὶ μόνον ἰσχύος δυναμένων ἔχειν ἀποφάσεών της, ὡς τοιαύτην δ' ἐβλέπομεν τὴν μέλλουσαν κληθῆναι ὑπὸ τῆς Ὑμ. Παν)τος κατὰ τὴν ΜΕ' συνεδρίαν

αὐτῆς, προτείνοντες καὶ τὴν ἐνώπιον ταύτης συζήτησιν τῶν ὑπ' ἡμῶν προταθέντων μηδέποτε φανταζόμενοι ὅτι ἡ Ὑμ. Παν)ότης—καὶ τότε καὶ νῦν—θὰ ἡγνύει τοιαῦτα στοιχειώδη περὶ τῆς μοναχικῆς δ)σεως ἐν Ἀγ. Ὅρει ζητήματα.

Καθόσον νῦν ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦ κοινοφανοῦς θεσμοῦ «ἐπίτροπος τοῦ ἀγ. Ὁρους» ματαίως ἐπιχειρεῖ δι' ὧς ἀσταθῶν ἐπιχειρημάτων νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰς ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 388/49 διατυπωθείσας νομικὰς ἡμῶν παρατηρήσεις. Οὕτε μάλιστα ἐπικαλουμένη τὸ πρακτικὸν τῆς Ε'. Συνεδρίας Αὐτῆς τῆς 1/15—10—48, ἐνθα ὠμιλήσαμεν περὶ ἀντιμετωπίσεως συζητήσεως «ἀντιπροσώπου», ἡγοῦν ἀπλοῦ νομικοῦ πληρεξουσίου, ὡς ἡ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Κ. Χάρτου ἀγ. Ὁρους πρακτικὴ ὁμιλεῖ (ἡ περίπτωσις τοῦ ἀειμνήστου Η. λιάρη) μηδέποτε δὲ περὶ «ἐπιτρόπου μονίμου ἐν Ἀθήναις».

Ταῦτα παρατηροῦντες καὶ τὴν διαστρέβλωσιν τῆς ἀληθείας μὴ συμβουλεύοντες ὡς ἐκλογὴν ἐπιχειρημάτων, ἐν ἀγ. ἡ καὶ ἱερᾷ τελοῦντες ἐπιθυμίᾳ τῆς πάσῃ θυσίᾳ τηρήσεως τῶν ἀγιορειτικῶν θεσμῶν ἀλωδῆτων ἀπὸ πάσης αὐτῶν προσβολῆς, ἐν τῇ ἐξουσίᾳ Ἡμῶν τοῦ Ἐπόπτου ἐπὶ τῆς τηρήσεως τοῦ ἀγιορειτικοῦ Νόμου, τοῦτέστι τοῦ Κ. Χ., συνιστῶμεν καὶ αὐθις τῇ Ὑμετ. Παν)τι τὴν λεπτοτέραν μελέτην τοῦ ὑπ' ἀριθ. 388)49 ἡμετέρου ἐγγράφου καὶ τὴν συμμόρφωσιν πρὸς τὰ αὐτόθι παρατηρούμενα, πολλῶ μᾶλλον καθόσον προερχόμενοι πλέον εἰς διαφωνίαν μετ' αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ἐν ὅψει ζητήματος ἡχθημεν ἤδη εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένων (ἀρθ. 3 τοῦ ἀπὸ 10)9)26 Π. Δ)τος.

Ἐρρωσθε ἐν Κυρίῳ

Ὁ Γενικὸς Διοικητὴς ἀγ. Ὁρους
(Τ.Σ.) Παναγ. Παναγιωτάκος

Π ρ ὀ ς

Τὴν αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν μόνιμον Ὑφυπουργὸν
κ. κ. Π. Πιπινέλην

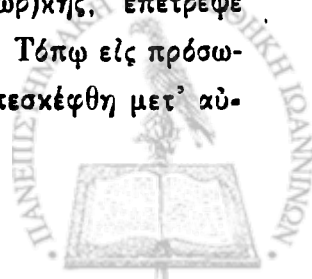
Ἐ ν τ α ὕ θ α

Ἐξοχώτατε κ. Ὑπουργέ,

Λαμβάνομεν τὴν τιμὴν οἱ εὐσεβῶς ὑποφαινόμενοι ἀντιπρόσωποι τῆς ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ ἀγ. Ὁρους, νὰ φέρωμεν εἰς γνῶσιν Ὑμῶν ὅτι μεταξὺ τῆς ἱ. Κοιν. καὶ τοῦ διοικητοῦ κ. Π. Παναγιωτάκου δὲν ὑφίσταται ἀρμονικὴ συνεργασία ὑπέρ ποτε καὶ ἄλλοτε σήμερον ἐπιβαλλομένη, καὶ τοῦτο διὰ τοῦς ἐξῆς λόγους:

Ὁ κ. Διοικητὴς ἀναλαβὼν ὑπηρεσίαν ἀπὸ τοῦ π. μ. Σ)δρίου κατ' ἀρχαῖα διαστήματα καὶ ἐπὶ ἡμέρας μόνον παρέμεινεν ἐν ἀγίῳ Ὅρει, ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου δὲ μόνιμως πλέον ἐγκατασταθεὶς, ἀντὶ νὰ ὑποδογηθῇ τὴν ἱ. Κ. εἰς τὴν προσπάθειάν τῆς πρὸς ἀνασύνταξιν ὕλικὴν καὶ

πνευματικὴν τοῦ ἱ. Τόπου, κατατρίβεται εἰς τυπικὰς διατάξεις, καὶ προσκολλᾶται εἰς τὴν στενὴν ἐρμηνείαν τοῦ γράμματος, ἐνῶ ὡς γνωστὸν ὁ Κ. Χάρτης τοῦ ἀγ. Ὁρους, ὡς ἰδιότυπος καὶ νεοσύστατος νομοθεσία, πολλὰ τὰ κενὰ ἔχει εἰς τε τὸ διοικητικὸν καὶ δικαστικὸν αὐτοῦ μέρος καὶ τὴν ἑλλειψιν ταύτην ἀναπληροῦν ἐν πολλοῖς ἡ παράδοσις καὶ αἱ πηγαὶ ἐξ ὧν οὗτος ἀπέρρευσεν. Ἐσχάτως καὶ παρὰ τὴν ὡς ἀνωτέρω γενικὴν γραμμὴν, ἐναντίον σαφῶν διατάξεων τοῦ Κ. Χάρτου καὶ δεδλωμένης γνώμης τῆς ἱ. Ἐπιστασίας καὶ τῆς Διοικήσεως Χωρ)κῆς, ἐπέτρεψε τὴν παραμονὴν ἐν τῷ ἱ. Τόπῳ εἰς πρόσωπα ἀνεπιθύμητα καὶ ἐπεσκέφθη μετ' αὐ-

τῶν ἐνίας Ἰ. Μονὰς συνηγορῶν εἰς ἐνεργείας διασπαστικὰς τῆς ἐνότητος, καὶ ἀντικρὺς ἀντιθέτους πρὸς τε τὰς ἀπόψεις τοῦ Θεοσωστοῦ Κράτους μας καὶ τὸ συμφέρον τοῦ ἁγιωνύμου Τόπου.

Πρὸς τούτοις ἀστόχως χειρισθεὶς τὴν προκύψασαν ἀντιγνωμίαν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Ἰ. Κοιν. ἐν τῷ ζητήματι τῆς ἀντιπροσωπεύσεώς μας ἐν Ἀθήναις, ἐδημιούργησεν ὥς μὴ ὤφειλε ζήτημα ψυχρότητος σχέσεων, καὶ εἰς τὰ καίρια θέγον ὀλόκληρον τὸν ἁγιορειτικὸν κόσμον.

Καὶ ἐπειδὴ τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι τῆς ἀπολύτου ἀρμοδιότητος τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος, λαμβάνομεν τὸ θάρρος νὰ ἐπεκταθῶμεν καὶ ἀποσαφηνίσωμεν αὐτὸ χάριν τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ καλῶς ἐννοουμένου ἐθνικοῦ συμφέροντος.

Γνωρίζει ἡ Ὑμ. Ἐξοχότης ὅτι τὸ ἅγιον Ὅρος εἶχεν ἀπὸ αἰώνων ἐπιτρόπους Μοναχοὺς ἐν Κων)πόλει καὶ Θεο)νίκῃ, καὶ μέχρις ἐσχάτων λαϊκοὺς τοιοῦτους ἐν Ἀθήναις κατ' ἀρχὴν καὶ εἰτα ἐνδημοῦντας ἀρχιερεῖς, ἐν Θεο)νίκῃ δὲ εἰσέτι τὸν Μητροπολίτην κ. Γεννάδιον.

Ὡσαύτως γνωρίζει πόσα ζητήματα καὶ πόσαι ἀνάγκαι ἀπασχολοῦσι τὸν ἱερὸν Τόπον μας, ὡς καὶ πόσαι αἱ δυσκολίαι περὶ τὴν λύσιν τούτων λόγῳ τῆς κρατούσης εἰσέτι ἀνωμαλίας ἐν τῇ χώρᾳ καὶ τῆς ἀτελοῦς μὲ τὴν πρωτεύουσαν συγκοινωνίας καὶ ἐπικοινωνίας.

Ἐπίσης εἴπερ τις ἄλλος καὶ γνωρίζει ὅποια ἡ κατάστασις τῆς πολιτικῆς διοικήσεως ἐν ἁγ. Ὅρει ἀπὸ διετίας καὶ πλέον, αὐτόχρημα τραγικῆς διὰ τε τὸ Κράτος καὶ τὴν χερσόνησον.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους καὶ διότι ἡ δι' ἐκτάκτων ἀπεσταλμένων διαχείρησις τῶν ζητημάτων καὶ ἀτελὴς ἀπέβαινε καὶ ἀπανηροτέρα, προσήλθεν ὁ ἱ. ἡμῶν Τόπος εἰς τὴν ἀπόφασιν ὅπως ἀποστείλῃ εἰς Ἀ-

θήνας μόνιμον ἀντιπρόσωπόν του, πρὸς διεκπεραίωσιν τῶν ἐκάστοτε ζητημάτων. Παραδόξως ὁμως καὶ παρὰ τὴν ἀγνὴν πρόθεσιν μας ὁ κ. Διοικητὴς ἀπηγόρευσε τὴν ἀναχώρησιν δι' Ἀθήνας τοῦ ἐκλεγέντος ἀντιπροσώπου μὲ τὴν ἐξήγησιν ὅτι ἡ διορίσασα αὐτὸν ἱ. διπλὴ Σύναξις δὲν ὑφίσταται ὥς εἰς σῶμα ἀφ' οὗ ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ ὁ Κ. Χάρτης καὶ ὅτι οὗτος δὲν ὀρίζεται σαφῶς τὰ τοῦ θεσμοῦ τῆς ἐπιτροπείας ἔξω τοῦ ἁγ. Ὅρους καὶ δρατιόμενος τῆς εὐκαιρίας ἤλεγξε τὴν ἱ. Κ. ἐπὶ ἀδαημοσύνῃ καὶ ἐλείπει στοιχειωδῶν νομοκανονικῶν γνώσεων, ὡς ἀποφαίνεται ἐν τοῖς πρὸς αὐτὴν ἐγγράφοις του.

Ταῦτα καὶ ἕτεραι ἐνέργειαι καὶ ἐκφράσεις τοῦ κ. Διοικητοῦ, ὑπονοοῦσαι ἔλλειψιν ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν ἱ. Κ. καὶ θέτουσαι ἐν ἀμφιβολίᾳ τὰ ἐθνικὰ αἰσθήματα τῶν ἐν αὐτῷ ἀντιπροσώπων, κατεθορήθησαν τὸν ἱ. Τόπον καὶ ἀπεφασίσθη ἡ ἀποστολὴ ἡμῶν ἐνταῦθα, ἵνα σὺν τοῖς ἄλλοις διευκρινισθῇ ἐν τούτῳ ἡ ἀποφίς τοῦ Σου Ὑπουργείου, καθότι δύο τινα ἐν προκειμένῳ ὑποθέτομεν, ἢ τὴν ὡς ἀνωτέρω ἔλλειψιν ἐμπιστοσύνης τοῦ κ. Διοικητοῦ, ἢ τὴν ἐπιδίωξιν εὐκαιρίας πρὸς ἐπίδειξιν τῶν νομοκανονικῶν του γνώσεων εἰς βάρος μας. Εἰς ἀμφοτέρω ὁμως νομίζομεν σφαλερὰν τὴν κατεύθυνσίν του, διότι εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστὸν ὅτι τὸ ἁγ. Ὅρος οὐδέποτε ἀπέστη τῆς ἐθνικῆς γραμμῆς, ἀλλὰ καὶ πάντοτε γνωρίζει ποῖα τὰ ἐκ τῶν διεθνῶν συνθηκῶν τοῦ Κ. Χάρτου καὶ τοῦ Συντάγματος δικαιώματα τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν του. Ἀσχέτως ὁμως πρὸς ταῦτα, μία στοιχειώδης διοικητικὴ φρόνησις καὶ προοπτικὴ ἐκ μέρους τοῦ Διοικητοῦ, μία ἀπλὴ εἰσήγησίς του διὰ τὸ τυχὸν ἀσύμφορον τῆς ἀνασυστάσεως τοῦ θεσμοῦ, θὰ παρεμέριζεν ἀμέσως τὸ ζήτημα, ἀλλ' ὁ κ. Διοικητὴς ἀντὶ νὰ εὗρσκε-

ται ἐν ἀγ. Ὅρει κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν Συνάξεων Δισενιαυτίου καὶ Διπλῆς, παρέμεινεν ἐν Θεσ/νίκῃ καὶ ἀντὶ τῆς συστάσεως εἰς τὴν ἱ. Κ. ὅταν ἦλθε, μικρὰν ἀναμονὴν μέχρις ἀποσαφάνισως τοῦ ζητήματος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου. ἀνέμενε σκοπίμως σιωπῶν τὴν θεώρησιν τοῦ πιστοποιητικοῦ ἀναχωρήσεως τοῦ ἐπιτρόπου μας, ἵνα δραττόμενος τῆς εὐκαιρίας κολαφίσῃ αὐτὴν κατὰ πρόσωπον, διὰ τῆς ρητῆς πρὸς τοῦτο ἀρνήσεώς του.

Ὁμολογοῦμεν ὅτι δὲν ἔχομεν τὰς νομοκανονικὰς γνώσεις τοῦ κ. Παναγιωτάκου, ἐξιστάμεθα ὅμως, πῶς ἐπὶ 40ετίαν ὄλγην, ἐλευθέρου βίου, οὐδεμία Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἠμφισβήτησε τὸ δικαίωμα τῆς ἀντιπροσωπείας μας, καὶ πῶς τόσος Διοικητὴς πρὸ αὐτοῦ δὲν διέγνωσαν τὴν ἀνυπαρξίαν τῆς ἱ. Διπλῆς Συνάξεως.

Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον γνωρίζομεν καὶ τὸ ὅποιον ἐνδιαφέρει καὶ τὸ Κράτος καὶ ἡμᾶς

καὶ ἐπὶ τὸ ὅποιον νομίζομεν ὅτι ὑποχρεούμεθα νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν τοῦ Σου Ὑπουργείου μας, εἶναι ἡ θέσις τῆς μετὰ τὸ ἱ. Κ. καὶ Διοικήσεως συνεργασίας, πᾶν ἄλλο ἢ ἀρμονικὴ σήμερον καὶ τὸ καθήκον τῆς Ὑ. Ἐξοχότητος ὅπως διευθετήσῃ ταύτην πρὶν ἢ λάβῃ ἔντασιν μεγαλύτεραν, ἐπὶ ζημίᾳ προφανεῖ τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων ἐπὶ τοῦ ἀγιωνύμου Ὁρους.

Ταῦτα καθυποβάλλοντες τῇ Ὑ. Ἐξοχότητι καὶ ἀναμένοντες τὴν ὡς ἐν παντὶ καὶ πάντοτε εὐμενῇ κρίσιν καὶ ἐπίλυσιν καὶ ἐπὶ τοῦ ζωτικοῦ τούτου διὰ τὸν ἱ. Τόπον μας ζητήματος, διατελοῦμεν μετὰ δαθυτάτου σεβασμοῦ, διάπυροι πρὸς Θεὸν εὐχέται.

Οἱ Ἀντιπρόσωποι τῆς ἱ. Κοινότητος τοῦ Ἀγ. Ὁρους Ἀθω

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἰουνίου 1949.

Π ρ ὀ ς

Τὸν Ἐξοχώτατον Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν κ. Δ. Χέλμην

Ἐ ν τ α ὕ θ α

Ἐξοχώτατε κ. Ὑπουργέ,

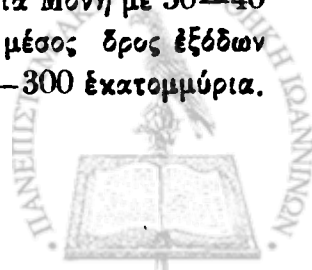
Ὡς ἀντιπρόσωποι τοῦ ἀγ. Ὁρους λαμβάνομεν καὶ αὐθις τὴν τιμὴν νὰ Σᾶς παρακαλέσωμεν ὅπως ρυθμίσητε τὸ ζήτημα τῆς ἀναπροσαρμογῆς τῶν μετοχικῶν μισθωμάτων. Δύο μῆνας περιμένομεν ἐδῶ Κε Ὑπουργέ διὰ ζήτημα ἐξηκριθῶμενον ἀπὸ πάσης πλευρᾶς.

Ἀπὸ τοῦ π. Μαρτίου ἡ ἱ. Κοιν. δι' ἐκτάκτου ἀποστολῆς ἐνημέρωσε τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν διὰ τὰς οἰκονομικὰς ἀνάγκας τοῦ ἀγ. Ὁρους.

Ἀπεστάλημεν καὶ ἡμεῖς ἐνταῦθα καὶ ὑπεβάλλαμεν γραπτῶς τὰ τῆς καταστάσεως. Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν δάσει τῶν πληροφοριῶν καὶ τοῦ διοικη-

τοῦ τοῦ ἀγ. Ὁρους, ἀλλὰ καὶ τῆς δεδαιώσεως καὶ τοῦ κ. Μηχανικοῦ τοῦ ὑπουργείου Συντονισμοῦ, εἰδικῶς εἰς ἀγ. Ὁρος ἀποσταλέντος πρὸ μηνός, εἰσηγήθη τὴν ὅσον ἐνεστὶ δικαιοτέραν ἀναπροσαρμογὴν ἵνα αἱ ἱ. Μοναὶ δυνηθῶσι καὶ στηρίξωσιν ὄχι μόνον τὸ ἐμψυχον ὕλικόν αὐτῶν, δι' ἀνθρωπινότερας διαβιώσεως ἀλλὰ ἐπιδιορθώσωσι καὶ τὰ οἰκήματα αὐτῶν, ἵνα μὴ καταρρεῦσωσι.

Πέρυσιν, Κύριε Ὑπουργέ, μᾶς ἐδώσατε 1 δισεκατομμύριον, δηλαδὴ 500.000 δραχ. κατ' ἄτομον. Πῶς θὰ διατηρηθῇ ἐν ἄτομον μὲ τὸ ποσὸν αὐτό; ἢ μία Μονὴ μὲ 30—40 ἑκατομμύρια; ἐνῶ ὁ μέσος ὅρος ἐξόδων τῶν Μονῶν εἶναι 250—300 ἑκατομμύρια.

Μόνον διὰ τὸ ὑπουργεῖον Ἐφοδιασμοῦ, τὸ ὁποῖον προχθὲς μᾶς παρεχώρησε τὸν σίτον καὶ τὰ ἄλευρα, ὡς καὶ μερικὰ ἐφόδια τοῦ δελτίου θέλομεν 1 δισσεκατομμύριον καὶ διὰ τὰς κατὰ μῆνα διανομὰς ἐτέρων 10 μηνῶν ἕτερα 1500 ἑκατομμύρια καὶ ταῦτα διὰ 100 δράμια ρύζι, 100 καφέ, 200 ζακχάρεως καὶ λίγα φασόλια. Ἐρωτήσατε τὸν κ. Ἀβέρωφ, κ. Ὑπουργέ, καὶ θὰ πληρρωθῇτε μὲ ποίαν πολυτέλειαν ζῶμεν εἰς τὸ ἄγ. Ὅρος, ἀγοράζομεν τὰ σπασμένα φασόλια τῶν 450 δραχ. κατ' ὁκτὼ καὶ τὰ κτηνοτροφικὰ κουκιά διὰ νὰ ἐπαρκέσωμεν. Ἐνῶ εἰς τὰ Μετόχιά μας τὰ καταληφθέντα ὑπὸ τοῦ Κράτους ζοῦν 40.000 οἰκογένειαι προσφύγων καὶ ἀκτημόνων.

Ἐάν, Κε Ὑπουργέ, τὰ ἐζητούσαμεν ἐλεημοσύνη, θεοχίως δεκτὸν θὰ ἦτο καὶ τὸ ἐλάχιστον ποσόν.

Τὸ ἄγ. Ὅρος ἔδωκεν ὅλην τὴν περιουσίαν του, ἡ ὁποία ἐκτιμηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κράτους ἔχει τῶν τιμῶν μιᾶς διετίας 1925—1930 ἀπέδωκεν ὑποχρέωσιν ἐτησίως εἰσφορᾶς τοῦ Κράτους πρὸς τὸ ἄγ. Ὅρος 15.000.000 δραχ. αἱ ὁποῖαι μὲ μέ-

(Συνεχίζονται τὰ ἔγγραφα)

σιν τιμὴν λίρας κατὰ τὴν ὥς ἂνω δετίαν 300 δραχ. ἰσοδυνάμουν πρὸς 45.000 λίρας. Σήμερον ζητοῦμεν τὸν τρίτον τοῦ ποσοῦ τούτου, ἵνα καὶ ἡμεῖς ζήσωμεν καὶ τὸ Κράτος εἰς τὰς δυσκόλους περιστάσεις ταύτας μὴ στενοχωρήσῃμεν.

Ἐάν πιστεύετε ὅτι ὑπάρχει τρόπος ἄλλος καλύψεως τῶν δαπανῶν μας, τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων, καὶ ἐάν νομίζετε ὅτι τὸ Κράτος ἐν ὑπέχει ὑποχρέωσιν πρὸς τὸ ἄγ. Ὅρος ἢ καὶ ὅτι μᾶς θεωρεῖ περιττοὺς πλέον, ἂς μᾶς τὸ εἰπῇτε νὰ ἀναχωρήσωμεν ἐντεῦθεν τὸ ταχύτερον. Ἡ ἀποστείλασα ἡμᾶς ἱ. Κοιν. ἔχουσα λόγους νὰ πιστεύῃ ὅτι τὸ θεόσωστον ἡμῶν Κράτος δὲν εὑρίσκεται σήμερον εἰς τὴν θέσιν τοῦ 1940—1945, ἐλπίζει θετικῶς ὅτι ἡ Σεβαστὴ Κυβέρνησις θὰ φανῇ στοργικὴ καὶ δικαία καὶ θὰ θελήσῃ νὰ καλύψῃ μέρος τοῦλάχιστον τῶν ἀναγκῶν μας τὰς ὑποίτας τόσον ἀπαραιτήτους καὶ ἐπείγουσας εὑρήκε καὶ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν εἰς δὲ ὑπαγόμεθα.

Μετὰ τιμῆς καὶ σεβασμοῦ

Οἱ Πληρεξούσιοι τοῦ ἁγίου Ὁρους

Ἀθῆναι 8 Αὐγούστου 1949

ΠΑΡΑΔΟΞΟΙ ΚΑΙΝΟΦΩΝΙΑΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΞΟΛΟΓΙΑΙ

Ἀπάντησις εἰς τὸν κ. Ἀλ. Πώπ

Ἀξιότιμε κ. Διευθυντά

Μετὰ πολλῆς ἀγανακτήσεως παρακολουθοῦμεν τὰ περὶ ἁγίου Ὁρους εἰρωνικά καὶ θλάσφημα ἄρθρα, ἅπερ πρὸ διμήνου δημοσιεύονται εἰς τὸ φύλλον «Τὰ Νέα» ὑπὸ τοῦ κ. Ἀλ. Πώπ. Οὐδένα λόγον θὰ ἐκάμνομεν, ἐάν δὲν ἐθεωροῦμεν τοιαῦτα δημοσιεύματα ἐπιζήμια διὰ τὴν ἐθνικὴν ὑπόθεσιν καὶ ἐάν δὲν παρηνωχλούμεθα παρὰ πολλῶν φίλων τοῦ ἱεροῦ μας τόπου νὰ ἀπαντήσωμεν εἰς τὸν ἀθυρόστομον ἀρθρογράφον σας. Ἐλλήν αὐτὸς καὶ γόνος ἡρώων καὶ λογίων προγόνων ἐνδόξου καὶ ἀθανάτου νήσου τῶν Ὑάρων τοῦ 1821, περιέρχεται τελείως ἀδιόφορος τὰ σεπτὰ τοῦ Ἀθῶ σκηνώματα, ἅπερ καὶ ἀλλόθρησκοι θαυμάζουσι καὶ

σέβονται καὶ σύμπας ὁ πεπολιτισμένος θεωρεῖ τὸ σέμνωμα τῆς ὀρθοδόξου ἀνατ. Ἐκκλησίας. Ἐπεσκέψατο μόνον τὸν ναὸν τοῦ Πρωτάτου καὶ ἐθαύμασε τὸν περιώνυμον τοῦ Πανσελήνου Πρόδρομον, ἀλλὰ φεῦ! τὸ αἶσθημα αὐτὸ τὸ ἐγκαταλείπει μόλις ἐξῆλθεν εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ ἀντίκρυσσε τὸν θεότρελλον καὶ γνωστὸν ρασοφόρον Κώσταν. «Ἀργότερα, γράφει, σ' ἓνα μαγαζάκι τοῦ Πρωτάτου καθισμένος στήν καρέκλα ἀντίκρυσσε καὶ πάλι, τὴν φορὰ ὅμως αὐτὴ ὀλοζώντανό τὸν Ἰωάννην τὸν Βαπτιστὴ στὴ μορφὴ ἑνὸς μισότρελλου γέροντα μοναχοῦ μὲ ἀνάκατη τὴν βρωμερή του κόμη καὶ μὲ σκισμένο τὸ ράσο του ποὺ μουρμούριζε ἀνοίκειες γιὰ τὸν ἱερὸ χῶρον θωμωλογίες...» (1 Ἰουνίου σ. 3). Τίποτε δ' ἀσύνητος αὐτὸς προσκυνητῆς δὲν εὔρε ἄξιον σεβασμοῦ! Ὁ ἀείμνηστος Ζαχ. Παπαντωνίου (1) καὶ παλαιότερον ὁ Μωραϊτίδης, ὅταν εἰσῆρχοντο εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἢ εἰς τὴν τραπεζαρίαν, περιήρχοντο εἰς ἔκστασιν καὶ ἐκοπιάζον πολὺ οἱ μοναχοὶ νὰ τοὺς ἀποσπάσουν, αὐτὸς οὔτε ἐσκέφθη νὰ καθίσῃ εἰς τὴν λειτουργίαν νὰ προσευχηθῇ καὶ νὰ δοκιμάσῃ τὴν ψυχικὴν ἀγαλλίασιν, οὔτε εἰς τὴν τραπεζαρίαν νὰ συμφάγῃ μετὰ τῶν κοινοβιατῶν, ὅπου ὁ εὐλαβὴς Μωραϊτίδης ἐσταμάτησε καὶ ὅταν ὁ τραπεζάρχης τὸν ἐβίαζε νὰ φάγῃ ἀπῆντα· «ἐμὸν βρώμα ἐστὶ τὸ ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ» καὶ ἔβλεπεν ἀτενῶς πρὸς τὸν μανδυοφορεμένον μοναχόν, ὅστις ἀπὸ τοῦ ἁμβωνος ἀνεγίνωσκε τὸ συναξάριον τοῦ ἁγίου τῆς ἡμέρας. (βλ. Τὸ ἱερὸν κοινὸβιον τοῦ Διονυσίου, ἐν Παρνασσῷ ΙΖ'. 1894 σ. 17—32). Πταίουσιν οἱ ἀδελφοὶ Ξενοφωντινοί, ὅπου εἰς ἡμέραν πανηγύρεως τῆς Μονῆς δὲν τὸν ἐστείλαν εἰς τὴν «κουζινιέραν» (οὕτως ὀνομάζει τὸ μαγειρεῖον), ἀλλὰ τὸν ὠδήγησαν εἰς τὸ συνοδικὸν νὰ συμφάγῃ μετὰ τῶν ἐπισήμων διὰ νὰ γράψῃ πράγματα φανταστικά, χλευαστικά, «τὸ τρικοῦδερτο γλέντι ποὺ μόνον καλόγεροι ξέρουν νὰ διοργανώσουν». Τί πρῶτον τί δ' ὕστατον νὰ ἀπαριθμήσωμεν ἐκ τῆς τερβρείας τῶν λόγων του; ἐκεῖνο ὅμως, ὅπερ δὲν θὰ ἡδυνάμεθα ν' ἀποσιωπήσωμεν, εἶναι ὅτι ὁ κύριος αὐτὸς εἰς τὸ γενικὸν παράπονον τῶν Ἀγιορειτῶν, ὅτι δὲν ἔρχονται νέοι νὰ μονάσουν καὶ κινδυνεύουν νὰ διαλυθῶσιν, αἱ Μοναί, ἀφιερώνει ὀλόκληρον ἄρθρον. «Διὰ τὸ πηγαίνουν πιά μοναχοὶ στὸ ἅγιον Ὅρος» (6 Ἰουν. σ. 3) καὶ προσπαθεῖ, καὶ ἂν ὑπῆρχε καὶ νέος τις κλίνων πρὸς τὸν μοναχισμόν, νὰ τὸν δηλητηριάσῃ καὶ ὅταν ἀντίκρυσσε τοὺς ὀλίγους νέους κάμνει τὴν ἀποστροφὴν. «Μὰ εἶναι δουλειὰ αὐτὴ νὰ φεύγουν νέοι ἄνθρωποι ἀπὸ τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς γιὰ νὰ πᾶνε νὰ κλειστοῦνε μέσα στὰ μουχλιασμένα ντουβάρια τῶν μοναστηριῶν; Νὰ φεύγουν σὲ μιὰ ἐποχὴ, ὅπου τὰ πάντα εἶναι πάλι, πάλι ἀτελείωτη γιὰ τὴν ἐπιβίωσιν;... Πρωτάκουστο εἶναι τὸ παράπονο σὰν νὰ μοῦλεγε κάποιος πῶς στίς φυλακὰς δὲν ὑπάρχει φυλακισμένος καὶ δι' αὐτὸ θὰ κλείσουνε τὰ δεσμοτήρια!» καὶ θέτει εἰς τὸ στόμα προΐσταμένου Μονῆς μεγάλῃς, ὅστις ἐπῆγεν εἰς τὸ ἅγιον Ὅρος ἀπὸ ἡλικίας 17 ἐτῶν καὶ ἔζησεν ἐκεῖ ἐξήκοντα ὄλα ἔτη, λόγια τὰ ὅποια

(1) Κατέβη τὸ μεσονύκτιον εἰς τὴν ἀκολουθίαν—ἦτο εἰς τὴν Μονὴν Βατοπεδίου—ἦτο Αὐγούστος μῆν καὶ τὰ στασίδια σχεδὸν ἦσαν ἀδεια, διότι ἐκείνην τὴν ὥραν ἕνεκα τῶν κυνικῶν καυμάτων δὲν εἶχον κοιμηθῇ οἱ πατέρες, ἐν τούτοις ἐκεῖ ἐνεπνεύσθη καὶ ἔγραψε τῷ 1936 τὸν «Βυζαντινὸν ὄρθρον». Ἀθῆναι 1936.

εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν ἐλέχθησαν ποτέ, ὅτι θεωρεῖ ἔγκλημα ὅτι ἔγινε καλόγε-
ρος ἐνῶ θὰ ἤμποροῦσε νὰ γείνη «ἀγωνιστὴς μέσα στὴ ζωὴ» καὶ προσθέτει
«πὼς λίγοι καλογέροι στάθηκαν σὰν καὶ μένα στὸ ὕψος τῆς πνευματικῆς
τους ἀποστολῆς καὶ λίγοι μποροῦν νὰ κλείσουν τὰ μάτια—πάλι σὰν κι' ἐμέ-
να—μὲ τὴ χαρὰ πὼς δὲν ἐρράκωσαν τὴν πραγματικὴ ὑπόστασι τοῦ "Ἀθω ποὺ
πρέπει καὶ ἦτανε ἄλλοτε, μὰ σήμερα δὲν εἶναι πιά, τὸ ἅγιο βουνὸ τῶν φιλοσό-
φων καὶ τῶν ἐνατενιστῶν στὰ ὑπερκόσμια» καὶ ἐξαγγέλλει ταῦτα περὶ τῆς πα-
ρούσης καὶ τῆς μελλούσης τοῦ "Ορους καταστάσεως : «ἀμάθεια φοβερὴ κρύ-
βει μέσα στοὺς σαρκωμένους χιτῶνας τῆς ἡ πολιτεία τοῦ "Ἀθω, ἀμάθεια μαζὺ
μὲ κακότητα καὶ ταπεινὰ ἐνστικτα. Καὶ τὸ ἅγιον "Ορος σὰν μίᾳ νέᾳ γερμανι-
κῇ Βαλχάλα (γρ. Βαλχάλλα, εἶναι τὸ μαγικὸν καὶ φοβερὸν κρυσφύγετον τῶν
ἡττημένων ἀνθρωποφάγων ἡρώων), θὰ γκρεμιστῇ κάποιο σκοτεινιασμένο
δειλινὸ μέσα σὲς φλόγες καὶ τὴν πυρκαϊὰ καὶ τὴν καταστροφὴ...» καὶ ἐπι-
φέρει ὁ ἀρρητογράφος ὅτι μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς «πὼς ταυτόχρονα
εὐχὴ καὶ κατάρα θὰ ἔδινε σὲ κάθε ἀνθρωπο νὰ μὴ μιμηθῇ τὸ παράδειγμά του»
6—6—50. Καὶ δι' ὅλης τῆς ἀρθρογραφίας ἐξακολουθεῖ εἰς τὸν ἴδιον τόνον
τὸ τραγοῦδι τοῦ διὰ νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι σήμερον δὲν ὑπάρχουσιν ἐρασταὶ τοῦ μο-
ναχικοῦ βίου καὶ ἂν τις μεταβαίνει εἰς τὸ ἅγιον "Ορος, τοῦτο πράττει, ἢ
δι' ἔγκλημά τι, ἢ νὰ ἀποφύγῃ τὸ στρατιωτικὸν ἢ τέλος καὶ ἐκ τῆς πείνης.

«Ἡμουνά ὁ 7ος γυῖος μιᾶς φτωχῆς, φτωχοτάτης οἰκογενείας ποὺ ζοῦσε
στὸ χωριὸ τῆς πεθαίνοντας ἀπὸ τὴν πείνα. Ζοῦσε ἀργοπεθαίνοντας... γιὰ νὰ
σωθῶ ἀπὸ τὸν ἀφανισμό σκέφθηκα τὸ ἅγιον "Ορος. 6—50), καὶ ὅταν ἡρώ-
τησε τὸν γέροντα τοῦ νεαροῦ ὑποτακτικοῦ (βεβαίως τυπογρ. λάθος εἶναι τὸ
«ὑποστατικό»!) ἔλαβε τὴν ἐξῆς ἀπάντησιν : «φοφοῦσαν τῆς πείνας οἱ δικοὶ
τοῦ στὸ χωριὸ καὶ ὁ πατέρας τοῦ μὲ παρεκάλεσε νὰ τὸν πάρω στὸ ἅγιον
"Ορος γιὰ νὰ λείψῃ ἓνα στόμα ἀπὸ τὸ καθημερινὸ δαῖνιο τῆς οἰκογενείας»,
ἀλλ' ἀντιφάσκει καὶ παραπαλεῖ ὁ ἀρθρογράφος, ὅστις λησμονεῖ, ὅτι παρέβαλε
τὰ μοναστήρια πρὸς δεσποτήρια, καὶ ἐρωτῶ αὐτόν· ποῖος, ὅσον καὶ πεινασμένος
ἂν εἶναι θὰ ἔκρουε τὴν θύραν τῶν φυλακῶν ζητῶν νὰ καταδικάσῃ ἐαυτὸν ἐντὸς
αὐτῶν; Μὲ αὐτὰ θέλει οὗτος νὰ εἴπῃ ὅτι οὐδεὶς σήμερον ἀπὸ εὐλάβειαν μετα-
βαίνει εἰς τὸ ἅγιον "Ορος.

Ὁ Ζαχ. Παπαντωνίου εἰς τὸν «"Αθωνά» του ('Αθῆναι 1935), τὸ θαυμά-
σιον τοῦτο μυστικοπαθὲς βιβλίον, ὅπου ἀναλύεται ἡ ἰδεολογία καὶ ψυχολογία
τοῦ μοναχοῦ, (1) ἐπιμένει πολὺ εἰς τὸ αἷτιον, τὸ ὅποιον ἐξωθεῖ τοὺς νέους νὰ
ἀφήσουν τὸν κόσμον καὶ νὰ ἀπομακρυνθοῦν εἰς τὸν ἐρημικὸν "Αθω. Καὶ ἀνα-
φέρει νέον, ὅστις κατελήφθη ὑπὸ θεοῦ ἔρωτος καὶ μόλις ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν
20 ἐτῶν ἀφήνει τὴν τέχνην του—ἦτο ἄριστος ἐπιπλοποιός, ἀφήνει περιουσίαν—
διότι ὁ πατήρ του ἦτο κτηματίας—καὶ κλείεται εἰς τὸ μονῆριον τοῦ ἀγίου
Δημητρίου, ἀνῆκον εἰς τὴν μονὴν τοῦ Φιλοθέου. Ὁ δυστυχὴς γέρων πατήρ του,

1) Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν γραφομένων τοῦ Παπαντωνίου θὰ πρέπεμπον τὸν ἀ-
ναγνώστην εἰς διατριβήν μου «Ὁ ἀγιορεΐτης, πὼς πραγματοποιεῖ τὸ ἰδεώδες αὐτοῦ»
δημοσιευθεῖσαν εἰς τὴν «Ἀγιορ. βιβλιοθήκην, ἔτ. ιγ'—ιε' 1948—1950.

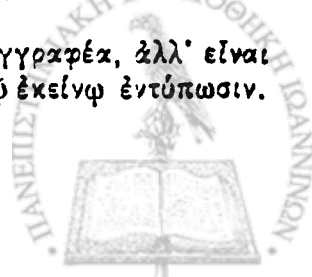
αὐτὸν ἔχων τὸ στήριγμα τῆς οἰκογενείας (εἶχε καὶ ὀκταετῇ υἷόν, ἀλλὰ καὶ αὐτός, μὲ τὴν αὐτὴν τραγικὴν περιπέτειαν, 16ετῆς εὔρε τὸν ἀδελφὸν του καὶ ἠκολούθησεν αὐτὸν) ἔτρεξεν ἀμέσως νὰ ἀποσπάσῃ τὸν υἷόν του, ἀλλ' οὔτε οἱ λόγοι οὔτε τὰ κλάυματά του ἔπεισαν τὸν νεοφώτιστον. Ἦναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν ἔξουσίαν, καὶ ὁ Καϊμακάμης τοῦ ἁγίου Ὅρους ἔστειλε καὶ ὠδήγησαν τὸν λιποτάκτην τῆς πατρικῆς ἐστίας εἰς τὸ καραβάνι τῶν ξενιτευμένων, ὅπερ ἔφευγε διὰ τὴν Κορυτσᾶν. Ἀλλ' αὐτὸς νυκτὸς ἐδραπέτευσε καὶ εὑρίσκεται ἐν τοῖς ζῶσι μέχρι σήμερον καὶ εἰς τὸ ἴδιον μονύδριον ἄγων τὸ 85 ἔτος τῆς ἡλικίας. ⁽¹⁾

Ἀποτεινόμενοι πρὸς ὑμᾶς, κ. Διευθυντά, καὶ πρὸς τὸ νοῆμον ἑλλ. κοινόν, θεωροῦμεν περιττὸν νὰ ἀπαντήσωμεν εἰς τὰς τοιαύτας ἐρεσχελίας καὶ ἀνατρεπτικὰς ἰδέας. Τὸν παραδίδομεν εἰς τὴν κοινὴν περιφρόνησιν. Τοῦτο μόνον λέγομεν, ὅτι καθ' ὃν χρόνον τὸ ἅγιον Ὅρος παραχωρήσαν ὅλα τὰ μετόχια πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν ἀδελφῶν προσφύγων ἐστερήθη τῶν προσόδων, ἀγωνίζεται δὲ διὰ τὴν ἐπιβίωσιν καὶ κατορθώνει ἐκ τῶν ἰδίων πόρων νὰ συντηρηθῇ καὶ νὰ διατηρήσῃ τὴν πατροπαράδοτον γνωστὴν φιλοξενίαν καὶ τὰ ἱερὰ σκηνώματα, τὰ κειμήλια καὶ τοὺς ἄλλους προγονικοὺς θησαυροὺς καὶ πρὸ παντὸς τὰ ἀρχαῖα τυπικὰ καὶ τὰς μεγαλοπρεπεῖς θρησκευτικὰς τελετάς, φρονοῦμεν, ὅτι ὁ τὰ ἀνωτέρω γράφων ὑποσκάπτει τὰ θεμέλια τοῦ ἱεροῦ μας Τόπου, ὅπερ εἶναι τὸ πρόπύργιον τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ τὸ ἱερὸν παλλάδιον τοῦ ἑλληνικοῦ Ἔθνους. Ἐχομεν τὴν πληροφορίαν, ὅτι διατελοῦσιν ἐν ἀναθρασμῷ σύμπαντες οἱ ἁγιορεῖται διὰ τὸν διασυρμὸν καὶ τὴν ἀγρίαν πολεμικὴν.

Ἵπάρχει δὲ φόβος νὰ κλείσουν τὰς πύλας εἰς τοιοῦτους Ἑλλήνας δημοσιογράφους, οἵτινες ἐκουσίως ἢ ἀκουσίως γίνονται κήρυκες τῶν ἀντιχριστιανικῶν σκοπῶν τοῦ κομμουνισμοῦ καὶ καταβάλλουσι πᾶσαν προσπάθειαν νὰ ὑπονομεύσωσιν ἐν καθεστῶς αἰωνόδιον, ὅπως εἶναι ἡ χιλιετὴς ἁγιορειτικὴ πολιτεία. Δὲν θέλομεν ποτὲ νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι τὸ σεπτὸν τοῦτο ἱδρυμα, ὅπερ ἐσθλάσθη ὁ πανδαμάτωρ χρόνος καὶ ἐπιδρομεῖς καὶ θάρβαροι, ὅπου τὸ Βυζάντιον ζῇ ἐν ὅλῃ τῇ μεγαλοπρεπείᾳ, οἱ Ἑλληνες, ὁ περιούσιος λαὸς τοῦ Θεοῦ, ἀπεφάσισαν ἄρδην ν' ἀνατρέψωσι. Μὴ γένοιτο Χριστὲ βασιλεῦ!

Λυποῦμαι, διότι τόσον ἀποκαρδιωτικὴ παρουσιάζεται ἡ νοοτροπία τῶν Νεοελλήνων, οἵτινες καὶ εἰς τοῦτο δίστανται τῶν ἀρχαίων παρασέγγας. Ἐκεῖνοι καίτοι δὲν εἶχον ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, ἦσαν θεοφοβούμενοι καὶ εἰς ἄκρον μυστικοπαθεῖς, δὲν ἤρκοῦντο εἰς τὰ Ἐλευσίνια καὶ τὰ ἄλλα ἐν Ἀθήναις μυστήρια, ἀλλ' ἐνδιέτριβον καὶ εἰς ὄρη, ὅπερ εἶχον ἀνακηρυχθῇ ἱερά, ὡς ὁ Ἀθως, τὸ Γάνος, τὸ Λάτρον (ἢ Λάτρος), ὅπως καὶ ἡ Σχμοθράκη. Εἰς ὠρισμένας ἐποχὰς τοῦ ἔτους ἐγκατέλειπον τὸν κόσμον, καί, ἵνα μεταρσιωθῶσι καὶ ἐπικοινωνήσωσι μετὰ τοῦ θεοῦ κατέφευγον εἰς τὰ ὄρη ταῦτα καὶ τὰς ἐρήμους, μακρὰν τῆς τύρβης καὶ ὀχλαγωγίας, εἰς τὸν Ἀθω μάλιστα, εἰς οὗ τοὺς πρόποδας ὑπῆρχεν ἡ Οὐρανόπολις. Ἐνταῦθα ἐλατρεῦετο οὐχὶ ἡ πάνδημος, ἀλλ' ἡ κατὰ Πλάτωνα οὐρανία Ἀφροδίτη, ὅπερ προεφώβιζε τὴν οὐρανίαν Παρθένον

¹⁾ Δὲν γνωρίζω ποῖος ἐδιηγῆθῇ τὸ γεγονός τοῦτο εἰς τὸν συγγραφέα, ἀλλ' εἶναι πολλοὶ γέροντες ὅπου γνωρίζουν αὐτὸ διότι ἔκμην ἰσχυρὰν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐντύπωσιν.

Θεοτόκον, καὶ ἄνωθεν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ γιγαντώδους καὶ ὑπεργείου ὄρους, ὁ ἁθῶς Ζεὺς. Σήμερον ἐκεῖ ἀκριβῶς ἀνυψοῦται ὁ ναὸς τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ἦθελον καὶ τοῦτο νὰ προσθέσω διὰ τὸν ἀμύητον νέον, ὅτι καὶ οἱ φιλόσοφοι κατέφευγον εἰς τὸ Ὅρος διὰ νὰ λύσωσι σπουδαῖα προβλήματα «ἐχρῶντο φροντιστηρίῳ», κατὰ τὸν Φιλόστρατον. Ὁ πνευματικῶς ἀστοιχείωτος Πῶπ οὐ μόνον τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων δὲν ἔχει τὴν ἀρετὴν, ἀλλ' οὔτε τῶν Βυζαντινῶν, οἵτινες κατέστησαν τὸ Ὅρος τόπον ἀγιότητος, ὅθεν καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἀπέδωκαν αὐτῷ, καὶ «πόλιν οὐράνιον» (Καντακουζηνός) ὠνόμασαν. Εἶπε δὲ καὶ ὁ αὐτοκράτωρ Ἀνδρόνικος Β' Παλαιολόγος: «Εἰ δὲ παράδεισον ἕτερον ἢ κατὰστερον οὐρανὸν ἢ καὶ ἀρετῶν πασῶν καταγώγιον τοῦτ' ἂν τις καλέσειεν οὐκ ἂν τις ἀμάρτοι τοῦ δέοντος». Γερμανὸς σοφὸς καθηγητῆς βυζαντιολόγος, ὁ κ. Φραγκίσκος Dölger, ἐκ τῶν τελευταίως γραφάντων περὶ ἁγίου Ὅρους εἰς πολυτελέστατον λεύκωμα «Mönchsland Athos», δὲν εὕρσκει λόγους ἱκανοὺς νὰ ἐξάρῃ τὴν δόξαν καὶ τὸ μεγαλεῖον αὐτοῦ. Οὗτος πλέκει τὸν ἐκπρεπέστατον ὕμνον εἰς τοὺς μοναχοὺς, διότι συνέδεσαν τὴν ἀσκησιν μετὰ τῆς ἐπιστήμης τῶν γραμμάτων, καὶ τὴν προσευχὴν μετὰ τῆς καλλιτεχνίας, καὶ τὴν εὐσέβειαν ἐν γένει μετὰ τῆς φυσιολατρίας, πλουτίσαντες τὴν χλωρίδα τοῦ Ἄθω καὶ ἀναδειξάντες αὐτὴν διὰ συντόνου καλλιεργείας ὑπόδειγμα ἀριπρεπὲς εἰς τοὺς περὶ τὴν γεωπονίαν ἀσχολουμένους. Περὶ τῆς χλωρίδος τοῦ Ἄθω ἐξεδώκαμεν τῷ 1935 τόμον σχεδὸν τριακοσιοσέλιδον ὑπὸ τὸν τίτλον «Δασονομία καὶ Γεωπονία πάλαι τε καὶ νῦν, Ἄθως, φῶς ἐν σκότει κτλ.». Καὶ ἐρωτῶ ἤδη· εἰς τίνας ὀφείλεται τὸ θαῦμα τοῦτο; τί θὰ ἦτο ὁ Ἄθως, ἂν οἱ κάτοικοι δὲν ἦσαν μοναχοί; ὅτι εἶναι τὰ ἄλλα βουνὰ τῆς Ἑλλάδος, κατσάβραχοι. Καὶ ὅμως οἱ ὡς τὸν Πῶπ Ἕλληνες «βλέποντες, οὐ βλέπουσιν», ἐτύφλωσε γὰρ ἡ ἀμάθεια καὶ τὸ πάθος τὴν διάνοιαν αὐτῶν καὶ ἀφέντες τὴν εὐθεΐαν καὶ δεξιὰν ὁδὸν ἐστράφησαν πρὸς τὴν σκολιὰν καὶ ἀριστεράν. Τῷ 1929 διέτριβον εἰς Θεωνίκην πρὸς ἔκδοσιν τῆς «Ἱστορίας τοῦ ἀσκητισμοῦ», ὅτε εἶδον εἰς τὰς ἐφημερίδας, ὅτι Γαλλίς τις ὑποδυθεῖσα τὸν ἄνδρα, ἡ Μαρία Σουαζύ, ἐπεφοίτησεν εἰς τὴν πόλιν, διότι εἶχε στοιχηματίσει ὅτι θὰ εἰσῆρχετο εἰς τὸ ἅγιον Ὅρος, ἀλλὰ προδοθεῖσα κατ' οἰκονομίαν τῆς κυρίας Θεοτόκου, τῆς ἐφόρου τοῦ ἱεροῦ Τόπου, ἥτις δὲν θέλει ἄλλη γυνὴ νὰ πατήσῃ ἐκεῖ, ἀνεχαιτίσθη ὑπὸ τῶν ἀρχῶν - ἔλαβον μέρος εἰς τὴν ἐνέργειαν αὐτὴν. Μετ' ὀλίγον ἐκυκλοφόρει λιβελλογραφία κατὰ τοῦ ἁγίου Ὅρους εὐτελῆς καὶ βωμολοχικῆ ὑπὸ τὸν τίτλον: «Maryse Choisy, Un mois chez les hommes» Paris 1929 16ον, σ. 1254. Εὐλόγως ἀπεδόθη εἰς τὸν εὐλαβέστατον(;) ἐκείνον Ἕλληνα, ὅστις ἀνέλαβεν ὁ οἰκτρὸς νὰ γείνη ὑπηρέτης τοῦ θαύματος καὶ νὰ ὀδηγήσῃ τὴν Γαλλίδα εἰς τὰ ἅδυτα τῶν ἱερῶν Μονῶν, ὅπου δισχυρίζεται, ὅτι δῆθεν εἰσῆλθεν. Ἦτο τόσον ἀλγεινὴ ἡ ἐντύπωσις ὅλων τῶν ἐν Εὐρώπῃ θυμαστῶν τοῦ Τόπου καὶ τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, ὅστις τὸν θεωρεῖ μετὰ τὸν ἅγιον Τάφον τὸ ἱερώτατον προσκύνημα, ὥστε ἠναγκάσθη νὰ διαφύσῃ τὸν συγγραφέα καὶ νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι οὐδέποτε ἐπάτησε τὸν πόδα εἰς τὸ ἀπηγορευμένον ταῖς γυναῖξι ἔδαφος τοῦ Ἄθω, καὶ ἐξητήσατο μετὰ δακρύων συγγνώμην παρὰ τῶν ἁγίων Πατέρων καὶ συγχώρησιν παρὰ Θεοῦ, διότι ἐγένετο ἀφορμὴ

σκανδάλου καὶ ἐπέριψεν ὅλην τὴν εὐθύνην εἰς τοὺς σκανδαλοθήρας Ἑλληνας. Οἷτως ἔγραψε πρὸς τὴν Ἱ. Κοινότητα καὶ ἡ ἐπιστολὴ διεβιβάσθη διὰ τοῦ προέδρου τῆς Δημοκρατίας τοῦ ἀειμνήστου Παύλου Κουντουριώτου καὶ ἐδημοσιεύθη εἰς τὸν ἡμερήσιον τύπον. Δυστυχῶς ἡ σκανδαλοθηρία δὲν ἐσταμάτησε, συνέχισεν ὁ ἀσεβέστατος καὶ βωμολόχος Κορνάρος, ὅστις ἐπύκνωσεν ἔπειτα τὰς φάλαγγας τῶν ἐλασιτῶν. Εἶναι λίαν γνωστὸν τὸ κατὰπτυστον τοῦτο ὕβρεολόγιον, ὥστε δὲν εἶναι ἀνάγκη ἐνταῦθα νὰ μολύνωμεν τὰς ἀκοὰς τῶν ἀναγνωστῶν. Θὰ ἀναφέρω μόνον ἓνα μαργαρίτην ἐκ τῶν «ληστρικῆς φιλολογίας» τῶν Ἑλλήνων θαυμαστῶν τῶν ἀρχιληστῶν Νταβέλη, Μπαλούρδου, Γιαγκούλα, Ρετζαίων καὶ λοιπῶν συγχρόνων.

Τὸ βιβλίον ἐξεδόθη ἐν Ἀθήναις 1933 δαπάναις, (ὡς ἔχω λόγους νὰ πιστεύσω) τοῦ μεγάλου ἐφοπλιστοῦ Λεωνίδα Ἐμπειρίκου (χωρὶς ἀσφαλῶς νὰ τὸ ἀναγνώσῃ) καὶ φέρει εὖφημον τίτλον «Ληστὲς» ἐγράφη δὲ ὑπὸ Πέτρου Ἀφθονιάδου, γόνου ἱσως τῆς οἰκογενείας τῶν ἐν Φιναρίῳ Ἀφθονιδῶν. Βασισθεὶς οὗτος εἰς τὸ μωρὸν λαϊκὸν ἀπόφθεγμα «σκοτώσε τὸν πατέρα σου καὶ γίνου καλόγηρος ν' ἀγιάσῃς!» κατατάσσει καὶ τοὺς Ἀγιοραῖτας εἰς αὐτὴν τὴν κατηγορίαν, ὅτι μόνον τὸ ἐγκλημα τοὺς ὠδήγησεν ἐκεῖ. (¹) Τοῦ κανόνος τούτου δὲν ἐξήρσεν ὁ ἀλιτήριος οὔτε τὸν ἱδρυτὴν τῆς Λαύρας καὶ εἰσηγητὴν τοῦ κοινοβίου, τὸν μεγαλάνυμον ἅγιον Ἀθανάσιον τὸν Ἀθωνίτην. Ἰδοὺ ἐπὶ λέξει τί φθέγγεται : «Ὁ Ἀθανάσιος; αὐτὸς θῆτανε ἓνας φοβιτισάρης, τὸ εἶχε σκάσει ἀπὸ τῆ ζωῆ. Εἴταν κατσάκης. ἀντάρτης ἢ ληστής» !!! (σ. 12) πᾶν σχόλιον περιτετεύει. Αὐτὰ διδάσκονται οἱ νέοι ἀπὸ τοὺς διανοουμένους, πῶς ἔπειτα νὰ ὑπάγουν νὰ μονάσουν; Καὶ ὅμως πρέπει νὰ ὑπάγουν καὶ ἡ καλὴ ἐκείνη προπολεμικὴ ἀρχή, νὰ ὀδηγήσουν τοὺς γυμνασιόπαιδας ἐκεῖ οἱ γυμνασιάρχαι πρέπει νὰ συνεχισθῇ, δὲν ὑπάρχει ἄλλη σωτηρία. Ὁ μακ. Παπαζαχαρίου πολιτευτῆς καὶ διευθυντῆς τοῦ Διδασκαλείου Δράμας μοι διηγεῖτο, ὅτι ἐξέδραμε μὲ τὸ διδασκαλεῖον καὶ εὐλαβῶς ὅλα τὰ παιδιὰ προσεκύνησαν τὰς ἱερὰς Μονάς. Ὑπῆρχον τότε τὸ 1924 δύο κομμουνισταὶ εἰς τὸ διδασκαλεῖον, αὐτοὶ μετὰ τὴν ἐπάνοδον ἐγίναν οἱ πλεόν θρησκόληπτοι. Ὁ ἄριστος ἐκεῖνος μοι ἔλεγεν, ὅτι ἡ μεγαλητέρα παιδούπολις πρέπει νὰ γείνη εἰς τὸ ἅγιον Ὅρος. Ἄς σύρῃσι λοιπὸν οἱ δημοσιογράφοι, ἐὰν ἀγαπῶσιν ὄντως τὸ ἔθνος καὶ τὴν Ἐκκλησίαν αὐτὸν τὸν χορὸν, καὶ οὐχὶ ἐκεῖνον ὃν ἐγκαινίασε διάσημος συνάδελφός των ὁ Οὐράνης, ὅστις εὗρε τὸν Ἀθῶνα εἰς τὴν πορείαν τοῦ θανάτου, δὲν ἠθέλησε νὰ ταραξῇ τὸν ὕπνον τὸν ἐπιθανάτιον τῶν Μοναχῶν καὶ ἔφαλλε τὸν ἐπικήρυκτον. Ναί, ἂν ὁ Θεὸς ἐξ ἁμαρτιῶν μας παραχωρήσῃ, ἱσως διαλυθῶσιν ἐκ λειψανδρίας, ἀλλὰ μόναι αἱ ἑλληνικαὶ Μοναί—ἅς τὸ σημειώσουν μέσ' στὴν καρδίᾳ τους αὐτὸ οἱ Ἑλληνας, καὶ ἅς τὸ μελετήσουν κελῶς οἱ ἔξυπνοὶ δημοσιογράφοι. † Ὁ Κορυτσᾶς Εὐλόγ. Κουρίλας

(¹) Πλανῶνται οἰκτρῶς οἱ ταῦτα φρονοῦντες. Τὸ 1914 ἐκόσμει τὸν θρόνον τοῦ πρωτεπιστάτου ὁ μακ. Διονυσιάτης Νικόδημος Κρητικός, Μοναχὸς λίαν μεμορφωμένος (τελειόφοιτος τῆς νομικῆς). Δὲν γνωρίζω πῶς ἡ ἀντιπολίτευσις τῆς Ἱερᾶς Κοινοτήτος ἀνεκάλυψε, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ φρονεὺς τοῦ Λιάμπη (Κρητὸς ὀπλαρχηγοῦ) καὶ μετὰ τὴν ἀπότισιν τῆς ποινῆς ἦλθε καὶ ἐμόνασε καὶ πράγματι διέπρεψεν ἐπ' ἀρετῇ. Ἐστάθῃ ἀδύνατον νὰ μείνῃ εἰς τὴν θέσιν καὶ ἐπαύθῃ.

Ἔργα καὶ ἡμέραι τῆς ἐν ἀγίῳ Ὄρει Ἀθῶ «Διορθοδόξου

Ἐπιτροπῆς» ἐν ᾗ τῆς μελετώμενης νὰ συνέλθῃ.

ἐκεῖ προσυνόδου.

Ἐπειδὴ οὐδὲν ἐγράφη περὶ τῆς κατὰ τὸ 1930 συνελθούσης Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς» ἀπὸ ἀγιορειτικῆς ἀπόψεως, ἐθεώρησα ἐπικαιρὸν τῶρα, ὅπου τόσον ἀπασχολεῖ τὴν ὀρθόδοξον ἐν γένει Ἐκκλησίαν τὸ ζήτημα τῆς ἐπὶ δέκα καὶ πλέον ἔτη ἀναβληθείσης «Προσυνόδου», νὰ δημοσιεύσω ἐν συνόψει τὰ πεπραγμένα τῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ τὰ ἀνέκδοτα κείμενα τὰ διαμειφθέντα μετὰ τοῦ ἱεροῦ Τόπου καὶ αὐτῆς καὶ νὰ ἐκθέσω τὴν τηρηθεῖσαν ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Κοινότητος καὶ τῶν Μονῶν καὶ μοναχῶν ἐν γένει στάσιν ἐναντι τῆς ἐπισήμου πασῶν(σχεδὸν) τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἀντιπροσωπείας. Πιστεύω, ὅτι εἶμαι ὁ καταλληλότερος πρὸς τοῦτο, διότι οὐ μόνον διῶκουν καὶ διηύθυνον τότε τὰ τῆς κοινότητος ὡς πρωτεπιστάτης, ἀλλὰ καὶ διότι συνδεόμενος μετὰ τῶν ἐγκρίτων τοῦ συνεδρίου ἐκείνου διὰ προσωπικῆς φιλίας ἠδυνήθην νὰ διεισδύσω εἰς τὰς βουλάς καὶ τὰς διαθέσεις αὐτῶν ὡς πρὸς τὸ συντελεσθὲν τότε ἔργον, τὰς συμφωνίας δηλ. τῶν συζητηθησομένων ἐν τῇ προσυνόδῳ θεμάτων. Παρακολουθήσας δὲ ἔκτοτε τὴν κίνησιν ταύτην καὶ τὰς ἐκδηλωθείσας ἐν ἐκάστη ὀρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ τάσεις καὶ ἐνεργείας πρὸς ἀποκρυστάλλωσιν τῶν θεμάτων, ἅπερ μέλλουσι ν' ἀποσχολήσωσι τὸ συνέδριον, καὶ ἐλθὼν εἰς ἄμεσον ἐπικοινωνίαν μετὰ πολλῶν θεολόγων καὶ ἱεραρχῶν τῶν ἄλλων ὀμοδόξων Ἐκκλησιῶν, μάλιστα εἰς τὰ ἐν Λονδίνῳ καὶ Ἐδιμβούργῳ συνέδρια τοῦ 1937, διὰ ταῦτα πάντα εὐελπιστῶ, ὅτι θὰ κατορθώσω νὰ ρίψω φῶς εἰς τὰς κατευθύνσεις, πρὸς ἃς τείνει ἐκάστη τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ περισσότερον ἢ ἐλλαδικὴ Ἐκκλησία ὡς οἰκειότερον πρὸς αὐτὴν ἔχων καὶ ἐπὶ 12ετίαν ἤδη διαμένων ἐν Ἀθῆναις καὶ περὶ τὰ κανονικὰ τῆς Ἐκκλησίας θέματα ἀσχολούμενος οὐκ ὀλίγον, ὃν καρπὸς καὶ ὁ κατ' αὐτὰς κυκλοφορῶν 500σέλιδος ὀγκώδης τόμος. Μεγάλως διεφωτίσθην ἐκ τῆς ἀλληλογραφίας δι' ἧς τιμᾷ με ἡ Α. Μακαριότης ὁ γερῆς Πατριάρχης Ἀλεξανδρείαν κ. Χριστοφόρος, μεθ' οὗ ἀπὸ τριακονταετίας συνδέομαι καὶ δύναμαι

νά διαπιστώσω τὴν μεγάλην εὐσέβειαν καὶ ὀρθοφροσύνην περὶ τὰ τοιαῦτα ('). Οὗτος μετέβη εἰς Μόσχαν καὶ ἐφιλοξένησεν εἰς τὰ πατριαρχεῖα τὸν Πατριάρχην Ἀλέξιον, διατηρεῖ δὲ μετ' αὐτοῦ τακτικὴν ἀλληλογραφίαν. Πέρουσι δ' ἐκλήθη ἐνταῦθα διὰ τὰ ἀποφασίσουν τὴν σύγκλησιν τῆς Προσυνόδου, περὶ ἧς καὶ αὐτὸς ἐπιμένει νὰ συγκληθῇ τὸ ταχύτερον, ἀλλ' οὐδὲν ἤνυσεν. Κατὰ πρῶτον ἐγένετο σκέψις ποῦ πρέπει νὰ συνέλθῃ, περὶ δὲ τοῦ τόπου ὃς καταλληλότερος ἔχει προτιμηθῇ τὸ ἁγίον Ὅρος, ὅπερ πρέπει νὰ ἀναγνωρισθῇ παρὰ πάντων ὡς «πόλις οὐρανία» ὡς ὠνόμαζον αὐτὸ οἱ βυζ. αὐτοκράτορες καὶ κέντρον πανορθόδοξον καὶ μητρόπολις τῆς Ὀρθοδοξίας, ἣν διὰ τῶν αἰώνων διετήρησεν ἀπαράχαρακτον, ἀλλ' οἱ ἐνταῦθα ἀπέκρουσαν δυστυχῶς τὴν ὁμόθυμον πάντων τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐπιθυμίαν ταύτην, ἣτις εἶναι καὶ ἐπιθυμία παντὸς τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, ὃ δὲ λόγος ποῖος; διότι θέλουσι νὰ ἐξασφαλίσωσι τὴν διατήρησιν τοῦ νέου ἡμερολογίου, ἣν ἀντικανονικῶς εἰσήγαγον καὶ φοβοῦνται τὴν ἐπιρροὴν τῶν ἁγιορειτῶν· ἴσως φοβοῦνται τὸ κράτος τῆς ἀληθείας καὶ ὀρθοδοῦσι πρὸ τῆς πραγματικότητος καὶ ἐπρότειναν τὸ Μέγα σπήλαιον, ἵνα κλείσωσιν ἐκεῖ τοὺς ἱεράρχας καὶ ἀποκλείσωσι πᾶσαν ἐπαφὴν καὶ ἐπικοινωνίαν αὐτῶν μετὰ τοῦ λοιποῦ κόσμου, ἀλλ' οὐδεὶς ἐνέκρινε τοῦτο καὶ αὐθις τώρα συζητεῖται ἐνταῦθα ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν ἐκ Κ/πόλεως ἀπεσταλμένων συνοδικῶν. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ἀντιπροσωπεύω τὴν ἐπίσημον τοῦ ἁγ. Ὅρους γνώμην, ἐκφράζω τὴν ἐμὴν ταπεινὴν σκέψιν, διότι ἴσως δὲν συγκατατεθῶσιν οἱ ἁγιορεῖται εἰς τὰς δυσχερεῖς ταύτας περιστάσεις νὰ φιλοξενήσωσι τὴν προσύνodon, ἡ σιάσις δὲ τῶν ἁγιορειτῶν κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῆς διορθοδόξου ἐπιτροπῆς, ὡς θὰ ἀποδειχθῇ ἐκ τῶν κατωτέρω, ὑπῆρξεν ἄμεμπτος καὶ προὔκάλεσε τὸν θαυμασμόν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐξέφρασε τὴν εὐχαριστίαν καὶ ἐπεδαψίλευσεν ἀφθόγως τὴν εὐλογίαν. Ἀλλ' ἴδωμεν τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα περὶ τούτου.

(') Μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Ἀθηναγόρου, ὅστις δις καὶ τρίς μοὶ ἔγραψε δὲν ἔχομεν συζητήσει εἰσέτι τὸ σπουδαῖον τοῦτο θέμα.

Πατριαρχικά πρὸς τὸ ἅγ. Ὅρος γράμματα διὰ τὴν ἐκεῖ προσύνοδον

1ον) Πρὸς τὴν Ἐπιστάσιαν τῆς Ἱ. Κοινότητος.

Ἀριθ. πρωτ. 480

Ὅσιώτατοι ἐπιστάται καὶ ἀντιπρόσωποι τῆς κοινότητος τοῦ ἁγίου Ὁρους, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος, χάρις εἴη τῇ ὑμῶν ὁσιότητι καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ.

Ἐκ τῆς ἐγκλειομένης ὡδε ἡμετέρας Πατριαρχικῆς πρὸς τὴν σεβασμίαν Μονὴν τοῦ Βατοπεδίου ἐπιστολῆς, ἣν διαβιβάζομεν διὰ τῆς ὑμετέρας ἀγαπητῆς ὁσιότητος, ἡ ὁσιότης ὑμῶν λαμβάνει γνῶσιν τῆς ἀνακοινομένης προσεχοῦς συναθροίσεως ἐν τῇ εἰρημένῃ ἱερᾷ καὶ σεβασμίᾳ Μονῇ ἐπισήμου γενικῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς ἀπληρισμένης ἐξ ἀντιπροσώπων πασῶν τῶν ἀδελφῶν Ὁρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, σκοπὸν καὶ ἔργον ἐχούσης, ἵνα διὰ κοινῆς συσχέψεως καὶ ἐγκρίσεως ὁρίσῃ τελειωτικῶς τὰ καθέκαστα τοῦ καταρτισμοῦ καὶ τοῦ προγράμματος τῆς μελλούσης, ἵνα συνέλθῃ ἀκολούθως γενικῆς Ὁρθοδόξου Προσυνόδου, ἐν ἣ μέλλουσιν, ἵνα ἐξετασθῶσιν ἐπείγοντα σύγχρονα ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα.

Οὐδεμίαν ἔχομεν ἀμφιβολίαν ὅτι διὰ τὴν καλὴν τῶν πάντων εὐδόωσιν, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν σπουδαίαν ταύτην τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν γενικὴν συνάθροισιν, πρώτην ἐν ταῖς ἐλπιζομέναις τακτικαῖς ἐφεξῆς γενικαῖς Ὁρθοδόξοις συναντήσεσι καὶ συναθροίσεσι καὶ οὕτως αἰσίως νῦν ἐν τῷ ἱερῷ ὑμῶν τόπῳ συνερχομένην, ἐπιδειχθήσεται ἰδιαίτερα ἀξιόχρεως καὶ παρὰ τῆς ὁσιότητος ὑμῶν πρόνοια, ὅπως ἢ τε δεξιῶσις καὶ ἡ περιποίησις τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης ἢ ἄνετος καὶ εὐχάριστος τόσον ἐν τῇ ἐν ἣ πρόκειται, ἵνα συνέλθῃ αὕτη

Ἱερᾷ Μονῇ, ὅσον καὶ ὁπουδήποτε ἄλλο-
χοῦ ἐν τῷ Ἱερῷ τόπῳ.

Ἐπὶ τῇ πεποιθήσει καὶ προσδοκίᾳ ταύτῃ ἐκφράζομεν ἐκ τῶν προτέρων τὰς εὐχαριστίας τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡμῶν καὶ ἀπονέμοντες ὑμῖν τὰς πατρικὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας, αἰτούμεθα τὰ κράτιστα παρὰ τοῦ Θεοῦ, οὗ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ τῆς ὁσιότητος ὑμῶν.

Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Φώτιος
διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης.

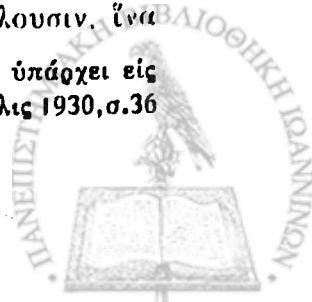
1930 Μαΐου 12.

2ον) Πρὸς τοὺς Ἐπιτρόπους καὶ
προϊσταμένους τῆς Ἱ.Μ.Βατοπεδίου.

Ὅσιώτατοι ἐπίτροποι καὶ λοιποὶ προϊστάμενοι τῆς ἐν ἁγ. Ὁρεῖ Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροτηγιακῆς Μονῆς τοῦ Βατοπεδίου, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος, χάρις εἴη τῇ ὑμῶν ὁσιότητι καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ.

Ἐχοντες τὴν εὐμενῇ συγκατάθεσιν τῆς ἐντίμου ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως⁽¹⁾ ἐνεκρίναμεν καὶ ὠρίσαμεν συνοδικῶς, ὅπως τῇ 8ῃ προσεχοῦς μηνὸς Ἰουνίου, Κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς, συνέλθῃ ἐν ἁγ. Ὁρεῖ γενικὴ Διορθοδόξος Ἐπιτροπή, ἀποτελουμένη ἐκ δύο Ἀρχιερέων ἀντιπροσώπων ἐξ ἑκάστης Ὁρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας, σκοπὸν καὶ ἔργον ἔχουσα τὸν διὰ κοινῆς συσχέψεως καὶ ἐγκρίσεως τελικὸν καθορισμὸν τοῦ καταρτισμοῦ καὶ τοῦ προγράμματος τῆς ἐπακολουθησάσης κατὰ τὴν κοινὴν ἐφῆσιν καὶ ἐκπεφρασμένην ἤδη γνώμην πασῶν τῶν ἀδελφῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν γενικῆς Ὁρθοδόξου Προσυνόδου, ἐν ἣ μέλλουσιν, ἵνα

(1) Ἐχοντες—Κυβερνήσεως δὲν ὑπάρχει εἰς τὰ δημοσιευθέντα Πρακτικά.Κ)πολις 1930,σ.36

ἐξετασθῶσιν ἐπείγοντα σύγχρονα γενικά ἐκκλησιαστικά ζητήματα.

Ἐπειδὴ δὲ προκειμένου περὶ τοῦ καθορισμοῦ τοῦ ἐπὶ μέρους ἐν Ἀγ. Ὁρει τόπου διὰ τὴν συνάθροισιν τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, λίαν πρόσφορον ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν, σκεψάμενοι μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, εὗρομεν τὴν ὑμετέραν Ἱερὰν καὶ σεβασμίαν Μονὴν τοῦ Βατοπεδίου, ἣτις πρὸς τῷ εὐρυχώρῳ καὶ καταλλήλῳ τῶν οἰκημάτων αὐτῆς εἰς φιλοξενίαν τῶν συναθροισθησομένων ἀντιπροσώπων καὶ τῇ σεπτῇ αὐτῆς περιώλῃ ἐν τῇ τάξει τῶν αὐτόθι εὐαγῶν ἱδρυμάτων ἀείποτε διεκρίθη καὶ διὰ τὴν φιλοτιμίαν καὶ τὸ πρόφρον τῆς διαθέσεως αὐτῆς εἰς συναντίληψιν ὑπὲρ παντὸς γενικοῦ τῆς Ἐκκλησίας καλοῦ, θαυροῦντος καὶ ἀσμένως διὰ τοὺς λόγους τούτους ὡς μέρος τῆς συναθροίσεως καὶ συγχρονίσεως τῆς εἰρημένης σπουδαίας γενικῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς προετιμήσαμεν καὶ ὥρισamen καὶ ἐν ταῖς πρὸς τὰς Ὁρθοδόξους Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας παρ' ἡμῶν ἀπολυθείσαις προσκλήσεσιν ἐσημειώσαμεν τὴν ἱερὰν ὑμετέραν σεβασμίαν Βασιλικὴν καὶ Πατριαρχικὴν Μονήν.

Ὅθεν ἄσμενοι ἀνακοινούμεθα τοῦτο διὰ τῆς παρούσης Πατριαρχικῆς ἡμῶν ἐπιστολῆς, οὐδύλως δ' ἀμφιβάλλομεν, ὅτι ἡ Ἱερὰ Μονὴ μετὰ χαρᾶς τε ἐνωτισθήσεται τὸ ἄγγιγμα καὶ ἀποδέξεται τὸ ἀνατιθέμενον αὐτῇ βᾶρος, ἐλαφρυνθισόμενον ἄλλως τε διὰ τῆς παρὰ τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας ἀναλήψεως πάντων τῶν ἐξόδων τῆς συντηρήσεως τῆς Ἐπιτροπῆς κατὰ τὸν

χρόνον τῆς ἐν τῇ Μονῇ διατριβῆς αὐτῆς, καὶ μετὰ πάσης τῆς ἐγνωσμένης πρόφρονος καὶ εὐσγοῦς αὐτῆς προθυμίας φροντίσει καὶ προνοήσει περὶ τῆς ἐγκαίρου καὶ ἀρτίας παρασκευῆς τῶν ἀναγκαιούντων καταλυμάτων καὶ τῶν λοιπῶν, πρὸς ὧς οἶόν τε καλὴν καὶ ἄνετον ἐγκατάστασιν καὶ φιλοξενίαν τῶν ἐλευσομένων ἐπισήμων ἀντιπροσώπων.

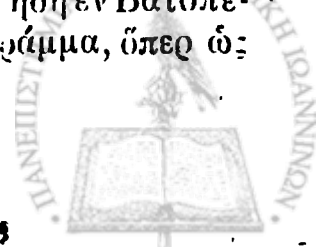
Ἐπιδηλοῦντες δὲ ὅτι ὡς ἐκ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας ἀντιπροσώποι ἐν τῇ Διορθοδόξῳ ἐπιτροπῇ διορίσθησαν οἱ ἱερώτατοι Μητροπολίται Ἡρακλείας κ. Φιλάρετος, Θυατείρων κ. Γερμανὸς καὶ Τραπεζοῦντος κ. Χρυσάνθος τρεῖς ὄντες ἀντιδύο, ὅσοι πρόκειται, ἵνα ἐλθωσιν ἐξ ἑκάστης τῶν ἄλλων ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν (1) πρυτρεπόμενοι τὴν ὑμῶν ὁσιότητα, ὅπως περὶ παντὸς σχετικοῦ πρὸς τὴν δεξιῶσιν καὶ φιλοξενίαν τῆς ἐπιτροπῆς συνεννοηθῇ καὶ συνεννοῇται μετὰ τῆς ἡμετέρας ἀντιπροσωπείας καὶ δὴ μετὰ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς ἡμετέρου Ἀποκρισαρίου ἐν Ἀθήναις ἱερωτάτου Μητροπολίτου Τραπεζοῦντος κ. Χρυσάνθου, ἐκφράζομεν ἐκ τῶν προτέρων τὴν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡμῶν εὐαρέσκειαν καὶ εὐχαριστίαν πρὸς τὴν Ἱερὰν ὑμῶν Μονήν καὶ αἰτούμεθα τὰ κράτιστα παρὰ Θεοῦ, οὗ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ τῆς ἀγαπητῆς ὁσιότητος ὑμῶν.

1930 Μαΐου 12

† ὁ Κων)λεως Φώτιος
διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης.

1) Τρεῖς Ἐκκλησιῶν δὲν ὑπάρχει εἰς τὰ Πρακτικά σ. 37

Ἀναλαβὼν τὰ καθήκοντά μου ὡς πρωτεπιστάτης τοῦ Ἀγ. Ὁρους κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο γενομένων τῶν ἀρχαιρεσιῶν ἀρχομένου τοῦ Ἰουνίου μηνός, ἐκ τῶν πρώτων καθηκόντων τῆς Ἱερᾶς ἐπιστασίας ἐκρίνα ἵνα ἐλθωμεν εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῆς εὐρισκομένης καὶ συνεδριαζούσης ἡδη ἐν Βατοπεδίῳ Διορθοδόξου ἐπιτροπῆς, διὸ καὶ ἀπεστείλμεν τόδε τὸ γράμμα, ὅπερ ὡς

μόνον ἁγιορειτικὸν μνημεῖον κατεχωρίσθη εἰς τὰ ἐπίσημα «πρακτικά» τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιτροπῆς (σ. 119-120), ἔχει δὲ ὧδε:

Ἀριθ. πρωτ. 1

Ἐν Καρεαῖς τῇ 2 Ἰουνίου 1930.

Πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Πρόεδρον τῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς ἁγίου Ἡρακλείας κ. Φιλάρετον Βαφείδην.

Σεβασμιώτατε,

Ἡ ἱερὰ Ἐπιστασία τοῦ ἁγίου Ὁρους Ἀθω, ἀναλαβοῦσα τὴν ἀρχήν, σπεύδει νὰ ὑποβάλλῃ ὑμῖν καὶ δι' ὑμῶν πρὸς τὰ διαπρεπῆ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς τὸν εὐλαβῆ χαιρετισμὸν καὶ τὰ ταπεινὰ σέβη καὶ διαδηλοῖ, ὅτι τὴν ἐν τῷ ἱερῷ ἡμῶν τόπῳ παρουσίαν τῶν ἐπισήμων ἀντιπροσώπων τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ὑπολαμβάνει ὡς ἐνδειξὴν μεγίστης τιμῆς καὶ εὐνοίας, μεθ' ἧς αἱ Ἐκκλησίαι περιβάλλουσι τοὺς ἁγιορείτας. Τὸ γεγονὸς τοῦτο θὰ εἶναι ἀξιοσημεῖωτον ἐν τῇ Ἱστορίᾳ. Τούτου ἕνεκεν ὑψοῦμεν χεῖρας πρὸς τὸν ὑψιμέδοντα Θεὸν ἰκέτιδας, ἵνα ἐνισχύσῃ τὰς ὑμετέρας Σεβασμιότητας ἐν τῇ ὑψηλῇ ταύτῃ διακονίᾳ καὶ ἐμπνεύσῃ ἀγαθὰ ἐν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν, ὅπως τὸ κυοφορούμενον ἔργον ἐξυψώσῃ μὲν τὸ ὀρθόδοξον πολίτευμα, κραταιώσῃ δὲ τὴν εὐαγγελικὴν ἀλήθειαν, ἐφ' ᾧ καὶ τὰς θεοπειθεῖς ὑμῶν ἐπικαλούμενοι εὐχὰς διατελοῦμεν ἕσαι ἐοτρηροὶ θεράποντες.

Οἱ Ἐπιστάται τῆς ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ ἁγίου Ὁρους Ἀθω.

Ὁ Πρωτεπιστάτης τῆς Μεγίστης Λαύρας Γέρον Εὐλόγιος.

Ὁ τῆς τοῦ Δοχειαρίου Ἐπιστάτης προηγούμενος Δανιήλ.

Ὁ τῆς τοῦ Ξενοφῶντος Ἐπιστάτης Παρθένιος.

Ὁ τῆς τοῦ Ἐσφιγμένου Ἐπιστάτης Παῖσιος.

Ἀναγνωσθεῖσης τῆς ἐπιστολῆς ἐν ἐπισήμῳ συνεδριάσει ἐγένετο ἡμῶν ἡ ἐξῆς ἀπάντησις:

Διορθόδοξος Ἐπιτροπὴ Ἐκκλησιῶν.

Ἐν τῇ Ἱ. καὶ Σεβασμίᾳ Μεγίστῃ Μονῇ τοῦ Βατοπεδίου τῇ 18 Ἰουνίου 1930

Ἀρ. πρωτ. 25

Π ρ ὶ

Τὸν Πανοσιολογιώτατον Πρωτεπιστάτην τῆς Μεγίστης Λαύρας Γέροντα Εὐλόγιον

Εἰς Καρυάς.

Πανοσιολογιώτατε,

Ἡ ἐν τῇ Ἱερᾷ ταύτῃ Μονῇ συνεδριάζουσα Σεβάσμιος Διορθόδοξος Ἐπιτροπὴ γηθοσύνως πάνυ ἐδέξατο τὸν ὑποβληθέντα αὐτῇ εὐλαβῆ χαιρετισμὸν καὶ τὰ σέβη τῆς Ἱερᾶς Ἐπιστασίας τοῦ ἁγίου Ὁρους Ἀθω.

Ἡ ὑπὸ πασῶν τῶν ὀρθοδόξων τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησιῶν ἐπικροτηθεῖσα ἀπόφασις τοῦ σεπτοῦ οἰκουμενικοῦ Πατρισρχείου ὅπως ὡς τόπος τῆς πρῶ-

της κοινῆς συσκέψεως Ἀντιπροσώπων αὐτῶν, χρησιμεύσῃ τὸ ἀγιώνυμον Ὅρος, ἀποτελεῖ ὄντως σταθμὸν ἀξιόλογον ἐν τῇ Ἱστορίᾳ αὐτοῦ.

Ἡ Σεβασμιος Διορθόδοξος Ἐπιτροπὴ εὐχαρίστως ἀποδέχεται τὰς εὐχὰς ὑμῶν ὑπὲρ αἰσίας διεκπεραιώσεως τοῦ ἀναληφθέντος ὑπ' αὐτῆς βαρέως ἔργου καὶ εὐχεται, ὅπως ὁ Κύριος διαφυλάττῃ ἀσινῇ τὸν Ἱερὸν τοῦτον Τόπον καὶ παρέχῃ δαψιλεῖς τὰς εὐλογίας αὐτοῦ ἐπὶ πάντα Ὑμᾶς.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Διορθόδοξου Ἐπιτροπῆς

† ὁ Ἡρακλείας Φιλάρετος

Ἐμμανθάνομεν παρὰ τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Βατοπεδίου, ὅτι ἐτερματίζοντο (μετὰ πολλῆς δυσκολίας) αἱ ἐργασίαι τοῦ συνεδρίου. Ὁ σλαυϊκὸς συνασπισμὸς ἀντιπροσωπευόμενος ὑπὸ τῶν Σέρβων καὶ Ρουμάνων δὲν ἦτο καθ' ὅλην σύμφωνος πρὸς τὰς ἀπόψεις τῶν ἄλλων συνέδρων, ὥς θὰ ἴδωμεν. Ἡμέραν τινὰ μὲ καλεῖ ὁ Τραπεζοῦντιος Χρῦσανθος, ὅστις κατ' οὐσίαν διηύθυνε τὰς ἐργασίας, ἦτο ὁ κήνσωρ τοῦ συνεδρίου, καὶ τηλεφωνικῶς μὲ πα_ακαλεῖ νὰ ἐκδώσωμεν μερικὰ «διαμονητήρια», διότι τινὲς τῶν ἀρχιερέων κατὰ τὸν ἀπόπλουν ἐπιθυμοῦσι νὰ ἐπισκέψωνται μονὰς τινὰς παραλιακῶς κειμένας. Ἐμμεῖνα ἐκπληκτοί, ὅτι ἀνεχώρουν χωρὶς νὰ παρασιασθῶσιν εἰς τὸ Πρωτάτον, χωρὶς νὰ χαιρετίσωσι τὴν Ἱερὰν Κοινότητα, χωρὶς νὰ προσκυνήσωσι τὴν πολιούχον τοῦ Τόπου τὴν Κυρίαν Θεοτόκον, τὴν εἰκόνα, «ἄξιόν ἐστιν» ἐπιλεγομένην, ἣτις κοσμεῖ τὸν ναὸν τοῦ Πρωτάτου. Αὐτὰ ἀπήντησα εἰς τὸν Χρῦσανθον, ἀλλ' ὁ μακαρίτης, πείσμων καὶ ισχυρογνώμων, ἐπέμενε εἰς τὴν πρότασίν του προφασιζόμενος, ὅτι ὁ Πρόεδρος ἅγιος Ἡρακλείας ὑπεργηγὸς ὢν δὲν δύναται νὰ ἱππεύσῃ καὶ νὰ ἀνέλθῃ δύο ὥρων διάστημα ἐκ τοῦ Βατοπεδίου εἰς Καρυά. Ἀπαντῶ ὅτι ἐν Ἀθῶ ὅλοι ἱππεύομεν νέοι καὶ γέροντες καὶ χάρις εἰς τὴν Παναγίαν οὐδεὶς ποτε ἔλαθεν. Ὁ Πατριαρχὴς Ἰωακείμ ὁ Ι' ἀνήρχετο γέρον καὶ αὐτὸς ἔφιππος μέχρι τῆς ὑπεργεισιτῆτος κορυφῆς τοῦ Ἀθῶνος! Καὶ πῶς θέλετε εἶπον, νὰ σέβωνται οἱ ξένοι τὸ καθεστῶς αὐτό, δι' οὓς ὑμεῖς παραπονεῖσθε, ὅτι Πρόσβεις καὶ Πρόξενοι Σλαῦοι πορεύονται ἀπ' εὐθείας εἰς τὰς Μονὰς χωρὶς νὰ παρουσιάζωνται εἰς τὴν Κοινότητα; Ὅταν θὰ θελήσωμεν νὰ τοὺς παρατηρήσωμεν θὰ φέρωσιν ὑμᾶς ὡς παράδειγμα. Ἐπὶ τέλους ἐπέσθη καὶ ὁ Τραπεζοῦντιος, ἀφοῦ συγκατετέθη ὁ Πρόεδρος μαθὼν τὰ διαμειφθέντα, καὶ ἐκέρδισα μὲν ἐγὼ ὑπὲρ τοῦ καθεστῶτος τὸ ζήτημα, ἀλλ' ἔχασα τὴν φιλίαν τοῦ Χρυσάνθου, ὅστις ἔκτοτε ἐκηρύχθη ἐκ τοῦ ἀφανοῦς ἐχθρὸς μου καὶ μὲ ἐξεδίκηθη ἔπειτα, διότι ἀπεστάλην εἰς Ἀλβανίαν ὡς ἐπίσκοπος Κορυτσᾶς καὶ οὐχὶ ὡς μητροπολίτης Κορυτσᾶς καὶ ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας, ὡς εἶχεν ἀποφασισθῇ παρὰ τοῦ Πατριαρχείου (ἀλλὰ περὶ τούτου ἔχω γράψει ἄλλαχοῦ). Ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας σεβ. Νικόλαος Ἀκριδῶν, οὐτινοῦς ἢ εὐλάβεια πρὸς τὸν τόπον καὶ τὸ φιλακόλουθον, ἔκαμαν ἀρίστην ἐντύπωσιν εἰς τοὺς ἀγιορείτας, ἀκούσας τὴν ἀπόφασιν, ὅτι θὰ ἀνεχώρουν διὰ θαλάσσης, προηγήθη μόνος του καὶ ἐνε-

φάνισθη εἰς τὸ Πρωτάτον. (') Συνέπεσε καθ' ἣν ἡμέραν προσῆλθεν ἡ Ἱεραρχία νά πανηγυρίσῃ τὸ Πρωτάτον τὴν ἐπέτειον τῆς θαυματουργοῦ εἰκό-
νος «ἄξιόν ἐστιν» καὶ εἶχομεν καλέσει καὶ τὸν πρωτοψαλτην τοῦ Ὁρους τὸν
μακ. Συνέσιον ἱεροδιάκονον Σταυρονικητινόν. Ἀλλ' ἔνεκα τῆς ἀποστά-
σεως οἱ ἐπίσημοι ξένοι ἔφθασαν μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν. Ἐγένετο με-
γαλοπρεπεστάτη ἡ ὑποδοχὴ καὶ εἰς τὸν ἀρχαιότατον ναὸν τοῦ Πρωτάτου
ἐψάλη δοξολογία, μεθ' ἣν ἠκολούθησε:

Προσφώνησις

Τοῦ Πρωτεπιστάτου τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος Ἀγίου Ὁρους Ἀθω.
Εὐλογίου Λαυριώτου.

Σεβασμιώτατε ἅγιε Πρόεδρε καὶ τὰ λοιπὰ ἐπίλεκτα μέλη τῆς διορ-
θοδόξου Ἐπιτροπῆς.

Διπλὴν καὶ εὖσημον ἐορτὴν ἄγει σημερον ὁ ἱερὸς ἡμῶν Τόπος. Μετὰ
τῆς σεπτῆς πανηγύρεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ἐκφω-
νηθέντος ὑπὸ θείου ἀγγέλου θεσπεσίου ὕμνου. τοῦ ἄξιόν ἐστιν. ἐνώπιον
τῆς εἰκόνης ταύτης, συμπίπτει καὶ ἡ παρουσία τῶν ὑμετέρων Σεβασμιο-
τήτων.

Προσέρχεσθε ὡς ἱεροὶ προσκυνηταί, ἵνα καταθέσῃτε τὸν εὐλαβῇ χαι-
ρετισμὸν πρὸς τῆς ἐφεστίου τοῦ Τόπου ἡμῶν, τῆς βασιλείσης τῶν οὐρανῶν.
Τὸ ἔκτακτον τοῦτο θέαμα, ἱερὸς σύλλογος ἀρχιερέων ἐκ πασῶν τῶν ὀρθο-
δόξων Ἐκκλησιῶν, συγκινεῖ ἡμᾶς βαθύτατα, καὶ ἀποροῦμεν λόγων ἀξίων
πρὸς ἔκφρασιν τῶν καταπλημμυρούντων ἡμᾶς αἰσθημάτων. Χαίρετε ἱε-
ροφάντορες τῆς Ἐκκλησίας. Χαίρετε οἱ ὀρθοτομοῦντες τὸν λόγον τῆς
ἀληθείας. Χαίρετε οἱ ἐναρμόνιοι τοῦ θείου λόγου κήρυκες, οἱ μίαν καὶ
ἐνιαίαν τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἀποφαίνοντες. Οὕτω προσαγορεύομεν
ὑμᾶς, ἡμεῖς οἱ τὸν βίον παρακολουθήσαντες καὶ τὰς πράξεις ὑμῶν ἐκτι-

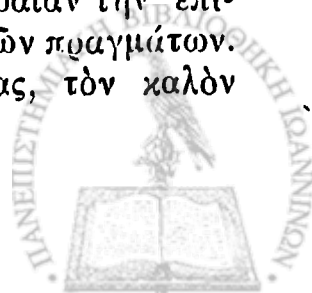
(') Κατὰ περίεργον σύμπτωσιν μετὰ διетίαν ὁ ἀρχιερεὺς οὗτος ἦλθεν εἰς τὸν
Ἀθῶν καὶ ἔχων ὡς δεδόμενον τὸ προηγούμενον κατηνύνη εἰς τὴν σερβικὴν μονὴν
τοῦ Χελανταρίου ἀπὸ Ἱερισσοῦ, χωρὶς νὰ βαδίσῃ τὴν μέχρι τοῦ Πρωτάτου ὁδόν.
Ἐκεῖ μάλιστα κατώρθωσε νὰ πείσῃ τοὺς πατέρας νὰ ὁμονήσωσι καὶ ἀποκατέστησε
τὸ κοινόβιον. Μαθὼν τοῦτο τὸ Πατριαρχεῖον διέταξε τὸν ἐν Ἀθήναις ἀποκριτάριον
Χρῦσανθον, ὅστις μεταβὰς ἐπὶ τόπου κατήγγειλε τὸν Ἀχριδῶν πρὸς τὰ πατριαρχεῖα
τὸ ὁποῖον παρεπονήθη πρὸς τὸν Σέρβον πατριάρχην καὶ ἐζήτησε τὴν τιμωρίαν τοῦ
περιφρονητοῦ τῶν ἁγίων. ἐθίμων, ἀνέτρεψε δὲ τὸ κοινόβιον. Εἰς τὸ αὐτὸ παράπτω-
μα ἐνέπεσε τῷ 1936 καὶ ἔγκριτος τῆς ἐλλαδικῆς Ἐκκλησίας κανονολόγος καὶ ἐμὸς σε-
βαστὸς φίλος ὁ Θεσσαλιώτιδος κ. Ἱεζεκιὴλ Βελανιδιώτης, ἐπισκεψάμενος τὸ ἅγιον
Ὁρος καὶ συνεχίσας ἀπὸ τῆς Δάφνης τὴν περιοδείαν. Ἡ ἱερὰ Κοινότης τὸν ἐσταμά-
τησεν εἰς Λαύραν καὶ τὸν ἠνάγκασε νὰ φύγῃ ἔξωρηγισμένος ἐκ τοῦ ἱεροῦ τόπου, καὶ
ἐπανελθὼν ἐπετέθη λάβρως κατὰ τῆς ἱερᾶς Κοινότητος διὰ τῆς «Φωνῆς τῆς Ἐκκλη-
σίας» (10—9—36). Εὐρισκόμενος δὲ εἰς Ἀθήνας ἠθέλησα νὰ τὸν κάμω νὰ συνέλθῃ γρά-
ψας εἰς τὸν Ἐκκλῆσ. Τύπον: «Θλιβερά ἱστορία εἰς Ἀθῶνα ἀποδημοῦντος ἐγκρίτου
ἱεράρχου τῆς Ἑλλάδος» 24—10—36 καὶ ἐπειδὴ ἠθέλησε νὰ δικαιολογηθῇ ἡ ἀναγκά-
σθη νὰ δευτερολογήσω, καὶ ν' ἀπαντήσω τὸ τρίτον.

μῶντες καὶ ἐκ τῶν σοφῶν συγγραφῶν καρπούμενοι. Δὲν ἀμφιβάλλομεν δὲ ποσῶς, ὅτι καὶ ἡ νέα ἡμῶν αὕτη καὶ ὑψηλὴ ἀποστολή, θὰ διατρανώσῃ καὶ θὰ ἀποκορυφώσῃ τὴν μέγρι τοῦδε εὐσεβῆ δράσιν ὑμῶν, καὶ θὰ ἐπιστέψῃ πλήρως τὰς προσδοκίας πρὸς δόξαν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν καὶ ἔξαρσιν τοῦ φρονήματος τῶν ὀρθοδόξων.

Σύμπας ὁ ὀρθόδοξος κόσμος εἶναι ἐστραμμένος πρὸς τὸν Ἄθω καὶ ἐναγωνίως ἀναμένει νὰ μάθῃ τὰ ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως σωτηριώδη ἡμῶν βουλευματα. Ἡ ἀνατολικὴ Ἐκκλησία διεκρίθη διὰ τῶν αἰώνων ὡς πιστὸς θεματοφύλαξ τῶν ἱερῶν δογμάτων καὶ τῆς ἀποστολικῆς παραδόσεως, ὡς ταῦτα ἐξετέθησαν καὶ κατησφαλίσθησαν ἐν ταῖς 7 Οἰκουμενικαῖς Συνόδοις. Ἰδοὺ τὸ καύχημα ἡμῶν ἐν Κυρίῳ! Τοῦτο ἐστὶ τὸ οὐσιῶδες τῆς πίστεως ἡμῶν γνῶρισμα, ὅρος ἀσφαλῆς, καὶ βάσις ἀδαμαντίνη πρὸς πᾶσαν συζητήσιν καὶ συνεννόησιν, (ὅτι ἀγιορεῖται ἀπὸ χιλιετηρίδος καὶ πλέον ἐπὶ τῶν βράχων τούτων προσπεπατταλευμένοι ἀδιαλείπτως τὴν ὑποκάρδιον ἐπαναλαμβάνουσι δέησιν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ συμπαντος κόσμου, εὐσπλαχνίας τῶν ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως. Διὸ ὑπερβαλλόντως ἐπαγαλλόμεθα ἐπὶ τῇδε τῇ παρουσίᾳ ὑμῶν, καὶ εὐφροσύνως χαιρετίζομεν τὴν πρώτην ταύτην ἐνταῦθα σινέλευσιν τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἰς κοινὴν συνεννόησιν καὶ συνεργασίαν. Τοῦτο ὑπενθυμίζει ἡμῖν τὰς μετὰ τὴν ἄλωσιν συνόδους τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τοῦ Ἰασίου. Τοῦτο ἀποτελεῖ τὴν καλὴν ἀπαρχὴν καὶ τὸ προμῆνυμα αἰσιωτέρου μέλλοντος διὰ τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἐκκλησίας. Δὲν θεωροῦμεν ὡς ἀπλήν σύμπτωσιν τὴν προτίμησιν πρὸς τοῦτο τοῦ Ἄθω, ἐνθ' ἀπ' αἰώνων διαβιοῦσι ἐν ἀγαστῇ ἀρμονίᾳ διάυλον τῆς ἀσκήσεως εὐσθενῶς διανύοντες, μοναχοὶ ἐκ πάντων τῶν ὀρθοδόξων Ἐθνῶν καταγόμενοι, ἡνωμένοι ἐν τῇ πίστει καὶ τῇ πρὸς Θεὸν ἀγάπῃ· συνηδελφωμένοι, οἱ ἀγιορεῖται τῇ ἀληθείᾳ διέρρηξαν τὸ μεσότοιχον τῶν ἔθνων καὶ ἔργῳ ἀπέδειξαν τὸ τοῦ Παύλου: «Οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος, οὐκ ἔνι Ἑλλην...πάντες γὰρ ἐν ἐσμέν ἐν Χριστῷ».

Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν εἴκοσιν ἱερῶν βασιλικῶν καὶ πατριαρχικῶν Μονῶν παριστάμενοι κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην τελετὴν καὶ δεξίωσιν αἰσθάνονται ἀληθῆ ὑπερηφανίαν καὶ διατρανοῦσι τὴν χαρὰν, ὅτι ὁ τόπος ἡμῶν προουτιμήθη διὰ τὴν συνάντησιν τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Βεβαίως ἡ ἐξαιρετικὴ οὕτη τιμὴ ἀντανακλᾷ πρὸς αὐτὸ τὸ ἀνώτατον ἐκκλησιαστικὸν ἡμῶν κέντρον, τὸ οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, εἰς οὗ τὴν δικαιοδοσίαν ὁ τόπος ἡμῶν ὑπάγεται. Ἡ τοιαύτη ἐκτίμησις καὶ διατράνωσις τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὴν μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ἀπὸ μέρους τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν ἐνδείκνυται, εἴπερ ποτὲ καὶ ἄλλοτε, κατὰ τοὺς χρόνους τούτους τῆς πικρᾶς δοκιμασίας τῆς δυσποτίας αὐτῆς, καὶ ἀποτελεῖ λίαν εὐχάριστον καὶ παρήγορον γεγονός, ὅπερ ἔξει σπουδαίαν τὴν ἐπίδρασιν ἐν τῇ καθόλου ἐξελεύσει τῶν καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων. Οἱ Ἀγιορεῖται, στρατιῶται τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας, τὸν καλὸν

ἀγῶνα ἐνταῦθα ἀγωνιζόμενοι. ἀκλόνητοι καὶ ἀμετακίνητοι ἐν τῇ τῶν δογμάτων τῆς πίστεως ὀρθότητι, καὶ αὐστηροὶ τῶν ἱερῶν παραδόσεων τηρηταί, εὐρισκόμεθα, ἐκεῖ ἀκριβῶς, ἐνθα ζητεῖ ἡμᾶς ἡ Ἐκκλησία, ἔτοιμοι αἰεὶ ἵνα τὰ πάντα θυσιάσωμεν ὑπὲρ τῆς δόξης αὐτῆς καὶ τοῦ θριάμβου τῆς ὀρθοδοξίας· τὴν καλὴν δὲ ταύτην ὁμολογίαν ποιοῦμενοι ἐνώπιον τῶν σεβαστῶν μελῶν τῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς παρακαλοῦμεν, ὥπως διαβιβάσητε, Σεβασμιώτατε ἅγιε Πρόεδρε, πρὸς τὸν παναγιώτατον ἡμῶν Πατριάρχην τὸ ἄπειρον σέβας καὶ τὴν ἄκραν ἀφοσίωσιν ἡμῶν, πληροφοροῦντες αὐτὸν περὶ τῶν ἀναλλοιώτων καὶ εὐσεβῶν ἡμῶν πρὸς τὴν μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν αἰσθημάτων «ὅτι τῇ δε κείμεθα τοῖς κείνης ῥήμασι πειθόμενοι».

Πάντας δὲ ὑμᾶς, Σεβασμιώτατοι, ἐκλιπαροῦμεν, ὥπως εὐλογήσητε ἡμᾶς καὶ μεταβιβάσητε τὰ ἀκραιφνῆ αἰσθήματα τῆς ἀγάπης καὶ εὐλαβείας πρὸς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν Ἐκκλησιῶν, ὡς τοσοῦτον ἐπαξίως ἀντιπροσωπεύετε, καὶ περιβάλλητε δι' ἀγάπης καὶ στοργῆς τὸν ἱερὸν τοῦτον Τόπον, ὅστις μετὰ τοσαύτης εὐλαβείας καὶ ἐνθουσιασμοῦ ὑποδέχεται ὑμᾶς. Τὸ χειμαρρῶδες τῶν νέων ἰδεῶν ρεῖμα συμπαρασύρει δυστυχῶς πᾶν ὅ,τι διὰ τῶν αἰώνων ἐναπελείφθη ὑπὲρ τοῦ μοναχικοῦ βίου ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν νεωτέρων γενεῶν. Αἱ ὑμέτεραι Σεβασμιότητες πιστεύομεν, ὅτι ἐπείσθησαν ἐκ τῆς ἐπισκέψεως ταύτης, ὅτι ἐσμὲν ἄξιοι καλλιτέρας τύχης καὶ ἐκτιμήσεως ὑπὸ τῆς κοινωνίας, καὶ τὴν ἀλήθειαν ταύτην θὰ διακηρύξωσιν εἰς τὸν λαόν.

Ἐκφράζομεν ἐν τέλει ἀπείρους τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν διὰ τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην, ἣτις ἐν ἡμῖν θὰ μείνῃ ἀλησμόνητος καὶ ἀξιοσημείωτος εἰς τὰ χρονικά τοῦ ἁγίου Ὁρους.

Α Π Α Ν Τ Η Σ Ι Σ

Τοῦ ἁγίου Ἡρακλείας Φιλαρέτου, Προέδρου τῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς.

Ἐν πρώτοις ἐξέφρασε τὰς εὐχαριστίας διὰ τε τὴν ὑποδοχὴν καὶ τὴν προσφώνησιν, εἶτα ὠμίλησε περὶ τοῦ ἔργου τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅτι αὕτη καθώρισε τὰ ζητήματα, ἅπερ θὰ εἰσαχθῶσιν εἰς τὴν μέλλουσαν Προσύνοδον.

Λὲν ἀπεφασίσαμεν, εἶπεν, ἀλλ' ἐμείναμεν σύμφωνοι εἰς τὰ συζητητέα θέματα. Εἶπεν ἔπειτα πολλὰ τὰ καλὰ περὶ τοῦ ἁγίου Ὁρους ὅτι ἡ Ἐκκλησία θεωρεῖ αὐτὸ ὡς κοιτίδα τοῦ μοναχικοῦ βίου καὶ τὴν Κιβωτὸν τῶν ἱερῶν παραδόσεων. Συνεχάρη διὰ τοῦτο τοὺς Ἀγιορείτας, ὅτι διὰ τῶν αἰώνων ὑπερήσπισαν μετὰ θανάτισμοῦ τὴν ὀρθοδοξίαν, καὶ παρουσίασαν ἐν τῇ ἱστορίᾳ πολλοὺς θεολόγους καὶ διδασκάλους, οἵτινες ὠφέλησαν μεγάλως τὴν Ἐκκλησίαν. Μετὶ τὴν ἄλωσιν μάλιστα, προσέβηκεν, ὁ Ἄθως ἦτο τὸ κέντρον τὸ πνευματικὸν τῆς Ἐκκλησίας, ἐνθα μετὰ τῆς ἀρετῆς καὶ ἁγιότητος συνεδέετο πάντοτε καὶ ἡ ἐπιστήμη καὶ δὴ ἡ θεολογία. Ταῦτα τὰ δύο πολλοί, λέγει, πλανώμενοι θεωροῦσιν ἀντίθετα. Λὲν ἔχουσιν ὁμῶς δίκαιον· διότι ἀκριβῶς οἱ μεγαλύτεροι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἦσαν μοναχοί. Καὶ τὸ ἅγιον Ὄρος παρήγαγε πολλοὺς θεολόγους, ὡς μαρτυροῦσι τὰ ἑρεῖπια τῆς Ἀθωνιάδος Σχολῆς, ἐνθα ἐδίδαξεν ὁ μέγας Εὐγένιος καὶ ὁ

Τζέρτζουλης καὶ ἄλλοι, καὶ ἐσπούδαζον 200 μαθηταὶ μοναχοί. Ἀλλὰ σήμερον μετὰ λύπης παρατηροῦμεν, εἶπεν, ὅτι οἱ Ἅγιοθεῖται δὲν ἔχουσι μίαν Σχολὴν ἀξίαν λόγου, δὲν ἔχουσι τυπογραφεῖον διὰ τὴν ἐκδόσιν τῶν χειρογράφων, δὲν ἔχουσιν ὀργανωμένην τὴν μουσικὴν, ζωγραφίαν καὶ γλυπτικὴν, δηλαδὴ δὲν παρουσιάζουσι τὴν πρέπουσαν πνευματικὴν κίνησιν. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, ὁ ἅγιος Ἡρακλείας ἐπέμενε πολὺ καὶ παρέστησεν ἐπιτακτικὴν τὴν ἀνάγκην νὰ ἰδρυθῶσι τὰ ἐκπαιδευτικὰ ταῦτα ἰδρύματα τὸ ταχύτερον, ὥστε τὸ ἅγιον Ὅρος νὰ καταστῇ πράγματι τέλειον πνευματικὸν κέντρον ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ ἡμερήσιος τύπος ἔγραψε ταῦτα, ἀπὸ καὶ μόνα περιῆλθον εἰς χεῖρας μου.

Ἡ προσύσκεψις τοῦ ἁγίου Ὁρους. — Ἀφίξις ὅλων τῶν Μητροπολιτῶν. — Δηλώσεις τοῦ ἁγίου Λεοντοπόλεως.

Τὴν μεσημβρίαν κατέπλευσεν εἰς τὸν λιμένα μας τὸ ἐξ ἁγίου Ὁρους ἀναμενόμενον ἀτμόπλοιον «Γεώργιος Τόγιας», τοῦ ὁποίου ἐπέβαινον οἱ λοιποὶ Μητροπολίται, ἡμέτεροι καὶ ξένοι, οἱ ὅποιοι, ὡς γνωστόν, μετέσχον τῆς προσυσκέψεως τοῦ ἁγίου Ὁρους, ἐκτὸς τῆς Α. Π. τοῦ Μητροπολίτου Θυρίκης κ. Γενναδίου, ὅστις θὰ παραμείνῃ εἰς ἅγιον Ὅρος ἐπὶ 15 ἡμέρας εἰσέτι.

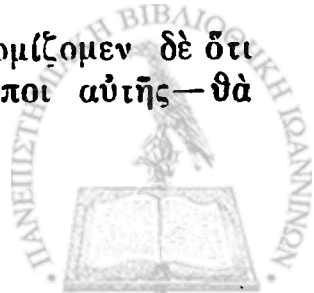
Ὁ ἀφικθεὶς χθὲς τὴν πρωΐαν Μητροπολίτης Λεοντοπόλεως δεχθεὶς σήμερον συντάκτην μας εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Μάζεστικ» εὐηρεστήθη νὰ μᾶς ἐκθέσῃ ὡς ἑξῆς τὰς ἐντυπώσεις του ἀπὸ τὴν Προσύσκεψιν.

Αἱ ἐντυπώσεις του

«Διὰ πρώτην φορὰν ποὺ γίνεται ἡ συνάντησις αὕτη ὅλων τῶν Ἐκκλησιῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ εἶχομεν τὴν εὐχάριστον ἐκπλήξιν ὅτι εὐρέθημεν ὡς ἀδελφοί. Εἶναι δηλαδὴ τὸ πρῶτον εὐχάριστον γεγονὸς, τὸ ὁποῖον ἐσημειώθη. Τὸ δεῦτερον γεγονὸς εἶναι ὅτι ὅλοι συνεφωνήσαμεν εἰς τὸ ὅτι ἡ συνάντησις αὕτη ἦτο ἀπαραίτητος διὰ τὴν διοίκησιν ὅλων τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ὅλοι ηὐχρήθημεν ὅπως αἱ συναντήσεις αὗται συνεχισθοῦν. Ἄλλως τε κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν ἐκυβερνᾶτο ἡ ἀρχαία Ἐκκλησία. Τὸ τρίτον γεγονός ἐσημειώθη ὡς πρὸς τὴν συζήτησιν καὶ τὰς ληφθεῖσας ἀποφάσεις. Ἐπεκράτησε μία θαυμασία ὁμόνοια καὶ ἡμποροῦμεν νὰ βεβαιώσωμεν ὅτι ὅλαι αἱ ἀποφάσεις ἐλήφθησαν δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας.

Ἐσημειώθη ἐπίσης καὶ μία συντηρητικότης εἰς ὅλας τὰς συσκέψεις καὶ ἀποφάσεις. Ἐχαρακτήριζε δηλαδὴ ὅλας τὰς συσκέψεις καὶ ἀποφάσεις ἡ προσκόλλησις εἰς τὸ αὐστηρῶς ὀρθόδοξον πνεῦμα καὶ ἡ πρό τινας σημειωθείσα τάσις πρὸς μεταρρυθμίσεις ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καλῶς ἢ κακῶς ἐννοούμεναι ἐσταμάτησεν ὀριστικῶς.

Εἴμεθα ἐν γένει εὐχαριστιμένοι ἀπὸ τὸ ἔργον μας, νομίζομεν δὲ ὅτι καὶ ἡ καθόλου Ἐκκλησία —διότι ἡμεῖς εἴμεθα ἀντιπρόσωποι αὐτῆς— θὰ

μείνη εὐχαριστημένη.

Ταῦτοχρόνως εἴμεθα ἱκανοποιημένοι ἀπὸ τὴν φιλοξενίαν τὴν ὁποίαν μᾶς ἔκαμεν ἡ Ἐκκλησία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ἦτο ὁμολογουμένως ἡ φιλοξενία αὕτη ἡγεμονική. Ἐμείναμεν ἐπίσης ἐνθουσιασμένοι ἀπὸ τὴν διάνοιαν τῆς Ἐπιτροπῆς μας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ἣτις εἶναι ὁ Ἅγιος Τραπεζοῦντος.

Εἴμεθα συγχρόνως εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὴν πολὺ φιλάδελφον συμπεριφορὰν ἀπέναντί μας τῶν Πατέρων τῆς Μονῆς Βατοπεδίου, οἵτινες ἔθεσαν τὴν Μονὴν καὶ ἑαυτοὺς εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς, καθὼς ἐπίσης καὶ ἀπὸ τὴν συμπεριφορὰν ἀπέναντι ἡμῶν τῆς Κοινότητος τοῦ ἁγ. Ὁρους, ἣτις μᾶς ἐκάλεσεν εἰς τὰς Καρὰς καὶ μᾶς ἔκαμε λαμπρὰν ὑποδοχὴν ἐκδηλώσασα οὕτω τὴν χαρὰν τῆς διότι ἐτιμήθη τὸ Ἅγιον Ὅρος ἀπὸ τὰς Ἐκκλησίας μὲ τὰς ἐργασίας τῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς.

Δὲν δυνάμεθα ἐπίσης νὰ μὴ ἐκφράσωμεν τὰς εὐχαριστίας μας καὶ πρὸς τὸν Διοικητὴν τοῦ Ἁγ. Ὁρους κ. Χατζηβασιλείου, ὅστις μᾶς παρηκολούθησε καὶ μᾶς παρέσχε κάθε εὐκολίαν, ἣτις ἐξηρτᾶτο ἀπ' αὐτόν».

Οἱ Μητροπολῖται Λεοντοπόλεως (Αἰγύπτου) καὶ Ἐπιφανείας (Ἀντιοχείας) ἀναχωροῦν διὰ τὰς θέσεις των τὸ Σάββατον ἢ τὴν Κυριακὴν.

(«Νέα Ἀλήθεια» 25 Ἰουνίου 1930)

Γράμμα εὐχαριστήριον τοῦ οἴκου. Πατριάρχου πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἁγίου Ὁρους.

Ἡ Προσύνδοξ τοῦ ἁγίου Ὁρους. — Ἀνακοινωθὲν διὰ τὰς ἐργασίας τῆς.

Ἡ ἐν ἁγίῳ Ὁρει συνελθοῦσα προκαταρκτικὴ ἐπιτροπὴ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐδημοσίευσεν τὸ ἑξῆς ἀνακοινωθέν:

«Ἡ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Βατοπεδίου συγκληθεῖσα προκαταρκτικὴ διορθόδοξος ἐπιτροπὴ ἀπειτέλεσθη ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας, τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, τοῦ Πατριαρχείου Σερβίας, τοῦ Πατριαρχείου Ρουμανίας, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Πολωνίας, πλὴν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας, διὰ τὴν ἀπουσίαν τῆς ὁποίας ὅλαι αἱ ἀντιπροσωπεῖαι ἐξέφρασαν τὴν λύπην των. Συμφώνως πρὸς τὸ πρόσθεν εἰς αὐτὴν ἔργον, τουτέστι τὸν καταρτισμὸν τοῦ προγράμματος τῆς μελλούσης προσυνόδου, ἡ προκαταρκτικὴ διορθόδοξος ἐπιτροπὴ συνελθοῦσα ἐπὶ 16 ἡμέρας ἐν ἐπανειλημμέναις συνεδρίαις προέβη εἰς τὴν κατόπιν συζητήσεως ὀνομασίαν καὶ καταγραφὴν τῶν θεμάτων τούτων, ἵνα ὑποβαλλόμενα ταῦτα διὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου εἰς τὰς κατὰ τόπους Ἐκκλησίας μελετηθοῦν προσηκόντως ὑπ' αὐτῶν καὶ ἀποτελέσουν τὸ πρόγραμμα τῆς προσυνόδου, τοῦ ὁποίου ἡ δημοσίευσίς γενήσεται ἐν καιρῷ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Αἱ ἐργασίαι τῆς προκαταρκτικῆς διορθοδόξου ἐπιτροπῆς διεξήχθησαν ἐν

πνεύματι ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ ὁμοφωνίας τοῦθ' ὅπερ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς εὐοίωνος ἀπαρχὴ στενωτέρας συνεργασίας τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐν ζητήμασιν, ἀφορῶσι τὴν ὅλην Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ ἐνισχύσεως τῶν ὑπαρχόντων ἤδη δεσμῶν τῆς πρὸς ἀλλήλους ἀγάπης».
(«Ἐθνος» 25 Ἰουνίου 1930).

Γράμμα εὐχαριστήριον τοῦ οἴκουμ. Πατριάρχου πρὸς τὰς
ἀρχὰς τοῦ ἁγίου Ὁρους

Ἀριθ. πρωτ. 1474

Σεβαστοὶ Ἐπιστάται καὶ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἱ. Κοινότητος τοῦ ἁγίου Ὁρους, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, χάρις εἴη τῇ ὑμῶν ὁσιότητι καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ

Περιχαρεῖς ἴλιαν ἐκ τῆς αἰσίας διεξαγωγῆς καὶ ἀποπερατώσεως τοῦ ἔργου τῆς πρὸ τινος ἐν ὥραις ἀγαθαῖς συνελθούσης ἐν τῷ Ἱερῷ αὐτῷ Τόπῳ Γενικῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς, ἀποτελεσάσης εὐοίωνον ἀπαρχὴν τῆς ἔφετῆς τακτικῆς γενικῆς συναφείας καὶ συνεργασίας τῶν ἀδελφῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐπ' ἀγαθῷ κοινῷ τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας, αἰσθανόμεθα ἐνδόμυχον ὑποχρέωσιν ὅπως ἐπὶ τῷ αἰσίῳ τούτῳ ἀποτελέσματι ἐκφράσωμεν ἰδιαιτέρως ἐνθέρμους εὐχαριστίας καὶ πρὸς τὸν Ἱερὸν Τόπον διὰ τὴν πρόφροναν συναντήληψιν, ἣν καὶ οὗτος ὑπὲρ τῆς εὐοδώσεως τοῦ ἔργου τῆς σπουδαίας ταύτης γενικῆς ἱερᾶς συναθροίσεως παρέσχε διὰ τε τῶν πρὸς τὰς ἀντιπροσωπείας τῶν Ἐκκλησιῶν φιλοφρονῶν περιποιήσεων καὶ διευκολύνσεων.

Βαθεῖαν ἀπονέμεμεν εὐχαριστίαν καὶ τὴν εὐαρέσκειαν τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας ἐξ ἀποφάσεως συνοδικῆς ἐκφράζομεν ἰδιαιτέρως πρὸς τὴν ἀγαπητὴν ὁσιότητα ὑμῶν διὰ τὴν πολύτιμον συναντήληψιν ἡμῶν, περὶ ἧς ἰδιαιτέρως εὐφημος καὶ εὐγνώμων γίνεται μνηεῖα ἐν ταῖς πρὸς ὑμᾶς ἐκθέσεσιν ἐπὶ τῇ λήξει τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐπίσης εὐχαριστοῦμεν δι' ὑμῶν καὶ πᾶσι τοῖς αὐτόθι ἱεροῖς σκηνώμασι διὰ τὰς πρὸς τὰ μέλη τῶν Ἱερῶν Ἀντιπροσωπειῶν κατὰ τὰς ἐπισκέψεις αὐτῶν ἐπιδαψιλευθείσας περιποιήσεις.

Εὐχόμεθα ὅπως ὁ Κύριος εὐλογῇ πάντοτε τὸν ἱερὸν Τόπον, ὅπως σὺν τῇ ὁσίᾳ τῶν ἰδίων φροντίδων διεξαγωγῇ ὁσίως καὶ ἐπαινετῶς συντρέχῃ πάντοτε καὶ ὑπὲρ τοῦ γενικοῦ ἀγαθοῦ.

Ἡ χάρις αὐτοῦ καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ τῆς ἀγαπητῆς ὁσιότητος ὑμῶν.

αἰ. λ'. Ἰουλίου λα'.

Ὁ Κωνσταντινουπόλεως διάπυρος πρὸν Θεὸν εὐχέτης
Πατριάρχης Φώτιος

Ἐξ ὅλων τῶν μελῶν τῆς Διορθοδόξου ἐπιτροπῆς, μόνος ὁ μητροπολίτης Ἀχρίδος κ. Νικόλαος μᾶς εὐχαρίστησεν ὡς ἑξῆς:

Πρὸς

Τὸν Πρωτοεπιστάτην τοῦ ἁγίου Ὁρους ὁσιώτατον πατέρα Εὐλόγιον Λαυριώτην

Ὁσιώτατε πάτερ Εὐλόγιε, χαίρετε ἐν Κυρίῳ.

Μεγάλην χάριν μοι ἔκαμετε μετὰ τῆς ἱερᾶς Κοινότητος, ποῦ εἵχετε τὴν καλωσύνην νὰ μοι στείλητε τὴν μεγάλην φωτογραφίαν τῶν Ὁρθοδόξων ἱερχιερέων μὲ τὰ μέλη τῆς ἱ. Κοινότητος καὶ πολλοὺς ἄλλους ἁγιορεῖτας. Αὕτη θὰ μοι εἶναι μία ἐπὶ πλεον ἀνάμνησις διὰ τὸ ἅγιον Ὅρος, ὅπερ ἐκ καρδίας ἠγάπησα, ἀφ' ἧς ἡμέρας μὲ ἠξίωσεν ὁ Κύριος νὰ πατήσω πρῶτην φορὰν μὲ τοὺς ἁμαρτωλοὺς μου εἰς αὐτὸ πόδας. Ἡ φωτογραφία αὕτη θὰ μοι ὑπενθυμίῃ τὴν μεγαλοπρεπεστάτην ἐκείνην τελετὴν εἰς τὸν τῆς θεομήτορος ναὸν τοῦ Πρωτάτου, ἣν ὑμεῖς πρὸς ὑποδοχὴν εἰς τὰ μέλη τῆς Διορθοδόξου ἐπιτροπῆς ἔκαμετε. Θὰ ὑπενθυμίῃ εἰς τὴν καρδίαν μου τὴν προσφώνησιν ὑμῶν, ἣτις προὔξενησε δάκρυα εἰς τοὺς παρόντας. Καὶ ἀκομὴ θὰ μοι ὑπενθυμίῃ τὴν βυζαντινὴν ψαλμοδίαν, ἣν ἠκούσαμεν ἐκείνην τὴν ἡμέραν, καὶ ἣτις ἔφερεν εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν πάντων τὴν χριστιανικὴν ἱστορίαν παρελθόντων αἰώνων, καὶ ἐν τῇ ἀγάπῃ συνέδεσεν ἡμᾶς μετὰ τῆς χαρᾶς ἐκείνων τῶν γεγονότων ὡσεὶ ἦσαν παρόντα. Διὰ τοῦτο πολὺ σᾶς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν σταλεῖσαν φωτογραφίαν. Ἀμέσως μετὰ ταῦτα ἔλαβον καὶ τὸ βιβλίον σας «Ὁ κ. Βενιζέλος ἐν Ἀθῶ». Ἡ ἀγάπη σας πρὸς τὸ ἅγιον Ὅρος, ἐκεῖ ἐνώπιον προσώπου, τοῦ γνωστοῦ διπλωμάτου τῆς Ἑλλάδος λίαν ἐπιτυχῶς εἶναι ἐκδεδιλωμένη. Καὶ ἀπήντησεν, ὅτι τὸ πολίτευμα τοῦ ἁγίου Ὁρους θὰ γείνη παράδειγμα εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν ἐθνῶν. Τοῦτο βεβαίως θὰ ἦτο δυνατόν μόνον, ἐὰν καὶ ἡ Κοινωνία τῶν ἐθνῶν ἦτο φωτισμένη ὑπὸ τοῦ ἰδίου ὡς οἱ ἁγιορεῖται πνεύματος, δηλαδὴ ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, τοῦ Πνεύματος τοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Σᾶς εὐχαριστῶ καὶ διὰ τὸ βιβλίον. Τὸ ἅγιον Ὅρος εἶναι μεγάλη βοήθεια εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Αἱ εὐχαὶ τῶν ἁγιορεϊτῶν βοηθοῦσιν ἀοράτως πᾶσιν ἡμῖν ὁλοφάνερα. Ὅθεν καὶ παρακαλῶ ὑμᾶς, διατελεῖτε ἀδιαλείπτως προσευχόμενοι. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας.

10/23 Σεπτεμβρίου 1930

† Ὁ Μητροπολίτης Ἀχρίδος Νικόλαος

Κατὰ πιστὴν ἐκ τοῦ Σερβικοῦ μετάφρασιν γενομένην ὑπὸ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς μονῆς Χελανταρίου προηγουμένου κ. Ὁνουφρίου

Διὰ τὰς λεπτομερείας τῆς ὑποδοχῆς δημοσιεύω δύο ἐκθέσεις, ἅς ἀπέστειλα τότε πρὸς τὴν μετάνοιαν μου, τὴν μεγίστην Λαύραν.

Ἐν Καρφαῖ τῇ 8 Ἰουνίου 1930

Τοῖς ἁγίοις ἐπιτρόποις καὶ λοιποῖς προϊσταμένοις ἀγαπητοῖς ἐν Χρῑ-

στῷ ἀδελφοῖς.

Ἀπείρως εὐχαριστῶ ἐπὶ συγχαρητηρίοις καὶ εὐχαῖς ὑμετέρας Πανοσιολογιότητος, καὶ θέλω καταβάλλει πᾶσιν προσπάθειαν ὅπως φανῶ ἀντάξιος τῶν προσδοκιῶν. Καθεκάστην λαμβάνω τοιαῦτα συγχαρητήρια ἀπὸ προϋσταμένων τῶν διαφόρων Μονῶν, καὶ ὅταν τηλικαύταις περιφρουροῦμαι εὐχαῖς, πλευσοῦμαι, Θεοῦ συμπλέοντος, πλησίστιος τὸν πλοῦν τοῦ ἐπιστασιακοῦ ἔτους. Ἐπὶ τοῦ σπουδαιοτέρου ζητήματος τῆς Συνόδου τῶν ἐν Βατοπεδίῳ ἀρχιερέων, δι' ὃ καὶ ἐπεφορτίσθην τὴν διακονίαν ταύτην ἐξαιρετικῶς, θέλω τηρήσει ὑμᾶς ἐνήμερους. Ἵνα μάλιστα ἔλθωμεν εἰς ἐπικοινωνίαν μόνις ἀνελάβομεν τὴν ἀρχὴν ἀπεστείλαμεν τὴν εἰρηνικὴν ἡμῶν ἐπιστολὴν (εἰσέτι δὲν ἐλάβομεν ἀπάντησιν). Εἶτα ἐζήτησα καὶ ἐπεκοννήσαμεν τηλεφωνικῶς τὴν ἐπομένην μὲ ἐκάλεσαν εἰς τὸ Βατοπεδινὸν Κονάκιον. Ἦτο ὁ πρόεδρος τῆς Συνόδου ἅγιος Ἡρακλείας, ὁ Θεσσαλονίκης (ὅστις μὲ συνεχάρη καὶ δι' ἐπιστολῆς) καὶ ὁ Τραπεζοῦντος, ὅστις καὶ ἔκαμνε τὸν διαγγελέα. Ἀφροῦ ἀλλήλοεχαιρετίσθημεν καὶ συνεχάρημεν, ἐπέστησα τὴν προσοχὴν αὐτῶν ἐπὶ τῆς παρατυπίας τὸ νὰ μεταβῶσιν ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ Βατοπαίδιον. Ὅθεν ἀκολούθως ἀπεφασίσθη ὅπως ἐν σώματι, ὅλη ἡ Σύνοδος κατὰ τὴν ἀναχώρησιν διέλθῃ ἐντεῦθεν, καὶ ἐτοιμάζομεν μεγαλοπρεπὴ ὑποδοχὴν. Πιστεύω, ὅτι θὰ συνεδριάσωμεν μετὰ τῆς Συνόδου καὶ θὰ ἀνταλλάξωμεν πολλὰς γνώμας. Πρὸ ἡμερῶν διηλθον ἐντεῦθεν ἀπερχόμενοι οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Πολωνικῆς Ἐκκλησίας, ὅτε ἀρχιεπίσκοπος Διονύσιος καὶ ὁ βοηθὸς αὐτοῦ ἐπίσκοπος. Ὑπεδεξάμεθα αὐτοὺς προσηκόντως ἐν τῷ Πρωτάτῳ. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἐφόρει ἐπανωκαμήλαυχον λευκὸν ἐκ μετάξης κατερχόμενον μέχρι τῶν ποδῶν μετὰ σταυροῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς προσκεκολλημένου, χρυσοῦ καὶ διαλίδου, ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐγένοντο αἱ δέουσαι προσφωνήσεις. Εἶναι ἐκ τῶν ἄγαν συντηρητικῶν καὶ ἐθαυμάσαμεν τὴν ἀρετὴν τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὴν δραστηριότητα, μεταβαίνει εἰς Βαρσοβίαν, ἐνθα θὰ προστῇ Συνόδου 120 ἐπισκόπων, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν ἀγγλικανικὴν Σύνοδον τοῦ Λονδίνου, ἢ Λάμπεθ (εἶναι τὸ ἀρχαῖον ἀρχιεπ. ἀνάκτορον), ὡς συνήθως λέγεται. Εἶναι στόχος τῆς Ὀρθοδοξίας ἐν ταῖς ὑπερβορείαις χώραις, μικρὸς τὸ δέμας, καὶ ἀσκητικὴ μορφὴ, ἀλλὰ μέγας τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σθένος ἀδαμάντινος. Ἄλλον ἀρχιερέα ἐγνωρίσαμεν τὸν πρὸ 3 ἡμερῶν διελθόντα ἐντεῦθεν ἀντιπρόσωπον τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας Ἑρμοπούλεως (Αἰγύπτου) Νικόλαον (τέως Νουβίας, ὑποψήφιον διὰ τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον Ἀλεξανδρείας) μεγαλοπρεπὴς, ὡραῖος, ταπεινὸς καὶ μελείχιος, ὡμίλησεν ἐν τῷ Πρωτάτῳ ἐνθουσιωδῶς ὑπὲρ τῶν ἀγιορειτῶν. Συνεφάγομεν ἐν τῇ Κοινότητι, ὡμίλησαμεν ἐν ἐκτάσει. Κατεδίκασε παρηγοίᾶ τοὺς Βατοπεδινοὺς διὰ τὴν μεταβολὴν τοῦ Ἡμερολογίου. (ἦτο παρὼν καὶ ὁ Βατοπεδινός). Ἐπειδὴ, μᾶς εἶπε, μεταβαίνω εἰς τὰ Εὐρωπαϊκὰ συνέδρια μὲ θεωροῦσι νεωτεριστὴν, ἀπατᾶται ὁ κόσμος, εἶμαι συντηρητικὸς καὶ συμφωνῶ κατὰ πάντα μὲ τοὺς ἀγιορεῖτας. Εἶναι ἀδύνατος ἡ μετὰ τῆς ἀγγλ. Ἐκκλησίας ἔνωσις. κ.τ.τ. Οὕτω μᾶς

ὠμίλησε καὶ ἐμείναμεν πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐνθουσιασμένοι, ἐζήτησε καὶ τοῦ ἐστείλαμεν σήμερον καὶ διαμονητήριον, ὅπερ σημαίνει ὅτι θὰ ἐπισκεφθῇ Μονὰς τινὰς. Κατάγεται ἐξ Ἰωαννίνων. Τὴν Τρίτην θὰ περάσῃ ὁ ἅγιος Θεατείρων ἐκ τῶν ἐξοχωτέρων μελῶν τῆς Συνόδου μεταβαίνων εἰς τὸ Λάμπει. Σήμερον ἦλθεν ὁ τέως συνάδελφος Γέρων Παΐσιος Βατοπεδινός, καὶ μᾶς εἶπε πολλὰ πράγματα καὶ ἐξ ἄλλων δὲ πληροφοριῶν ἐκτίθεται περὶ τῆς Συνόδου τὰ ἐξῆς. Ἐν πρώτοις ἡ παρουσία αὐτῶν τῶν ἀρχιερέων ἐν τῇ Μονῇ, καὶ ἡ συμπεριφορὰ ἐν γένει μαρτυροῦσιν ὅτι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ πλουτεῖ εἰς ἄνδρας ἐναρέτους καὶ θεοσόφους. Ζῶσιν ὡς μοναχοὶ κατὰ πάντα ὥρισαν τὸ ἐδεσματολόγιον εἰς δύο εἶδη φαγητῶν, τὸ πρωτὶ κρέας, τὸ ἐσπέρας ἰχθύας, φιλάττουσιν ἀκριβῶς τὰς νηστείας τῆς Τετάρτης καὶ Παρασκευῆς, ἀφ' οἷου ἤρχισεν ἡ Τεσσαρακοστὴ νηστεύουσιν, ὅπως καὶ ἡμεῖς. Καὶ ἔχουσι πάντοτε εἰς τὴν Τράπεζαν τρεῖς ἐκ τῶν Βατοπεδινῶν προΐσταμένων. Τρώγουσι πρόγευμα, τὸ γεῦμα εἰς τὰς 7, εἰς τὰς 9 ἀναγινώσκουσι τὸν Ἑσπερινόν, καὶ εἰς τὰς 3 τὸ δεῖπνον· εἰς τὸν Ὁρθρον (εἰς τὰς 8) ἐγείρονται ὅλοι. Ἐζήτησαν καὶ παρεχωρήθη αὐτοῖς ἡ ἁγία Ζώνη, ἐνθὰ ἀναγινώσκουσι καὶ ψάλλουσι μόνοι τὰς ἀκολουθίας. Λειτουργοῦσιν ἐκ περικοπῆς ἀνὰ 2 εἰς τὸ καθολικὸν τὰς Κυριακάς, ὁ δὲ Ἀρχιεὶς Νικόλαος (ἢ ὁ ἄλλος Σέρβος μητροπολίτης) λειτουργεῖ καθεκάστην ἀνεξαιρέτως ἡμέραν ἐν τοῖς παρεκκλησίαις μεθ' ἐνὸς ἱερέως καὶ διακόνου. Τὸ ἐσπέρας ἐξέρχονται εἰς περίπατον μακρυνόν. Τὰ περὶ αὐστηρεῶς φρουρᾶς εἶναι μᾶλλον διαδόσεις. Βεβαίως εἰς τὴν θύραν εὐρίσκονται ὁ φρουρὸς καὶ εἰς τὸ Συνοδικὸν ὁ εἰσηγητής, σύννηθ, ὅπου ὑπάγουσιν ἐπισημότητες. Αἱ συζητήσεις ἤρχισαν μετὰ τὸν Ἑσπερινὸν τῆς Πεντηκοστῆς ἐν τῷ μεγάλῳ Συνοδικῷ τῆς Μονῆς. Ἐκτὸς τῆς ἐλληνικῆς, ἦν πάντες σχεδὸν γνωρίζουσι, γίνεται χρῆσις καὶ τῆς γαλλικῆς καὶ γερμανικῆς. Ἐκεῖνο ὅπερ εὐχαρίστως μὲ διεβεβαίωσεν ὁ ἅγιος Τραπεζοῦντος, εἶναι ὅτι ἐπεκράτησεν εἰς ὅλα τὰ ζητήματα τελεία συμφωνία καὶ ὁμογνωμία ἐπὶ ὅλων τῶν σημείων. Πρωτοφανὲς φαινόμενον, νὰ ἄγωνται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πνεύματος πᾶσαι οἱ ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι! Πολὺ εἰς τοῦτο συνετέλεσε τὸ ὄνομα τοῦ Πατριάρχου, ὃν πάντες χαρακτηρίζουσιν ὡς ἅγιον καὶ μέγαν Πατριάρχην. Τώρα θὰ μὲ ἐρωτήσητε τί ἀπεφάσισαν; Σὰς ἀπαντῶ, οὐδέν! Μόνον τὸ πρόγραμμα κατήρτισαν τῆς Προσυνόδου καὶ ἔμειναν πάντες σύμφωνοι ἐπὶ τῶν συζητηθησομένων θεμάτων· σήμερον π. χ. εἶχον περὶ διαζυγίου. Δηλ. ἡ Διορθόδοξος Ἐπιτροπὴ, εἶναι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ, ἡ Προσύνδος, ἡ Βουλὴ καὶ ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἡ ἐθνοσυνέλευσις. Βλέπετε ἀπὸ πόσα στάδια καὶ συνέδρια θὰ διέλθῃ μία συζήτησις μέχρις οὗ ἀποκρυσταλλωθῇ εἰς ἀπόφασιν; Φαίνεται ἐπικρατεῖ πνεῦμα ἄγαν συντηρητικόν, καὶ τὰ πάτρια ἀνάγονται εἰς περιοπὴν. Ὁ Πρόεδρος τῆς Συνόδου ἅγιος Ἡρακλείας φανερῶς διακηρύττει, ὅτι οὐδεμίαν ἐπαρὴν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν πρὸς τὴν ἀγγλ. Ἐκκλησίαν. Ἡ ἔνωσις εἶναι ἰδέα χιμαιρική. Τὰ λοιπὰ ἐν τῇ ἐπομένῃ, διότι ἡ ὥρα εἶναι 4 τῆς νυκτὸς καὶ εἰσέτι δὲν ἐδείπνησα καὶ

αὔριον Σάββατον ἔχομεν λειτουργίαν. Νὰ μᾶς στείλετε ὀλίγα μούσμουλα.

Μετ' ἐγκαρδίου ἀδελφικῆς ἀγάπης

Γέρων Εὐλόγιος Λαυριώτης

Υ.Γ. Διὰ ἐπιγραφὴν ἐν τῷ Μετοχίῳ τῆς Θεσσαλονίκης ἐσκέφθην, ἵνα κρατῶμεν ἀεὶ τὴν παράδοσιν, νὰ συντάξω ἐν ἡρωελεγεῖον, ἐξ ἐκείνων ἅπερ θαυμάζομεν εἰς τὰς οἰκοδομὰς τῶν προκατόχων ἡμῶν. Ἐὰν τὸ ἐγκρίνητε τὸ στέλλετε.

Ὁ ἴδιος

Ἐν Καρεαῖς τῇ 15 Ἰουνίου 1930

Τὴν ὑμετέραν Πανοσιολογιότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπάζομαι.

Βεβαιῶν προηγουμένην μου περὶ τοῦ ζητήματος τῆς Συνόδου τῶν Ἀρχιερέων συνεχίζω ἤδη καὶ τελειώνω.

Τὴν παρελθούσαν Δευτέραν ἐληξαν αἱ ἐργασίαι καὶ ὑπεγράφησαν τὸ ἐσπέρας τὰ πρακτικὰ ἐν τῷ Συνοδικῷ τῆς μονῆς Βατοπεδίου, μεθ' ὃ περὶ λύχνων ἀφὰς κατήλθον ἅπαντες εἰς τὸν ναόν, ἐγένοντο δεκτοὶ εἰς τὸν νάρθηκα ὑπὸ τῶν ἱερέων καὶ διακόνων ἐνδεδυμένων. Ἡ ἐπιτυχία ἡμῶν τοῦ νὰ ἀνέλθωσιν ἅπαντες οἱ ἀρχιερεῖς εἰς τὰς Καρεὰς ἀποδοτέα εἰς τὰς ἐνεργείας τοῦ παραδελφοῦ μας Ἀγίου Τραπεζοῦντος, μεθ' οὗ ἦλθομεν ἐπανειλημμένως εἰς τηλεφωνικὴν συνεννόησιν. Διότι κατ' ἀρχὰς εἶχον σκοπὸν νὰ διαλυθῶσιν ἐκ τοῦ Βατοπεδίου. Τὴν Κυριακὴν ἐσπέρας εἰδοποιήθην, ὅτι ἀπεφασίσθη ἅπαντες μηδενὸς ἐξαιρουμένου νὰ ἀνέλθωσιν, ἦτοι 15 ἀρχιερεῖς καὶ εἰς διάνονος, ἀμέσως παρηγγείλαμεν εἰς διάφορα μέρη ἰχθύας. Τὴν ἐπομένην ἡ ἱερὰ Κοινότης ἀπεφάσισε νὰ γένηται ἐπίσημος ὑποδοχὴ καὶ τράπεζα εἰς τὸ σχολεῖον, παρακαθημένων ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων καὶ τῶν κοσμικῶν ἀρχῶν τοῦ τόπου, συνέπεσεν ἡ ἀφιξὶς τῶν ἀρχιερέων μετὰ τῆς ἐορτῆς καὶ πανηγύρεως τοῦ Ἄξιον ἐστίν.

Ἡ ἐκφώνησις συντόμου λόγου ἀνετέθη εἰς τὸν πρωτεπιστάτην Λαυριώτην. Συντόμου, διότι ὁ ἅγιος Πρόεδρος ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας τῶν 82 ἐτῶν καὶ τῆς ἀσθενείας, κεκοιτικῶς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ σταθῇ πολὺ. Ἡ ἀγορὰ καὶ πάντα τὰ ἀντιπροσωπεῖα καὶ κελλία ἐσημαιοστολίσθησαν, αἱ ὁδοὶ ἐδαφνοστολίσθησαν καὶ ἐν γένει αἱ Καρεαὶ παρουσίαζον ὅψιν ἐκτάκτως πανηγυρικὴν. Πάντες μετ' ἀνυπομονησίας ἀνέμενον τὴν παρουσίαν τῶν ἐπισήμων. Ὁ ἐνθουσιασμὸς καὶ ἡ πρὸς αὐτοὺς εὐλάβεια ἠϋξάνετο ἐπὶ πλέον διαδοθέντος ἀστραπιαίως, ὅτι εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς Συνόδου ἐπεκράτησαν οἱ συντηρητικοί! Τὴν Τρίτην ἤκουσαν τὴν θεῖαν λειτουργίαν εἰς τὸ Βατοπέδιον, καὶ μετὰ τὸ κέρασμα ἐκίνησαν ἐν ὧ 30 ἐπίσημοι καὶ οἱ συνοδοὶ αὐτῶν ἔφθασαν εἰς Καρεὰς εἰς τὰς 2 ἡμέρας, ἐνῶ καὶ ἡμεῖς εἶχομεν κερασθῆ. Ὁ κόσμος εἶχε κατακλύσει τὰς ὁδοὺς. Ἡ μὲν Ἱ. Κοινότης ἀνέμενε κάτωθεν τοῦ κωδωνοστασίου, ὅπου καὶ οἱ ἱερεῖς μετὰ τὸ εὐαγγέλιον καὶ τὰ ἑξαπτέρυγα, καὶ δύο διάκονοι μετὰ κιβώτια θυμιάζοντες.

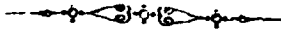

Ἡ ἐπιστάσια ἀνέμενεν ἔμπροσθεν τοῦ σχολείου, διότι οἱ ἐπίσημοι θὰ διήρχοντο ἀπὸ τοῦ Διοικητηρίου, ἵνα φορέσωσι τὰ ἐλάνω-καμήλαυχα καὶ τὰ ἐγκόλπια. Ἡ συγκίνησίς μας ἦτο ἀπερίγραπτος, ὅταν ἀντικρύσαμεν τὰς σεπτὰς μορφὰς 15 διαπρεπῶν ἀρχιερέων, τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, οἵτινες διέσχίζον ἐν πάσῃ σεμνότητι καὶ μεγαλοπρεπείᾳ τὴν ὁδὸν Διοικητηρίου, ὧν ἡγεῖτο ὁ πρῦτανος τῶν καθ' ἡμᾶς θεολόγων, ἡ ἐπιβλητικὴ μορφή τοῦ προέδρου ἀγίου Ἡρακλείας. Ἀλληλοησπᾶσθημεν, οἱ περισσότεροι τούτων μοὶ ἦσαν γνωστοὶ καὶ φίλοι καὶ ἄλλοι συμφοιτηταί, ὁ ἅγιος Τραπεζοῦντος καὶ ὁ Κερκύρας ἐπειτοῦσαν ἀπὸ τὴν χαράν, διότι ὑπεδέχετο Λαυριώτης Πρωτεπιστάτης. Στιγμαὶ συγκινητικά! Ὁ σεβαστὸς Πρόεδρος προπορευόμενος καὶ συγκρατούμενος ἔνθεν μὲν ὑπὸ τοῦ Πρωτεπιστάτου καὶ ἐτέρωθεν ὑπὸ τοῦ ἐξοχωτάτου διοικητοῦ κ. Ζ. Χατζηβασιλείου, ἠύλόγει διαρκῶς τὰ πλήθη, ἐνῶ ἠκολούθει ὁ σεπτὸς τῶν λοιπῶν ἀρχιερέων χορὸς. Αἱ Καρεαὶ οὐδέποτε εἶδον τοιοῦτον θέαμα, οὗ τὸ μεγαλεῖον ἠῦξανε καὶ ἡ λαμπρὰ ἡμέρα. Ἄμα ἐφθάσαμεν πρὸ τοῦ Πρωτάτου, ὁ Πρωτεπιστάτης παρουσίασε τοὺς ἀγίους ἀντιπροσώπους καὶ ὁ Τυπικάρχης ἐφόρεσε τὸν ἅγιον Ἡρακλείας μεγαλοπρεπῇ μανδύαν, καὶ ἐν μέσῳ ἐπευφημιῶν καὶ ψαλμωδίας εἰσηγγόμενους τοὺς ἀγίους ἀρχιερεῖς ἐντὸς τοῦ ναοῦ, ἐτακτοποιήθησαν ἔνθεν καὶ ἔνθεν οἱ ἀρχιερεῖς. Ὁ δὲ ἅγιος Ἡρακλείας ἐπὶ τοῦ θρόνου, ὁ πρωτεπιστάτης πλησίον αὐτοῦ. Μετὰ τὰ τροπάρια καὶ τὰς δεήσεις ἤρχισεν ἡ δοξολογία ὑπὸ τὸν Συνέσιον Σταυρονικητινόν, ὃν ἐξεπίτηδες εἶχομεν καλέσει καὶ ὅστις ἔψαλλε καὶ εἰς τὴν λειτουργίαν, εἶχομεν δὲ συγκεντρῶσει καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους ψάλτας τῶν Καρεῶν, ὥστε οἱ δύο χοροὶ ἦσαν πλήρεις. Οἱ ἅγιοι ἀρχιερεῖς μετὰ συγκινήσεως παρηκολούθουν τὴν δοξολογίαν. Λέν περιγράφεται! ὁ ναὸς ἐπληροῦτο ἀγγελικῆς μελωδίας, ἤχου φωνῆς ἑορταζόντων! Μετὰ τὸ πέρας τῆς δοξολογίας ὁ Πρωτεπιστάτης κρατῶν τὴν ράβδον ἔστη ἐν τῷ μέσῳ πρὸ τοῦ ἀγίου προέδρου, ἵνα προσφωνήσῃ καὶ χαιρετίσῃ τοὺς ἐπισήμους. Οὐδέποτε ἠσθάνθην βαρυτέραν τὴν εὐθύνην τῶν λόγων μου! ἑκάστη λέξις καὶ φράσις ἔπρεπε νὰ ζυγισθῇ μετ' ἀκριβείας. Ομιλεῖ σύμπαν τὸ ἀγιώνυμον Ὅρος πρὸς τοὺς ἐπιλέκτους ἀντιπροσώπους τῶν 4 Πατριαρχείων καὶ λοιπῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Πρώτην φορὰν μετὰ τὴν ἐν Φλωρεντίᾳ Σύνοδον ἀκούεται ἡ φωνὴ τῶν ἀγιορειτῶν ἐπισήμως. Κατὰ τὰς τηλεφ. συνεννοήσεις ὁ Ἅγιος Τραπεζοῦντος μὲ εἶχεν εἶπει νὰ μὴ θίξω κανέν ἐκ τῶν φλεγόντων ζητημάτων (δι' εὐνοήτους λόγους). Ἡ σύναξις ἐξ ἄλλου κατὰ τὴν συζήτησιν ἐξέφρασε τὴν γνώμην, ὅτι πρέπει εἰς τὸν λόγον νὰ φανῶμεν, ὅτι ἀγνοοῦμεν τελείως τὸν σκοπόν, δι' ὃν συνήλθον ἐν Βατοπαιδίῳ, ἀφοῦ οὐδὲν ἠθέλησαν ν' ἀνακοινώσωσι πρὸς ἡμᾶς. Λιὰ τοῦτο καὶ μετὰ τὴν σύναξιν τινες (ὁ προκάτοχός μου) πρότείνει εἰς τοὺς διαδρόμους νὰ γραφῇ ὁ λόγος καὶ νὰ ἀναγνωσθῇ εἰς τὴν Σύναξιν!! Ἀκούσας τοῦτο εἶπον «τοῦτο γίνεται, Ἅγιε Λιονυσίου, μόνον ὅταν πρόκηται τὰ ὁμιλήσῃ ἡ Πανοσιολογιότης Σας». Καὶ ἡ πρότασις ἐκείνη ἀπερρίφθη πανη-

γυρικῶς. Λοιπὸν τούτων οὕτως ἐχόντων, οὐδέποτε εἶχον εὐρεθῆ εἰς τόσῳ δύσκολον θέσιν. Προκειμένου νὰ ὁμιλήσω καὶ νὰ εὐχαριστήσω μὲν τοὺς ἀρχιερεῖς, νὰ εὐχαριστήσω τὴν Ἱ. Κοινότητα καὶ ὅλον τὸ ἀκροτήριον, ἀλλὰ συγχρόνως κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην καὶ ἱστορικὴν στιγμὴν, νὰ διαδηλώσω καὶ τὸ φρόνημα τῶν Ἀγιορειτῶν ἥτοι τὴν ἐμμονὴν αὐτῶν εἰς τὰ πάτρια καὶ τὴν ἀποτροπὴν αὐτῶν κατὰ παντὸς νεωτερισμοῦ καὶ καινοτομίας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ὡς Ἀγιορεῖτης ἐσκέφθην, ὅτι τοῦτο ἔπρεπε νὰ εἶναι τὸ σπουδαιότερον σημεῖον τοῦ λόγου μου καίτοι, ὥς γνωρίζομεν, ἡ Ἐκκλησία δὲν θέλει νὰ ἀκούσῃ συμβουλᾶς παρὰ τῶν μοναχῶν. Ὅλα δὲ ταῦτα ἔπρεπε νὰ λεχθῶσιν, οὕτως ὥστε οὔτε νὰ μὴ προσκρούσω εἰς τὴν φιλοτομίαν τῶν ἀρχιερέων, οὔτε δὲ καὶ νὰ ἀπομακρυνθῶ ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς Συνάξεως. Κατὰ πόσον ἐπέτυχον μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Θεοτόκου, ἔδειξεν ἡ ἀπάντησις τοῦ ἁγίου προέδρου, ὅστις ἐνῶ ὡς ἐξηγητή- μένος δὲν εἶχε σκοπὸν, εἰμὴ δύο λέξεις νὰ εἴπῃ, παρεσύρθη ἐκ τῶν... λόγων μου. ὥς ἔλεγεν ἔπειτα ὁ ἅγιος Θεσσαλονίκης, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ τελειώ- σῃ. Εἰς μίαν στιγμὴν μάλιστα τοῦ λόγου μου, γυρίζει καὶ λέγει πρὸς αὐτόν. «Καὶ τί νὰ εἴπω ἐγὼ εἰς ὅλα ταῦτα...! ἔδειξαν τὰ θερμὰ τῶν ἀρχιερέων συγχαρητήρια, ἔδειξαν, ἂν μοὶ ἐπιτρέπηται νὰ εἴπω, τὰ δάκρυα αὐτῶν, ὥς μοὶ ἐμαρτύρησεν ὁ ἅγιος Κερκύρας, ἔδειξε καὶ ἡ στάσις τοῦ ἁγίου Διονυσίου ὅστις ἦλθε καὶ παρησίᾳ μὲ συνεχάρη, διότι ὠμίλησα ὡς ἀγιορεῖτης! (φαι- νεται τινὲς δὲν μὲ θεωροῦν τιν ἀγιορεῖτην), καὶ αὐτὸς πρῶτος ἐπρότεινε νὰ δακτυλογραφηθῇ ὁ λόγος καὶ νὰ τὸν στείλουν ὅλοι εἰς τὰς μονὰς. Ἐν ἀντίγρα- φον στέλλω καὶ πρὸς ὑμᾶς, καὶ πιστεύω νὰ εἶναι ἐπιεικὴς δι' ἐμὲ ἡ κοίσις Σας, ὅστις πᾶν ὅ,τι πράττω ὡς ἐπὶ περὺγων στηρίζομαι εἰς τὰς εὐχὰς Σας. Με- τὰ ταῦτα, προσεκύνησαν τὴν Παναγίαν ὅλοι οἱ ἅγιοι ἀρχιερεῖς ἀσκεπεῖς (ὅπερ ἔπραξαν καὶ κατὰ τὴν ἀναχώρησιν). Μετὰ ταῦτα ἐλάβομεν τὰ ἀναψυ- κτικὰ καὶ ἐπεσκεψάμεθα τὸν Διοικητὴν. Εἰς τὴν ἐπίσημον Τράπεζαν ἐκαθή- σαμεν 50 ἄτομα, ὁ ἅγιος Πρόεδρος εἶχε δεξιὰ τὸν Πρωτεπιστάτην καὶ ἀρι- στερὰ τὸν κ. Διοικητὴν, φαγητὰ πλούσια (ἔξεϊδη καὶ γλύκισμα 40ανὸν μπα- κλαβάν, θαυμασίον), Εἰς τὸ τέλος ἔψαλλεν ὠραίους καὶ λιφωνικούς εἰρμούς ὁ Συνέσιος, καὶ ὁ ἅγιος Διονυσίου τῶν ἁγίων Πατέρων ὁ χορὸς (ἐπιτυχία!) Τὸ ἑσπέρας προσεκληθήμεν εἰς τὸ Σεράγιον, ἔνθα ὅλοι οἱ μοναχοὶ ὑπεδέ- ξαντο τοὺς ἁγίους ἀρχιερεῖς παρεταγμένοι πρὸ τῆς εἰσόδου μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων, μετὰ μανδύαν κ.τ.λ., εἰς τὸν ναὸν ὠμίλησεν ὁ ἅγιος Πρόεδρος διερ- मिनेύοντες τοῦ ἀρχιμ. Καλλίστου τῶν Ἱεροσολύμων. Ἐπισυνάπτω τὸν λό- γον μου καὶ κατὰ σύντομον περίληψιν τὴν ἀπάντησιν ὧδε: (βλέπε ἐπισυ- νημμένον φύλλον). Τὸ ἑσπέρας πάλιν τράπεζα, μεθ' ἣν ἀπεσύρθησαν δι' ἀνάπαυσιν εἰς τὰ Κονάκια. Τὴν ἐπομένην προυπέμψαμεν τοὺς ἁγίους ἀρχι- ερεῖς, οἵτινες κατῆλθον καὶ ἔτυχον ἐνθουσιώδους ὑποδοχῆς εἰς τοῦ Ξηρο- ποτάμου, ἔνθεν προσεκληθήμεν ὑπὸ τοῦ Βαρλαάμ, καὶ διὰ βενζινοπλοίου ἔφθασαν τὸ ἑσπέρας εἰς τοῦ Γρηγορίου, ὅπου ἔγειναν θυσιά τὰ πάντα καὶ τὸ μεσονύκτιον μετεφέρθησαν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου. Ἴσως δὲν θὰ ἔχῃ σπου-

δαιότερον γεγονὸς νὰ γράψῃ ἡ ἱστορία διὰ τὸν τόπον μας. Νὰ ἐβλέπετε εἰς τὰς εὐρείας αἰθούσας τοῦ Σχολείου Ἀρχιερεῖς ἐκ πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν συνδιαλεγομένους εἰς διαφόρους γλώσσας! Ὅλους δὲ κατενθουσιασμένους, καὶ ὁμολογοῦντας, ὅτι αὐτὸ εἶναι τέλειον καλογερικὸν κράτος ἦτο καταφανὴς ἡ ἐπίδρασις τοῦ περιβάλλοντος! τοῦτο ἴσχυσε καὶ ἡ χάρις τῆς Θεοτόκου, ὥστε ἐν ταῖς ἀποφάσεσι νὰ ὑπερισχύσουν οἱ συντηρητικοὶ κατ' ὅλην τὴν γραμμὴν. Ὁ ἅγιος Πιολεμαῖδος μοὶ εἶπεν ἐμπιστευτικῶς ὅτι ἐκερδίσαμεν τὸ ζήτημα τοῦ Ἡμερολογίου, καὶ ὅτι τοὺς Σέρβους θελήσαντας νὰ εἰσαγάγῃσι ζήτημα ἀγιορειτικὸν κατετρόπωσαν οἱ ἡμέτεροι. Τέλος ἀνεγνωρίσθη ἡ μεγάλη δύναμις τοῦ οἴκ. Πατριαρχείου, καὶ πάντες ἠκολούθησαν τῇ συντηρητικότητι αὐτοῦ. Διεκρίθησαν ὁ πρόεδρος διὰ τὴν ἐπιβολήν, ὁ Τραπεζοῦντος διὰ τὴν σύνεσιν καὶ διπλωματίαν καὶ οἱ Θυατείρων καὶ Κερκύρας διὰ εὐφυίαν καὶ δραστηριότητα. Ἡ ὀρθοδοξία ἔτι ἄπαξ ἐθριάμβευσεν.

Ὁ Πρωτεπιστάτης Εὐλόγιος Λαυριώτης.

ΜΕΡΟΣ Β΄.

ΤΑ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΑ ΚΑΙ Η ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΣΥΖΗΤΗΣΕΩΝ ΕΝ ΤΗ ΣΥΝΟΔΩ
ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΙ ΕΙΣ ΤΟ ΕΠΙ ΤΑΠΗΤΟΣ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΥΝΟΔΟΥ

Ὡς προοίμιον τῆς παρούσης πραγματείας τίθεμεν περικοπὴν τῆς ἀπαντήσεως τοῦ σοφοῦ μητροπολίτου Καισαρείας Εὐσταθίου Κλεοβούλου πρὸς τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ζητήσαντα τὴν γνώμην αὐτοῦ περὶ τῆς συγκλήσεως Συνόδου τῇ 1872 πρὸς ἀποκήρυξιν τῶν Βουλγάρων.

«...Τηλικούτον φέρε βλάβος ἢ κατάργησις τῶν κανόνων ἐκείνων, δι' ὧν θεσπίζεται ἅπαξ τοῦλάχιστον τοῦ ἐνιαυτοῦ συνέχεσθαι εἰς ταυτὸ πάντα τοὺς ἐπισκόπους τῆς περιφερείας ἢ τῆς ἐπικρατείας ἐπὶ διευθετήσει καὶ καταστάσει τῶν κοινῶν καὶ δυσχερεστάτων ζητημάτων! Οἱ γὰρ δώδεκα μόνοι, οἱ περὶ τὸν Πατριάρχην (λέγω δὲ γνώμην ἐμὴν) οὐκ εἰσὶν ἓν γε τοῖς γενικοῖς καὶ καθόλου οἱ κατὰ τοὺς κανόνας πάντες, οὐδέποτε, πλὴν εἰ μὴ ἐξ ἐντολῆς ῥητῆς ἢ ἐγγράφου τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, καθὼς δηλοῖ τὸ σαφὲς τῶν κανόνων γράμμα καὶ πνεῦμα, οὐ οὐκ ἂν ὀλιγορήσωμεν ἐπαγγελλόμενοι εὐσεβεῖν κατὰ τοὺς πατέρας, αἱ δ' ἐκ πλειόνων ἔστιν ὅτε συνερχόμεναι καὶ διὰ τοῦτο μεγάλαι ἐπιλεγόμεναι κατὰ σύγκρισιν πρὸς τὴν ἐν τοῖς κάτω χρόνοις καθορισθεῖσαν καὶ τὰ πολλὰ δωδεκαμελῆ εὐδημον Σύνοδον, αὗται οὐκ εἰσὶν οὔτε οἰκουμ. οὔτε τοπικαί, οὔτε μὴν αἱ κατὰ τοὺς κανόνας ἐνιαύσιαι καὶ γενικαί ἐφ' ὅσον οὔτε προσκαλεῖται οὔτε προερωτᾶται. . οὔτε γνώμην δίδωσιν αὐτοπροσώπως ἢ κατ' ἐντολὴν πᾶν πατριαρχεῖον καὶ πᾶσα μητρόπολις καὶ ἐπισκοπή. Εἴρηται δέ μοι καὶ ἄλλοτε προφορικῶς τε καὶ ἐγγράφως, ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐπιφοιτᾷ οὐκ ὄντως ἐν τοῖς ἐπὶ μέρους καὶ ὕστερον πατριαρχαῖς καὶ ἀρχιερεῦσιν, ἀλλ' ὅλῳ τῷ σώματι συνεδρεύοντι καὶ συσχεπτομένῳ καὶ συναποφαινομένῳ συνοδικῶς ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου καὶ τῇ ἐπιπνοίᾳ τοῦ Θεοῦ Παρακλήτου, εἰ δὲ μήγε, εἶχεν ἂν ἕκαστος τῶν ἐπισκόπων τοῦ κῦρος οἰκουμ. Συνόδου, οἶδα δ' ἔγωγε ὁ μικρὸς ἐν τοῖς ἀδελφοῖς, ὅτι ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία οὐδέποτε εὐημέρησεν ἐξωτερικῶς, ὀλιγο μνησθέντων ἢ ἐσθ' ὅπως μεταποιηθέντων ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν ἀρχαίων αὐτῆς κανόνων καὶ τύπων. Ἐὰν ἡ Ὁρθοδοξία ἡμῶν ὑπάρχῃ ἀληθῶς ἢ ἀρχαία... φανερόν ὅτι πάντες οἱ ἀρχαῖοι τύποι αὐτῆς τηρητέοι μέχρι κεραίας». (Ἐκκλ. ἐπιθεωρ. περ. Β΄. τευχος Γ΄. σ. 180-181).

Πρὶν ἢ ἐξιστορήσω τὰ θέματα, ἅπερ συνεζητήθησαν ἐν Βατοπεδίῳ καὶ τὰ ἀποκρυσταλλωθείσας ἀποφύσεις, γράφω περὶ τῆς σημασίας, ἣτις ἀπεδόθη εἰς τὴν ὑπὸ τῆς Μεγ. Ἐκκλησίας, ἐκλογὴν ὡς τόπου τῆς συνελεύσεως τὸ ἀγιώνυμον Ὄρος, ἣτις ἐσχολιάσθη εὐμενῶς ὑφ' ὅλον τὸ τύπου ἡμεδαποῦ τε καὶ ἀλλοδαποῦ, ὡς καὶ ὑπὸ τῶν συνέδρων αὐτῶν. «Ὁφείλομεν νὰ ἐργασθῶμεν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Παναγίας καὶ τῶν

ἀγίων, ἐφθέγγετο ὁ μητροπολίτης Ἀχρίδος. Ἐπιθυμῶ νὰ ὑπογραμμίσω, ὅτι ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἡμῶν ἔδωκεν ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὸ ὅτι ὡς τόπος τῆς Συνελεύσεως ἡμῶν ὠρίσθη τὸ ἅγιον Ὅρος, ἔδαφος πολλῶν ἀγώνων ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ μαρτυρίων. Διὰ τοῦτο ὁ νέος οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀποδεικνύει, ὅτι τιμᾷ τὸν ἅγιον Τόπον τῆς Θεοτόκου καὶ πιστεύω ὅτι ὁ πατριάρχης Φώτιος ἠθέλησε νὰ δηλώσῃ, ὅτι ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία κατὰ τὰς κρίσεις ταύτας περιστάσεις δίδει ἡμῖν τὴν ὁδὸν τῆς συντηρητικότητος καὶ δικαίως, καθόσον ἡ Μήτηρ ὀφείλει νὰ εἶναι μᾶλλον συντηρητικὴ ἢ αἱ θυγατέρες αὐτῆς» (Πρακτικὰ σ. 49). Ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα ὠμίλησε καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς ρουμ. ἐκκλησίας, ὁ ἐπίσκοπος Ρωμὰν Λουζιανός: «Ἡ παρὰ τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου σύγκλησις τῶν αὐτοκεφάλων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἰς... συνέλευσιν ἐν ἁγίῳ Ὁρει παρήγαγεν ἐντύπωσιν βαθυτάτην ἐπὶ τοῦ Ὁρθοδόξου κλήρου καὶ λαοῦ τῆς Ρουμανίας... Πιστοὶ ἐντολοδόχοι ἱερᾶς κληρονομίας, κατατεθειμένης ἐν ταῖς ἁγίαις Γραφαῖς καὶ παραδόσεσι καὶ τις ἱεροῖς Κανόσι, δὲν θὰ ἀποστραφῶμεν τοὺς ἐπιθυμοῦντας ἐνκαθαρῶ συνειδῶντι νὰ προσεγγίσωσι πρὸς τὴν ἡμετέραν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καὶ δὲν θὰ θυσιάσωμεν οὔτε ἐν ἴσῳ ἐκ τῆς ἁγίας ἡμῶν διδασκαλίας καὶ τῆς σεπτῆς ἡμῶν παραδόσεως» (σ. 46-47). Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς ἑλλην. Ἐκκλησίας, ὅτε Σεβ. μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Γεννάδιος καὶ ὁ Κερκύρας Ἀθηναγόρας (γυν. οἰκ. Πατριάρχης), δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐξαρθῶσιν εἰς τὸ ὕψος τῶν προλαλήσαντων, οὔτε περὶ συντηρητικότητος ἐλάλησαν οὔτε περὶ ἁγίου Ὁρους, ἀλλ' ἠρκέσθησαν εἰς τοῦτο: «ἐνετάλημεν ὑπὸ τοῦ... ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου (νὰ ἔχωμεν κατὰ τὰς συζητήσεις ὡς γνώμονα) τὰ δόγματα, τὰς παραδόσεις καὶ τὸ καθόλου πνεῦμα τῆς ἁγιωτάτης ἡμῶν Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας» (σ. 48). Ἐκκλίναντες ἀπαξ ἐλαφρᾷ τῇ γνώμῃ τῶν πατροπαραδότων, σπεύσαντες ν' ἀποβάλωσι τὸ πάτριον ἡμερολόγιον, δὲν ἐγκρίνουσιν ἤδη ὡς τόπον συνελεύσεως τὸν Ἀθῶν, ὅπερ ἐμμένει ἀκλινῶς εἰς τὰς παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας, διὸ καὶ δὲν ἐπεκρότησαν τὴν λαμπρὰν ταύτην γνώμην περὶ τοῦ ἁγίου Ὁρους ὡς θεόθεν προωρισμένου εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις τόπου διὰ συνοδικὰς συνελεύσεις καὶ δυστυχῶς εἰς τὴν πεπλανημένην ταύτην ἰδέαν ἐμμένουσι μέχρι σήμερον. Λησμενοῦσιν οἱ ἱεράρχαι τῆς ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, ὅτι πᾶσαι αἱ οἰκουμενικαὶ καὶ τοπικαὶ σύνοδοι συνήλθον εἰς τόπους τῷ Θεῷ καθιερωμένους, πλὴν τῆς ἐς ἣν καὶ Πενθέκτη καλεῖται, αὕτη συνεκροτήθη ἐν τῷ σεκρέτῳ τοῦ βασιλικοῦ τροῦλλου, ἥτοι ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῶν ἀνακτόρων, κατὰ τὴν ἡγουσίαν εἰς τροῦλλον κατὰ τὸν τύπον τῶν ἱερῶν ναῶν. Σήμερον μόνον ὁ Ἀθῶς εἶναι τόπος ἐν τῇ ἱστορίᾳ καθιερωμένος, χωρὸς κεχωρισμένος τοῦ πολυτάραχου κόσμου, ἐν ᾧ ὡς ἐν θεοσώστῳ κιβωτῷ ἐσώθησαν ἀπ' αἰώνων ὅλαι αἱ ἱερὰ παραδόσεις καὶ τὰ ἀρχαῖα τυπικὰ τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν εἶναι τὸ πολυτελέστατον βυζαντινὸν θησαυροφυλάκιον, καὶ ἵνα εἴπω κάλλιον, εἶναι αὐτὸ τὸ βυζάντιον, ὅπερ ἀναστῇ πάντοτε εἰς ἀκμὴν καὶ καταπλήσ-

νὰ δώσωμεν ζωὴν καὶ νὰ διευκολύνωμεν τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἠθικῶν ἐκείνων κανόνων, οἵτινες ἕνεκα τῆς ἀβελτηρίας τοῦ κόσμου φαίνονται ὡς νεκρὸν γράμμα καὶ ὅπως θὰ ἴδῃ ὁ ἀναγνώστης αὐτὸ τὸ πνεῦμα ἐπεκράτησε κατὰ τὰς ληφθείσας ἀποφάσεις, εἰς ἃς ὁ ρυθμιστὴς καὶ ἡγεμὼν νοῦς ἦτο ὁ ἀποκρισάριος Χρῦσανθος, πολὺ σκεπτόμενος καὶ ὀλίγα λέγων. Ὁ ἄνθρωπος καὶ διαπρεπὴς ἱεράρχης θὰ ἦτο πλεόν ἐπωφελὴς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐὰν δὲν ἦτο πείσμων καὶ κρυφίνους εἰς ὑπερβολὴν καὶ τοῦτ' αὐτὸ ἐγνώστῃς, παρασκηνακῶς μᾶλλον ἢ ἐμφανῶς ὁρῶν καὶ ἐνεργῶν, ὅπερ προέδιδεν οὐχὶ ἀγαθὴν βουλήν· «ὁ ὁμιλῶν παρηρσίᾳ εἰρηνοποιεῖ», αὐτὸ εἶναι τὸ χριστιανικὸν πνεῦμα, τὸ ἄλλο εἶναι κοσμικόν, ἢ λεγομένη πολιτικὴ κακοτεχνία καὶ πλάνη.

Ταύτην τὴν ιδέαν ἐσχημάτισαν οἱ ξένοι σύνοδροι περὶ αὐτοῦ, καὶ αὐτὸ τὸ ἀρνητικὸν αὐτοῦ πνεῦμα ἦτο αἰτία νὰ ἀποτύχῃ οἰκτρῶς εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς ἐμπιστευτικὰς ἀποστολὰς τῆς Ἐκκλησίας καὶ δὴ ὡς ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν. Ἐκτοτε ἤρχισε νὰ καταρρέῃ τὸ καθεστῶς. Περὶ τῶν ξένων ἀντιπροσώπων συμπληρῶν προσθέτω καὶ τὰ ἑξῆς: Ἦσαν πάντες εὐλαβεῖς καὶ συντηρητικοὶ ἱεράρχαι καὶ ἐβίωσαν ἐπὶ ἓνα σχεδὸν μῆνα εἰς τὸ Βατοπέδιον ὡς φανατικοὶ μοναχοὶ συμμορφούμενοι τελείως πρὸς τὸ τυπικὸν τῆς μονῆς λειτουργοῦντες καθεκάστην, προσευχόμενοι καὶ νηστεύοντες καὶ ἐν γένει «ἀγιάζοντες καὶ ἀγιαζόμενοι». Βαθυτάτην ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν ἡ πρὸς τὴν Μεγ. Ἐκκλησίαν προσήλωσις καὶ ὁ σεβασμὸς τοῦ ἱερομάρτυρος (ἦτο ἐγκάθειρκτος καὶ ὡς ἤκουσα ἀπέθανεν ἐν ταῖς φυλακαῖς τῶν κομμουνιστῶν) Πολωνίας Διονυσίου. Τοῦτον ἐγνωρίσαμεν ἰδιαίτερος παρουσιασθέντα, κατὰ τὴν πρόωρον ἀναχώρησιν, ἐν τῇ Ἱ. Κοινότητι. Μικρὸς τὸ δέμας, μορφὴ γλυκεῖα, ἀσκητικὴ, εἰς ἣν προσέδιδεν αἴγλην τὸ λευκὸ ἐπανωκαμήλαυχον. Ἡ ἡρεμος αὐτοῦ ὄψις μετεβάλλετο καὶ ἐταράσσετο ὁλος ὁσάκις ἀνέφερε τοὺς κομμουνιστὰς καὶ τοὺς ἡγέτας τῆς σοβιετικῆς δημοκρατίας διὰ τὸν συστηματικὸν καὶ ἐξοντικὸν διωγμὸν τοῦ χριστιανισμοῦ. Ἄλλος μάρτυς καὶ ὁμολογητὴς ὑπῆρξεν ὁ Ἀχρίδος, ὅστις φανατικὸς ἐθνικιστὴς ⁽¹⁾ ἔπαθε πολλὰ μετὰ τοῦ ἀποθανόντος Πατριάρχου Γαβριὴλ, φυλακισθεὶς καὶ ἐξορισθεὶς κατὰ τὸν εὐρωπ. πόλεμον ὑπὸ τῶν Γερμανῶν (καίτοι γερμανομαθὴς). Ἐν τῇ Συνόδῳ ἦτο ὁ ἡγέτης τοῦ σλαβικοῦ συνασπισμοῦ. Δὲν ἠδυνήθη μέγροι τέλους νὰ συγκαλύψῃ τὸν ἐθνικισμὸν του, ἀφοῦ ὡς πρῶτον ζήτημα προῦβαλε τὴν ἄρσιν τοῦ βουλγ. σχίσματος. Οἱ ἡμέτεροι, προεξάρχοντος τοῦ Χρυσάνθου, ἐν ἀρχῇ ἀντέτειναν καὶ ἡρνήσαντο νὰ

(1) Μοὶ ἐπροξένησεν ἀλγεινὴν ἐντύπωσιν ἡ στάσις του ἀπέναντί μου ὡς μητροπολίτου Κορυθαῖς ἐπειδὴ ἡ σερβ. Ἐκκλησία δὲν ἀνεγνώριζε τὴν σύνοδον τῆς αὐτοκεφάλου ἁλβ. Ἐκκλησίας, ζητήσασα νὰ ἔχῃ καὶ αὐτὴ συνέδρον χωρὶς νὰ ὑπάρχωσι Σέρβοι ἐν Ἀλβανίᾳ καὶ μὴ εἰσακουσθεῖσα. Κατὰ τὴν τριετὴ διαμονήν μου ἐν Κορυθαῖς, καίτοι ἐγεινιάζομεν, εἰς οὐδεμίαν ἐπαφὴν ἠθέλῃσε νὰ ἔλθῃ μετ' ἐμοῦ! Μηδὲν ἄγαν, κάμνω δὲ γνωστὸν ὅτι ὅτε ἦτο εἰς τὸ Βατοπέδι καθ' ἑκάστην Κυριακὴν μετέβαινε καὶ ἐλειτούργει εἰς τὴν σερβικὴν μονὴν τοῦ Χιλιανδαρίου.

συζητήσωσιν. Ὁρθῶς ὁ Λεοντοπόλεως ἀντετάχθη καὶ ὑπεστήριξεν, ὅτι δὲν ἔχουσι δικαίωμα ν' ἀποκρούσωσι τὴν πρότασιν. Μετὰ διήμερον ἀναβολὴν συνδιασκεψάμενοι κατ' ἰδίαν ἔφερον τὸ θέμα ἐπὶ τάπητος καὶ τότε ἀπεφάσισαν καὶ παρέπεμψαν αὐτὸ πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων, ἵνα διεξαγάγῃ τὰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς βουλγ. Ἐκκλησίας καὶ οὕτως, ὡς γνωστόν, ἐπὶ Βενιαμὶν ζῶντος ἔτι, ἐπῆλθε τὸ ποιοῦμενον παρὰ πάντων τῶν ὀρθῶς καὶ χριστιανικῶς σκεπτομένων, ἡ ἄρσις τοῦ σχίσματος. Ἐν Ἐδιμβούργῳ εἰς τὸ χριστιαν. συνέδριον εἶχον συζητήσει τῷ 1937 κατ' ἰδίαν τὸ θέμα μετὰ τοῦ τότε μητροπολίτου Σόφιας Στεφάνου καὶ ἐθαύμασα τὴν εὐλάβειν αὐτοῦ πρὸς τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην—ἔμεινα κατὰ πλῆκτος—ἦν δύναται νὰ διακρίνῃ τις εἰς πᾶσαν γραμμὴν ἐν ταῖς ἐκφωνήσεσι πρὸς τὸν πατριάρχην, ὅτε ἐκεῖνος προσῆλθεν εἰς τὰ πατριαρχεῖα ν' ἀσπασθῇ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ καὶ νὰ ἐξαιτήσῃται συγγνώμην. Μᾶς ἔδωκεν ἓν λαμπρὸν πρὸς μίμησιν παράδειγμα. Ὡς πρὸς τὸ τὴν μεταβολὴν τοῦ ἡμερολογίου ἐπληροφορήθησαν ἤδη κατὰ πρώτην φορὰν οἱ σύνοδοι, ὅτι ταύτην, πολὺ πρὸ τοῦ πατριάρχου Μελετίου, εἶχε προτείνει ὁ τῶν Σέρβων Δημήτριος, (ἴσως διὰ τοὺς ἄλλους, διότι αὐτός τε καὶ οἱ μετὰ ταῦτα πατριάρχαι διετήρησαν καὶ διατηροῦσι τὸ παλαιόν). Πολλάκις ἐγένετο ἀπόπειρα ἀνακινήσεως τοῦ ἀγιορείτ. προβλήματος, ἥτοι τοῦ ἀναδιοργανισμοῦ τοῦ καθεστώτος κατὰ τὰς σλαβικὰς ἀντιλήψεις, ἀλλ' ἀπεκρούσθη.

Καὶ ἤδη προβαίνω εἰς σταχυολογίαν τῶν σπουδαιοτέρων μερῶν τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὸ τοῦ οἰκ. Πατριαρχείου δημοσιευθέντων τῷ 1930 «Πρακτικῶν».

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

τῶν θεμάτων τῆς μελλούσης Προσυνόδου.

1ον Τὸ ζήτημα τῆς ρωσικῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Προκαταρκτικὴ Διορθόδοξος Ἐπιτροπὴ, ἀναγράψασα τοῦτο πρῶτον ἐν τῷ Καταλόγῳ, παρακαλεῖ τὴν Α.Θ.Π. τὸν οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, ὅπως πρὸ τῆς συγκλήσεως τῆς Προσυνόδου ἐνεργήσῃ, ἵνα καταστῇ δυνατὴ ἡ παρουσία ἐν αὐτῇ κατὰ τινα τρόπον καὶ ἀντιπροσώπων τῆς ρωσικῆς Ἐκκλησίας, προερχομένων εἴτε ἔσωθεν εἴτε ἔξωθεν τῆς Ρωσσίας.

2ον Στενωτέραι σχέσεις καὶ ἐπαφὴ τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν πρὸς ἀλλήλας καὶ τὰ πρὸς τοῦτο μέσα, ἐν οἷς ἡ ἀνταλλαγὴ σπουδαστῶν μεταξὺ τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ ἀμοιβαία ἐπίσκεψις διαφόρων ἀποστολῶν ἐκ κληρικῶν, καθηγητῶν τῆς θεολογίας καὶ ἱεροκηρύκων, χάριν πληροτέρας ἐπικοινωνίας. Δραστηριωτέρα συνεργασία τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐν ζητήμασι πνευματικαῖς, ἠθικοῖς καὶ κοινωνικοῖς ἐπ' ἀγαθῷ τῶν ὀρθοδόξων λαῶν.

3ον Μόρφωσις τοῦ Κλήρου (Θεολογικὴ καὶ Ἱερατικὴ) καὶ ἡ ἀνάγ-

κη τῆς ὀργανώσεως αὐτῆς ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν τῆς Ἐκκλησίας, ἐξουδετερουμένης πάσης ἀντιθέτου τάσεως.

4ον Μελέτη τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῶν μέσων τῆς θεραπείας καὶ βελτιώσεως αὐτῆς.

5ον Ἐξεύρεσις τῶν μέσων πρὸς ἐπαναφορὰν τοῦ ὀρθοδόξου ἀνατολικοῦ μοναχικοῦ βίου εἰς τὸ ἀρχαῖον αὐτοῦ κάλλος καὶ τὴν λαμπρότητα διὰ τε τῆς ἐμμονῆς εἰς τὰς παρὰδόσεις καὶ τοὺς μοναστικούς κανόνας καὶ διὰ τῆς ἀνανεώσεως τῆς πάλαι δρώσεως αὐτοῦ: Ἐπιστημονικῆς, φιλανθρωπικῆς, ἐκπολιτιστικῆς καὶ ἰδίᾳ τῆς καλλιτεχνικῆς τῶν ἱερῶν τεχνῶν.

6ον Ἐξεύρεσις τρόπου συνεργασίας τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν πρὸς ἀπόκρουσιν τοῦ ἀθεϊσμοῦ καὶ τῶν διαφόρων πεπλανημένων συστημάτων, οἷον: Μασονισμοῦ, Θεοσοφισμοῦ, Πνευματισμοῦ κ.τ.λ.

7ον Σχέσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὰς ἑτεροδόξους Ἐκκλησίας ἐν τε τῇ Ἀνατολῇ καὶ τῇ Δύσει, ἦτοι:

α) Σχέσεις ἐν πνεύματι ἀγάπης, ἥτις κατὰ τὸν Ἀπόστολον «πάντα ἐλπίζει», μετὰ τῶν ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν (Ἀρμενίων, Κοπτῶν, Ἀβυσσηνῶν, Χαλδαίων, Ἰακωβιτῶν, Παλαιοκαθολικῶν, Ἀγγλικανῶν), ὅσαι τείνουσι νὰ προσεγγίσωσι πρὸς τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ δὲν ἐνεργοῦσι προσηλυτισμὸν μεταξὺ τῶν ὀρθοδόξων.

β) Σχέσεις προφυλάξεως καὶ ἀμύνης κατὰ τῶν ἑτεροδόξων, οἵτινες ἐνεργοῦσι προσηλυτισμὸν καὶ προσπαθοῦσι καθ' οἷονδήποτε τρόπον νὰ βλάψωσι τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Ρωμαιοκαθολικισμός—Οὐνιτισμός, Προτεστάντισμός—Μεθοδισμός, Βαπτισταί, Χιλιασμός κ.τ.λ.

8ον Μελέτη τοῦ ζητήματος ποῖοι τῶν αἱρετικῶν καὶ τῶν σχισματικῶν θὰ γίνωνται δεκτοὶ εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας διὰ βαπτίσματος, ποῖοι διὰ χρίσματος καὶ ποῖοι δι' ἀπλοῦ λιβέλλου πίστεως.

9ον Κωδικοποίησις τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Κανονικῶν Διατάξεων, ἵνα τύχωσιν ἐν καιρῷ τῆς ἐγκρίσεως τῆς οἰκουμενικῆς Συνόδου.

10ον Μελέτη τῆς σημερινῆς πράξεως ἐν ταῖς κατὰ τόπους Ἐκκλησίαις ὡς πρὸς τὰ κωλύματα τοῦ Γάμου, ὡς πρὸς τοὺς λόγους Διαζυγίου καὶ ὡς πρὸς τὴν νόμιμον τούτων διαδικασίαν. Ὡσαύτως μελέτη τοῦ τρόπου καθ' ὃν θὰ ἐπιτευχθῇ, ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶναι δυνατόν, ὁμοιόμορφος ὡς πρὸς τὰ ἄνωθι προᾶξις ἐν τῇ καθόλου Ὁρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ.

11ον Λιοργάνωσις τῶν Πνευματικῶν Λικαστηρίων κατὰ τρόπον, εἰ δυνατόν, ὁμοιόμορφον ἐν τῇ καθόλου Ὁρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ καὶ καταρτισμὸς ἐκκλησιαστικῆς ποινικῆς Δικονομίας.

12ον Μελέτη τρόπου ἐκλογῆς τῶν Ἀρχιερέων καὶ δὴ τῶν πρώτων τῶν Αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, συμφωνοτέρου πρὸς τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες.

13ον Μελέτη τοῦ ζητήματος τοῦ Ἡμερολογίου ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν περὶ Πασχαλίου ἀπόφασιν τῆς Α' οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ ἐξεύρεσις τοῦ τρόπου πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς συμφωνίας μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν

ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ.

14ον Ἐνιαία κατὰ τὸ δυνατὸν διάταξις τοῦ τυπικοῦ, συμφώνως τῇ Ἐκκλησιαστικῇ παραδόσει.

15ον Μελέτη καὶ ἐξεύρεσις τῶν μέσων, διὰ τῶν ὁποίων δεόν νὰ ἐνισχυθῇ μετὰ τῶν Ὁρθόδοξον λαῶν ὁ ὀρθόδοξος χριστιανικὸς πολιτισμὸς, ὑφ' ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις αὐτοῦ.

16ον Μελέτη τῶν μέσων πρὸς ὑποστήριξιν καὶ ἐνίσχυσιν τῆς κατὰ παράδοσιν Βυζαντινῆς τέχνης ἐν ταῖς διαφόροις αὐτῆς ἐκφάνσεσιν, ἥτοι ἐκκλησιαστικῇ Μουσικῇ, εἰκονογραφίᾳ, Ἀρχιτεκτονικῇ καὶ τῇ τέχνῃ τῶν Ἱερῶν Ἀμφίων καὶ Σκευῶν. Μεθ' ὃ ἀποφασίζεται ὅπως ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν ὑπολειφθέντων ἐκ τοῦ Καταλόγου θεμάτων συνεχισθῇ αὔριον, καὶ προσευχῇ τελειωθείς, ἡ Συνεδρία διαλύεται. (σ. 143-146).

Μετὰ τὸ ἐπίσημον αὐτὸ διάγραμμα τῶν συζητηθησομένων κεφαλαίων τῆς προσυνόδου, ὁ ἀναγνώστης θὰ ἐπιθύμει νὰ μάθῃ καὶ τὴν γνώμην τῶν καθ' ἕκαστον Ἐκκλησιῶν, ἣν κατ' ἐντολὴν αὐτῶν ἀνεκοίνωσεν ἐκάστη ἀντιπροσωπεία καὶ οὕτως προϋδεαζόμεθα ἀρκούντως ἐκ τῶν διαπιστευτηρίων τούτων, τὴν στάσιν αὐτῶν ἐν τῇ μελλούσῃ προσυνόδῳ.

Συνεδρία Α'.

Ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἡρακλείας κ. Φιλαρέτου καὶ παρόντων ἀπάντων τῶν σεβασμιῶν ἀντιπροσώπων τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, συνῆλθε τὸ πρῶτον ἡ Διορθόδοξος Ἐπιτροπὴ εἰς Συνεδρίαν ἐν τῇ Μεγάλῃ Αἰθούσῃ τῆς ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Βατοπεδίου, σήμερον, 8ην Ἰουνίου τοῦ Σωτηρίου ἔτους 1930, Κυριακὴν τῆς Πεντηκοστῆς καὶ ὥραν 5 1/2 μ.μ.

Ὁ Σεβασμιώτατος Πρόεδρος, κηρύττων τὴν ἑναρξιν τῆς Συνεδρίας, προσφωνεῖ ὡς ἑξῆς:

Σεβάσμιοι Ἀδελφοί!

Ἡ μεγάλη πατριαρχικὴ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως, ἐκπληροῦσα πόθον καὶ ἀνάγκην, πολλὰχόθεν πολλαχοῦ ὑποδειχθεῖσαν, τῆς ἐπὶ τὸ αὐτὸ συμφελέσεως τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ὀρθόδοξων Ἐκκλησιῶν πρὸς στενότεραν αὐτῶν ἐπαφὴν καὶ σύσφιγξιν καὶ ἐνίσχυσιν τῆς ἐνότητος τῆς ἀγίας ἡμῶν ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας, ἐκάλεσε τὰς κατὰ μέρος ὀρθόδοξους Ἐκκλησίας νὰ ἀποστείλωσιν ἀντιπροσώπους εἰς τὴν ἱερὰν ταύτην σταυροπηγιακὴν καὶ πατριαρχικὴν Μονὴν τοῦ Βατοπεδίου τοῦ ἁγίου Ὁρους Ἀθῶ ἵνα ἐν μέσῳ τῆς ἡρέμου καὶ γαλήνιου αὐτῆς ἀτμοσφαίρας, ἡσύχως καὶ ἡρέμα, ὑπὸ τύπον ἐπιτροπῆς, μελετήσωμεν τὰ τυχόν ταράττοντα τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν μεγάλα ζητήματα καὶ καταρτίσωμεν τὸ πρόγραμμα τῆς μελλούσης νὰ συνέλθῃ προσυνόδου.

Αἱ ἀδελφαὶ Ἐκκλησίαι ἐκτιμήσασαι τὴν σπουδαιότητα τοῦ πράγματος, ὁμοθυμῶς ἀπέστειλαν τοὺς σεβασμίους αὐτῶν ἀντιπροσώπους. Ὑστερεῖ μόνον ἡ προσφιλεῖς ἀδελφὴ Ἐκκλησία τῆς Ρωσσίας, δεινῶς κλυδωνιζο-

μένη ὑπὸ ἐσωτερικῶν ἐρίδων καὶ διαιρέσεων. Εὐχηθῶμεν, ὅπως ὁ Κύριος, ὁ ἐπιτιμῶν τοὺς ἀνέμους καὶ τὴν θάλασσαν, ἀποδώσῃ τὴν γαλήνην εἰς τὴν ἀδελφὴν Ἐκκλησίαν. Γηθόσυνοι χαιρετίζοντες ἀπὸ μέρους τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως τὴν χορείαν τῶν σεβασμίων ἀντιπροσώπων τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, εὐχόμεθα ὅπως ὁ Κύριος στηρίξῃ ἐν τῇ ἀγάπῃ τὸ ἔργον ἡμῶν καὶ κατευθύνῃ αὐτὸ εἰς δόξαν Αὐτοῦ καὶ τῆς ἀγίας αὐτοῦ Ἐκκλησίας».

Τῆς προσφωνήσεως ταύτης μεταφρασθεῖσης ἀμέσως εἰς τὴν ρωσικὴν καὶ τὴν γαλλικὴν, ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Λεοντοπόλεως κ. Χριστοφόρος, λαβὼν τὸν λόγον ἀντιφωνεῖ ὡς ἑξῆς: «Νομίζω, ὅτι δύναμαι νὰ ἐκφράσω ἐκ μέρους ἀπάντων τῶν συνελθόντων ἐνταῦθα ἀγίων ἀντιπροσώπων τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τὰς θερμὰς τούτων εὐχαριστίας διὰ τὴν προθυμίαν καὶ τὸν ζήλον, ὃν ἐπεδείξατο ἡ ἀγιωτάτη Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως, καλοῦσα αὐτὰς εἰς σύσκεψιν ἐπὶ σπουδαιοτάτων τῆς Ἐκκλησίας ζητημάτων. Ἡ σύσκεψις αὕτη ἀποτελεῖ ἀναμφιβόλως μέγαν ἱστορικὸν διὰ τὴν ἀγίαν ἡμῶν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν σταθμὸν, καὶ δυνάμεθα νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς θέλει βοηθήσῃ καὶ ἐνισχύσῃ ἡμᾶς νὰ φέρωμεν εἰς αἴσιον πέρας τὸ ἔργον ἡμῶν εἰς δόξαν αὐτοῦ καὶ τῆς ἀγαπητῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν.»

Εἵτα ὡμίλησεν ὁ Σεβασμιώτατος ἐπίσκοπος Ρωμᾶν Λουκιανὸς ὡς ἀκολούθως:

«Ἡ παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου σύγκλησις τῶν Αὐτοκεφάλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἰς προπαρασκευαστικὴν συνέλευσιν ἐν ἀγίῳ Ὁρει, παρήγαγεν ἐντύπωσιν βαθυτάτην ἐπὶ τοῦ Ὀρθοδόξου Κλήρου καὶ λαοῦ τῆς Ρουμανίας.

Ὁ μέγας πόλεμος, λόγῳ τῶν ἀναποφεύκτων αὐτῶν διαταράξεων καὶ ἀνωμαλιῶν, ἀπὸ τε ἡθικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀπόψεως, ἐνεφάνισεν ἐν τῇ ζωῇ τῶν λαῶν προβλήματα νέα, ὧν τὴν ἐπίλυσιν ἡ Ἐκκλησία δὲν δύναται νὰ ἀποφύγῃ.

Οὕσα δὲ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ μία, ὀφείλει καὶ ἐν τῇ ἐπιλύσει τῶν διαφορῶν αὐτῆς προβλημάτων νὰ ἀκολουθήσῃ μέθοδον ἐνιαίαν, ἵνα τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς ᾧσι βεβαιότερα καὶ ἀσφαλέστερα.

Τὸ πατριαρχεῖον τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας, ἀποστέλλον ἡμᾶς εἰς τὴν προπαρασκευαστικὴν ταύτην Συνέλευσιν, καὶ ἡ Α. Μακαριότης ὁ πατριάρχης Μύρων, παλαιὸς καὶ ἀτρόμητος ἐργάτης τῆς ιδέας νέας οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἔδωκαν ἡμῖν, ὡς ἀκολουθητέον σκοπόν, τὴν εἰρήνην ἐν Χριστῷ ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης, τ. ἔ. τὴν εἰλικρινῆ πρὸς ἀλλήλους ἀγάπην καὶ τὴν συμπάθειαν πρὸς τὸν πλησίον.

Πιστοὶ ἐντολοδόχοι ἱερᾶς κληρονομίας, κατατεθειμένης ἐν ταῖς ἀγίαις Γραφαῖς, τῇ παραδόσει καὶ τοῖς ἱεροῖς Κανόσι, δὲν θὰ ἀποστραφῶμεν τοὺς ἐπιθυμοῦντας ἐν καθαρῷ συνειδότητι νὰ προσεγγίσωσι πρὸς τὴν ἡμετέραν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καὶ δὲν θὰ θυσιάσωμεν οὔτε ἐν ᾧτι ἐκ τε

τῆς ἁγίας ἡμῶν διδασκαλίας καὶ τῆς σεπτῆς ἡμῶν παραδόσεως.

Συναθροισθέντες σήμερον, κατόπιν μεγάλου διαλείμματος εἰς τὴν προπαρασκευαστικὴν ταύτην συνέλευσιν, κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Πεντηκοστῆς, ἃς δεηθῶμεν τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ, ἵνα καὶ ἐφ' ἡμᾶς καταπέμψῃ τὸ Πανάγιον καὶ ζωοπάροχον αὐτοῦ Πνεῦμα πρὸς φωτισμὸν καὶ ἐνίσχυσιν ἡμῶν ἐν τῷ ἔργῳ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας».

Ἀκολούθως ὁ Μακαριώτατος Μητροπολίτης Βαρσοβίας καὶ Ἀρχιεπίσκοπος Πολωνίας κ. Διονύσιος εἶπε ταῦτα:

«Ἐξ ὀνόματος τῆς πολωνικῆς Ἐκκλησίας προσαγορεύω τὴν Συνέλευσιν ταύτην, ὡς ὁρατὴν ἔκφρασιν τῆς ἐσωτερικῆς ἐνότητος τῶν ἐπὶ μέρους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, συγκροτηθεῖσαν τῇ χειραγωγίᾳ τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ἣτις, ὡς ἐκ τῆς ἀρχαιότητος κατέχει τὸ ἰδιάζον αὐτῇ πνεῦμα.

Ἡ πολωνικὴ Ἐκκλησία, ὡς νεαρὰ αἰσθάνεται ἰδιαιτέρως τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιῶν, ἵνα λάβῃ πνευματικὴν βοήθειαν καὶ συμβουλὰς. Διὸ καὶ ἐθεώρησα καθήκον ἱερὸν νὰ ἐμφανισθῶ αὐτοπροσώπως εἰς τὴν παροῦσαν Συνέλευσιν, ὅπως ἐξ αὐτῆς ἀντλήσω τὸ πνεῦμα τῆς οἰκουμενικῆς ὀρθοδοξίας. Νῦν παρ' ἡμῖν προετοιμάζεται ἡ ἡμετέρα τοπικὴ Σύνοδος, εἰς ἣν θὰ μεταφέρω τὸ πνεῦμα τοῦτο τῆς Οἰκουμενικῆς ὀρθοδοξίας, ὅπως ἡ περαιτέρω ἀνάπτυξις τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας στηρίζεται καθ' ὁλοκληρίαν ἐπὶ τῶν θεμελίων τῆς Οἰκουμενικῆς Ὁρθοδοξίας.

Εἶθε τὸ ἔργον ἡμῶν νὰ περατωθῇ ἐπιτυχῶς διὰ τὴν προσύνοδον, καὶ τῇ εὐλογίᾳ τοῦ Θεοῦ, ἐπισκεφθῇ διὰ τῆς συγκλήσεως τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ ἀκμὴν τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ»

Ὁ Σεβασμιώτατος Θεσσαλονίκης κ. Γεννάδιος λέγει τάδε:

«Καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ἣν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἀντιπροσωπεύω μετὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου καὶ ἀγαπητοῦ ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ ἀγ. Κερκύρας κ. Ἀθηναγόρα ἡσθάνθη ἰδιάζουσαν ἀνακούφισιν καὶ χαρὰν ἐκ τῆς συγκλήσεως τῆς παρούσης Συνελεύσεως, τῆς ὁποίας τὴν μεγάλην σπουδαιότητα ἀνέπτυξαν ὅτε Σεβασ. πρόεδρος καὶ οἱ προλαλήσαντες ἅγιοι ἀδελφοί. Εὐχόμενοι ἵνα πλήρως ἐπιτύχῃ ἡ ἱερὰ ἡμῶν ἀποστολὴ διὰ τῆς χάριτος τοῦ Παναγίου Πνεύματος, τὴν ὁποίαν δαψιλῶς σήμερον, ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, ἐπεκαλέσθημεν, δηλοῦμεν, ὅτι πᾶσαν καὶ ἡμεῖς πρὸς τοῦτο θὰ καταβάλωμεν προσπάθειαν, ἔχοντες ὡς γνώμονα τῶν ἡμετέρων σκέψεων καὶ συζητήσεων, ὡς ρητῶς ἐνετάλημεν ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου τὰ δόγματα, τὰς παραδόσεις καὶ τὸ καθόλου πνεῦμα τῆς ἀγιωτάτης ἡμῶν ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.»

Λαβὼν μετὰ ταῦτα τὸν λόγον ὁ Σεβασμιώτατος ἐπίσκοπος Ἀχιδίου κ. Νικόλαος, ἐν πρώτοις ἐκφράζει τὴν ἐπιθυμίαν νὰ μιάθῃ ἂν ἐκλήθῃ εἰς τὴν Συνέλευσιν ταύτην καὶ ἡ ρωσικὴ Ἐκκλησία καὶ ἐπὶ τῇ κατακρατικῇ ἀπαν-

τήσει τοῦ Σεβασμιωτάτου προέδρου, συνεχίζει οὕτως:

«Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης ἡμῶν κ. Βαρνάβας καὶ ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἀπέστειλαν τὸν Σεβασμιώτατον Ἐπίσκοπον Τιμοκίου κ. Αἰμιλιανὸν καὶ ἐμὲ ὡς Ἀντιπροσώπους εἰς τὴν ἱερὰν ταύτην προπαρασκευαστικὴν Σύσκεψιν. Ἀλλ' ὁ πατριάρχης ἀποστέλλει ἅμα καὶ τὸν ἀδελφικὸν αὐτοῦ ἀσπασμὸν πρὸς τοὺς ἐνταῦθα Ἀγίους Ἀντιπροσώπους τῶν Αὐτοκεφάλων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, καὶ ἰδίᾳ πρὸς τὴν κλασικὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀνατολῆς, τῆς ὁποίας, ἡ σημασία ἔγκειται ἐν τῷ ἀριθμῷ τῶν Μαρτύρων καὶ τῶν ἄνευ ἀριθμοῦ θυσιῶν ἐν τῇ μακρολῳ αὐτῆς ὁδοιπορίᾳ καὶ πρὸς ὑμᾶς, Σεβασμιώτατοι ἀδελφοί, ὡς Ἀντιπροσώπους τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας.

Ἡ ἱερὰ Σύνοδος τῆς Σερβίας ἐνετείλατο ἡμῖν νὰ ἐργασθῶμεν καὶ συνεργασθῶμεν μεθ' ὑμῶν μετὰ μεγάλης εἰλικρινείας καὶ μετ' ἐλπίδων ζωηρῶν, ἄνευ σωβινισμοῦ, ἄνευ φιλοδοξιῶν καὶ τοῦτο διὰ μίαν αὔριον καλυτέραν τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Εἶμαι βέβαιος, ὅτι θὰ προξενήσῃ ἀπογοήτευσιν εἰς τὴν Σερβικὴν Ἐκκλησίαν τὸ γεγονός, ὅτι ἡ μεγάλη ρωσικὴ Ἐκκλησία δὲν ἀντιπροσωπεύεται ἐνταῦθα. Πάντες ἡμεῖς ἐκπροσωποῦμεν τὸ ἐν τέταρτον τῆς ὀρθοδοξίας, ἐνῶ ἡ Ρωσσία ἀποτελεῖ τὰ τρία τέταρτα αὐτῆς. Τοῦτο βεβαίως μειοῖ τὴν σημασίαν καὶ σπουδαιότητα τῶν συσκέψεων καὶ ἀποφάσεων ἡμῶν. Παρὰ ταῦτα ὀφείλομεν νὰ ἐργασθῶμεν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Παναγίας καὶ τῶν ἁγίων. Ἐπιθυμῶ νὰ υπογραμμίσω, ὅτι ὡς τόπος τῆς Συνελεύσεως ἡμῶν ὠρίσθη τὸ ἅγιον Ὅρος, ἕδαφος πολλῶν ἀγώνων ὑπὲρ τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ μαρτυρίων. Διὰ τοῦτο ὁ νέος οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀποδεικνύει, ὅτι τιμᾷ τὸν ἅγιον Τόπον τῆς Θεοτόκου καὶ πιστεύω, ὅτι ὁ Πατριάρχης Φώτιος ἠθέλησε νὰ δηλώσῃ, ὅτι ἡ Μητέρα Ἐκκλησία κατὰ τὰς κρίσεις ταύτας περιστάσεις δίδει ἡμῖν τὴν ὁδὸν τῆς συντηρητικότητος. Καὶ δικαίως καθ' ὅσον ἡ Μητέρα ὀφείλει νὰ εἶναι μᾶλλον συντηρητικὴ ἢ αἱ θυγατέρες αὐτῆς. Εὐχόμεθα ὅπως ἡ Συνέλευσις αὕτη εὐλογηθῇ καὶ ὁδηγηθῇ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου αὐτῆς».

Ὁ Σεβασμιώτατος Πτολεμαῖδος κ. Κελαδίων ὁμιλεῖ οὕτως:

«Μετὰ τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου κ. Καλλίστου κομίζομεν, ὡς ἀντιπρόσωποι Ἱεροσολύμων, τὰς εὐλογίας τῆς Μητρὸς τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τοῦ προκαθημένου Αὐτῆς πατρὸς ἡμῶν καὶ Πατριάρχου κ. Δαμιανοῦ καὶ συνενοῦμεν τὰς εὐχὰς ἡμῶν μετὰ τῶν Σεβασμιωτάτων Ἀρχιερέων, τῶν συγκεντρωθέντων ἐν τῇ ἱερᾷ ταύτῃ Μονῇ, ὅπως ὁ Ὑψιστος φωτίσῃ ἡμᾶς διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἵνα αἰσίως καὶ εἰρηνικῶς ἐπιτελέσωμεν τὴν ἱερὰν ἡμῶν ἀποστολήν. Θὰ εἴμεθα ὄντως εὐτυχεῖς, ἂν διὰ τῆς ὁμονοίας, εἰλικρινοῦς συμνοίας καὶ ἀλληλοβοηθείας κατορθώσωμεν νὰ θέσωμεν τὸν θεμέλιον λίθον τοῦ μεγάλου οἰκοδομήματος, ὅπερ θὰ ἀνεγείρῃ ἡ μέλλουσα νὰ συγκληθῇ πανορθόδοξος προσύνοδος, ἐπ' ἀγαθῷ καὶ εὐκλείᾳ τῆς ὅλης ἡμῶν Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας».

Ὁ Σεβασμιώτατος πρόεδρος παρακαλῶν νὰ τῷ ἐπιτραπῇ παρατήρη-

σις ἐπὶ τῶν λεχθέντων παρὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχίδος ἐν σχέσει πρὸς τὴν ρωσικὴν Ἐκκλησίαν, δηλοῖ, ὅτι ἐν εὐκαιρῷ χρόνῳ θὰ δώσῃ τὰς ἀπαιτούμενας ἐξηγήσεις ὡς πρὸς τὴν ἐν αὐτῇ κατάστασιν, ἐπαναλαμβάνων καὶ αὐθις νὰ ἐκφράσῃ τὴν λύπην αὐτοῦ ἐπὶ τῇ μὴ ἐμφανίσει ἐν τῇ Συνελεύσει ταύτῃ Ἀντιπροσώπων τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας.

Ὁ Ἅγιος Ἀρχίδος δευτερολογῶν, λέγει ὅτι οἱ λόγοι του σχετικῶς πρὸς τὴν Ρωσσίαν, δὲν ἐνεῖχον τὴν σημασίαν διαμαρτυρίας, ἀλλὰ τὴν ἐκφρασιν λύπης ἐπὶ τῇ ἀπουσίᾳ Ἀντιπροσώπων τῆς ρωσικῆς Ἐκκλησίας, ἐν βεβαιότητι, ὅτι τὸ αἶσθημα τοῦτο συμμερίζονται πάντες οἱ παριστάμενοι Ἀντιπρόσωποι τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Ἡ δὴλωσις αὕτη γίνεται δεκτὴ παρ' ὅλων.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἐπιφανείας (Χαμά) κ. Ἰγνάντιος, λαβὼν τὸν λόγον, λέγει:

«Θεωρῶ καθῆκον μου νὰ ἀποτείνω καὶ ἐγώ, ὡς ἐπραξάν τοῦτο καὶ οἱ λοιποὶ Ἀντιπρόσωποι τῶν αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, θερμὸν πρὸς τὴν ὁμήγουριν ταύτην χαιρετισμὸν ἐκ μέρους τῆς χηρευούσης ἀρχαίας Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας καὶ ἐκ μέρους τῶν ἀποτελούντων τὴν ἱερὰν αὐτῆς Σύνοδον ἀγίων ἀδελφῶν.

Ἡ Ἐκκλησία Ἀντιοχείας, ὡς γινώσκει ἕκαστος ὑμῶν, διατελοῦσα ἀπὸ ἐνὸς καὶ ἡμίσεος ἔτους ἐν πένθει βιαιῇ, ἐπὶ τῇ σκληρᾷ ἀπωλείᾳ τοῦ Μεγάλου αὐτῆς Πατριάρχου, τρισμακαρίστου Γρηγορίου τοῦ Δ', εὗρίσκειται ἐν μεγάλαις δυσκολίαις ἕνεκα διαφόρων λόγων. Ἐπὶ τῇ προσκλήσει ὁμῶς τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἀνεκουφίσθη ἀληθῶς καὶ ἀνεξωογονήθη ὑπὸ πολλῶν χρηστῶν ἐλπίδων, ὅτι τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ καὶ τῇ ἀρωγῇ καὶ ταῖς εὐχαῖς τῶν ἄλλων ἀδελφῶν Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν θὰ ἐπιτύχῃ νὰ ἐξέλθῃ τῶν δυσχερειῶν καὶ νὰ ἐκλέξῃ τὸν Ἀρχηγὸν Αὐτῆς. Οἱ Ἀρχιερεῖς τοῦ θρόνου Ἀντιοχείας, οἵτινες ἀπέστειλάν με ἐνταῦθα ὡς Ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ, ἀποστέλλουσι τὸν ἀδελφικὸν αὐτῶν ἀσπασμὸν πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Πρόεδρον τῆς Συνελεύσεως καὶ τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἀντιπροσώπους τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιῶν. Εὖχονται δ' ἐγκαρδίως ὑπὲρ κατευοδόσεως τοῦ ἔργου καὶ τοῦ σκοποῦ τῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς, πρὸς δόξαν τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἐξύψωσιν τοῦ γοήτρου τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τῇ χάριτι τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ἣν ἐπεκαλέσθημεν κατανυκτικῶς σήμερον, ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς». (σ. 45-51).

Εἰς τὸ ἐπόμενον τρίτον μέρος θὰ ἐξετάσωμεν τὰ κεφαλαιωδέστερα ἐκ τῶν παραπεμπομένων εἰς τὴν προσύνοδον ζητημάτων, τινὰ μάλιστα ἀπὸ τοῦ χρόνου ἐκείνου μέχρι κατὰ τὴν διαρρεύσαντα εἰκοσαετίαν ἔχουσι λυθῇ. Ἐκ τῶν πρὸς συζήτησιν ἐναπολειφθέντων ἐπέσυραν τὴν προσοχὴν ἡμῶν τὸ ὄν περὶ ἀναδιοργανώσεως τοῦ μοναχικοῦ βίου. Τὸ 7ον σχέσις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τοὺς ἑτεροδόξους. Τὸ 13ον μελέτη τοῦ ζητήματος τοῦ ἡμερολογίου ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν περὶ Πασχαλίου ἀπό-

φωσιν. Εἰς τοῦτο θέλομεν καταδείξῃ δι' ἀντιρρήτων ἀποδείξεων, ὅτι τὸ ἡμερολόγιον τὸ ἡμέτερον δὲν εἶχεν ἀνάγκην διορθώσεως, διορθωθὲν ὑπὸ τῶν ἀστρονόμων τῆς Ἀλεξανδρείας, εἰς οὓς παρέπεμψεν αὐτὸ ἡ Α' Οἶκ. Σύνοδος πρὸς καταρτισμὸν τοῦ «Αἰωνίου Πασχαλίου», ὅπερ ἀκολουθεῖ μέχρι τοῦδε ὁ παλαιοῦς ἡμερολογισμὸς ἦτοι τὰ 250 ἐκ. τῶν ὀρθοδόξων, κατ' οὐδὲν δὲ αἱ παρελθούσαι 16 ἑκατονταετηρίδες μετέβαλον τὰ σημεῖα τῶν καιρῶν καὶ ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἐφορᾷ καὶ θὰ ἐφορᾷ τὸ Κυριώτατον Πάσχα, ὅπως ὥρισεν ἡ ἁγία ἐκείνη καὶ θεοκήρυκτος σύνοδος, ἐπομένως διορθώσεως ἔχει ἀνάγκην τὸ παπικὸν ἡμερολόγιον ἦτοι τὸ νέον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῇ παπικῇ καὶ ταῖς τούτῳ ἀκολουθούσαις νὰ γένηται παλαιόν, «μὴ μέταιρε ὄρια αἰώνια ἃ οἱ πατέρες ἔθεντο»

Τελευταῖον θὰ ἀσχοληθῶμεν εἰς τὸ προτιθέμενον ἐν πολλοῖς ἄρθροις ζήτημα τῆς στενωτέρας ἐνώσεως τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἣν διττὰραξαν δύο τινά, ὁ ἐθνικισμὸς καὶ ὁ αὐτοκεφαλισμὸς, καὶ τείνουσι νὰ διαλύσωσιν αὐτὴν τελείως. Ἐπιθυμῶ εἰς τὰ κφάλαια ταῦτα ἅπερ ἀπὸ πολλοῦ τοῦ χρόνου ἀνακυκλῶ εἰς τὴν μνήμην, νὰ συνενέγκω τὸν ταπεινὸν μου ἔρπον, ἐὰν ἡ θεία πρόνοια μοι χαρίσῃ ἡμέρας καὶ ὑγιείαν.

† Ὁ Κορυθαῖος Εὐλόγιος Κουρίλας

ΤΑ ΔΙΑΜΕΦΘΕΝΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ Ι. ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΤΩΝ ΚΑΡΥΩΝ & ΤΟΥ ΤΕΡΣ ΔΙΟΙΚ. κ.Π. ΠΑΝΑΤΙΩΤΑΚΟΥ

Γραπτὴ καταγγελία κατατεθεῖσα ἐν συνεδρίᾳ τῆς Ἱ. Κοινότητος
ἀγ. Ὅρους τῆς 4ης Αὐγούστου 1949

Καταγγέλω τὸν κ. Ἱ. Παναγιωτάκον ὅστις ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Κράτους δὲν ἐσεβάσθη καὶ κατεπάτησε τοὺς νόμους αὐτοῦ διὰ τῶν ἐνταῦθα ἀναγεγραμμένων μερικῶν ἀξιοποίνων αὐτοῦ πράξεων:

1) Παρεκώλυσε τὴν ἐκδοσιν ἀποφάσεως ἐν τῇ Ἱ. Μ. Παντοκράτορος ἐναντίον τοῦ προηγ. Νικολάου ποινικῆς πράξεως, ἐπεμβὰς αὐτοπροσώπως καὶ κατὰ σκανδαλώδη τρόπον.

2) Ἐπίσης ἐπενέβη εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς Ἱ. Μ. Σίμωνος Πέτρας ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως πυροβολισμοῦ κατὰ τοῦ καθηγουμένου αὐτῆς ἀρχιμ. Χαραλάμπους (καταγγελία αὐτοῦ ἐνώπιον τῆς Ἱ. Κοινότητος κλπ.) καὶ τῆς δικαστικῆς ὑποθέσεως αὐτῆς.

3) Ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως τῆς Ἱ. Μ. Ξηροποτάμου διὰ πράξεις ἀναγομένης εἰς τὴν ποινικὴν δικαιοσύνην (καταγγελία τῆς Ἱ. Κοινότητος διαδιδαστική).

4) Ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως τῆς Ἱ. Μ. Ξενοφώντος ἀναγομένης εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς παραιτήσεως τοῦ τέως Ἡγουμένου αὐτῆς ἀρχιμ. Καισαρίου καὶ Γ. Δαμιανοῦ καὶ Γ. Ἀδερκίου, καὶ

5) Τῆς ἐπαπειλῆς ἐναντίον τῶν ἀντι-

προσώπων τῆς ἱεροκοινοτικῆς ἐπιτροπῆς ἀρχιμ. Γαβριὴλ Διονυσίου καὶ Σεραφεὶμ ἀγ. Παύλου.

6) Τῆς τρομοκρατίας ἐναντίον τῶν ἀντιπροσώπων Ἰβήρων προηγ. Χρυσάνθου, Ξηροποτάμου Γ. Ἡσυχίου, Ξενοφώντος Τοποτηρητοῦ, Γ. Ἰωακείμ, τῆς ἀπειλῆς κατὰ τῶν Κ' ἀντιπροσώπων τῶν Ἱ. Μονῶν διὰ τὴν ἐλευθέραν ἐκφρασιν τῆς γνώμης αὐτῶν ἐν τῇ Ἱ. Κοινότητι.

Καταγγέλω τὰς ὀλίγας ἀξιοποίνους ταῦτας πράξεις, ὡς καὶ δωροδοκίαν αὐτοῦ παρὰ τοῦ τυροκέμου Κ. Μάτζου διὰ λογαριασμὸν τῶν κτηνοτρόφων διὰ δρχ. 3.000.000 καὶ μυρίων δραμῶν ἄλλων ἀξιοποίνων πράξεων τὰς ὁποίας θέλει φέρῃ εἰς φῶς διοικητικὴ ἢ δικαστικὴ ἀνάκρισις.

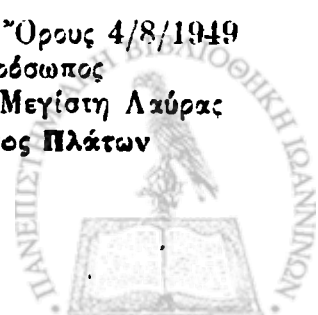
Καταγγελία πρὸς τὸν πρωθυπουργὸν κ. Διομήδην πρὸς τὸν ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Τσαλδάρην, πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων καὶ πρὸς τὸ Συμβούλιον τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν.

Ἐν Καρυαῖς Ἀγ. Ὅρους 4/8/1949

Ὁ ἀντιπρόσωπος

τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μεγίστης Λαύρας

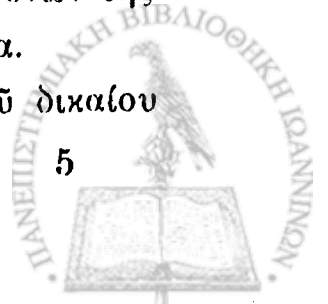
Προηγούμενος Πλάτων

**Ἡ συνταγματικὴ κατοχύρωσις τοῦ θεσμοῦ τῆς
«Διπλῆς Συνάξεως». — Ὁ κ. Βενιζέλος ἐν Ἀθῶ**

Ὅταν ἐγράφομεν τὸ ἐν τῇ «Ἀγιορειτικῇ Βιβλιοθήκῃ», τόμ. ιε', (ἀνατ. σ. 4—12) ἄρθρον ἡμῶν, ὅπερ ἐδημοσιεύσαμεν κατὰ παράκλησιν, τοῦ ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς τότε ἐποχῆς φίλου προηγουμένου κ. Χρυσάνθου Ἰβηρίτου, δὲν εἴχομεν ὑπ' ὄψιν τὰς ἐν τῷ πρὸς τὴν ἱ. Κοινότητα ἐνστάσεις τοῦ τέως διοικητοῦ τοῦ ἀγ. Ὁρίου κ. Π. Παναγιωτάκου, ἅπερ καὶ ἐτυπώσαμεν ἔπειτα (ἀνατ. σ. 20—21) καὶ αἵτινες ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ κατωτέρω ὑπομνήματος. Ἐν τοσοῦτῳ τὸ ὑπουργεῖον ἀπεδέξατο ἀσυζητητὶ τὰς ἀπόψεις ἡμῶν, ὥς μὲ διεβεβαιώσατο ὁ τότε διευθύνων τὸ τμήμα τῶν ἐκκλησιαστικῶν κ. Παππᾶς, ὅτι καὶ ἔδωκεν ἐντολὴν εἰς τὸν διοικητὴν νὰ μὴ κωλύσῃ τὴν συνέλευσιν τῆς συνάξεως. Εἰς τὴν ἱ. Κοινότητα ἐνεποίησεν ἀρίστην ἐντύπωσιν καὶ ἐπὶ τῇ τεθείῃ παρ' ἡμῶν βάσει προσεπάθει νὰ ἄρῃ τὰς ἐνστάσεις τοῦ διοικητοῦ, ἀντιπροσωπεύοντος ἐν τούτῳ τὴν γνώμην τῆς μειοψηφίας τῶν πέντε ἀντιπροσώπων τῆς ἱ. Κοινότητος, ὡθουμένων εἰς τοῦτο ὑπὸ τοῦ δικηγόρου των κ. Γεροχρήστου. Τῇ 30—10—50 ἔγραφεν : «..... ἡ παρατήρησις Ὑμῶν αὕτη εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὰς ἐπισήμους γραπτὰς τε καὶ προφορικὰς δηλώσεις τῆς Ὑμετέρας Ἐξουχότητος περὶ τοῦ Σώματος τῆς ἐκτάκτου Διπλῆς ἱερᾶς Συνάξεως, τὸ ὅποion ὑπονοεῖ ἡ παρατήρησις Ὑμῶν, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐρειδομένη ἡ καθ' ἡμᾶς ἱερὰ Κοινότης ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὰς τοιαύτας τοῦ Σεβαστοῦ Βασιλικοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν πρὸς τοὺς Ἡμετέρους ἀπεσταλμένους Καθηγουμένους τῶν Ἱερῶν Μονῶν Καρκαλλοῦ καὶ ὁσίου Γρηγορίου ἀρχ. κ.κ. Παῦλον καὶ Βησσαρίωνα ἀπεφάσισε τὴν σύγκλησιν τοῦ ἐν λόγῳ Σώματος καὶ διὰ τὸ ζήτημα τῆς μονίμου στεγάσεως τῆς Διοικήσεως, ὅπερ θεωροῦμεν σοβαρώτατον καὶ δι' ἄλλα παρόμοια ζητήματα, χρίζοντα εὐρείας καὶ ἐμπεριστατωμένης μελέτης διὰ τὰ ὅποια ἀξιόδιον Σῶμα εἶναι ἡ Διπλῇ ὑπὸ τὴν ἣν μέχρι σήμερον ἐλειτούργησε μορφήν, ὥς ἐνισχυμένη ἱερὰ Κοινότης καὶ δι' ἐκτάκτων πληρεξουσίων τῶν ἱ. Μονῶν τῆς ὁποίας αἱ ἀποφάσεις εἶναι ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὴν ἱερὰν Κοινότητα.

Τὴν νομιμότητα τούτου τὴν ἐστηρίξαμεν ἐπὶ τοῦ ἐθνικοῦ δικαίου

καθ' ὅσον ὕμειραν ἔκφρασιν καὶ εἰς τὴν πολυχρόνιον ὑπαρξιν καὶ λειτουργίαν, καὶ διὰ τοῦ ὁποίου ἐλύθησαν κατὰ καιροῦς σοβαρώτατα πάσης φύσεως ζητήματα, ὡς ἡ σύνταξις τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, τὸ Μετοχιακόν, διὰ τῆς συμβάσεως τῶν ἱερῶν Μονῶν μετὰ τοῦ Κράτους περὶ ἀπαλλοτριώσεως τῶν ἐν Χαλκιδικῇ κτημάτων χάριν τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀδελφῶν προσφύγων, τὸ περὶ ἀπαλλοτριώσεως τῶν περὶ τὸν ἱερὸν Ναὸν τοῦ Πρωτάτου οἰκημάτων τῶν ἱερῶν Μονῶν πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἀρχαίου τοῦ ἐθνικοθρησκευτικοῦ μνημείου ἐκ τῆς φθορᾶς καὶ τὸ τῆς ἀνεγέρσεως ἱεροκοινοτικοῦ κτιρίου, τὸ τῆς συνεργασίας τῆς Πατριαρχικῆς Ἐξαρχίας διὰ τὴν λύσιν πολλῶν ζητημάτων πνευματικῆς καὶ διοικητικῆς μορφῆς, τὸ περὶ λειτουργίας τῆς Ἀθωνιάδος Σχολῆς ὑπὸ τύπον ἱερατικῆς τοιαύτης καὶ ἄλλα. Ἐλειτούργησε δὲ κανονικῶς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1930 διὰ σχετικοῦ κανονισμοῦ. Ἀλλὰ καὶ πρὸ τῆς χρονολογίας ταύτης συνεκαλεῖτο Διπλῇ περιοδικῶς ὁσάκις παρουσιάζοντο σοβαρὰ ζητήματα ὡς τὸ Κελλιωτικὸν καὶ καθ' ὑπόδειξιν καὶ εὐλογίαν τῆς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ ἐπεκράτησεν εἰς τὸν ἱερὸν ἡμῶν Τόπον καὶ εἰς τὴν συνείδησιν παντὸς Ἀγιορείτου ἢ χρησιμότης τοῦ θεσμοῦ τούτου τῆς ἐκτάκτου δηλονότι ἱερᾶς Διπλῆς Συνάξεως ἐν ζητήμασι σοβαροῖς διοικητικοῖς, οἰκονομικοῖς, καὶ ἐθνικοῖς. Εἰς τὴν τελευταίαν κατηγορίαν ὑπάγεται τὸ ἱερὸν ψήφισμα τὸ συνταχθὲν τὴν 3ην Ὀκτωβρίου 1913 ἀποκρουστικὸν τῆς διεθνοποιήσεως τοῦ ἁγίου Ὄρους κατὰ τὰς ἐπιδιώξεις τῆς Ρωσίας γενόμενον καὶ «ὑπογραφὴν ἐν τῷ ἱστορικῷ ἱερῷ Ναῷ τοῦ Πρωτάτου ἐνώπιον τῆς Σεπτῆς καὶ ἁγίας εἰκόνης τοῦ «ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙΝ» τῆς ἀειπαρθένου Μαρίας τῆς ὑπερμάχου Στρατηγοῦ.» ἀναφερόμενοὶ δὲ καὶ ἀνατρέχοντες ἀκόμη καὶ εἰς τὸ ἀπώτερον παρελθὸν πρὸ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου καὶ μέχρι τῶν ἀρχῶν τῆς ἐπικρατήσεως τῆς μοναχικῆς ἐν Ἀθῶ ζωῆς, ἐπισυνάπτομεν δημοσίευμα τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κορυθαῖας κ. Εὐλογίου Κουρίλα εἰς ἀπάντησιν πρὸς τὸν κ. Παναγιωτάκον δημοσιευθὲν ἐν τῇ «Ἀγιορειτικῇ Βιβλιοθήκῃ» ἀριθ. 168—170 Αὐγούστου—Ὀκτωβρίου 1950.

Ἄπαντες οἱ ἐν τῇ Συνάξει ἀντιπρόσωποι καὶ προϊστάμενοι τῶν εἰκοσιν ἱερῶν καὶ εὐαγῶν Μονῶν τοῦ ἁγίου Ὄρους Ἀθῶ.

Ἡ Ἱερὰ Κοινότης εὐηρεστήθη κατόπιν νό μᾶς ἀπευθύνῃ τὸ ἐξῆς γράμμα:

Ἀριθ. πρωτ. 186/163

Καρυαὶ τῇ 20 Νοεμβρίου 1950

Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Κορυτσᾶς κ. κ. Εὐλογίῳ Λαυριώτῃ

Ἡ Ἱ. Κοινότης ἐν τούτοις παρ' ὅλην τὴν ἀντίδρασιν τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐκάλεσε Διπλὴν Σύναξιν τὴν 7 Νοεμβρίου, ἐξ ἧς ὁμῶς ἀπουσίασεν ἡ πεντάς, ἀλλ' «ἀποφαίνεται ἐν ἀπολύτῳ ὁμοφωνίᾳ περὶ τῆς ὑπάρξεώς της, ὅτι θέλει ἐξακολουθήσει καὶ μελλοντικῶς ὡς ἀνεκὰθεν τὰς ἐργασίας της ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου τοῦ ἐθνικοθρησκευτικοῦ τούτου κειμηλίου τοῦ εὐλογημένου ἡμῶν ἔθνους, πρὸς σύνταξιν τῆς σχετικῆς ὑπὸ τὸ ἀνωτέρω πνεῦμα ἀπαντήσεως πρὸς τὴν Διοίκησιν τοῦ ἁγίου Ὁρους, μὲ κοινοποίησιν ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν, ἐξουσιοδοτεῖται ἡ αὐτὴ ὡς ἀνωτέρω ἐπιτροπὴ, ἣτις παρκαλεῖται νὰ συντάξῃ αὐτὴν ἐπειγόντως.

Σεβασμιότατε,

«Κατ' ἀπόφασιν τῆς ἐκτάκτου Διπλῆς ἱερᾶς Συνάξεως, ἐκφράζομεν τῇ Ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι τὰς θερμὰς εὐχαριστίας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου διὰ τὰς ὑπὲρ αὐτοῦ καταβιλλομένας προσπάθειάς, καὶ τὸ ἐνδιαφέρον Σας ὑπὲρ παντὸς ζητήματός του.

Δὲν παραλείπομεν νὰ γνωρίσωμεν τῇ Ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι, ὅτι δι' ἐτέρας ἀποφάσεως τῆς Ε. Δ. Ι. Συνάξεως διωρίσθη Νομικὸς Σύμβουλος τῆς κατ' ἡμᾶς ἱερᾶς Κοινότητος διὰ κάθε παρουσιαζομένην ὑπόθεσιν, ὁ ἀξιότιμος βουλευτὴς κ. Θ. Τσάτσος μετὰ τοῦ ὁποίου παρακαλοῦμεν, ὅπως συνεργάξῃ, ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ ἁγιωτάτου ἡμῶν Τόπου τῆς κοινῆς ταύτης πνευματικῆς ἡμῶν πατρίδος, ἀλλὰ καὶ πρὸς δόξαν τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ τοῦ εὐλογημένου ἡμῶν ἔθνους.

Ἐπὶ τούτοις κατασπαζόμεθα τὴν δεξιάν τῆς Ὑμετέρας ἀγαπῆτης καὶ σεβαστῆς ἡμῖν Σεβασμιότητος διατελοῦμεν,

Ἀπαντες οἱ ἐν τῇ κοινῇ Συνάξει ἀντιπρόσωποι καὶ προϊστάμενοι τῶν εἴκοσιν ἱερῶν καὶ εὐαγῶν Μονῶν τοῦ ἁγίου Ὁρους Ἀθῶ »¹⁾

¹⁾ Ὁ διορισμὸς τοῦ κ. Θεμιστοκλέους Τσάτσου, ἐγκριτεστίτου τοῦ νομοκρατικοῦ δικαίου ἐπιστήμηνος, ἐθεωρήθη παρὰ πάντων ἐπιτυχία πρώτης τάξεως. Θρησκευόμενος ἐξ οἰκογενειακῆς παρ' ἰδούσεως ἐδημιούργησε τῷ 1939 τὴν πρωτότυπον ἐργασίαν: «Συμβολὴ εἰς τὴν ἔρευναν τῆς ἱερᾶς οἰκονομίας» ὡς πρὸς τὴν ἱερὰ καὶ θρησκευτικὰ κέντρα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ἥτις θεωρεῖται ὡς δικαίον προόδου τῆς τάξεως ἐπὶ θέματος περὶ οὗ ἐλάχιστα στοιχιδικῶς ἐγνωρίζομεν, ἀφήνω ἄλλα πονήματα τοῦ ἀκαταπόνητου ἀνδρὸς καὶ ἔρχομαι εἰς τὴν «εἰσήγησιν ἐπὶ τῶν ἀρθ. ὡν 1 καὶ 2 τοῦ Συντάγματος, ἥνπερ ὡς μέλος τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος ὑπέβαλε τῷ 1946 εἰς τὴν ἀναθεωρητικὴν βουλήν» (Ἀθῆναι 1946, 8ον σ. 58) ἐνταῦθα ἀπέδειξε καὶ ὡς Ἑλλήν πατριώτης καὶ ὡς τέκνον γνήσιον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τὸν πλοῦτον τῆς χρηστότητος καὶ τὰ ἄρθρα ἐπιστημονικὰ ἐφόδια ὡς καὶ τὴν διαλεκτικὴν δεινότητα αὐτοῦ. Θυμιάσει εἶναι τὰ ἐν σελ. 18 περὶ ἐλευθερίας τῆς θρησκ. συνειδήσεως εἰρημένα: «ὅτι εἰς οὐδεμίαν πρᾶξιν ἢ παράλειψιν δύναται νὰ ἐξαναγκασθῇ τις ἀντιβαίνουσαν εἰς θρησκευτικὴν αὐτοῦ συνείδησιν» «ὅτι οὐδεὶς ὑφίσταται περιορισμὸς εἰς τὸ συνεταγίζεσθαι ἐπὶ θρη

Τὴν πρὸς τὸν Διοικητὴν ἀπάντησιν ἐπισυνάπτομεν χάριν τῆς ἱστορίας ἀμέσως καὶ εἰς ἐν σημείον ἔχομεν ἀντίρρησην, ἐν ᾧ λέγεται, ὅτι καὶ κατὰ τὴν ἐαυτοκρατίαν τῷ 1944 «καθ' ἣν συνεκλήθη Διπλῇ καὶ τριπλῇ καὶ ἐσώθη τὸ ἅγιον Ὅρος ἐκ τῆς λαίλαπος ταύτης». Οἱ συντάκται βεβαίως ἠθέλησαν νὰ μεταχειρισθῶσιν ἐνταῦθα «σχῆμα λιτότητος» καὶ πάντως κατ' εὐφημισμὸν ἔγραψαν ταῦτα, διότι πάντες οἱ «ἐν Ἱεροσολύμοις παροικοῦντες... οἶδαμεν τὰ γενόμενα» καὶ τὰ πρακτικὰ ἔχοντες ὑπ' ὅψιν θαυμάζομεν τῶν Ρώσων ἀντιπροσώπων τὴν διορατικότητα, οἵτινες κατεψήφισαν τὰ ἀποφασισθέντα, καίτοι ἱκανοποιοῦν πλήρως τὸν προαιώνιον αὐτῶν πόθον καὶ ἔβλεπον «τὴν προσδοκίαν τοῦ Ἰσραήλ!» ἀλλ' ἀκριβῶς ἐπειδὴ ὁ Ἰσραήλ διὰ τῆς λόγῃς εἰσέβαλε, ταῦτα ἀπεποιήθησαν... Τὰ ἀνωτέρω παρέλκουσιν, ἐὰν οἱ συντάκται ἐννοῶσι τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ 1944. Τὸ ἐγγράφον φέρει ἡμερομ. 7-11-50 καὶ ἀριθ. πρωτ. 173/150 ἔχει ὥδε:

Ἐξοχώτατε κ. Διοικητά,

Διὰ τοῦ παρόντος ἡ Ἐκτακτος Διπλῇ ἱερᾷ Σύναξις ἔχει τὴν τιμὴν ν' ἀναφέρῃ Ὑμῖν τὰ κατωθι:

Ὁ ἱερός ἡμῶν Τόπος, Ἐξοχώτατε, ὡς γνωρίζετε, συνεπεία μιᾶς ἀποφάνσεως τοῦ προκατόχου Ὑμῶν κ. Παναγιωτάκου περὶ τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως, τοῦ παναρχαίου τούτου Σώματος τοῦ ἀγιωνύμου ἡμῶν Τόπου, τῆς ὁποίας τὴν νομιμότητα διημιφεσβήτησεν, ἀνεφέρθη ἐπανειλημμένως πρὸς τὸ σεβιστὸν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν βασιλικὸν Ὑπουργεῖον (Διεύθυνσιν Ἐκκλησιῶν) δι' ἱεροκοινοτικῶν ἐπιτροπῶν μεταβασῶν εἰς Ἀθήνας διὰ τὸ οἰκονομικὸν καὶ ἄλλα ζητήματα Αὐτοῦ κατὰ τὸ παρελθὸν καὶ τὸ τρέχον ἔτος—ἐξ ὧν ἡ ἐφετερινὴ ἱεροκοινοτικὴ ἐπιτροπὴ ἀπετελέσθη ἐκ τῶν Καθηγουμένων τῶν ἱερῶν Μονῶν Καρακάλλου καὶ Ὁσίου Γρηγορίου ἀρχιμανδριτῶν Παύλου καὶ Βησσαρίωνος—ὡς καὶ ἡ πρόσφατος ἀναφορὰ τῆς ἱερᾶς Κοινότητος πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα ἀπαντητικῶς τῷ ἐγγράφῳ Αὐτῆς ὑπ' ἀριθμ. 112 ἐ. ἔ. σχέσιν ἔχον πρὸς τὴν Ἐκτακτὴν Διπλὴν Ἱερὰν Σύναξιν καὶ διαπνεόμενον ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ οἶον καὶ τοῦ προκατόχου τῆς πνεύματος.

Εἰς τὰς διὰ τῶν ἀπεσταλμένων τῆς ἱερᾶς Κοινότητος ἐνεργείας πρὸς τὸ σεβαστὸν Β. Ὑπουργεῖον, εἵχομεν τὰς ἀπόψεις αὐτοῦ, ἐκτεθείσας προφορικῶς πρὸς τούτους, καθ' ἃς δύναται νὰ συνέρῃται ἡ Ἐκτακτος Διπλῇ Ἱερᾷ Σύναξις κατὰ τὸ ἐπιχειρήσαν κανάρχαιον ἔθιμον. Ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος ἐλάβομεν γνῶσιν τῶν ἀπόψεων τοῦ σεβ. Ὑπουργείου, διὰ τῶν ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς ἱερᾶς Κοινότητος καταχωρηθεισῶν

σκευτικοῖς σκοποῖς... «ὅτι πᾶς τις δύναται νὰ προβαίνει μόνος ἢ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν ὁμοθρήσκων αὐτοῦ κατ' οἶκον ἢ ἐν ἐκκλησίᾳ ἐλευθέρως εἰς τὴν τέλεσιν τῆς θείας λατρείας». Πῶς δὲν ἔλαβε ταῦτα ὑπ' ὅψιν ὁ αὐτοκασιγνήτος αὐτοῦ, ὅστις μετὰ τοῦ καθηγ. Ράμου συνέταξε ἐλαφρὰ τῇ διανοίᾳ τὴν «Γνωμοδότησιν» πρὸ ὀλίγων μηνῶν, δι' ἧς ἀνατρέπονται ἄρδην οἱ ἱεροὶ κανόνες.

προφορικῶν τε καὶ γραπτῶν δηλώσεων Αὐτῆς, τὰς ὁποίας ἡρμηνεύσαμεν ὡς συμπιπτούσας πρὸς τὰς διὰ τῶν ἀπεσταλμένων ἡμῶν μεταδοθείσας τῇ ἱερᾷ Κοινότητι τοιαύτας καὶ ἐδοξάσαμεν τὸν Πανάγαθον Θεὸν καὶ τὴν προστάτιδα καὶ Ἐφορον τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου Κυρίαν Θεοτόκον, μετὴν πεποίθησιν, ὅτι ἤρθη τὸ ἐπὶ τοῦ προκατόχου Ὑμῶν κ. Παναγιωτάκου δηγιουργηθὲν ζήτημα περὶ τῆς Ε.Δ.Ι. Συνάξεως.

Κατόπιν ὅθεν τούτων συνελθούσα ἡ Ε.Δ.Ι.Σ. προσκλήσει τῆς ἱερᾶς Κοινότητος, δι' ἐπίλυσιν σοβαρωτάτων ζητημάτων τοῦ ἁγιωνύμου Τόπου καὶ ἐπιθυμούσα ἵνα ἀρθῇ ἀπαξ διαπαντὸς πᾶσα παρεξήγησις προξενηθεῖσα ἐκ τοῦ προκατόχου Σας κ. Παναγιωτάκου, ἐθεώρησεν ἐπ' ἀνάγκης ὅπως ἀπευθύνη πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα τὸ παρὸν ὑπόμνημα, προσάπτουσα καὶ τὰ ἄδρᾶ Αὐτῆς ἐπιχειρήματα διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ παναρχαίου θεσμοῦ τῆς, πρὸς τὴν ὁποίαν αἱ ἱεραὶ Μοναὶ ἀτενίζουσιν μετὰ πίστιν καὶ ἐμπιστοσύνην ὡσάκτις παρουσιάζονται σοβαρὰ διὰ τὸν ἱερὸν ἡμῶν Τόπον ζητήματα καὶ ὡσάκτις ὑπὸ δεινῶν χειμάζεται περιστάσεων, ὅπως συνέβη ἐσχάτως καὶ ἐν ἔτει 1944 κατὰ τὴν ἐαυτοκρατίαν, καθ' ἣν συνεκλήθη Διπλῇ καὶ Τριπλῇ καὶ ἐσώθη τὸ Ἅγιον Ὄρος ἐκ τῆς λαβλαπῆς ταύτης. Πάντα ταῦτα τὰ σοβαρὰ ζητήματα ἢ διαρκὲς ἱερὰ Κοινότης δὲν εἶναι εἰς θέσιν ν' ἀντιμετωπίσῃ μόνη τῆς. Ἴνα μὴ κουράσωμεν Ὑμᾶς, Ἐξοχώτατε, μετὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ὠφελιμωτήτων ὑπηρεσιῶν ὡς προσέφερεν ἡ Ε. Δ. Ι. Σύναξις εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, ἀναφέρομεν ὀλίγας τινὰς περιπτώσεις, τὰς ἐξῆς:

1) Ἐταλαιπωρεῖτο τὸ Ἅγιον Ὄρος μετὰ κελλιωτικὰ ζητήματα καὶ προσέφυγεν ἡ ἱερὰ Κοινότης πρὸς τὴν Μητέρα ἡμῶν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν τὸ 1906, ἣτις ἀπῆντησε διὰ τῆς ἐξῆς ἐπιστολῆς ἐπὶ Πατριαρχείας Ἰωακείμ Γ' ἀριθμ. 4827/14.7.1906 «... Σκέψις καὶ αὐθις γενομένης Συνοδικῆς, προαγόμεθα διὰ τῆς παρούσης ἐντείλασθαι τῇ ὑμῶν ὁσιότητι, Συνοδικῇ διαγνώμῃ, ὅπως συγκαλέσῃ κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἔθιμον ἔκτακτον γενικὴν συνέλευσιν τοῦ τόπου, ἀποτελουμένην ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων πάντων τῶν ἱγουμένων τῶν ἱερῶν Μονῶν καὶ εἴ τινας ἐτέρου σοβαροῦ προσώπου, ἀπολαύοντος τῆς γενικῆς ὑπολήψεως, ἢ συνέλευσις δὲ αὐτὴ ἐπιλαμβάνομένη ὡς προσήκει τῆς ἐξετάσεως...»

2) Τὸ 1913 ὅποτε ἐκινδύνευσε τὸ Ἅγιον Ὄρος νὰ διεθνοποιηθῇ διὰ τῆς ἐκτάκτου Διπλῆς ἱερᾶς Συνάξεως, ἐν τῇ ἱστορικῇ ἱερᾷ Ναῷ τοῦ Πρωτάτου, συνετάχθη τὸ ἱερὸν ψήφισμα πρὸς τὰς συμμάχους δυνάμεις καὶ ἐσώθη τὸ Ἅγιον Ὄρος ἐκ τῆς ἀπειλῆς ταύτης.

3) Διὰ τῆς Ε.Δ.Ι. Συνάξεως ἐλύθη τὸ Μετοχιακὸν ζήτημα ἐκχωρηθέντων τῶν μετοχίων τῶν ἱερῶν Μονῶν εἰς τὸ Κράτος πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν ἀδελφῶν προσφύγων.

4) Ὡσαύτως ἐν ἔτει 1947, παρακαθημένης τῆς τοιμελοῦς Πατριαρχικῆς Ἐξαρχίας καὶ τοῦ τότε διοικητοῦ, ἡ Ε.Δ.Ι. Σύναξις ἠσχολήθη μετὰ τὴν ἐπίλυσιν πλείστων ὄσων σοβαρῶν ζητημάτων, ἀλλὰ καὶ ἐν γένει ὅλα

τὸν Καταστατικὸν Χάρτην καὶ ἐντεῦθεν ἡ Ε.Δ.Ι. Σύναξις ἐπέλυσε πλείστα ὅσα ζητήματα ὡς ἐν τοῖς Πρακτικοῖς αὐτῆς ἀναφέρονται.

Ὁ Μητροπολίτης Κορυτσᾶς κ. Εὐλόγιος Κουρίλας Λαυριώτης ἐν τῇ «Ἀγιορειτικῇ Βιβλιοθήκῃ» ἐν ἐκτίσει ἀναφέρει τὰς ὑληρεσίας, ἃς προσέφερεν ἡ ἑκτακτος Διπλῇ Ἱερᾷ Σύναξιν εἰς τὸ ἀπώτερον παρελθόν.

Ἐπὶ τούτοις καὶ αὐθις ἐκφράζοντες τὰς θερμὰς ἡμῶν εὐχαριστίας δι' ὅσας καλλιπεῖς φράσεις ἀνεκοινώσατε ἐν Συνεδρίᾳ τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως Αὐτῆς καὶ ἐν γένει δι' ὅσας τὰς ἀνακοινώσεις Σας, ἐν αἷς ἐμφαίνεται τὸ ἀμέριστον ἐνδιαφέρον ὑμῶν ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν τόπου, διατελοῦμεν, μετ' ἐξαιρέτου τιμῆς καὶ εὐχῶν.

Ἀπαντες οἱ ἐν τῇ Ἐκτάκτῳ Διπλῇ Ἱερᾷ Συνάξει πληρεξούσιοι ἀντιπρόσωποι τῶν εἰκοσιν Ἱερῶν καὶ Εὐαγῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἀθῶ.

Γνωμοδότησις περὶ τῆς συνταγματικῆς θέσεως τῆς Διπλῆς Συνάξεως

Ἐπειδὴ ἡ ἀντιπολίτευσις διίσχυρίζετο, ὅτι συνταγματικῶς, ἐφ' ὅσον δὲν περιλαμβάνεται ἐν τῷ Κατ. Χάρτῃ, δὲν εὐσταθεῖ ἡ Διπλῇ Σύναξις, ἡ Ἱ. Κοινότης προὐκάλεσε τὴν ἐξῆς γνωμοδότησιν, εἰς ἣν ἐβοήθησε καὶ ἡ ἐμὴ ταπεινότης.

Ὁ Διοικητὴς τοῦ ἁγίου Ὁρους ἀπηύθυνε πρὸς τὴν Ἱερὰν Κοινότητα τὸ κάτωθι ἀπὸ 31.5.49 καὶ ὑπ' ἀριθ. πρωτοκόλλου 388 ἔγγραφον :

«Λαβόντες τὰ ὑπ' ἀριθ. 132/Κ καὶ 135/Κ τῆς 28 λήγ. γράμματα Αὐτῆς μετὰ τῶν σὺν αὐτοῖς συνημμένων ἀντιγράφων ἐκ πρακτικῶν τῆς ἀπὸ 28/4/11/85/1949 συνεδρίας τῆς αὐτοκαλουμένης ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως, ἥς ἀνέγνωμεν καὶ τὴν ἀπόφασιν περὶ διορισμοῦ μονίμου ἐν Ἀθῆναις ἀντιπροσώπου τῆς Ἀθωϊτιδος κοινότητος, ὅστις καὶ θὰ καλῆται «Ἐπίτροπος τοῦ ἁγίου Ὁρους» κατ' ἐπίκλησιν τοῦ ἀρθ. 36 τοῦ Κατ. Χάρτου ἀγ. Ὁρους, ὡς τοιούτου ἐκλεγέντος μάλιστα ὑπ' αὐτῆς τοῦ Παν. Γερ. Βασιλείου Καρακαλλινοῦ, ὑγινοῦ ἀποδεχθέντος τὸν διορισμὸν καὶ πρὸς ἀναχώρησιν ἐπείγομένου ἐκ τοῦ ἁγίου τόπου παρεκλήθημεν ὑπὸ τῆς ὑμετέρας πανοσιολογιότητος διὰ τὴν ἐκδοσιν διαταγῆς ἡμῶν πρὸς τὰ καθ' ἡμᾶς ὄργανα τῆς Β. Χωρ/κῆς διὰ τὴν θεώρησιν τῆς ἀδείας αὐτοῦ πρὸς ἀναχώρησιν.

Μετὰ πολλῆς τῆς ἀπουδῆς μελετήσαντες τὸ αἶτημα τῆς ὑμετέρας Πανοσιολογιότητος καὶ δὴ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐννομον σχέσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν Κ. Χάρτην τοῦ ἁγίου Ὁρους.

Ἐπειδὴ τόσοι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Κ. Χάρτου ἁγίου Ὁρους ὅσον καὶ κατὰ τὰς τοιαύτας τοῦ κυρώσαντος αὐτὸν Ν. Δ/τος τῆς 10.9.1926 ποσῶς δὲν προβλέπεται ὑπαρξίς μοναχικῆς ἀρχῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα ἑκτακτος Διπλῆς Ἱ. Συνάξεως μηδὲ καθορίζονται ἐξουσίαι, δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις τοιαύτης μοναχικῆς ἀρχῆς ἐν τῇ Ἀθωϊτιδι κοινότητι.

Ἐπειδὴ ὡσαύτως τόσοι κατὰ τὸν Κ. Χάρτην ἁγίου Ὁρους ὅσον καὶ

τὸ ἀπὸ 10/9/26 Ν. Δ)γμα τὸ κυρώσαν αὐτόν, ποσῶς δὲν προβλέπεται καθιέρωσις προσώπου ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἐπίτροπος τοῦ ἁγίου Ὁρους» ἐδρεύοντος ἐν Ἀθήναις καὶ δὴ ἐν ἀναγκαίᾳ προϋποθέσει ἐν τῷ νόμῳ μνείας περὶ τῶν συνιστώντων τὸν θεσμόν νομίμων προϋποθέσεων, ἥτοι ιδιότητος διοριζομένου (κληρικός, μοναχὸς ἢ λαϊκὸς) προσόντων αὐτοῦ, ἔδρας αὐτοῦ, ἅμα δὲ περὶ καθηκόντων καὶ ἀρμοδιοτήτων αὐτοῦ, παρ' ἐκτὸς τῆς ἐν ἄρθρῳ 36 τοῦ Κ. Χ. Ἀγίου Ὁρους, προβλέποντος περὶ τρόπου καταβολῆς προσόδων ἱεροκοινοτικῶν τινων ὑπηρεσιῶν, εἰσχωρήσεως καὶ τῆς φράσεως «κοινοῦ ἐπιτρόπου ἐκτὸς τοῦ ἁγ. Ὁρους» ἀορίστως καὶ ἄνευ ἀπαραιτήτου μνείας τῶν ἀνωτέρω ἐπισημειωθεισῶν ἀναγκαίων νομίμων προϋποθέσεων περὶ τοιούτου θεσμοῦ ὡς τῶν φράσεων «κοινοῦ ἐπιτρόπου» ἀπλῶς, μηδαμῶς καθορίζουσιν τὰ τῆς λειτουργίας ἐνὸς τοιούτου θεσμοῦ καὶ τῶν ἐτέρων ἐκτὸς τοῦ ἁγ. Ὁρους, εἰ ἀορίστως παντάπασιν μὴ προσδιορίζουσιν ὑπαρξιν θεσμοῦ κοινοῦ ἐπιτρόπου ἐν Ἀθήναις καὶ δὴ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ, ἣν ἠθέλησε νὰ δώσῃ εἰς αὐτόν, τὸ κατὰ τὸν Κ. Χ. ἁγίου Ὁρους, μὴ προβλεπόμενον μοναχικὸν Σῶμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ἑκτακτος Διπλῆς Ἱ. Σύναξης.

Ἐπειδὴ αὐστηράν, ἔννομον καὶ ἐπιτακτικὴν ἔχομεν ὑποχρέωσιν, ὅπως ἐποπτεύωμεν ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ τούτῳ Τόπῳ διὰ τὴν ἐπακριβῆ τήρησιν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ αὐτοῦ Κατ. Χάρτου, προαγόμεθα ἐφελκύσαι τὴν προσοχὴν τῆς Ὑμετ. Πανασιολ)τος ἐπὶ τε τῆς ἀκύρου συγκροτήσεως τοῦ ρηθέντος μοναχικοῦ σώματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ἑκτακτος Διπλῆς Ἱ. Σύναξης καὶ τῆς ἀκύρου καὶ παρὰ τὸν νόμον λήψεως ὑπὸ τούτου ἀποφάσεως τουτέστι παρὰ τὸν Κ. Χ. ἁγίου Ὁρους, καὶ ὑπομιμνήσκοντες τὰς ἐκ τῆς παραβιάσεως τοῦ Κ. Χ. βαρυτάτας αὐτῆς εὐθύνας παρακαλέσαι αὐτὴν ὅπως ὅσον οἶόν τε τάχιστον συνεργομένη καὶ μελετῶσα τὰ ὑφ' ἡμῶν ὧδε παρατηρούμενα σπεύσῃ καὶ ἀναθεωρήσῃ τὰ πρὸς Ἡμᾶς ἐκπεμφθέντα ὑπ' ἀριθ. 132 καὶ 135 γράμματα αὐτῆς χάριν ἀκριβείας καὶ νομιμότητος καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Κ. Χάρτου ἁγ. Ὁρους συλλήβδην προβλεπόμενα». (τούτων οὕτως ἐχόντων προβάλλονται δύο ἐρωτήματα).

Ἐρώτημα : Ἡ ἑκτακτος Διπλῆς Ἱερᾶ Σύναξις ὑφίσταται νομίμως; καὶ ποίαν ἔχει σημασίαν ἢ μὴ κατοχύρωσις τοῦ τοιούτου θεσμοῦ διὰ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου καὶ τοῦ κυρώσαντος αὐτόν Ν. Δ. τῆς 10.9.26;

Ἀπάντησις : Ἡ προσάρτησις (ἐνταξις) τοῦ ἁγίου Ὁρους εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἐπικράτειαν εὗρεν ἰσχύον ἐν αὐτῷ καθεστῶς προνομιακὸν καὶ ἀπὸ μακροτάτου χρόνου ἀναλλοίωτον. Τὸ καθεστὸς τοῦτο ἡ ἑλληνικὴ πολιτεία ἠθέλησε νὰ διατηρήσῃ αὐτοπεριορίζουσα τὴν ἰδίαν αὐτῆς ἀρμοδιότητα.

Ὁ τοιοῦτος αὐτοπεριορισμὸς προσέλαβε συνταγματικὴν μορφήν τὸ πρῶτον εἰς τὸ ἀπὸ 22 Σ)βρίου 1926 Σύνταγμα, τοῦ ὁποίου αἱ διατάξεις ἐπανελήφθησαν ἄνευ οἰασδῆποτε μεταβολῆς εἰς τὸ ἀπὸ 3 Ἰουνίου 1927 Σύνταγμα. Τέλος αἱ διατάξεις τοῦ Συντάγματος τῆς 3 Ἰουνίου 1927

διειρηθήσαν ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ Συν/τος τῆς 1ης Ἰουνίου 1911, δυνάμει τῆς ἀπὸ 28 Ὀκτωβρίου 1935 Ζ' συντακτικῆς πράξεως.

Εἰς τὰς ρηθείσας συνταγματικὰς διατάξεις καθορίζεται, ὅτι διατηρεῖται τὸ ἀρχαῖον τοῦ ἁγίου Ὄρους καθεστῶς. Τοῦτο μάλιστα ἐπαναλαμβάνεται τρις, ἥτοι:

1) ἐν ἀρθρῷ 109. Ἡ χειρσόνησος τοῦ Ἁθω... ἀποτελοῦσα τὴν περιοχὴν τοῦ ἁγίου Ὄρους εἶναι κατὰ τὸ ἀρχαῖον τούτου καθεστῶς αὐτοδιοίκητον τμήμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους κλπ...»

2) ἐν ἀρθ. 110. Τὸ ἅγιον Ὄρος διοικεῖται κατὰ τὸ καθεστῶς αὐτοῦ κλπ. καί

3) ἐν ἀρθ. 111. Ὁ λεπτομερὴς καθορισμὸς τῶν Ἀγιορειτικῶν καθεστώτων κλπ...

Συνελῶς τὸ ἀγιορειτικὸν καθεστῶς ὑφίσταται σήμερον ἐκ τῆς συναντήσεως τῆς πολιτειακῆς ἐπιταγῆς τῆς προσοδιδούσης τὴν τυπικὴν ἰσχὺν καὶ τὸ κῆρος εἰς τοὺς συνιστῶντας τὸ καθεστῶς τοῦτο κανόνας πρὸς τὰ καθορίζοντα τὸ περιεχόμενον τῶν τοιούτων κανόνων παλαιὰ προνόμια, τυπικά, ἔθιμα καὶ παραδόσεις.

Ἐν ἀρθ. δὲ 111 τοῦ 1927 τοῦ Συντάγματος ὁρίζεται ὅτι:

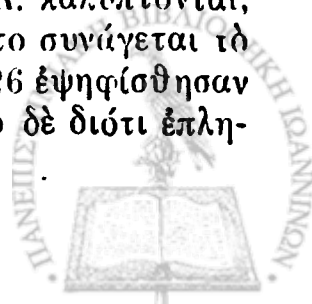
«Ὁ λεπτομερὴς καθορισμὸς τῶν ἀγιορειτικῶν καθεστώτων καὶ τοῦ τρόπου τῆς λειτουργίας αὐτῶν γίνεται διὰ καταστατικοῦ χάρτου τοῦ ἁγίου Ὄρους, τὸν ὁποῖον, συμπράττοντος τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Κράτους, συντάσσουν μὲν καὶ ψηφίζουν αἱ εἴκοσιν ἱεραὶ μοναί, ἐπικυρῶνουν δὲ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων».

Προκύπτουσιν ὅθεν τὰ ἑξῆς ζητήματα: Πρῶτον ἐὰν ὁ διὰ τοῦ ἀπὸ 10/16 Σεπτεμβρίου Ν.Δ. κυρωθεὶς Καταστατικὸς Χάρτης δύναται νὰ νοηθῇ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ ἀρθ. 111 τοῦ Συντάγματος ὡς ὑφιστάμενος καὶ δεύτερον ἐὰν ὁ κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ ἀρθρου τούτου ὑφιστάμενος καταστατικὸς Χάρτης εἶναι κατὰ τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ δεσμευτικός.

Ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω δύο ἐρωτημάτων ὑπεστηρίχθη καὶ παρ' ἡμῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἡ ἑξῆς γνώμη (Βλ. Θεμ. Τσάτσου καὶ Μιλτ. Βολονάκη. Ἡ ἀπονομὴ τῆς Δικαιοσύνης ἐν ἁγ. Ὄρει, ἐν Ἀρχεῖῳ Ἐκκλησιαστικοῦ καὶ Κανονικοῦ Δικαίου, Δ 3, σελ. 213).

Ἐπὶ τοῦ πρώτου μὲν:

Τὸ ζήτημα γεννᾶται κυρίως, διότι τόσον ὁ Κ. Χάρτης ὅσον καὶ τὸ κυρωτικὸν αὐτοῦ Ν. Δ/γμα εἶναι προγενέστερα τοῦ Συν/τος τοῦ 1927 ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ τοῦ προσωρινῶς ἰσχύσαντος Συν/τος τῆς 22 Σεπτεμβρίου 1926. Ἐν τούτοις οὐδὲν πρωθύστερον δημιουργεῖται, ἐὰν γίνῃ δεκτὸν ὅτι ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος Κ. Χάρτης καὶ τὸ κυρωτικὸν αὐτοῦ Ν.Δ. καλύπτονται, ὡς ἐὰν εἶχον ἐκδοθῇ μετὰ τὸ Σύν/μα τοῦ ἀρθ. 111. Τοῦτο συνάγεται τὸ μὲν ἐκ τοῦ ὅτι τὸ Σύνταγμα τοῦ 1927 ὡς καὶ τὸ τοῦ 1926 ἐψηφίσθησαν ἐν ὅψει τοῦ περὶ οὗ πρόκειται Καταστατικοῦ Χάρτου, τὸ δὲ διότι ἐπλη-

ρώθησαν πάντως ὡς πρὸς αὐτὸν ἅπαντες οἱ ὅροι τοῦ ἄρθ. 111 προκαταβολικῶς, ὀρισθέντες, προφανῶς ἐν οὐχὶ τυχαίᾳ συμπλώσει, πρὸς ὅ,τι ἐτηρήθη ὡς πρὸς τὸν Καταστατικὸν Χάρτην τῆς 10 Μαΐου 1924. Ἄλλως τε τὸ Ν.Δ. τῆς 10/16 Σεπτεμβρίου 1926, τὸ κυρωτικὸν τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, ἐξεδόθη ἐπικειμένης τῆς δημοσιεύσεως τοῦ προσωρινῶς ἰσχύσαντος Συν/τος τῆς 22 Σεπτεμβρίου τοῦ 1926 καὶ βάσει τῶν ἀρθρων αὐτοῦ 106—110, ὧν αἱ διατάξεις ἐλανελήφθησαν εἰς τὰ ἄρθρα 109—112 τοῦ Συν/τος τοῦ 1927 καὶ διετηρήθησαν ἐν ἰσχύϊ νῦν ὡς ἀνωτέρω ἐλέγχθη.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι ἐν ἄρθ. 111 ὁρίζεται σαφῶς, ὅτι ἐνεργεῖται ἡ ἐπικύρωσις ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων. Ἄλλ' ἔχει καθιερωθῇ ὅτι ἡ νομοθετικὴ ἐπικύρωσις ἀναπληροῦται διὰ Νομοθετ. Διατάγματος.

Επὶ τοῦ δευτέρου δέ:

Κατὰ τὸ ἄρθ. 111 τοῦ Συν/τος τοῦ 1927, διατηρηθὲν ἐν ἰσχύϊ διὰ τῆς ἀπὸ 28 Ὀκτωβρίου 1935 Ζ' Συντακτ. Πράξεως ὁ λεπτομερὴς καθορισμὸς τῶν Ἀγιορευτικῶν Καθεστώτων καὶ τοῦ τρόπου τῆς λειτουργίας αὐτῶν γίνεται διὰ Καταστατικοῦ Χάρτου, τὸν ὁποῖον συμπράττοντος τοῦ Ἀντιπροσώπου τοῦ Κράτους, συντάσσουν μὲν καὶ ψηφίζουν αἱ Εἴκοσιν Ἱερὰὶ Μοναί, ἐπικυροῦν δὲ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων. Εἶναι πρόδηλον ὅτι ὁ Συνταγματικὸς Νομοθέτης ἠθέλησε τὸν καθορισμὸν τοῦ ἀγιορευτικοῦ Καθεστώτος πρὸς ἄρσιν οἰασδήποτε ἀμφισβητήσεως καὶ ἐφ' ὅσον εἰς τὴν τοιαύτην ἄρσιν τῶν οἰονδήποτε ἀμφισβητήσεων ἔγκειται ὁ σκοπὸς τοῦ συνταγματικοῦ νομοθέτου προφανές εἶναι, ὅτι τὸν τοιοῦτον καθορισμὸν ἠθέλησε δεσμευτικόν.

Εἰς ὅσα κατὰ τὸ παρελθὸν ἐξετέθησαν ὅσον ἀφορᾷ τὸ πρῶτον ἐρώτημα οὐδὲν ἔχομεν νὰ προσθέσωμεν, ἀλλ' ἀναφερόμεθα εἰς τὴν τότε ἐκτεθεῖσαν γνώμην. Ὅσον ὅμως ἀφορᾷ τὸ δεύτερον ἐρώτημα δεόν νὰ ἀποσαφηνισθῇ ποία ἡ ἔννοια τοῦ δεσμευτικοῦ καθορισμοῦ τοῦ ἀγιορευτικοῦ Καθεστώτος διὰ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου.

Ἡ ἀντίληψις ἡ διέπουσα τὸ ἔγγραφον τοῦ Διοικητοῦ, τὸ εἰς τὸ ἱστορικὸν τῆς παρούσης καταχωρούμενον, εἶναι ὅτι ἡ γενομένη τοῦ, περὶ οὗ πρόκειται, καθεστώτος διατύπωσις εἶναι ὄχι μόνον **δεσμευτικὴ, ἀλλὰ καὶ πλήρης καὶ ὀριστικὴ**, τῆς πληρότητος καὶ ὀριστικότητος ἀπορροουσῶν, οὕτως εἰπεῖν, ἐκ τῆς δεσμευτικῆς αὐτοῦ ἰσχύος.

Ἄλλ' ἡ δεσμευτικὴ τοῦ, περὶ οὗ πρόκειται, Καταστατικοῦ Χάρτου ἰσχύς μὴδὲ κατ' ἐννοιολογικὴν ἀνάγκην συνεπάγεται μὴδὲ κατὰ νομοθετικὴν ἐπιταγὴν προσκιάται τὴν ιδιότητα τῆς **πληρότητος καὶ τῆς ὀριστικότητος**.

Δεσμευτικὸς εἶναι ὁ Καταστατικὸς Χάρτης, διότι πᾶσα ἀμφισβήτησις τεμνομένη ἐκ διατάξεως κειμένης ἐν τούτῳ, δεόν νὰ ἐπιλυθῇ βάσει τῆς διατάξεως ταύτης ἀνευ συνδρομῆς εἰς τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῶν συνταξάντων τὸν Καταστατικὸν Χάρτην, ἐκτὸς ἐὰν ἡ τοιαύτη ἀναδρομὴ γίνεται πρὸς ἐρμηνείαν τῆς κειμένης διατάξεως.

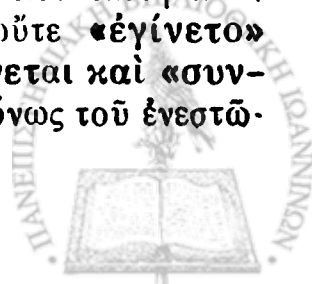
Δηλαδή ὁ ἰσχυρισμός, ὅτι ἐν τῷ Καταστατικῷ Χάρτι περιελήφθη διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸ ἀρχαῖον καθεστὼς τοῦ ἁγίου Ὁρους, εἶναι ἀπαράδεκτον,

Ἄλλ' ἐὰν προκύψῃ ζήτημα δυνάμενον νὰ ἐπιλυθῇ κατὰ τὰ ἰσχύοντα εἰς τὸ ἀρχαῖον καθεστὼς τοῦ ἁγίου Ὁρους, ὅχι ὁμῶς καὶ κατὰ τοὺς περιλαμβανομένους εἰς τὸν Καταστατικὸν Χάρτην κανόνας, διότι ἐκ παραδρομῆς ἢ ἀβλεψίας ἢ καὶ ἐξ οἰσodήποτε ἄλλης αἰτίας δὲν περιελήφθη εἰς τὸν Καταστ. Χάρτην ἐπιταγὴ ἀντιστοιχοῦσα εἰς τὰ ἰσχύοντα κατὰ τὸ Ἀρχαῖον Καθεστὼς τοῦ ἁγίου Ὁρους, πῶς δέον νὰ ἐπιλυθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο; Ἐὰν μὲν κρατήσῃ ἡ ἀρχὴ τῆς πληρότητος δέον νὰ ἐπιλυθῇ τὸ ζήτημα βάσει τῶν ἐν τῷ Καταστατικῷ Χάρτι διατάξεων καὶ μόνον, ἐφαρμοζομένων τῶν πλησιεστέρων αὐτοῦ διατάξεων εἰς τὸ γεννηθὲν ζήτημα κατ' ἀναλογίαν.

Ἄλλ' ἡ ἀρχὴ τῆς πληρότητος δυναμένη νὰ τηρηθῇ προκειμένου περὶ καθεστῶτος ἐδραζομένου ἐπὶ εὐρέων καὶ ποικίλων νομοθετικῶν κειμένων, εἶναι δυσχερὲς νὰ τηρηθῇ προκειμένου περὶ καθεστῶτος ἐδραζομένου εἰς ἓν σχετικῶς σύντομον κείμενον νόμου. Διὰ τοῦτο διεσπάρθη ἡ ἀρχὴ τῆς **πληρότητος** τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου καὶ ἡ γνώμη ἡ ἀπορρίπτουσα τὴν πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ Κ. Χάρτου ἀναδρομὴν εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ Ἀρχαῖον Καθεστὼς τοῦ ἁγίου Ὁρους, ἤχθη εἰς τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἀρχῆς, καθ' ἣν «ἐφ' ὅσον δὲν ὑφίσταται ρητὴ διάταξις τοῦ ἐξαιρετικοῦ δικαίου, ρυθμίζουσα εἰδικῶς θέματα, θὰ ἰσχύσωσι κατ' ἀνάγκην αἱ γενικαὶ διατάξεις τοῦ κοινοῦ ἐσωτερικοῦ δικαίου τῆς χώρας καὶ οὐχὶ τὸ παρελθὸν δίκαιον τοῦ ἁγίου Ὁρους» (Βλ. Σ. Σολιώτη, Θ., ΜΗ' σελ. 72 καὶ Π.Ι. Παναγιωτάκου Ἡ ὁργάνωσις τοῦ Μοναχ. Πολιτεύματος ἐν ἁγίῳ Ὄρει, ἐν Ἀρχεῖῳ κλπ. σελ. 110 ὑποσημ. 2).

Ἄλλ' ἡ ἀποψις αὕτη ἢ στηριζομένη εἰς τὴν ὁρθὴν διαπίστωσιν, ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς **πληρότητος** δὲν δύναται νὰ ἔξῃ ἐφαρμογὴν προκειμένου περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, ἀποκρούουσα τὴν ἀναδρομὴν εἰς τὸ «παρελθὸν δίκαιον τοῦ ἁγίου Ὁρους» ἀντιτίθεται κατὰ τοῦτο εἰς τὸν θεμελιώδη κανόνα περὶ τηρήσεως τοῦ Ἀρχαίου Καθεστῶτος τοῦ ἁγίου Ὁρους, τὸν τρεῖς ἐπαναλαμβανόμενον εἰς τὸ Σύνταγμα. Ταῦτα ὡς πρὸς τὴν ἀρχὴν τῆς **πληρότητος**. Ἡ ἀρχὴ τῆς **ὀριστικότητος** καταπεσοῦσης τῆς ἀρχῆς τῆς **πληρότητος** καταλίπει ἀφ' ἑαυτῆς, διότι **ὀριστικότης** δυσχερὲς νοεῖται ἄνευ **πληρότητος**. Πρὸ παντὸς ὁμῶς ἡ ἀρχὴ τῆς **ὀριστικότητος** ἀντιτίθεται καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ γράμμα τοῦ ἀρθρ. 111 τοῦ Συντάγματος. Κατὰ τὸ ἀρθρ. 111 «ὁ λεπτομερὴς καθορισμὸς τῶν ἀγιορειτικῶν καθεστώτων καὶ τοῦ τρόπου τῆς λειτουργίας αὐτῶν γίνεται διὰ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ ἁγίου Ὁρους τὸν ὁποῖον, συμπράττοντος τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Κράτους, συντάσσουν μὲν καὶ ψηφίζουν αἱ εἰκοσιν ἱεραὶ Μοναί, ἐπικυρώνουν δὲ τὸ Οἶκον. Πατριαρχεῖον καὶ ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων».

Οὕτε «συνέταξαν» οὕτε «θὰ συντάξουν» οὕτε «ἐγένετο» οὕτε «θὰ γίνη», «ὀρίζει τὸ Σύνταγμα, ἀλλ' ὀρίζει». γίνεται καὶ «συντάσσουν» χρησιμοποιομένου χαρακτηριστικῶς καὶ ἐπιμόνως τοῦ ἐνεστῶ-

τος διαρκείας.

Κατ' ἀκολουθίαν καὶ σήμερον καὶ αὐριον καὶ ἐφ' ὅσον θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ ἰσχύῃ ἡ προμνησθεῖσα συνταγματικὴ διάταξις δύναται νὰ γίνῃ «ὁ λεπτομερὴς καθορισμὸς τῶν ἀγιορειτικῶν καθεσιῶτων» τηρουμένων τῶν συνταγματικῶν ὁρισμῶν.

Ὁ τοιοῦτος λεπτομερὴς καθορισμὸς δύναται νὰ εἶναι πρὸ παντὸς συμπληρωματικὸς, ἀλλὰ καὶ ἐπανορθωτικὸς, ὁσάκις προκύψει μετὰ βεβαιότητος καὶ σαφῶς ὅτι ἐγένειο προηγουμένως σφάλμα κατὰ τὴν διατύπωσιν τοῦ Ἀρχαίου Καθεσιῶτος τοῦ ἁγίου Ὄρους.

Οὕτω καθορισθείσης τῆς νομικῆς θέσεως τοῦ ἐν ἀρχῇ τεθέντος νομικοῦ ἐρωτήματος δύναται τοῦτο νὰ ἐπιλυθῇ εὐχερέστερον.

Ἡ Ἑκτακτος Διπλῇ Ἱερᾷ Σύναξις εἶναι ἀγιορειτικὸς θεσμός, ἡ ὑπορξίς τοῦ ὁποίου δὲν ἡμφεσβητήθη πρὸ τοῦ καταρτισμοῦ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου. Ἠμφεσβητήθη κατὰ πόσον ὑφίσταται μόνον μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου ὑπὸ τε τῆς Πολιτείας καὶ τῶν Πατριαρχείων καὶ τοῦτο ἐπειδὴ δὲν μνημονεύεται ἐν αὐτῷ. Ἐρευνητέον ὅθεν ποία ἡ ἔννοια τῆς μὴ ἐν τῷ Καταστατικῷ Χάρτι μνείας τοῦ θεσμοῦ τούτου. Παραμεριζομένης τῆς συσχέτισεως τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου πρὸς τὸ ἄρθρ. 111 τοῦ Συντάγματος λογικῶς ἐμφανίζονται δύο ἐκδοχαί· ἡ μνεία μόνον ὡς τίτλου καὶ μηδὲν πλέον ἐν τῷ Καταστατικῷ Χάρτι τῆς Ἑκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως ἢ σημαίνει, ὅτι ὁ νομοθέτης ἠθέλησε τὴν κατάργησιν τοῦ θεσμοῦ ἢ σημαίνει, ὅτι ὁ νομοθέτης τὸν ἐλησμόνησε χωρὶς νὰ εἶναι δυνατόν νὰ τῷ ἀποδοθῇ πρόθεσις καταργήσεως αὐτοῦ.

Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἡ θέλησις τοῦ νομοθέτου προδήλως συγκρούεται πρὸς τὴν ἐκ τοῦ Συντάγματος ἐπιταγὴν περὶ τηρήσεως τοῦ Ἀρχαίου Καθεσιῶτος τοῦ ἁγίου Ὄρους. Ἡ συσχέτισις ὅθεν τοῦ ἀρνητικοῦ τούτου δεδομένου ἐκ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου πρὸς τὴν συνταγματικὴν ἐπιταγὴν ἐμποδίζει τὴν τοιαύτην ἐκδοχὴν, διότι ὁ ἐρμηνευτὴς τοῦ νόμου μεταξὺ περισσοτέρων ὀφείλει κατ' ἀρχὴν νὰ προτιμήσῃ τὴν ἐκδοχὴν, ἡ ὁποία προσαρμύζει τὸν ἐρμηνευόμενον κανόνα εἰς τὸ ὅλον σύστημα τοῦ δικαίου, ἐκείνης ἢ ὁποία δὲν προσαρμύζει τὸν ἐρμηνευόμενον κανόνα εἰς τὸ ὅλον σύστημα τοῦ δικαίου. Τοῦτο δὲ ἀποβάνει ἀπόλυτον ὁσάκις ἡ μία ἐκδοχὴ εἶναι συνταγματικὴ καὶ ἡ ἄλλη δὲν εἶναι. Κατὰ συνέπειαν ἀποκλειομένου νὰ ἠθέλησεν ὁ νομοθέτης τὴν κατάργησιν τῆς Ἑκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως ἀπομένει μόνον ἡ ἐκδοχὴ ὅτι ὁ νομοθέτης τυχαίως ἠγνόησε τὸν θεσμόν. Ἐρευνητέον ὅθεν ποῖον εἶναι τὸ νομικὸν ἀποτέλεσμα τῆς τοιαύτης ἀγνοίας. Ἡ δὲν ἐμποδίζει ἡ τοιαύτη ἀγνοία τὴν λειτουργίαν τοῦ θεσμοῦ ἢ συντρέχει περίπτωσις συμπληρώσεως τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου, δοθέντος ὅτι καὶ κατὰ τὸ γράμμα τοῦ Συντάγματος—ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη—ἡ συμπλήρωσις συγχωρεῖται, τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου μὴ κεκτημένου ὁριστικότητος.

Ἀλλ'—ὡς ἐξετέθη ὡσαύτως—ὁ Καταστατικὸς Χάρτης δὲν ἐνέχει

οὐδὲ πληρότητα. Τοῦτο δὲ καταδεικνύεται προκειμένου ἀκριβῶς περὶ τοῦ θεομοῦ τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως ἐκ τοῦ ζητήματος τοῦ ὁποίου θὰ προέκυπτε—καθ' ἃ τὸ Σύνταγμα συγχωρεῖ—ἐὰν ἀπεφασίζετο ἡ συμπλήρωσις ἢ ἡ διόρθωσις τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου ἐπὶ τῷ τέλει τῆς τελειότερας διατυπώσεως τοῦ Ἀρχαίου Καθεστώτος τοῦ ἁγίου Ὁρους.

Ποῖον ὄργανον θὰ συνέτασσε τὰς συμπληρωματικὰς καὶ διορθωτικὰς τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου διατάξεις; Ἡ παραδοχὴ ὡς ἀρμοδίον ἐιέ-
ρου ὄργανου πλὴν ἐκείνου, ὅπερ συνέταξε τὸν ἰσχύοντα Καταστατικὸν Χάρτην καὶ ἀπεδέχθη ἐξ ὀνόματος τοῦ ἁγίου Ὁρους τὰς ἐπ' αὐτοῦ τροποποιήσεις, προσκρούει εἰς τὴν ἀπαράβατον καὶ συνταγματικῶς κατωχυρωμένην ἀρχὴν τῆς διατηρήσεως ἀναλλοιώτου τοῦ ἀρχαίου καθεστώτος τοῦ ἁγίου Ὁρους.

Ἡ κατ' ἀκολουθίαν θὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι ὁ θεσμὸς τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως δὲν ἔπαιυσεν ὑφιστάμενος ἢ γενομένου δεκτοῦ, ὅτι ὁ θεσμὸς οὗτος ἔπαιυσεν ὑφιστάμενος θὰ καταστῇ ἀδύνατος ἢ ἐφεξῆς ἐφαρμογὴ τοῦ ἀρθροῦ 111 τοῦ Συντάγματος. Ἀλλὰ τοῦτο ἤθελε καταστήσει τὸν κοινὸν νομοθέτην, τὸν ἄγνοήσαντα τὸν θεσμὸν τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως, ἱκανὸν νὰ παρεμποδίσῃ τὴν ἐφαρμογὴν θεμελιώδους κανόνος, τοῦθ' ὅπερ ἀπαράδεκτον. Δὲν ἀπομένει ὅθεν ἄλλη νομικὴ λύσις πλὴν τῆς παραδοχῆς ὅτι ὁ θεσμὸς τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως οὐδέποτε ἔπαιυσεν ὑφιστάμενος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Μαρτίου 1951

Ὁ Γνωμοδοτῶν Θ. Α. ΤΣΑΤΣΟΣ

Τοιοῦτοτρόπως ἐξασφαλίζεται ὁ θεσμὸς τῆς Διπλῆς ἐκτάκτου Συνάξεως καὶ ἀναγνωρίζεται τὸ κῦρος καὶ ἡ ἀξία τοῦ ἐθνικοῦ δικαίου, περὶ οὗ δύναται νὰ λεχθῇ τοῦτο, ὅτι μόνον τὰ πολιτικὰ συστήματα τὰ ἐπὶ τῶν ἡθῶν καὶ ἐθίμων ἐνὸς λαοῦ στηριζόμενα καὶ διὰ τῆς μακρᾶς παραδόσεως καθιερωθέντα δύνανται νὰ καταστῶσι μόνιμα. Τοῦτο διὰ πολλῶν ὑπεστηρίξαμεν ἐν τῇ διαληφθείσῃ διατριβῇ ἡμῶν. Εἶναι ἀξιόμνημόνευτον, ὅτι τόσον προσφιλῆς ἦτο ὁ θεσμὸς τῆς Διπλῆς ἐν Ἀθῶν, ὥστε ἐνίοτε ἐγίνετο καὶ τριπλῇ, καὶ ἐλέχθη, ἀλλὰ καὶ τετραπλῇ. Εἰς τὰ διασωθέντα πρακτικὰ, τὰ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ τοῦ Χουσνῆ πασᾶ, διοικητοῦ Θεσσαλονίκης συνταχθέντα, ἀναφέρεται, ὅτι συνῆλθον 60 ἀντιπρόσωποι, ἀλλ' ὁ δαιμόνιος ἐκεῖνος ἐξωμότης Τουρκοκρῆς ἐζήτησε νὰ γίνωσιν 80, καὶ οὕτως ἔχομεν μίαν ἀναβίωσιν τῶν μεγάλων ἐκείνων συνάξεων, καθ' ἃς συνετάχθησαν τὰ Τυπικὰ τοῦ ἁγίου Ὁρους. Εἶναι δὲ ἡ ἐργασία αὕτη τοῦ Χουσνῆ (1860) τὸ πρωτόπλασμα τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου. Κατ' αὐτάς, κατὰ τὴν πολυθρόνητον δίκην τῶν «καυσίμων», ἐγένετο λόγος περὶ ἐκτάκτων συνάξεων τῆς Βουλῆς ἐπὶ τῇ ἐνστάσει τῶν συνηγόντων τοῦ Χατζηπάνου, ὅτι παρεγράφη τὸ ἀδίκημα, διότι δὲν κατηγγέλθη εἰς τὴν κανονικὴν τῆς Βουλῆς σύνοδον, καὶ ἤδη εἶχον παρέλθει τρεῖς τοιαῦται, ἀλλ' ὁ κατήγορος βουλευτὴς Γ. Μαῦρος (πρόφην ὑπουργὸς τῆς Δι-

καιοσύνης) κατὰ τὰ τρακτικά τῆς δίκης «ἀμφισβητεῖ, ὅτι παρῆλθον ἤδη τρεῖς βουλευτικαὶ σύνοδοι, διότι ἡ μία σύνοδος ἦτο ἔκτακτος συγκληθεῖσα λόγῳ τῆς παραιτήσεως τῆς κυβερνήσεως Πλαστήρα καὶ δὲν δύναται καὶ νὰ θεωρηθῇ σύνοδος... εἶναι τρόπον τινὰ αὐτόματος (γράφει ἔκτακτος)... ὅπως αὐτόματος σύνοδος πρέπει νὰ θεωρῇται, ὅταν κατὰ τὸ σύνταγμα καλεῖται ἡ Βουλὴ νὰ κυρώσῃ διάταγμα διὰ τοῦ ὁποίου τίθεται ἐν ἰσχύϊ ὁ στρατιωτικὸς νόμος» (Καθημερινὴ 13—2—51, σ. 4). Σαφέστερον διειτόπωσε τοῦτο ἡ «Βραδυνή» 12—2—51: «Διὰ τὴν περὶ παρελεύσεως τριῶν βουλευτικῶν συνόδων ἐνστάσιν ὁ κ. Μαῦρος λέγει, ὅτι ἡ Βουλὴ ἐργάζεται κατὰ τρεῖς τρόπους: εἴτε τακτικῶς κατὰ τὸ Σύνταγμα, εἴτε ἔκτάκτως καὶ τρίτον δυνάμει συνταγματικῆς διατάξεως καλεῖται ἀμέσως, συνεπῶς καὶ αἱ τρεῖς αὗται αἰτίαι, ἐτόνισεν ὁ κ. Μαῦρος, δὲν ἔχουν προβλεφθῇ ὑπὸ τοῦ νομοθέτου. Ὁ νομοθέτης προέβλεψε μόνον τὰς τακτικάς, συνεπῶς δὲν ἔχουν ἔκτοτε πραγματοποιηθῇ τρεῖς βουλευτικαὶ σύνοδοι. Ἐπίσης ἐτόνισεν, ὅτι διαρκούσης μιᾶς τῶν τριῶν βουλευτικῶν συνόδων ἡ Βουλὴ ἡσχολήθη μὲ τὴν ὑπόθεσιν. Κατὰ ταῦτα γίνονται ἔκτακτοι σύνοδοι καὶ συνέρχεται ἡ Βουλὴ κατ' ἔθιμον καθιερωθὲν διὰ τοῦ χρόνου χωρὶς νὰ θεωρῇται τοῦτο ἀντισυνταγματικόν, ὅπως ἔγραψεν ὁ τέως διοικητὴς τοῦ ἀγίου Ὁρους φίλος κ. Π. Παναγιωτάκος περιορισθεὶς βεβαίως εἰς τὸ γράμμα καὶ οὐχί εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ Καταστατικοῦ διὰ τὴν Διπλὴν Σύναξιν.

Ὁ κ. Βενιζέλος ἐν Ἀθῶν.—Θαλασσινὴ περιπέτεια

Διὰ νὰ στερεώσωμεν τὸν θεσμόν τοῦτον ἐνηργήσαμεν καταλλήλως καὶ ἐπέισαμεν τὸν πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κ. Σοφοκλῆν Βενιζέλον, ὅπως ἀψήσῃ πᾶσαν ἄλλην ἐργασίαν καὶ ἀποφασίσῃ νὰ κάμῃ, καίτοι ἐν μέσῳ χειμῶνι, ἐπίσκεψιν εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος. Ὅταν ἐλάβομεν τὴν συγκατάθεσιν διεμνηνύσαμεν νὰ συγκροτηθῇ Διπλὴ Σύναξις διὰ νὰ προβάλῃ τὰ αἰτήματα καὶ συζητήσῃ μετ' αὐτοῦ καὶ τῶν ἀκολουθούντων αὐτῷ ὑπουργῶν τῶν σπουδαιοτέρων ὑπουργείων τὰ θέοντα γενέσθαι, ἐφ' ὅσον μάλιστα ἐπρόκειτο νὰ διαθέσῃ ἡ Κυβέρνησις τὴν ὑπὸ τῆς ἀρμοδίου ἐπιτροπῆς ἀποφασισθεῖσαν βοήθειαν τοῦ Μάρσαλ ἔξ 26 000.000 000 δραχμῶν ἐν ἀναμονῇ τῆς ἐγκρίσεως καὶ ὑπὸ τοῦ ἀμερικανοῦ ἀντιπροσώπου. Τοῦτο δὲν εἶναι δύσκολον, ἐφ' ὅσον τὸ ποσὸν ἐξοικονομήθη ἐκ τῶν ἐλληνικῶν κονδυλίων χάριν τοῦ ἀγίου Ὁρους. Δὲν ἦτο ἐκ τῶν ἀσυνήθων ἡ σύγκλησις ἐκτάκτου Συνάξεως δεδωμένον, ὅτι ἡ Ἱ. Κοινότης εἶχε διαλυθῇ ἤδη περὶ τῶν ἐορτῶν τῶν Χριστουγέννων. Τῇ 1915 κατ' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴν ἦτοι τὸν Ἰανουάριον, ἀνηγγέλθη, ὅτι ὁ Γεν. διοικητὴς τῆς Μακεδονίας Θεμ. Σοφούλης ἐπρόκειτο νὰ ἐλθῇ εἰς Ἀθῶν διὰ τὴν διευθέτησιν τῶν συμβαινόντων ἐν Λαύρᾳ, ὅπου εἶχεν ἀνακηρυχθῇ ὑπὸ τῶν πατέρων τὸ Κοινόβιον καὶ συνεχλήθη ἐπείγοντως ἡ Σύναξις καὶ ἐφθασαν ἐν μέσῳ ραγδασιότητων βροχῶν δύο ἀντιπρόσωποι ἐξ ἐκάστης μονῆς, ἀλλὰ τότε διετάχθησαν οὗτοι καὶ προσῆλθον· ἀτεδείχθη δὲ ὅτι εὐκολώτερον ὑπακούουσιν οἱ μοναχοὶ ἢ ἐξ ἰδίας προαιρέσεως κάμνουνσι τὸ καθήκον. Αὐτὸ δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τοῦ κυβερνήτου καὶ ἡ Διπλὴ Σύναξις δὲν κατηρτίσθη. Ἐν τούτοις οἱ πλείονες τῶν μονῶν εἶχον στείλει ἀντιπροσώπους, ἀλλὰ καὶ αὗται οὐχὶ πᾶσαι διπλοῦς. Εἶναι περίεργον, ὅτι αἱ πλησιέστεραι ἑλμψιν διὰ τῆς ἀπουσίας ὡς ἡ τοῦ Ἑσφιγμένου, Κουτλουμουσίου, Παντοκράτορος, Σταυρονικήτα, ἡ δὲ τοῦ ἀγίου Παύλου διεμήνυσεν, ὅτι περιμένει τὸν κ.

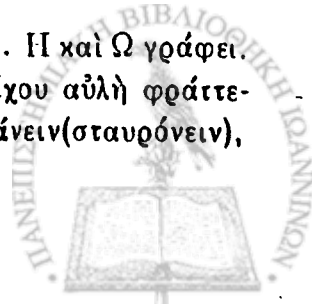

Βενιζέλον νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ, ὥσπερ σκοπὸς τῆς ἐλευσέως του ἦτο νὰ ἐπισκέπτηται τὰς μονὰς καὶ δὴ τὴν τοῦ ἁγίου Πύλου, ἣτις κεῖται ἀκριβῶς εἰς τὸ ἀντίθετον ἄκρον τοῦ ὑψηλοῦ κόνου δηλ. εἰς τὸ ἀπογειότατον σημεῖον.

Ὁ κ. Βενιζέλος ἀνεχώρησε διὰ Θεσ)νίκην προτύτερα καὶ εἰς τὰς 12 Ἰαν. ἐκλήθημεν ἐκ Θ)νίκης νὰ εἵμεθα ἐκεῖ εἰς τὰς 13, ὥραν θ'ην μετὰ τοῦ κ. Θ. Τσάτσου, διὰ νὰ ἐκκινήσωμεν διὰ τὴν τοῖ Βατοπέδιου. Ἐρθὰς μὲν ἀεροπορικῶς καὶ εὔρομεν τὸ αὐτοκίνητον τοῦ κ. προέδρου νὰ μᾶς ἀναμένῃ εἰς τὸ ἀεροδρόμιον. Εἰς τὸ Κυβερνεῖον εἶχον συγκεντρωθῇ περὶ αὐτὸν πέντε· οἱ φίλοι του καὶ μόλις ἀνήλθομεν εἰς τὴν αἴθουσαν ἐδόθη τὸ σύνθημα καὶ μετ' ὀλίγον ἐπιβάντες 2-3 δεκάδων αὐτοκινήτων εὐρέθημεν ἔξωθεν τῆς πόλεως κατευθυνόμενοι πρὸς τὸν Στρουμνικὸν κόλπον. Ὁ καιρὸς ἦτο μὲν συννεφώδης, ἀλλὰ δὲν ἔβρεχε καὶ ὁ ὁρίζων ἦτο καθ' ὅσον. Ἐξετείνεται τὸ βλέμμα εἰς τὰς εὐφόρους ἐκείνας πεδιάδας διασκοπομένας, ὅτε μὲν ὑπὸ λιμνῶν καὶ ποταμίσκων, ὅτε δὲ ὑπὸ λοφίσκων καὶ χαμηλῶν βουνῶν, πέραν δὲ διεκρίνομεν τὰ Κερδύλλια, τὴν Κερκίνην καὶ τὰ ὄρη τῶν Σερρῶν. Δεξιόθεν, ἀφοῦ ἀφήσαμεν τὸν Χορτιάτην, ἀνεμένομεν νὰ ῥίψωμεν τὰ βλέμματά πρὸς τὰς ὑψηλὰς ὀροστοιχίας τοῦ Σταυροῦ, τῆς Βαοβάρης καὶ τοῦ Νεοχωρίου, αἵτινες κατὰλήγουσιν εἰς τὴν Ὀλυμπιάδα, καὶ μετὰ τὴν μεταλλοφόρον Στρατονίκην ἐθαυμάσαμεν καὶ τὰ δασώδη ὄρη τοῦ Κακκάβου. Ἡ δημοσία ὁδὸς ἀκολουθεῖ ἀκριβῶς τὴν Ἐγνατίαν ὁδόν, ἣτις διὰ τῶν Μακεδονικῶν τειπεῶν (εἰς πολλὰ σημεῖα διερχόμενοι τὴν ἐπιμήκη καὶ στενὴν ταύτην διόδον διακρίνομεν φρουριακὰ ἐρείπια καὶ κατὰ διέξοδον πρὸς τὴν θάλασσαν τὸν ἐνετικὸν πύργον καλῶς σωζόμενον) καταλήγει εἰς τὴν θάλασσαν ὅπου ὁ Σταυρός, ὃν πολλοὶ νομίζουσιν, ὅτι εἶναι τὰ **Στάγαιρα**, ἡ πατρὶς τοῦ Μεγ. Ἀλεξάνδρου. Τοῦτο δὲν δύναμαι νὰ ἐπιβεβαιώσω, ἀλλ' ἐν εἶναι βέβαιον, ὅτι ἡ ὀνομασία εἶναι προχριστιανική, **σταύαρα** μέχρι σήμερον ἐν Χαλκιδικῇ λέγονται οἱ ἐκ δρυὸς φραγμῖται, πάσσοι, ἐσχισμένοι εἰς δόγας, ἀλλ' ὁ πάσσαλος εἶναι τὸ παλοῦκι καὶ τὴν σταύρωσιν λέγει ὁ λαὸς παλούκωμα, καὶ τοιοῦτος ἦτο τὸ πρῶτον ὁ σταυρικὸς θάνατος.¹⁾ Εὐτυχῶς ὅπου μᾶς ἐδίωξεν ἡ βροχὴ ἐκ τοῦ Σταυροῦ, ἄλλως αἱ ἐκ τῶν χωρίων συγκεντρωθεῖσαι ἐκεῖ ἐπιτροπαὶ δὲν ξεκολλοῦσαν εὐκολὰ ἀπὸ τὸν κ. πρόεδρον, ὅστις ἐν τῇ ἀγαθότητί του ἤθελε νὰ ἀκούσῃ ὅλων τὰ παράπονα.

Ἐπεβιβάσθημεν ἐν τάχει εἰς τὰς λέμβους καὶ μόλις ἀνήλθομεν εἰς τὸ πολεμικὸν πλοῖον (ναρχαλιευτικόν) ἡ βροχὴ ἔπιασε γιὰ καλὰ. Ὁ πρόεδρος μὲ πλησιάζει καὶ μοὶ συγγαίρει διότι εἰς τὸν βουλευτὴν Ἱερισσοῦ ἀντετάχθην θέλοντα νὰ πείσῃ αὐτὸν νὰ γυρίσωμεν εἰς τοὺς ἐκλογεῖς του. Εἶναι ἀξιοσημεῖωτον τὸ ἐπιχείρημα, ὅπερ προέβαλον διὰ νὰ ἀναχαιτήσω τὸν κ. Βενιζέλον τῆς ἐπισκέψεως εἰς Ἱερισσόν, ὅπερ ἐὰν ἐγένετο ἦτο ἀδύνατον νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ Βατοπέδιον. Ἐγώ, ὅστις παιδιόθεν ἐγνώρισα τὴν Ἱερισσὸν πολὺ περισσότερον ἀπὸ πάντα ἄλλον ἀγιορείτην, ὑπεστήριζον εἰς τὴν δημαρχίαν τοῦ Σταυροῦ, ὅτι κεῖται εἰς τὸν ἄλλον

¹⁾ Ὁ κλεινὸς τῆς Θ)νίκης ἀρχιεπίσκοπος Εὐστάθιος ἐν Ἰλιάδ. Η καὶ Ω γράφει. ὅτι τὰ κατὰ παραφθορὰν σταύαρα λεγόμενα, τοῖς ὅσα καὶ ἐρκίφ τοῖχου αὐλὴ φράττεται εἶεν ἂν οἱ σταυροὶ καὶ οἱ σκόλοpes ἢ χάρακες καὶ ρῆμα σταυράνειν (σταυρόνειν),

κόλπον, τὸν Σιγητικόν, κατεξάνεστη! ὁ δυστυχὴς βουλευτὴς, ἀλλ' ὁ πρόεδρος προσεῖχεν ἐμέ· ὅταν ἐννόησα τὴν σύγχυσιν ἢ ἀπόφασιν εἶχε ληφθῇ. Ἦτο ἐνδεδειγμένη ἡ παράκρουσις, διότι ἀλλοίμονον εἰς ἐμὲ ἀπὸ τοὺς ἐν Βατοπεδίῳ συγκεντρωθέντας ἐπισήμους ἀγιορεῖται. Ἄλλος ἀπέδωκε τοῦτο εἰς «κόλπο» τοῦ Βενιζέλου, εἰσηγηθέντος μοι ταῦτα διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν προσέγγισιν εἰς Ἱερισσόν, ὅπερ δὲν εἶναι ἀληθές, μᾶλλον ἦτο οἰκονομία Θεοῦ διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ Βατοπέδιον τὴν ὁρισθεῖσαν ὥραν. Πλέονεν παραλιακῶς, διότι ὁ Νότος μαίνεται· διακρίνομεν τὴν Ὀλυμπιάδα (ἐπ' ὀνόματι τῆς ἡρωϊκῆς συζύγου βασιλίσσης ὑπὸ τοῦ Φιλίππου κτισθεῖσαν, χωρίον ὀνομαζόμενον κοινῶς Λυμτζάζδα), λιμὴν καὶ σταθμὸς ξυλείας¹⁾. Ἐπειτα τὴν μεταλλοφόρον **Στρατονίκην** (κ. Στρατόνι), τὸ ὄρος **Κάκκαβον**, ἐκ τῆς κακκάβης, δένδρου κοκκοφόρου ἱαματικοῦ καθ' Ἱπποκράτην. Κάτωθεν τὸ πάλαι ἐπεξετείνετο ἀγλαδόκαμπος καὶ οἱ Χιλιανδαρινοὶ μῦλοι καὶ προσωτέρω ὁ ἀσφαλὴς λιμὴν τῶν «Ἀγίων Θεοδώρων», σταθμὸς ξυλανθράκων. Πρὸς τὸ Μ μέρος τοῦ Κακκάβου εἶναι τὸ **Γομάτι**, χωρίον κείμενον ἐπὶ τῶν ἐρειπίων ἀρχαίας Μονῆς ἀνηκούσης εἰς τὴν Λαύραν, ὅθεν ἔπειτα ὀνομάσθη καὶ τὸ ἐν Δήμῳ μετόχιον αὐτῆς. Ἐσχατὸς κοσμικὸς τόπος ἐγγὺς τοῦ ἁγίου Ὄρους εἶναι ἡ Ἱερισσὸς, ἣτις «δίδει καὶ παίρνει» ἐν τοῖς ἐγγράφοις τοῦ Ἀθῶ, κειμένη ἐπὶ τῆς θέσεως τῆς ἀρχαίας Ἀκάνθου καὶ παρὰ τὸν Ἰσθμὸν τοῦ Ξέρξου. Σώζονται εἰσέτι ἔχνη τοῦ αὐλάκος, ὡς γράφει ὁ Γερμανὸς Vesihpek τῷ 1928, τὰ δὲ Ἀθωνικὰ ἔγγραφα συχνῶς παρενείρουσι τὴν τοπωνυμίαν **Προαύλαξ**, καὶ ὁ λαὸς ὑπὸ τὸν τύπον **Πρόβλακας** διέσωσε μέχρις ἡμῶν τὴν ὀνομασίαν διὰ νὰ τὴν ἀντικαταστήσουν οἱ νεοῦλληνες ὀνοματοθέται εἰς Νέα Ρόδα, ἅπερ ματαίως ζητεῖ τις ν' ἀνακαλύψῃ ἐκεῖ παραπεισθέντες ὑπὸ τοῦ Vasmer, ὅστις θέλει σλαβικὴν τὴν καταγωγὴν τῆς λέξεως! **Ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ μέχρι τοῦ Πρόβλακος, ὅλα τὰ προαναφερθέντα ὀνόματα εἶναι ἀρχαῖα ἑλληνικά.** Ρίπτω ἐν βλέμμα πρὸς τὸν στρουμιονικὸν κόλπον (τῆς Κοντέσσης ἢ τοῦ Ὀρφάνι παλαιότερον καὶ τουρκ. Τζάγεζι) καὶ πέραν πρὸς τὸ χρυσοφόρον Παγγαῖον, ἀναπολῶ τὴν Βυζαντινὴν ἱστορίαν τῶν τόπων αὐτῶν μετὰ τῆς λοιπῆς Χαλκιδικῆς καὶ πληροφοροῦμαι, μᾶλλον ἐξ ἀνεκδότων πηγῶν, ὅτι μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν ἐπιδραμόντων βλοβάρων διάλυσιν τῶν μοναστικῶν κέντρων τῆς Αἰγύπτου καὶ Παλαιστίνης, οἱ μοναχοὶ πρόσφυγες κατέλαβον τὰς γονίμους ἐκτάσεις τῆς Χαλκιδικῆς μέχρι τοῦ Στρυμόνος ἀφ' ἐνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου μέχρι τῶν προθύρων τῆς Θ/νίκης. Ἐν τοῖς ἐγγράφοις τῶν Ἀθωνικῶν Μονῶν πολλῶν δεκάδων τὰ ὀνόματα εὗρισκω εἰς τὰ μέρη ταῦτα καὶ δὴ περίξ τοῦ ὑψηλοῦ Χολομώντος (Holy Mount — ἅγιον Ὄρος). Οἱ μοναχοὶ μετὰ τὴν ὑπὸ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνοιο ἐκκαθάρισιν τοῦ Αἰγαίου ἀπὸ τῶν πειρατῶν προυχώρησαν καὶ ἐγκατεστάθηνσαν εἰς τὸν Ἀθῶνα καὶ τότε τὰ μοναστήρια τῆς Χαλκιδικῆς ἐγένοντο μετόχια τοῦ ἁγίου

¹⁾ Ἡ ξυλεία ἐνταῦθα καταβιβάζεται κυρίως ἀπὸ τῆς ὑψηλῆς ὄροσειρᾶς τῆς Βαρβάρας καὶ τοῦ Νεοχωρίου.

Ὅρους καὶ νῦν περιήλθον εἰς τοὺς Θοῤῃκας καὶ Μικρασιάτας πρόσφυγας. Ὁ πολιτισμός, ὃν διέσπειραν ἐνταῦθα οἱ ἁγιοεῖται ἐπεξηγεῖται ἐκ τῆς διατηρήσεως τῆς ἑλλην. γλώσσης καὶ τῶν ἑλλην τοπωνυμῶν, ἐνῷ δὲ συμβαίνει τὸ αὐτὸ πέραν τῶν Σερρῶν καὶ τῆς Θεσλονίκης. Εἶναι ζήτημα ὅμως, ὅπερ δέον νὰ ἀπασχολήσῃ τοὺς Ἕλληνας πολιτικούς, ἐν εἰς τὰς δυστεκμάρτους τύχας τῆς Μακεδονίας, τὰς ὁποίας μόνον ἡ ὁξυδέρκεια τοῦ Ἐλευθ. Βενιζέλου ἐμάντευσεν, ὡς ἀλλαχοῦ ἐγράψαμεν, θὰ διατηρηθῇ ἡ γλῶσσα ἄνευ τῶν ἐθναποστόλων μοναχῶν.

Σχεδὸν παρεκλίμπομεν τὴν Ἱερισσόν, ὅτε πλησιάζων με ὁ κ. Τσαῖτος μοι λέγει: «τώρα τώρα ἰδιαιτέως τὸν κ. πρόεδρον νὰ τῷ ὁμιλήσῃς διὰ τὰ ἐθνικὰ ζητήματα» καὶ εἶχον ἔτι ὅψιν ἐν φλέγων, διὰ τὸ ὁποῖον δὲν εἶχε τὴν ἄνεσιν ἐν Ἀθήναις νὰ με ἀκούσῃ. Ἀλλὰ μόλις ἤρχισαμεν ἔρχεται ἐντονος ὁ νεοφώτιστος φιλελεύθερος βουλευτὴς Φύβιος κ. Κακιαρᾶς, ἱατρὸς δὲ τὸ ἐτάγγελλε ὁ ἀνὴρ. «Κύριε πρόεδρε, δὲν πάμε καλά, ὁ καιρὸς ἀγριεύει. τὸ βαρόμετρον κατεβάνει, πρέπει νὰ στρέψωμεν διὰ τὴν Ἱερισσόν!» Δευτέρα ἀπόπειρα, ἴσως καθ' ὑποβολὴν τοῦ βουλευτοῦ Χαλκιδικῆς. Ὁ ἱατρὸς «πήγαυε ἤρχονταν» ἐκνευρισμένος μεταδίδων τὸν τρόμον εἰς τοὺς ἐπισήμους συνόδους. Ἀλλ' ὁ πρόεδρος τὸν ἐσιμάτησεν εἰπὼν, «ἐγὼ θὰ ἀκούσω τὸν Σεβασμιώτατον, καὶ κανένα ἄλλον». Ὁ Θεὸς ἐβοήθησε καὶ ἐκόπασεν ὁ σφοδρὸς λόγος ἔπαυσε δὲ καὶ ἡ βροχή, ἐξήλθον πάντες ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καὶ ἐθαύμαζον τὰς βιθυπρασίλους τοῦ Ὄρους ἀκρωρείας. Ἐδῶ ὅλη ἡ ὁρεινὴ διάπλασις ἔχει τὰς καλλιτεχνικὰς γραμμὰς καὶ τέρει τὴν ὄρασιν. Τὸ ἀντίθετον συμβαίνει, ὅταν μετὰ τὸ Βατοπέδιον ἀντικρύξῃ τις τὸν γιγαντιῶν τοῦ Ἀθωνος κῶνον. Ἐκεῖ τὸ φυσικὸν μεγαλεῖον εἶναι τραγικόν, σὺν τῷ θαυμασμῷ ἐμποιεῖ καὶ τινα φρίκην, ὅτε μάλιστα καλύπτεται ὑπὸ συστρεφόμενων καὶ μετὰ ἱλιγγιώδους ταχύτητος κινουμένων, συσπειρωμένων καὶ διασπωμένων νεφῶν, ὅπως συνέβη ὅτε τὴν ἐπομένην ἐκινήσαμεν διὰ τὴν Λαύραν. Τέλος ἐπρόβαλεν ἡ μεγαλοπρεπὴς καὶ θεαματικὴ μονὴ τοῦ Βατοπεδίου, θαυμασμός καὶ ἔκστασις καταλαμβάνει τοὺς κατὰ πρῶτον ἀντικρύζοντας αὐτήν. Ὁ πλαγιασμός τοῦ ἐδάφους οὐ μόνον παρέχει τελείαν τὴν κάτοψιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ ἐπὶ πλεόν, τῶν διαστημάτων τῆς αὐτῆς ἑξαφανιζόμενων καὶ ἐνοουμένων εἰς ἓν ἀδιάσπαστον σύμπλεγμα ὅλων τῶν κτιρίων, ἴσως μόνον ἐκ τῶν λοιπῶν μονῶν ἡ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος ἔχει προμοιοῦν θέαμα. «Αὐτὸ εἶναι τὸ Βατοπέδι; ἀναφωνεῖ ἐκπληκτος ὁ κ. Βενιζέλος, μὰ αὐτὸ εἶναι πολὺ ὡραῖο μοναστήρι, ἀπέραντο, μεγαλοπρεπέστατο!» καὶ ἴστατο προσηλωμένος καὶ ἐκστατικός, ἔως οὐ ἔφθασεν ἡ λέμβος τῆς μονῆς μετὰ τὸν προϊστάμενον αὐτῆς γέροντα Ἰγντίου καὶ τὸν ἐπιστάτην τῆς ἱ. Κοινότητος Πορφύριον Δοχειαρίτην. Τὰ περαιτέρω δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τὰ ἐπαναλάβω, ἀφοῦ ἐξετέθησαν διὰ τῶν ἐφημερίδων, αἵτινες εἶχον στείλει ὁ —6 ἀνταποκριτὰς. Εὗρον τὴν εὐκωρίαν νὰ σχολιάσωμεν εὐρύτατα καὶ μετὰ πολὺ χάριν τὴν ἀνατροπὴν τῆς λέμβου, ὅπου ἐτέβαιναν ὁ στρατηγὸς καὶ ὑπουργὸς τῶν δημοσίων ἔργων κ. Ναπ. Ζέρβης καὶ ὁ πρεσβευτὴς καὶ διευθυντὴς τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν κ. Ζαμσαρίης.

Εἰς τινὰ ἐφημερίδα εἶδον ἐν συνόψει ἐκτιθέμενα τὰ συζητηθέντα θέματα, ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἠδυνήθην νὰ λάβω ἀντίγραφα, καὶ τοιαῦτα νομίζω δὲν ἐκρατήθησαν, ἐφ' ὅσον ὁ γραμματεὺς δὲν παρίστατο. Ἐντύπωσιν ἔκαμεν ἡ παρῶν τοῦ Γραφείου τοῦ Τύπου νὰ δώσῃ ἐτίσημον ἀνακοινωθέν. Ὁ δὲ πρωτεπιστάτης ἠρκέσθη νὰ δημοσιεύσῃ τὸν λόγον τοῦ μόνον. Δὲν γνωρίζω τὰς βουλὰς τοῦ Ὑψίστου, ἀλλ' ὁ κ. Πρόεδρος εἶχεν ἀνιετάθετον ἀπόφασιν νὰ συνεχίσωμεν. Ἐν τούτοις ἀνιετάχθη ὁ καιρὸς καὶ σφοδρὸς βροχὰς ἐξηγέρθη, ὅτε ἐκινήσαμεν ἐκ τῆς τοῦ Βατοπεδίου πρὸς τὴν Λαύραν. Εἶχεν ἀνειλημμένην ὁ κ. Βενιζέλος ὑποχρῶσιν νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ τάξιμον τοῦ μακαρίτου πατρὸς του, μὴ δυνηθέντος τῷ 1930, ἔνεκα καὶ τότε τοικυμίας ν' ἀποβιβασθῇ εἰς Λαύραν καὶ ἀποτίσῃ φόρον εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν ἁγ. Ἀθανάσιον, ὅστις μετὰ τοῦ Νικηφόρου Φωκᾶ στρατηγοῦντος ἠλευθέρωσαν ἀπὸ τοῦ ἀραβ. ζυγοῦ τὴν πολυπαθὴν Κρήτην. Τοῦτο ἔπεισε περισσότερον τὸν πατρώζοντα υἱὸν διὰ τὸ ταξίδιον καὶ παρενεβλήθη ἔπειτα καὶ τὸ ζήτημα τῆς διαθέσεως τῆς μαρσαλλικῆς βοηθείας.

Ο ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΟΥ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΣΥΝΑΞΕΩΣ ΑΓΩΝΟΣ

Πρᾶξις ἀξιομνημόνευτος τῆς Α' ἐφετεινῆς Δισενιαυσίου

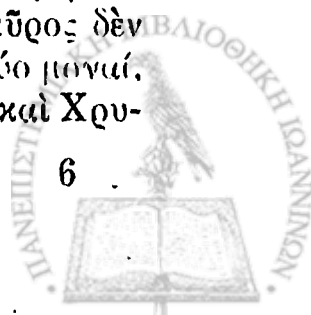
Συνάξεως.—Οἱ σύnedροι ἤρθησαν εἰς περιωπὴν καὶ

ἀνεδείχθησαν ἄξιοι τῆς ἱερᾶς ἀποστολῆς, αὐστηροὶ

θεματοφύλακες τῶν ἀγιορειτικῶν καθεστώτων.—

Τί προηγῆθη; — Τὰ παραλειπόμενα.

Θεωρῶ ἑμαυτὸν ὡς ἀγιορεΐτης λίαν εὐτυχῇ, διότι ἤξιώθην νὰ ἴδω ἑστεμμένους ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας τοὺς ἐπὶ τριετίαν ὄλην διεξαγομένους ὑπὲρ διατηρήσεως τῆς Διπλῆς Συνάξεως ἀγῶνας, οὓς διεξήγαγε μετὰ σθένους ἡ ἱερὰ Κοινότης καὶ ἐπεκύρωσεν ἡ μετὰ τὸ Πάσχα συνελθοῦσα Δισενιαύσιος. Εἰς τοὺς ἀγῶνας, ἐπεστρατεύθη καὶ ἡ ἐμὴ ταπεινότης καὶ ἡγωνίσθην ἀνενδότως ἐνταῦθα παρὰ τῇ Κυβερνήσει, ἐπεσκεψάμην δὲ πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν δις τὸν ἱερὸν Τόπον διὰ καλλιτέραν συνεννόησιν, μὴ φεισθεὶς δαπάνης καὶ κόπου, ἰδίᾳ τὸ τελευταῖον ταξίδιον δι' ἐμὲ ἦτο τολμηρὰ ἀπόφασις, καθότι κατ' αὐστηρὰν τοῦ θεράποντός με διαταγὴν ἔπρεπε νὰ ἀπόσχῃ τελείως πάσης σωματικῆς τε καὶ πνευματικῆς ἐργασίας. Ἴσως θὰ εἶχον ἤδη ἐξυγιανθῇ, ἐὰν ἤκουον τὸν ἰατρὸν. Δὲν ἀποκατεστάθην εἰς τὴν ὑγείαν μου ἀκόμη τελείως. Παρ' ὅλα ταῦτα κάμνω ἄλλην παρὰ βᾶσιν διὰ νὰ γράψω τὸν ἐπίλογον τοῦτον καὶ νὰ θέσω τὸν κολοφῶνα εἰς τὸ ἐπιτευχθὲν μέγα κατόρθωμα, ἀποδιδούς τὸν δίκαιον ἔπαινον εἰς τοὺς πρωτεργάτας. Ἠλπίζομεν ὅλοι, ὅτι ὁ ἀντικαταστάτης τοῦ κ. Παγαγιωτάκου θὰ ἠκολούθει τὰς ὁδηγίας τοῦ κέντρου, καὶ θὰ ἀφήσῃ τοὺς Πατέρας νὰ κάμουν ὅ τι βούλονται εἰς τὸ ζήτημα τῆς Διπλῆς. Ἀλλ' ὁ κ. Κουράσης ἦτο ἄλλοπρόσαλλος, ἄλλα ἔλεγε καὶ ὑπέσχετο καὶ ἄλλα ἔπραττε συνεργαζόμενος πάντοτε μετὰ τῆς μειονότητος τῶν ἀντιπροσώπων καὶ αὐτὸ ἐγένετο αἰτία ν' ἀνακληθῇ, καὶ νὰ ληφθῇ ἡ ἀπόφασις νὰ μὴ στέλλωνται πλέον ἔξω τῆς καρριέρας, ἀλλὰ συμφώνως τῷ Κατ. Χάρτη ἐκ τῶν τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπαλλήλων διοικηταί. Ὅταν δὲ οὗτος ἐτόλμησε καὶ νὰ γράψῃ ἐπισήμως πρὸς τὴν Ἱ. Κοινότητα ὅτι αἱ «ἀποφάσεις σωμάτων (ἐνν. ἡ Διπλῇ), ἅτινα καὶ συμφώνως τῷ Καταστ. Χάρτι καὶ τῷ Νομ. διατάγματι, τῷ κυρώσαντι τοῦτον, οὐδὲν νόμιμον ἔρεισμα, περιβλήμα ἢ κῦρος ἔχουν», αὕτη κατεξανέστη καὶ γράφει αὐτῷ τὰ ὑπὸ ἡμερομ. 30—10—50 (βλ. σ. 65). Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐν ἀρχῇ ὁ τόπος εὐρέθῃ δυστυχῶς διηρημένος εἰς τὸ σοβαρὸν τοῦτο ζήτημα. Εἰς τοῦτο συνετέλεσαν ξένα στοιχεῖα, ἀπερ' ἐξεμεταλλεύοντο ὡς δικηγόροι τὸν τόπον διηρημένον, ἀλλὰ κυρίως βᾶσιν εἶχεν ἡ ἀντιπολίτευσις τῆς πεντάδος τὰ γραφόμενα τοῦ κ. Παναγιωτάκου, τότε διοικητοῦ τοῦ ἀγ. Ὅρους, οὗ τὸ κῦρος δὲν ἦτο μικρόν. Ἐπὶ κεφαλῇ τῆς ὑγιoῦς πλειονοψηφίας ἦσαν αἱ δύο μοναί. Λαύρας καὶ Ἰβήρων διὰ τῶν γενναίων ἀντιπροσώπων Πλάτωνος καὶ Χρυ-

σάνθου τῶν προηγουμένων. Τοῦ δευτέρου, ὅστις εἶναι ὁ Μαικήνας τῆς Ἱ. Κοινότητος εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, δημοσιεύω χάριν τῆς ἱστορίας δύο ἐπιστολάς:

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΤΩΝ ΙΒΗΡΩΝ

ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

ΑΘΩΣ

Ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ τῶν Ἰβήρων τῇ 22/2/1950

Τῷ

Σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ Κορυτσᾶς καὶ καθηγητῇ
τοῦ Πανεπιστημίου Κυρίῳ Κυρίῳ Εὐλογίῳ

Πολυσέβαστέ μοι,

Μὲ τὸ θάρρος ποὺ μ' ἐμπνέει ἡ πρὸς μετὸν ταπεινὸν ἀγιορεΐτην καλωσύνη Σας καὶ ἡ ἀνάμνησις ὀρισμένων περιπτώσεων καὶ δυσκολιῶν τῆς ζωῆς μου εἰς τὰς ὁποίας μὲ ἐνεθαρρύνετε καὶ μὲ ἐνισχύσατε ἠθικῶς, καὶ μ' ἐπροστατεύσατε ἀδικηθέντα παρὰ τοῦ ἁγ. Θεσσαλιώτιδος ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ καθήκοντός μου ὡς ἀρχιγραμματέως τῆς ἱερᾶς Κοινότητος 1933—1937, μὲ τὸ θάρρος λέγω αὐτὸ προσφεύγω πρὸς Ὑμᾶς πρῶτον, ὅπως ὑποβάλω τὰ αἰσθήματά μου βαθυτάτου σεβασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν Ὑμετέραν Σεβασμιότητα, καὶ δεύτερον ὅπως ἐπικσιλεσθῶ τὸ ἐνδιαφέρον Σας ἐπὶ σοβαρωτάτων ἀγιορευτικῶν ζητημάτων τῶν ἀπασχολούντων τὴν ἱερὰν Κοινότητα μελλόντων δὲ ν' ἀπασχολήσουν καὶ τὴν ἑκτακτον Διπλὴν Ἱ. Σύναξιν.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἔχετε παρακολουθήσει μίαν διάστασιν μεταξὺ ἱερᾶς Κοινότητος καὶ τοῦ διοικητοῦ ἁγίου Ὁρους κ. Παναγιωτάκου, ἐξ ἧς ἐδημιουργήθησαν τὰ ὡς ἄνω σοβαρὰ ζητήματα, τῶν ὁποίων τὴν λύσιν προσδοκῶμεν ἀπὸ τὸ Σὸν ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν (Νομικὴ ὑπηρεσία). Ἴδου ταῦτα:

1) Ὁ κ. Παναγιωτάκος καὶ εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ διὰ τῶν ἐκδόσεων του «Ἀρχεῖον Ἐκκλησιαστικοῦ καὶ Κανονικοῦ Δικαίου» τεύχος 2ον μὲ τὸν τίτλον «Ἡ ὀργάνωσις τοῦ Μοναχικοῦ πολιτεύματος κ.λ.π.» ἀμφισβητεῖ τὸ δικαίωμα τοῦ ἁγίου Ὁρους νὰ διορίζη Ἐπίτροπον αὐτοῦ ἐν τῇ πρωτευούσῃ, ὡς διετῆρει τοιοῦτον ἐν Κων)λει μὲ μίαν ἀνακριβεστάτην πληροφορίαν ὅτι ὁ τοιοῦτος ἦτο συνήθως λαϊκὸς ἢ ἀρχιερεὺς, μηδέποτε

ὅμως ἀγιορεΐτης!!! καὶ ἠμπόδισε τὴν ἀποστολὴν τοῦ διορισθέντος ὡς ἐπιτρόπου Βασιλείου τοῦ Καρακαλλινοῦ.

2) Ἀπεφάνθη περὶ τοῦ σώματος τῆς ἑκτάκτου Διπλῆς Ἱ. Συνάξεως ὅτι τοῦτο δὲν ἔχει νομικὸν λόγον ὑπάρξεως μετὰ τὴν σύνταξιν τοῦ Κ. Χ. συνελθὼν ὡς ἐθνοσυνέλευσις πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον καὶ μόνον αὐτὸν καὶ ἔπρεπε νὰ παύσῃ ὑφιστάμενον.

3) Δι' ἐγγράφου τοῦ πρὸς τὴν ἱερὰν Μονὰς καὶ τὴν ἱερὰν Κοινότητα δηλοῖ ὅτι κατόπιν τῶν ἀποτυχιῶν τῶν δύο ἀποστολῶν τῆς ἱερᾶς Κοινότητος εἰς Ἀθήνας διὰ τὴν λύσιν τῶν οἰκονομικῶν της καὶ ἄλλων ζητημάτων (ἐπιτεχέσεται ἥσαν αἱ ἐνέργειαι δι' αὐτῶν, ἱκανοποιήσασαι πλήρως τὰς προβλέψεις καὶ ἐλπίδας ἡμῶν) δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ τοῦντεῦθεν τὴν ἀποστολὴν τοιούτων ἀλλὰ αὐτὸς θὰ χειρίζεται τὰ πάσης φύσεως ζητήματά μας.

Ἐχομεν ἤδη συγκαλέσει ἑκτακτον Διπλὴν Ἱ. Σύναξιν ἣτις μέλλει ν' ἀσχοληθῇ μὲ τὰ ζητήματα αὐτά, ἀλλὰ φοβοῦμαι μήπως ἀποδειχθῶμεν ἀνεπαρκεῖς καὶ ἀδύνατοι νὰ ἀναζητήσωμεν καὶ προτάξωμεν ὅλα τὰ ἐπιχειρήματα ὅσα μᾶς δίδουν οἱ πρὸ τοῦ Κ. Χ. κανονισμοὶ καὶ ἄλλα ἱστορικὰ ἔγγραφα. Ἀγιορεῖται οἱ δυνάμενοι νὰ συντρέξουν τὴν Ἱ. Κοινότητα πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ζητημάτων τούτων εἶναι: Ἰγνάτιος, Ἀλέξανδρος, Ἱλαρίων, Βατοπαιδινοί, οἱ ἡγούμενοι τῶν Ἱ. Μονῶν ἁγίου Παύλου καὶ Διονυσίου, οἱ ζηλωταὶ τῆς διατηρήσεως τῶν θεσμῶν καὶ οὐδεὶς ἄλλος κατ' ἐμέ. Ὁ ἡμέτερος ἀρχιμανδρίτης Μισαήλ εἶναι ἀπὸ τοὺς κλινήρης ἐξ ἡμιπληγίας.

Ὅθεν ἐσκέφθην ὅτι ἡ Ὑμετέρα Σε-

[illegible]

1. Εκδόσεις 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678

Exempt I. M. born 11/1/1913

SECRET

~~CONFIDENTIAL - INFORMATION OF THE UNITED STATES GOVERNMENT~~
~~CONFIDENTIAL - INFORMATION OF THE UNITED STATES GOVERNMENT~~
~~CONFIDENTIAL - INFORMATION OF THE UNITED STATES GOVERNMENT~~
~~CONFIDENTIAL - INFORMATION OF THE UNITED STATES GOVERNMENT~~
~~CONFIDENTIAL - INFORMATION OF THE UNITED STATES GOVERNMENT~~

[illegible][illegible][illegible]

λῶν ἀλλὰ δι' αὐτοῦ.

Δὲν ἠθελον δὲ αἱ ἀντιδράσασαι διὰ τῆς ἀποχῆς τῶν Ἱ. Μονοῖ τὴν συζήτησιν αὐτῶν, ἵνα φανοῦν εὐάριστοι εἰς τὸν κ. Παναγιωτάκον, α) ὡς ἐνθαρρύνοντα αὐτὰς εἰς τὴν χωριστικὴν τῶν ἐνέργειαν διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἀτασυχροτήσεως διὰ τῆς ἐπικοινωνίας τοῦ μετὰ τῶν δικηγόρων αὐτῶν Γέρο—Χρήστου καὶ Μαγιάκου, καὶ διὰ τὰς εὐνοϊκὰς ἀποφάνσεις τοῦ κ. Παναγιωτάκου ἐπὶ ζητημάτων τῶν Ἱ. Μονῶν Βιτοπαιδίου, Κοιτλουμουσίου, Ξηροποτάμου καὶ Σίμωνος Πέτρας κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος.

Ὅχι μόνον τὴν Διπλὴν ἐματαιώσαν, ὡς προανέφερα, ἀλλὰ συνεχίζουν μίαν προμελετημένην ἀντίδρασιν καὶ ἐν τῷ σώματι τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος, ἀποφαινόμενοι περὶ τῆς ἐκτάκτου Διπλῆς ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ Παναγιωτάκου καὶ καταδικάζοντες αὐτήν, ἐνῶ τοῦ τελευταίου ἡ ἀπόφασις μένει ὡς τοιαύτη μέχρι τῆς ἀπαντήσεως τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν (Νομικὴ ὑπηρεσία) εἰς τὴν Ἱερὰν Κοινότητα, πρὸς τὸ ὁποῖον ἡ τελευταία ἀπετάνθη δι' ἐγγράφου τῶν ἀπεσταλμένων τῆς ἡγουμένων Μονῶν Διονυσίου καὶ ἀγίου Παύλου κατὰ τὸ π. ἔτος καὶ δι' ἰδίου τῆς πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν. Ἐπισυνάπτω ἀντίγραφον τοῦ ἐγγράφου τῶν ἀπεσταλμένων δι' αὐτοῦ ἀντικρούονται αἱ ἀπόψεις τοῦ κ. Παναγιωτάκου καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ζητημάτων τοῦ κοινοῦ Ἐπιτρόπου καὶ ἄλλων.

Ἡ προσπάθεια τῶν ἐπὶ στρέφεται περὶ τὸ ζήτημα τοῦτο, πῶς νὰ ἀτονίσῃ ἡ ἄμυνα τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος κατὰ τῶν αὐθαιρεσιῶν καὶ σκένωσις τοῦ κ. Παναγιωτάκου. Ἡ Ἱερὰ Κοινότης μετὰ τὴν ματαιώσιν τῆς Διπλῆς ἐδοκίμασε νὰ ζη-

τήσῃ ἐγγράφως τὰς γνώμας τῶν Μονῶν ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς Διπλῆς καὶ νὰ δοθῇ ἐντολὴ νὰ προωθήσῃ τὰ ζητήματα ταῦτα ζητοῦσα ἀπάντησιν τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν ἐπ' αὐτῶν. Οἱ ἐπὶ ἀγρίως ἀντέδρασαν μὴ ἀνεχόμενοι οὔτε ὑπόμνησις νὰ γίνῃ εἰς τὸ ὑπουργεῖον, φρονοῦντες ὅτι πρέπει ν' ἀναμένωμεν.

Διὰ πάντας τοὺς ἀνωτέρω λόγους καὶ ἐπειδὴ δὲν βλέπω τὸν τρόπον πῶς νὰ περάσῃ ἐν τῇ Ἱ. Κοινότητι πρότασις περὶ ἀναθέσεως εἰς Ὑμᾶς τὴν ὑπεράσπισιν τῶν ἀπόψεων τῆς, φρονῶ ὅτι θὰ προσφέρειε μίαν ἐτι μετὰ πολλῶν ἄλλων εἰς τὸ παρελθὸν πολῦτιμον ὑπηρεσίαν εἰς τὸ ἅγιον Ὅρος, προβαίνοντες εἰς ἀποκρούσιν τῶν ἀπόψεων τοῦ Παναγιωτάκου ὑπὸ τύπον κριτικῆς τοῦ τελευταίου ἔργου τοῦ τῆς ἐρμηνείας τοῦ Κ. Χ. Τὸ ἔργον τοῦτο τὸ συνέγραψεν ἐν πάσῃ σπουδῇ μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ δικαιωθῇ ἀπέναντι τοῦ ὑπουργείου διὰ τὰς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας τῆς Ἱ. Κοινότητος.

Φρονῶ ὅτι μία ἐνέργεια τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος μὲ τὴν αὐθεντίαν καὶ τὸ κύρος Σας ἐπὶ τῶν ἀγιορειτικῶν ζητημάτων θὰ ἀναγκάσῃ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν νὰ καθορίσῃ τὴν θέσιν τοῦ ἐπὶ τῶν περὶ οὗ ὁ λόγος καθεστωτικῶν ζητημάτων καὶ θὰ κόψῃ τὴν ὁρεξίν τοῦ Παναγιωτάκου νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ ἅγιον Ὅρος καὶ θὰ ἀπαλλαγῶμεν ἀπὸ ἑνα αὐθαίρετον Διοικητὴν.

Ἀποστέλλω Ὑμῖν καὶ πάντα τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν διάστασιν μεταξὺ Ἱ. Κ. καὶ Διοικητοῦ. 1)

Καὶ ἑξαιτούμενος τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας Σας κατασπάζομαι τὴν δεξιάν Σας μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ.

Προηγ. Χρύσανθος Ἰβηρίτης

Μέχρι τέλους τοῦ ἔτους ἡ κατάστασις ἐξακολουθεῖ ἡ ἰδία καὶ ἡ διαίρεσις ὀργιάζει εἰς βάρος ἀνυπολογίστων τοῦ Ὁρους συμφερόντων. Ὁ διορισμὸς τοῦ Κουράση ἐπεδείνωσε τὰ πράγματα, «κατ' οὐσίαν συντρεῖξαντος μὲ διαφόρους τὴν παράταξιν ταύτην (τῆς Πεντάδος), κατὰ δὲ τύπους παρουσιαζομένου ὡς ἐκτελοῦντος ἐντολὴν τοῦ ὑπουργείου ν' ἀνεχθῇ

1) Ἐν τούτοις δὲν ἔλαβον κανὲν ἐκ τῶν ὑπομνημάτων τῶν διορισθεῖσιν παρὰ τῆς

Κοινότητος ἐπιτροπῶν κ. ἄ. πολλά, ἡ ἔλλειψις τῶν ὁποίων ἀφίνει κενὰ εἰς τὴν ἀφήγησιν.

Διπλὴν μὲ συμβουλευτικὸν χαρακτῆρα.» ¹⁾ Κατὰ στρεβλὴν ἀντίληψιν τῶν ἐνταῦθα εὐκολώτερον θὰ ἡδύνατο ὁ διοικητὴς νὰ συνεργασθῇ μετὰ τῆς Ἱ. Κοινότητος, οὔσης αὐτοτελοῦς σώματος καὶ ἀνεξελέγκτου. Οἱ ἔκτακτοι ἔρχονται εἰς τὰς Καρεὰς καὶ ἀποφασίζουν καὶ φεύγουν καὶ οὔτε νὰ χαιρετήσῃ αὐτοὺς ὁ διοικητὴς προλαμβάνει, ἐπομένως συναλλαγὴ δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν εἰς διάστημα 2—3 ἡμερῶν. Εἰς τὸν διοικητὴν ἐν πάσῃ περιπτώσει συνέφερον ἡ διάστασις καὶ ἐπρότεινε διὰ τὴν νομιμοποίησιν, ἣν ἐπεξήτουν καὶ αἱ 5 μοναί, νὰ διορισθῇ διμελὲς ἐπιτροπὴ, ἥτις ὑπὸ τὰς ὁδηγίας του θὰ ἐπετύγχανε τὴν ἀναγνώρισιν τῆς Διπλῆς. Ὁ ἄνθρωπος ἠθέλεε διὰ τοιούτων μέσων νὰ στερεώσῃ τὴν θέσιν του κλονιζομένην. Ἰδοὺ τί ἔγραφεν ἐν Ἀθήναις ἔγκριτος ἐφημερὶς.

Ἀντὶ ἀπαντήσεως.

«Ἐλάβομεν ἐπιστολὴν ἀναγνώστου μας, διαμαρτυρομένου, διότι ἓνα σχόλιον τῆς «Ἑστίας» διὰ τὴν ἀρχικὴν ὑπόδειξιν ὡς Γενικοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἀγίου Ὄρους ἑνὸς ὑποψηφίου, τὸν ὁποῖον ἐβάρυναν ὠρισμέναι κατηγορίαι, συνειτέλεσεν ἴσως εἰς τὸ νὰ διορισθῇ ἀντ' αὐτοῦ ἄλλος, ὁ ὁποῖος βαρύνεται ἀπὸ πολὺ σοβαρώτερας ἠθικὰς καὶ ἐθνικὰς κατηγορίας. Καὶ προσθέτει ὁ ἐπιστολογράφος μας, ὅτι, ἐνῶ ὁ πρῶτος ὑποψήφιος θὰ ἠμποροῦσε νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι αἱ ἐναντίον του κατηγορίαι, αἱ ἀναγραφεῖσαι ὄντως εἰς τὸ ποινικόν του μητρώον ἀνεφέροντο μόνον εἰς ἓνα οἰκογενειακόν του ἀτύχημα, δὲν ἠμπορεῖ νὰ λεχθῇ τὸ ἴδιον διὰ τὸν διάδοχόν του.

Ἔχομεν νὰ ἀπαντήσωμεν σχετικῶς, ὅτι εἰς τὸ ἀπλοῦν ἐκεῖνο ἐρώτημα τῆς «Ἑστίας» οὐδέποτε ἐδόθη οἰαδήποτε ἐπίσημος ἀπάντησις. Ἀσφαλῶς ὅμως δὲν ἠμπορεῖ νὰ βαρύνῃ τὴν διατυπώσασαν τὸ ἐρώτημα αὐτὸ ἐφημερίδα ἢ εὐθύνη διὰ τὴν ἀπόλυτον ἀνικανότητα μιᾶς φαύλου Κυβερνήσεως, ὅπως ἀντιληφθῇ ποίαν σημασίαν ἔχει ἡ θέσις τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἀγίου Ὄρους». («Ἑστία» 1—8—50)

Ἄλλ' ἤκουσεν ὅτι ὁ Τόπος ἔχει καταλλήλους ἀντιπροσώπους νὰ ἐνεργήσουν παρὰ τῇ Κυβερνήσει, τὸν ἅγιον Κορυτσᾶς καὶ τὸν νομικὸν σύμβουλον κ. Θεμ. Τσαῦτσον. Ἄλλ' ἡ κατὰ Νοέμβριον συνελθοῦσα Διπλῇ, ἐν ἣ ἀντεπροσωπεύοντο 15 μοναί, ἵνα μὴ φανῇ ὅτι δὲν δέχεται τὴν ὑπεσχισμένην συνδρομὴν ἐνεχείρισεν εἰς αὐτὸν τὸ αἰτηθὲν ὑπόμνημα πρὸς ὑποστήριξιν τῆς Διπλῆς, ἣν θὰ ὑπέβαλλε πρὸς τὸ ὑπουργεῖον. «Ἄλλ' ἀντελήφθημεν, ὅτι εἶχε λόγους καὶ ὑπολογισμοὺς ν' ἀναστείλῃ τὴν προώθησίν του δικαιολογῶν τὴν στάσιν του μὲ μίαν πρόχειρον δικαιολογίαν, καθ' ἣν ἀναμένει τὰς ἀπαντήσεις τῶν μονῶν, αἵτινες δὲν ἀπήντησαν εἰς τὰ ἐρωτήματα του περὶ τῆς Διπλῆς, ἐνῶ ἀπηυθύναμεν αὐτῷ ἔγγραφον τοῦ σώματος μὲ τὰς ἀπόψεις τῶν 15 μονῶν ἐπὶ τῶν ἐρωτημάτων του.» Τὸν ἐγνωρίζομεν, ἀλλὰ δὲν κατωρθώσαμεν νὰ ἐξουδετερώσωμεν τὸν διορισμὸν

¹⁾ Τὰ ἐντὸς εἰσαγωγικῶν προέρχονται ἐξ ἰδιωτικῶν πρὸς ἐμὲ ἐπιστολῶν μελῶν τῆς Ἱ. Κοινότητος. Ἐνταῦθα ὁφείλω νὰ σημειώσω, ὅτι ἐπὶ τῶν συνεννοήσεων μετὰ τοῦ διοικητοῦ καὶ τῆς Κυβερνήσεως σπουδαία ὑπῆρξεν ἡ δρᾶσις τῶν ἐκ τῶν ἐκτάκτων τῆς Συνάξεως μελῶν, τῆς ἐκλεκτῆς ξυνωρίδος τῶν καθηγουμένων τῆς τε τοῦ Καρακάλλου κ. Παύλου καὶ τοῦ Γρηγορίου κ. Βησσαρίωνος, καὶ κατὰ δεύτερον λόγον τῶν τῆς τοῦ ἁγίου Παύλου καὶ τοῦ Διονυσίου.

του διαθέτοντες αὐτὸν τὸν πρωθυπουργὸν κ. Πλαστήραν, ὃν εἶχεν ἐξυπηρετήσῃ ἄλλοτε. Πνέων λοιπὸν τὰ μένεα, ἀφ' οὗ μὲ ἐπλησίασε καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ μὲ προσεταιρισθῇ, ἐστράφη πρὸς τινὰ δυσηρεστημένον ἐναντίον μου πρὸς στιγμὴν ἀντιπρόσωπον, ἀλλ' ἀπέτυχεν οἰκτρῶς εἰς τὸ σατανικὸν τοῦτο ἔργον. Τότε ἡ 'Ι. Κοινότης μοὶ ἀπέστειλε τὸν ἐν σ. 67 δημοσιευθέντα διορισμὸν προσεπικυρῶν τὴν πρὸς ἐμὲ ἄκραν ἐμπιστοσύνην ἐκτελοῦσα τῆς 'Ιερᾶς Διπλῆς Συνάξεως ἀποφασιν. Ἀλλ' ὅποια ἡ στάσις τῶν πέντε τῆς μειονοψηφίας ἀντιπροσώπων ἐν ταῖς ἀποφάσεσι τῆς Διπλῆς ἐφ' ὅσον ἀπεῖχον τῶν συνεδριάσεων· «αἱ ὅμοιαι ὁσάκις τίθεται ζήτημα ἐκτελέσεως τῶν εἰλημμένων ἀποφάσεων τῆς Διπλῆς, τὰς ὁποίας ἐκτελεῖ ἡ 'Ι. Κοινότης, καταχωροῦν ἐπιφυλακτικὰς γνώμας, καθ' ἃς, ἐφόσον τὸ σῶμα τοῦτο δὲν ἀναφέρεται ἐν τῷ Κ. Χ., δὲν τὸ ἀναγνωρίζουν», καὶ ἐν τῇ πράξει συνεφώνει πρὸς αὐτὰς καὶ ὁ Κουράσης· διὰ τοῦτο προκειμένου περὶ τῆς ἀποφασισθείσης ὑπὸ τῆς διπλῆς μισθώσεως τοῦ 'Ιβηρ. μεγάρου πρὸς ἐγκατάστασιν αὐτοῦ, δι' ἣν ἐπὶ ἔτος σχεδὸν ἠγωνίζετο, δὲν ἤθελεν ἐν τῷ πρὸς αὐτὸν ἐγγράφῳ ν' ἀναφέρῃ τοῦτο ἡ 'Ι. Κοινότης ὡς ἀπόφασιν τῆς Διπλῆς! ὅπερ καὶ ἐγένετο καὶ οὕτως αὕτη ὑπέκυψεν εἰς τὴν γνώμην τῆς μειονοψηφίας, ἣν ἐξεδήλουν ὁ διοικητής. Κρατῶν οὕτω ὁ Κουράσης διηρημένην τὴν Κοινότητα εἰργάζετο ἐξ ἄλλου πρὸς αὔξησιν τῶν δικαιωμάτων του συχνὰ καὶ ὁπότε τοῦ κάπνιζε νὰ ἐμμανίζηται ἐν ταῖς συνεδριάσεσι τῆς 'Ι. Κοινοῦτος, ὅπως καὶ εἰς τὰς ἐκτάκτους μάλιστα ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ τῆς πατριαρχικῆς ἐξαρχίας, λαμβάνων τὸν λόγον καὶ γνωμοδοτῶν καὶ οὕτω καταντήσας ἄλλος βασιλικὸς ἐπίτροπος, ὥστε νὰ μὴ δύναται ἡ Κοινότης νὰ λαμβάνῃ ἄνευ τῆς παρουσίας του σοβαρὰς ἀποφάσεις. Καὶ ὅμως ἐπὶ τῶν ἡμερῶν, καθ' ἃς εἶδομεν καὶ συνειργάσθημεν μετὰ δεκάδος διοικητῶν, σπανίως οὗτοι ἐθεῶντο ἐν τῇ συνάξει, γνωρίζω δὲ καὶ τινὰς, οἵτινες οὐδέποτε ἐπάτησαν τὸ κατώφλιον. Κατάπληξιν μοὶ ἔκαμεν ἐσχάτως, ὅτε λαβὼν τὸ πληρεξούσιον παρὰ τῆς Κοινοῦτος διὰ τὸ μετοχ. ζήτημα, ἔγραφον ν' ἀποστείλῃ ἀντίγραφον καὶ πρὸς τὰ ἐνδιαφερόμενα ὑπουργεῖα, ἐλάμβανον τὴν ἀπάντησιν ὅτι ἡ Κοινότης δὲν ἀλληλογραφεῖ, εἰμὴ διὰ τοῦ διοικητοῦ. Μοὶ ἔγραφον, «ὅτι ἐπιδιώκει ν' ἀποκτήσῃ δικαιώματα πλέον τῶν διαγραφομένων ἐν τῷ Κ. Χ. ¹⁾ Προυκάλεσεν ἔγγραφον τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν πρὸς τὴν 'Ι. Κοινότητα ἐντελλόμενον, ἵνα πᾶν ἔγγραφον αὐτῆς καὶ τῶν ἱερῶν μονῶν πρὸς πᾶσαν ἀρχὴν διαβιβάζεται διὰ τῆς διοικήσεως. Ἐγένετο ἀπάντησις καθ' ἣν ἡ 'Ι. Κοινότης καὶ αἱ μοναὶ θ' ἀλληλογραφοῦν ὡς μέχρι τοῦδε»· καὶ ἐπιφέρει ὁ ἐπιστολογράφος: «Ἐχομεν τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι πολλὰ ἔγγραφα του πρὸς

¹⁾ Καὶ ὅμως πταίει αὕτη ἡ 'Ιερὰ Κοινότης καλοῦσα αὐτὸν ἐπισήμως, ἵνα κηρύσσῃ τὴν ἐναρεῖν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς (βλ. τὸ Α' πρακτ. τῆς 27—1—51, ἐνθα ἐπισημαίνων οὕτως τὸν ὄντως ἐπικαιρὸν λόγον αὐτοῦ εἶπεν: «Ὑπὸ τὰς εὐλογίας τοῦ Παναγάρχου Θεοῦ... κηρύσσω τὴν ἐναρεῖν τῶν συνεδριῶν τῆς 'Ι. Κοινοῦτος καὶ τῆς παρούσης συνόδου»).

τὴν Ἱ. Κοινότητα, ἐν οἷς ἀναφέρει, ὅτι κοινοποιοῦνται καὶ πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν, δὲν κοινοποιοῦνται, οὔτε δυνάμεθα νὰ ἐλέγξωμεν τί γράφει. Ἐνὰς λόγος σοβαρὸς διὰ τὸν ἱερόν μας Τόπον νὰ ἔχη ἐν Ἀθήναις ἐκπρόσωπόν του ὑπὸ οἰανδήποτε μορφὴν διὰ νὰ παρακολουθῇ τὰ ζητήματά του καὶ νὰ δύναται νὰ παρακολουθῇ τὰς ἐνεργείας καὶ εἰσηγήσεις τῆς διοικήσεως ἐπὶ τῶν ζητημάτων του».

Εἰς τὰς 7 Νοεμβρίου 1950 ἡ Ἱ. Κοινότης ἐκάλεσε δι' ἐπείγοντα ζητήματα τὴν Διπλὴν καὶ μετὰ κόπου πολλοῦ κατώρθωσε νὰ σχηματίσῃ τὴν νόμιμον ἀπαρτίαν (14 τακτικοὶ καὶ 15 ἑκτακτοί). Τὸ Α' θέμα ἦτο ἡ ἐξεύρεσις κτιρίου διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς διοικήσεως τοῦ ἁγ. Ὁρους. Τὸ Β' ἡ ἀπάντησις τοῦ διοικητοῦ περὶ τῆς νομιμότητος τῆς Διπλῆς συνάξεως, ἔχουσα ὧδε:

«Πανοσιολογιώτατοι,

Ὡς διεπίστωσα ἐσχάτως ἀλλὰ καὶ παρὰ πάντων ὑμῶν ὁμολογεῖται, αἱ ἐργασίαι τῆς Ἱ. Κοινότητος χωλαίνουν, ἐπὶ ἀνυπολογίστῳ βλάβῃ τῶν συμφερόντων τοῦ ἁγιωνύμου ὑμῶν Τόπου καὶ τῶν πολλαπλῶν ἐκκρεμῶν θεμάτων ἐξ ἀφορμῆς θέματος καὶ πάλιν τῆς «Διπλῆς» καὶ ἐπειδὴ ἡ Διοίκησις καὶ πάλιν προθύμως ἐπιθυμεῖ νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν νόμιμον πρόοδον τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσωμεν, ὅπως γνωρίσητε ἡμῖν ἐγγράφως τὸ ταχύτερον δυνατόν 1) Ποῖαι ἐκ τῶν Ἱ. Μονῶν θέλουν νὰ ἐπιβάλουν Διπλὴν μὲ ἀνυπόστατον καὶ νόμιμον ὑπόστασιν. 2) Ποῖαι ἐκ τῶν Ἱ. Μονῶν ἐπιθυμοῦν Διπλὴν ἔχουσαν μόνον συμβουλευτικὸν χαρακτῆρα καὶ 3) Ποῖαι ἐκ τῶν Ἱ. Μονῶν ἔχουν τὴν γνώμην ὅτι δὲν ὑφίσταται πλέον Διπλὴ ὑπὸ οἰανδήποτε μορφὴν;

Ὁ Γενικὸς Διοικητὴς Ἀθῶν (Τ. Σ.) Ν. Κουράσης»

(Τὸ ἐρώτημα εἶναι σχῆμα προλήψεως, εἶναι παγὶς ὑπὲρ τῶν ἀπόψεων αὐτοῦ).

Ἐπ' αὐτοῦ ἡ ἑκτακτος Διπλὴ Ἱερὰ Σύναξις ἀποφαίνεται ἐν ἀπολύτῳ ὁμοφωνίᾳ περὶ τῆς ὑπάρξεώς της, ὅτι θέλει ἐξακολουθήσει καὶ μελλοντικῶς, ὡς ἀνέκαθεν, τὰς ἐργασίας της ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου τοῦ ἐθνικοθρησκευτικοῦ τούτου κειμηλίου τοῦ εὐλογημένου ἡμῶν Ἐθνους. Πρὸς σύνταξιν τῆς σχετικῆς ὑπὸ τὸ ἀνωτέρω πνεῦμα ἀπαντήσεως πρὸς τὴν Διοίκησιν Ἀγίου Ὁρους, μὲ κοινοποίησιν Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν, ἐξουσιοδοτεῖται ἡ αὐτὴ ὡς ἀνωτέρω Ἐπιτροπὴ, ἣτις παρακαλεῖται νὰ συντάξῃ ταῦτα ἐπειγόντως.

Ὁ ἅγιος Πρωτεπιστάτης Προηγ. κ. Γρηγόριος Λαυριώτης ἀναφερόμενος εἰς τὴν στάσιν τῶν ἀπουσιαζόντων ἐκ τῆς παρούσης Διπλῆς Ἱ. Συνάξεως Ἱερῶν Μονῶν, ἐπικαλεῖται τὴν προσοχὴν τῆς ἑκτακτοῦ Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως ἐπὶ τοῦ φαινομένου τούτου, ὅπερ εἶναι ἀντίθετον, λέγει, τῶν ἑκπαλαι καλῶς κρατούντων ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ ἡμῶν Τόπῳ ἱερῶν θεσμῶν καὶ παραδόσεων. Ἐπὶ τῆς συστάσεως ταύτης ἡ Ε.Δ.Ι.Σ. ἐπεφυλάχθη νὰ λάβῃ ἀπόφασιν μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.»

Εἶτα κληθεὶς ἐπισήμως ἐν τῇ συνεδριάσει ὁ Διοικητὴς καὶ προσφω-
νηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐκτάκτου ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς Γρηγορίου, ἀπήντη-
σεν ὡς ἑξῆς περὶ τῆς Διπλῆς :

« Ἐπιλαμβάνομαι ἤδη τοῦ τρίτου θέματος. Ἡ Διοίκησις ἐπὶ τῶν ἡ-
μερῶν μου οὐδὲν ζήτημα δυνάμενον νὰ διατάραξη τὴν συνεργασίαν ἐδη-
μιούργησεν. Ἡ ἀμφοιβήτης Διπλῆς Συνάξεως ἐτέθη παρὰ προκατόχου
ἡμῶν. Σὰς διαβεβαιῶ, ὅτι δέον νὰ πεισθῇτε, ὅτι ἡ Διοίκησις ἐμφορεῖται
καὶ προσωπικῶς καὶ λόγῳ ἐκτιμήσεως τῆς καταστάσεως ἀπὸ τὰς καλλιτέ-
ρας διαθέσεις καὶ ἐπιθυμεῖ, ὅπως ἀρθῇ ἐκ τοῦ μέσου τὸ θέμα τοῦτο. Καὶ
σὰς διαβεβαιῶ, ὅπως εἶμαι ὑποχρεωμένος καὶ ἐκ συνειδήσεως τοῦ καθή-
κοντος νὰ τηρήσω τὸν ὅρκον μου πρὸς τήρησιν καὶ ἐποπτεῖαν τῶν νομί-
μων κατὰ τὸν ἴσον καὶ ἴδιον τρόπον, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ διαβιβάσω
εἰς τὴν προϋσταμένην μου Ὑπηρεσίαν τὴν ἀπόφασίν σας περὶ διατηρή-
σεως τῆς Διπλῆς Συνάξεως. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι βιασθήκατε. Τὸ Ὑ-
πουργεῖον εἶπε νὰ συνέλθετε συμβουλευτικῶς. Ὑμεῖς διὰ τῆς
σημερινῆς σας παρουσίας δηλώνετε καὶ διὰ τῶν ἀπαντήσεών τῶν
Ἱ. Μονῶν ὅτι ἐπιθυμεῖτε ἡ Διπλῆ νὰ ἔχῃ τὴν παλαιὰν μορφήν.
Δὲν μένει παρὰ νὰ βοηθῇσω, καὶ ἐγὼ καὶ σεῖς, νὰ νομιμοποιήσωμεν τὴν
ἐπιθυμίαν καὶ πίστιν σας, ὥστε νὰ μὴ παρουσιάζεται τὸ φαινόμενον καὶ
τῆς μεταξὺ τῶν Ἱ. Μονῶν διαιρέσεως. Τὸ Κράτος μετὰ συμπαθείας καὶ
στοργῆς ἀποβλέπει εἰς τὴν σύμπνοιάν σας καὶ εἰς τὴν ἐπ' ἀγαθῷ καὶ προ-
όδῳ συνεργασίαν σας. Πρὸς τούτοις παρακαλῶ ὅπως συστήσητε Ἐπιτρο-
πὴν, ἥτις νὰ συνεργασθῇ μαζί μου διὰ τὸ ὡς ἄνω θέμα ».

Ὡς εἴ' θέμα τῆς Ἐκτάκτου ἦτο «ὁ διορισμὸς Νομικοῦ μονίμου Συμ-
βούλου ἐν Ἀθήναις». Ἐνταῦθα ὡς μὴ ὥφειλεν ἐκ περισσῆς, δὲν ἀποκρύ-
πτω, ἐκτιμήσεως ἀνεμίχθη καὶ τὸ ὄνομά μου καὶ ἐγένετο πρότασις νὰ
συμφηφισθῇ ὡς σύμβουλος καὶ συνεργάτης τοῦ Νομικοῦ Συμβούλου. Τὸ
πρᾶγμα παρ' ὅλην τὴν καλὴν θέλησιν τοῦ ἀγίου ἀντιπροσώπου τῆς τῶν
Ἱβήρων ἦτο βεβιασμένον καὶ παράτυπον, διότι δὲν προειδοποιήθησαν
περὶ τούτου κατὰ τὴν τάξιν αἱ Μοναὶ καὶ ὁρθῶς οἱ πληρεξούσιοι Κου-
τλουμουσίου καὶ Γρηγορίου ἐχαρακτήρισαν τὴν πρότασιν «ὡς ἐκτὸς θέ-
ματος». Ἐν τούτοις αὕτη ὑπερεψηφίσθη (βλ. τὸ γράμμα ἀνωτέρω ἐν σ.
67) καὶ εὐχαρίστως ἀπεδεξάμην τὸν διορισμόν, μόνον καὶ μόνον, ἵνα ἐ-
ξυπηρετήσω τὰ συμφέροντα τοῦ τόπου. Εἰς ἓν πρᾶγμα δὲν εἶχε δίκαιον
ὁ ἀγαπητὸς μοι καθηγούμενος τοῦ Γρηγορίου, ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἐ-
πιτρόπου ἵνα ζητηθῇ ἡ ἔγκρισις τοῦ ὑπουργείου, ὅτι δὲ χωρὶς νὰ εἶμαι
νομικὸς γνωρίζω κάλλιστα νὰ υπερασπίζωμαι τὰ ζητήματα, εἶναι τοῖς πᾶ-
σι γνωστόν. Παρὰ ταῦτα αἱ μοναὶ συνήνεσαν καὶ ἐδικαιώθη ὁ κ. Χρύ-
σανθος. Ἴδου ἡ ἀπόφασις. «Κατόπιν ἐμπεριστατωμένης καὶ ἐπὶ τοῦ ζη-
τήματος τούτου συζητήσεως καὶ ἀποφάνσεων τῶν πληρεξουσίων, διορίζε-
ται ὡς Νομικὸς Σύμβουλος τῆς Ἱ. Κοινότητος Ἀγίου Ὁρους διὰ κάθε
παραρτίζομένην ὑπόθεσιν, δι' ἣν καὶ θὰ ἀμείβεται ὁ δικηγόρος κ. Θεμι-

στοκλῆς Τσάτσος βουλευτῆς καὶ πρῶην Ὑπουργός. Οἱ Λαύρας καὶ Κωνσταμονίτου θέλουν ὡς Νομικὸν Σύμβουλον τὸν δικηγόρον κ. Μ. Βολωνάκη. Οἱ δὲ Κουτλουμουσίου καὶ Ἐσφιγμένου ἔχουν τὴν γνώμην νὰ διορισθῇ ὁ κ. Βαμβέτσος. Προτάσει τοῦ πληρεξουσίου τῆς Ἱ. Μ. Ἰβήρων ἐγκρίνεται, ὅπως εὐαρεστηθῇ δι' ἐπὶ τούτῳ γράμματος ἡμῶν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κορυτσᾶς κ. Εὐλόγιος Κουρίλας Λαυριώτης, διὰ τὰς ὑπὲρ τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου καταβαλλομένας προσπάθειάς του καὶ νὰ παρακληθῇ δι' ἑτέρας ἐπιστολῆς ἡμῶν, ὅπως συνεχίσῃ τὸ ἐνδιαφέρον του ὑπὲρ τῶν ζητημάτων αὐτοῦ, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ ἄρτι διορισθέντος νομικοῦ ἡμῶν Συμβούλου κ. Θ. Τσάτσου. Οἱ πληρεξούσιοι τῆς Ἱ. Μ. Κουτλουμουσίου θεωροῦν τὴν πρότασιν ταύτην ὡς οὖσαν ἐκτὸς θέματος. Οἱ δὲ ὁσίου Γρηγορίου ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ σταλῇ μόνον εὐχαριστήριος πρὸς τὸν «ἅγιον Κορυτσᾶς». (βλ. σ. 67).

Ὁ ἡγέτης τῆς μεΐζονος ἀντιπρόσωπος τῆς Λαύρας μοὶ ἀπέστειλε «διὰ τὴν ἱστορίαν» τὴν ἀκόλουθον πρὸς τὴν Κοινότητα διαμαρτυρίαν, ἣν καταχωρίζω ἐνταῦθα εἰς συμπλήρωσιν τῶν κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ κ. Βενιζέλου ἀνωτέρω σ. 77 εἰρημένων. Δὲν ἤμπορῶ νὰ καταλάβω ἐν τούτοις διατί τὴν ἀνεκάλεσε.

Πρὸς τὴν Στὴν Ἱ. Κοινότητα

Εὐσεβάστως ὑποβάλλω τὴν παροῦσαν μου διαμαρτυρίαν παρακαλῶν νὰ γνωσθῶσι τὰ αἷτια ὅπως μὴ γίνῃ ὡς ἔπρεπεν ἡ ὑποδοχὴ τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Σ. Βενιζέλου καὶ τῶν ἄλλων Ὑπουργῶν ἐν τῇ Ἱ. Μ. Βατοπαιδίου, οἵτινες φιλοτίμως ἦλθον εὐλαβεῖς προσκυνηταὶ τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν τόπου καὶ διαπιστώσουν καὶ θεραπεύσουν κατὰ τὸ δυνατόν τὰς ἀνάγκας του.

Ἰδιαιτέρως ὀδυνηρὰν ἐντύπωσιν ἐπροέκνησεν εἰς ὅλους τοὺς ἁγ. Ἀντιπροσώπους ἡ προσπάθεια τοῦ ἀντιπροσώπου καὶ ἐπιστάτου Γ. Πορφυρίου Δοχειαρίου, ἀποδιώκοντος τοὺς Ἀντιπροσώπους Παντοκράτορος, Σίμωνος Πέτρας κ.λ.π. ὅπως μὴ προσέλθουν καὶ γίνῃ ἀπαρτία καὶ ληφθοῦν ἀποφάσεις διὰ τὴν ὑποδοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Βατοπαιδίου καὶ διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν τόπου ἂν καὶ ὁ Ἱ. ἡμῶν τόπος ἔπραττε τὸ καθήκον του.

Ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἱ. Μ. Κωνσταντινουπόλεως μεταβὰς εὗρε τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς Ἱ. Μ. Σίμωνος Πέτρας ἐν τῷ ἀντι-

προσωπείῳ τῆς Ἱ. Μ. Δοχειαρίου ἀναμένοντα ὁδηγίᾳ τοῦ δικηγόρου Γεροχρήστου. Τὸν δικηγόρον δὲ Γεροχρήστον ὥρισε καὶ ἡ Ἱερὰ Ἐπιστολὰ ὅπως ἀντιπροσωπεύσῃ αὐτὴν καὶ τὸ Ἁγ. Ὄρος εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Βατοπαιδίου. Αἱ πέντε Μοναὶ ἀντιδρῶσαι εἰς τὴν ἐνότητα τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν τόπου, Βατοπαιδίου, Ξηροποτάμου, Παντοκράτορος Δοχειαρίου καὶ Σίμωνος Πέτρας, αἵτινες ὑπόκεινται εἰς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ τὰς ὁδηγίας τοῦ δικηγόρου κ. Ἀθ. Γεροχρήστου, ἔφεραν τὸν χωρισμὸν τοῦτον.

Τὸ ἴδιον συνέβη καὶ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Βατοπαιδίου ὅπου καλέσαντες τὸν Γ. Ἰγνάτιον ὅπως ἀπὸ κοινοῦ συσχεφθῶμεν διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Ἱ. ἡμῶν τόπου, συνηγνήσαμεν τὴν τελείαν αὐτοῦ ἄρνησιν ὅτι ἡ Ἱ. Κοινότης διελύθη καὶ οὐδὲν ἀντιπροσωπεύει ὅτι δὲ αἱ Μοναὶ ἀποστείλασαι τοὺς διπλοῦς μάλιστα ἀντιπροσώπους των, οὐδὲν ἐσήμαινε διὰ τὸν Γ. Ἰγνάτιον. Τὸ γεγονός ἐστίν ὅτι εὐρισκόμεθα ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τοῦ δικηγόρου κ. Γεροχρήστου. Καὶ εἶναι γεγονός ὅτι τὴν τελευταίαν ταύτας ἡμέρας τὰς πονη-

ράς, ἡ ἐνπροσώπησης τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν τόπου εἶναι οἷα ἀναφαίνονται τὰ ἔργα ἡμῶν. Ἐπίσης φανερόν εἶναι ὅτι καὶ τὸ Κράτος τὸ ἐποπτεύον ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων του, δὲν ἔχει ἀντίληψιν τῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων του διὰ τὴν Ἱερὰν ταύτην παρακαταθήκην τῆς Ἑλλ. φυλῆς. Ἀπόδειξις ἡ ἀποστολὴ τῶν ἐκπροσώπων αὐτοῦ. Ὁ ὑφυπουργὸς κ. Πιπινέλης καὶ ἡ Κυβέρνησις Τσαλδάρη, Διομήδους καὶ Σοφοῦλη μᾶς ἔστειλε τὸν Ρ. Πύργον καὶ Π. Παναγιωτάκον, ὁ δὲ Ὑφυπουργὸς κ. Πολίτης καὶ ἡ Κυβέρνησις Πλαστήρα—Βενιζέλου μᾶς ἔστειλαν τὸν κ. Κουράσην ὅστις ἐν τῇ Ἱ. Μ. Βατοπαϊδίου κατὰ τὴν ἔλευσιν τῆς Κυβερνήσεως ὑπεδύθη τὸν ὑπάλληλον τροπέξην. Ἀλλὰ πρέπει ὁ τόπος οὗτος νὰ εἴρῃ τὸν προσρισμόν του. Ὅλοι οἱ ξένοι ἴστανται μὲ δέος θαυμάζοντες τὸ κόσμημα τοῦτο τῆς Ἑλλ. Ἐπικρατείας καὶ τῆς Ἑλλ. Ὁρθοδοξίας καὶ μόνον ἡμεῖς δὲν ἔχομεν ἐπίγνωσιν τοῦ θησαυροῦ τούτου τὸν ὅποιον ὁ Θεὸς μᾶς ἐνεπιστεύθη διὰ νὰ μᾶς δοξάσῃ καὶ δι' ἡμῶν γνωστὰ γίνονται αἱ θεῖαι αὐτοῦ ἀλήθειαι· θέλομεν δὲ δώσῃ λόγον τῆς τοιαύτης μας καταπτώσεως καὶ ἀμελείας.

Ἀνάγκη νὰ συσχεφθῶμεν καὶ ἀξιοποιήσωμεν ὅσα δι' ὀλίγων συνεζητήταμεν μετὰ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ Ὑπουργῶν τῶν ἀναγκῶν τοῦ Ἱ. ἡμῶν Τόπου, τῶν μισθωμάτων, τοῦ ἁγίου. γραμματοσήμου, τοῦ σχεδίου Μάρσαλ, τῶν ὑπαρχόντων ἐφοδίων τῆς ἀξιοποιήσεως τῶν δασῶν καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν προϊόντων ἀντιπυρικών λωρίδων, δασικών ὁδῶν κλπ. καὶ δι' ὑπομνήματός μας διὰ τοῦ Νομικοῦ ἡμῶν Συμβούλου καὶ τοῦ

Μητροπολίτου Κορυτσᾶς φέρομεν ὑπ' ὄψει τῆς Κυβερνήσεως δοθέντος, ὅτι αὐτὴ ἔχει ὅλην τὴν καλὴν διάθεσιν πρὸς ἐπίλυσιν τούτων, διότι εἶναι φοβερόν ὁ Νομικὸς Σύμβουλος κ. Γεροχοῦστος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ νὰ κατευθύνουν τὸν Ἱερὸν τοῦτον Τόπον. Γράφει οὗτος εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Ξενοφώντος ὅτι κατ' ὁρθωσεν νὰ ἀποδώσῃ λευκὸν τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς Δαμιανὸν καὶ νὰ ἐκτιμήσουν τὴν προσπάθειάν του ταύτην (καὶ βεβαίως) εἶναι δὲ ὁ Δαμιανὸς ὁ ὑπ' ἀριθ. 1 σεσημασμένος ὑπὸ τῆς εἰδικῆς ἀσφαλείας καὶ μὲ σωρείαν καταδικῶν εἰς τὴν πλάτην του. Τὸν τοιοῦτον ὅμως ὁ κ. Γεροχοῦστος διειτρήει μὲ τὰς προσπάθειάς του προϊστάμενον τῆς Μονῆς καὶ τοῦ Ἀγ. Ὁρους καὶ τοιοῦτοτρόπως ἐπιπλέει καὶ αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ

Διὰν φιλαδέλφως

Ὁ Μεγίστης Λαύρας Προηγούμενος
Πλάτων

Τῇ παρακλήσει τῆς Ἱ. Κ. ὅπως ἀποσύρῃ ταύτην καὶ ἐπιληφθῶμεν τῆς συντάξεως ὑπομνήματος πρὸς τὸν Πρωθυπουργὸν ἀπέστρεψα ταύτην.

Μὴ δυνηθέντες ἐκ τῆς ἀντιγνωμίας νὰ συμφωνήσωμεν συνεπεία τῶν 5 καὶ τῶν συνακολουθούντων τὸν Γεροχοῦστον, ἐκαλέσαμεν τὴν Διπλὴν, ἐρήμην τῶν 5 Μονῶν. Ταῦτα διὰ τὴν Ἱστορίαν καὶ διὰ τὴν συστηματικὴν ἀντίδρασιν, διὰ τε τὰ χριστιανικά καὶ ἐθνικά μας ἰδεώδη. Ἐπηκολούθησεν ἡ Πατρ. Ἐξαρχία καὶ τὸ ἔργον της, τὸ ὅποιον ἐδυσκόλευσεν ὁ Γ. Ἰγνάτιος καὶ ὁ Διοικητὴς ὅσον ἡδυνήθησαν ἄλλ' ὅλα ἦλθαν καλὰ καὶ ὡς ἐλπίζομεν ἔτι καλλίτερα.

Προηγ. Πλάτων

Μετὰ παρέλευσιν σχεδὸν τριμήνου ἡ Ἱ. Κοινότης τῇ 20—3—51 μᾶς ἀπευθύνει τὸδε τὸ γράμμα, ὅπερ μοὶ ἐνεποίησεν ἀληθῶς κατάπληξιν, διότι αὕτη ἀπορρίψασα μετὰ τῶν ἐκτάκτων ἀντιπροσώπων (δὲν μοὶ ἐστάλη τὸ πρακτικόν) τό τε ἱστορικὸν ὑπόμνημά μου καὶ τὴν γνωμάτευσιν, δι' ἣν τοσοῦτον ἐμοχθήσαμεν μετὰ τοῦ κ. Θ. Τσάτσου, «ἐχάραξεν ἰδίαν ὅλως ἀντικειμένην» γραμμὴν, ἐκφέρουσα καινοφανῆ καὶ πρωτάκουστα διδάγματα ἐκτὸς τοῦ κύκλου τῆς ἱστορικῆς παραδόσεως καὶ αὐθαιρέτως ἀποφαινομένη, ὅτι εἶναι ἀνύπαρκτος ἡ Διπλὴ ὡς τρίτον σῶμα ἐν τῷ καθ' ἑαυτῷ τοῦ Ὁρους! Δυστυχῶς τὸ ζήτημα ἐτάφη κατ' αὐτὸν τὸν

τρόπον, καὶ οὐτε ἐγένετο λόγος πλέον περὶ Διπλῆς οὔτε καὶ ἀπάντησις ἐδόθη. Μετὰ τοῦτο καταχωρίζομεν καὶ τὸ πρὸς τὸν Βενιζέλον γράμμα περὶ τῆς Διπλῆς, τὸ ἕτερον εἶναι περὶ τῶν οἰκονομικῶν τοῦ τόπου. Καὶ τοῦτο γίνεται ἐπὶ τῆς Λαυριωτικῆς ἀντιπροσωπείας τοῦ προηγούμενου Πλάτωνος, ὅστις, ἀφοῦ δὲν ἠδυνήθη νὰ προσεταιρισθῇ τὴν ἀντιπολιτευομένην Πεντιάδα τῶν ἀντιπροσώπων, κατειργάσθη χειρόνα αὐτῆς εἰς βάρος τῶν καθεστώτων.

Π Ρ Ο Σ

Τὴν Αὐτοῦ Σεβασμιότητα τὸν Μητροπολίτην Κορυτσᾶς
Κύριον Κύριον ΕΥΛΟΓΙΟΝ

Σεβασμιώτατε Δέσποτα,

Κατ' αὐτὰς εἵχομεν Διπλῆν Σύναξιν ἐπὶ δύο κυρίως ζητημάτων, 1) τῆς γνωματεύσεως τοῦ κ. Τσάτσου καὶ 2) τῶν οἰκονομικῶν ἀναγκῶν τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου.

Ἐπ' αὐτῶν αἱ ἀπόψεις μας ἀπεκρυσταλλώθησαν εἰς δύο ὑπομνήματα, τὰ ὁποῖα ἀπεστάλησαν τῷ κ. Τσάτσῳ καὶ ἀντίγραφα ἐσωκλείομεν τῇ παρούσῃ καὶ δι' Ὑμᾶς, μὲ τὴν παράκλησιν ὅπως συνδράμητε τὸν κ. Τσάτσον ἐφ' ὅσον παραστῇ πρὸς τοῦτο ἀνάγκη ἀναπτύσσοντες καὶ προφορικῶς τὰς ἐν αὐτοῖς ἀπόψεις μας ἢ καὶ ὅ τι ἄλλο νομίζετε συντελεστικὸν πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν αἰτημάτων μας.

Εἰς τὸ ζήτημα τῆς Διπλῆς, ὡς θὰ ἴδῃτε, ἀντὶ τῆς ἐπιστημονικῆς γραμμῆς, ἣν ἠκολούθησεν ὁ κ. Τσάτσος ἐν τῇ γνωματεύσει του, ἣς ἔχετε γνῶσιν, ἡ Ἱερὰ Διπλῆ Σύναξις ἐχάραξεν ἰδίαν ὅλως ἀντικειμένην τοιαύτην, καὶ ἐκθέτει ἐν τῷ ὑπομνήματι ὅσα ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως καὶ τῆς ἱστορίας γνωρίζει καὶ πιστεύει.

Ἐλπίζομεν νὰ συμφωνῇτε καὶ Ὑμεῖς μὲ τὰς ἀπόψεις μας, καὶ πιστεύομεν ὅτι ἐπὶ τῆς ἀπλῆς πλὴν σαφοῦς καὶ ἀναντιρρήτου ταύτης τοποθετήσεως τοῦ ζητήματος θέλομεν εὖρεϊ τὴν δικαίαν του λύσιν. Ἐχοντες ὁμῶς πεῖραν, ὅτι οἱ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ ἐν τῇ λεπτολογίᾳ των, «φοβοῦνται φόβον οὐ οὐκ ἦν φόβος» καὶ χάριν τῆς «τιμῆς τῶν ὀπλῶν» θὰ θελήσῃν κάποιαν συμβατικὴν λύσιν δεχθῇτε, ὡς γράφομεν καὶ εἰς τὸν κ. Τσάτσον, νὰ τιτλοφορεῖται τοῦ λοιποῦ ἀντὶ «Διπλῆ Ἑκτακτος Ἱερὰ Σύναξις τοῦ Ἀγ. Ὁρους Ἀθῶ» «Διπλῆ Σύναξις τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἀγίου Ὁρους Ἀθῶ» καὶ οὕτως ἀρθῇ καὶ ἡ ἐλαχίστη ὑπόνοια, ὅτι θέλομεν τὴν «Διπλῆν» ὡς αὐθύπαρκτον σῶμα καὶ τρίτην κατὰστασιν.

Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τοῦ ἐτέρου πολλαπλοῦ ὑπομνήματος λάβετε τὸν κόπον καὶ ἐνεργήσητε τὴν προώθησιν τῶν ἐν αὐτῷ ἔστω καὶ μὲ ἀργότερον ρυθμὸν, πρὸς ἱκανοποιητικὰς λύσεις.

Ἐπὶ τούτοις ἐξαιτούμενοι τὰς θεοπειθεῖς εὐχὰς τῆς Ὑμετέρας Σεβασμιότητος διατελοῦμεν μετὰ φιλαδελφίας.

Ἀπαντες οἱ ἐν τῇ κοινῇ Συνάξει ἀντιπρόσωποι καὶ προϊστάμενοι τῶν εἴκοσιν ἱερῶν καὶ εὐαγῶν Μονῶν τοῦ Ἀγίου Ὁρους Ἀθῶ.

Ἀριθ. πρωτ. 81/42

Καρναί 18—3—51

Τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως
καὶ Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν κ.κ. Σοφ. Βενιζέλον

Ἐξοχώτατε Κύριε Πρόεδρε,

Τὸν Ἱερὸν ἡμῶν Τόπον ἀπασχολεῖ ἀπὸ διετίας, τὸ ζήτημα τῆς ἐγκυρότητος ἢ μὴ τῆς παρ' ἡμῖν λεγομένης Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως. Ἰὸ ζήτημα τοῦτο ἀνέκυψεν ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 388)49 ἐγγράφου τοῦ τέως Διοικητοῦ κ. Παναγιωτάκου πρὸς τὴν Ἱερὰν Κοινότητα, δι' οὗ τῇ ἐδηλοῦτο ὅτι αἱ ἐνέργειαι καὶ ἀποφάσεις τῆς Διπλῆς Συνάξεως εἶναι ἄκυροι καὶ ἀνενέργητοι ὡς προερχόμεναι ἐκ σώματος μὴ ἀναφερομένου ἐν τῷ Καταστατικῷ Χάρτι καὶ συνεπῶς ἀνυπάρχου.

Ἡ καθ' ἡμᾶς Ἱ. Κοινότης θορυβηθεῖσα ἐκ τῆς ἀπροόπτου καὶ ὅλως πρωτακούστου ταύτης ἀποφάνσεως τοῦ κ. Διοικητοῦ, ἔσπευσε νὰ δηλώσῃ καὶ ἐξηγήσῃ αὐτῷ γραπτῶς καὶ προφορικῶς ὅτι ἡ Ἱερὰ Διπλῆ Σύναξις, ὑφισταμένη ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων, ἀποτελεῖ ἀναμφισβήτητον μέρος τοῦ ἀρχαίου καθεστώτος ἐν Ἀγίῳ Ὄρει, καὶ ὑφ' οὐδενὸς προσεβλήθη τὸ κύρος αὐτῆς ἐπὶ αἰῶνας ὁλοκλήρους, ὡς καὶ μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Κ. Χάρτου. Τούναντίον μάλιστα ὁσάκις παρουσιάζοντο δύσλυτα καὶ σπουδαῖα ζητήματα, τῇ προτροπῇ καὶ τῆς πολιτικῆς Διοικήσεως, ἐκαλεῖτο Διπλῇ Σύναξις πρὸς ἐγκυρωτέραν ἐπίλυσιν αὐτῶν παρεκάλει δὲ ἐν τέλει ὁπως συμφώνως τῷ 3 ἄρθρῳ τοῦ Ν. Δ)τος παραπέμψῃ τὸ ζήτημα εἰς τὸ Σὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Βασιλικὸν Ὑπουργεῖον πρὸς νομικὴν ἀπόφασιν ἐπὶ τῆς διαφωνίας.

Ἐπ' αὐτῶν ὁ κ. Παναγιωτάκος, ὡς εἰκάζομεν, οὐδὲν ἐνήργησεν οὐδὲ ἀπήντησεν εἰς τὴν Ἱ. Κοινότητα, καὶ οὕτω λόγῳ τῆς ἐμμονῆς εἰς τὸ ἀλάθητον τῶν ἀπόψεών του, καὶ τῆς κρατούσης τότε ἀνωμαλίας ἐν τῇ χώρᾳ παρέμεινεν ἐκκρεμὲς τὸ ζήτημα καὶ παραμένει εἰσέτι, δημιουργήσαν ὡς μὴ ὀφείλε σχίσμα ἐν τῇ ἐνότητι τῶν Ἱερῶν Μονῶν; τῶν μὲν 15 ἐξ αὐτῶν θεωρούντων ἐγκυρον τὴν Διπλὴν Σύναξιν καὶ προερχομένων ὁσάκις προσκαλοῦνται ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος, τῶν δὲ ἐτέρων 5 ἀπεχόντων ἕως ὅτου, ὡς λέγουσιν, ἀποφανθῇ νομικῶς τὸ Σὸν Ὑπουργεῖον.

Ἡ κατάστασις αὕτη κ. Πρόεδρε, δὲν δύναται καὶ δὲν συμφέρει ἀπὸ πάσης ἀπόψεως νὰ παραταθῇ περισσότερον καὶ διὰ τοῦτο ἀναφερόμεθα πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα καὶ παρακαλοῦμεν ὅπως δώσῃ ὅσον τάχιον τὴν ἐμπρέπουσαν λύσιν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο. Λαμβάνομεν δὲ τὴν τιμὴν ἵνα ἐκθέσωμεν ἐπ' αὐτοῦ καὶ τὰς ἡμετέρας ἀλόψεις.

Ἡ Διπλῇ Σύναξις, κ. Πρόεδρε, δὲν εἶναι αὐθύπαρκτον καὶ αὐτοτελὲς σῶμα ὡς τὸ ἐνόησεν ὁ κ. Παναγιωτάκος, ὥστε νὰ δεῖται εἰδικῆς ἀναγραφῆς ἐν τῷ Κατ. Χάρτι, ἀλλ' εἶναι αὕτη αὕτη ἡ Ἱερὰ Κοινότης, ἐπιθυμημένη καὶ ἐνισχυμένη δι' ἱσαρίθμων μελῶν ὁσάκις σοβαρὰ ζητήματα καὶ ἐξαιρετικαὶ περιστάσεις ἀπασχολοῦν Αὐτήν. Ἀπόδειξις δὲ τούτου, ὅτι δὲν

δύναται νὰ συνέλθῃ αὐτοδικαίως ὡς ἡ Τακτικὴ καὶ ἡ Δισενιαύσιος, δὲν ἔχει ἰδίαν σφραγίδα ὡς αὐταὶ, ἀλλὰ συνέρχεται μόνον βουλήσει καὶ προσκλήσει τῆς Ἱ. Κοινότητος, συνεδριάζει μετ' αὐτῆς καὶ ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ «Πρωτεπιστάτου» ἀποφασίζει μόνον διὰ εἴκοσι ψήφων καὶ σφραγίζει τὰ ἔγγραφά της διὰ τῆς αὐτῆς Σφραγίδος τῆς Ἱ. Κοινότητος.¹⁾

Ἐπίσης ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ τέως Διοικητοῦ ὅτι ἡ μὴ ἀναγραφὴ τῆς Συνάξεως ταύτης εἰς τὸν ἰσχύοντα Νόμον συνεπιφέρει ἀκυρότητα, ὅχι μόνον δὲν εὐσταθεῖ, κατὰ τὴν γνώμην μας, καὶ διὰ τὸν προεκτεθέντα λόγον, ἀλλ' ἠθέλεν ὀδηγήσει κατ' ἀναπότρεπτον συνέπειαν εἰς τὸν ἄτοπον συλλογισμόν ὅτι καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ Καταστατικὸς Χάρτης εἶναι ἀκυρὸς, ἐφ' ὅσον συνετάγη ὑπὸ τῆς Διπλῆς Συνάξεως, οὐδαμοῦ ἐν τοῖς πρὸ αὐτοῦ ἰσχύουσιν «Γενικοῖς Κανονισμοῖς» ἀναγραφομένης.

Θέλομεν τὴν Διπλὴν Σύναξιν, Σύναξιν τῆς Ἱ. Κοινότητος, διότι εἶναι κατωχυρωμένη ὑπὸ τῶν περὶ Ἀγίου Ὁρους ἄρθρων τοῦ Συντάγματος, ὡς καθαρῶς ἀρχαῖον ὅσον καὶ ἡ ζωὴ τοῦ ἀγιορειτικοῦ Μοναχισμοῦ, καθεστώς. Θέλομεν αὐτὴν διὰ λόγους ὑψίστης ἱστορικῆς καὶ ἐθνικῆς σημασίας διότι αὕτη συνέταξε τοὺς «Γενικοὺς Κανονισμοὺς» αὕτη συνέγειρεν ὡς μίαν ψυχὴν τὸν ἀγιορειτικὸν κόσμον ὑπὲρ τῆς ἀδισπλάστου ἐνότητος μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος, αὕτη συνέταξε τὸ μνημειῶδες πρὸς τοῦτο ψήφισμα ἐν ὀνόματι τῆς Ἀγίας Τριάδος, καὶ αὕτη διὰ τῶν ἐκτάκτως συνελθόντων γηραιῶν καὶ Σεβασμιωτάτων Καθηγουμένων καὶ Προϊσταμένων τῶν Ἱερῶν Μονῶν, ὁρκίσθη ἐν τῷ Ἱστορικῷ Ἱερῷ Ναῷ τοῦ Πρωτάτου καὶ ἐνώπιον τῆς Ἐφεστίου καὶ θαυματουργοῦ Εἰκόνης τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου ὅτι τὸ Ἅγιον Ὄρος ὑπὸ τὸ ἀναλλοίωτον αὐτοῦ ἀρχαῖον καθεστώς, θέλει μείνει αἰωνίως ἡνωμένον καὶ ἀναπόσπαστον τμήμα τῆς Μητρὸς Πατρίδος. Θέλομεν αὐτὴν διότι αὕτη συνέταξε τὸν Καταστατικὸν Χάρτην τοῦ Ἀγίου Ὁρους, αὕτη διεχειρίσθη τὸ Μετοχιακὸν ζήτημα καὶ μετ' ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ Κράτους συνέταξε τὸν πρὸς τοῦτο εἰδικὸν Νόμον, αὕτη ἐπέλυσε καὶ ἐρρύθμισε πλεῖστα ὅσα ζητήματα πρὸ καὶ μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Κ. Χάρτου καὶ τελευταίως τόσον καρποφόρως συνειργάσθη μετὰ τῆς Σεπτῆς Πατριαρχικῆς Ἐξαρχίας καὶ τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Κράτους διὰ τὴν εἰρήνευσιν τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου καὶ ἐπίλυσιν ἀπὸ μακροῦ χρονιζόντων ζητημάτων του. Θέλομεν τέλος αὐτὴν ἵνα δύνανται καὶ παρακάθηνται εἰς τὸ σῶμα τῆς Ἱ. Κοινότητος οἱ Καθηγούμενοι καὶ ἀνώτεροι Προηγούμενοι τῶν Ἱερῶν Μονῶν ὅσακις Πατριαρχικαὶ Ἐξαρχίαι, Ἀνώτατοι Ἀρχηγοὶ τοῦ Κράτους μας ἢ Ὑψηλὰ ξένα πρόσωπα ἔρχονται εἰς τὸν Ἱερὸν ἡμῶν Τόπον, καθ' ὅτι ὡς ἐκ τῆς θέσεώς των δὲν δύνανται νὰ εἶναι τακτικὰ μέλη αὐτῆς.

Πρέπει πρὸς αὐτὸ τοῦτο τὸ συμφέρον καὶ τοῦ Ἀγίου Ὁρους καὶ

¹⁾ Αὐτὰ εἶναι πρωτάκουστα καὶ ἀπορῶ τίς ἐχθρὸς καὶ ἐπίβουλος τοῦ καθεστώτος διέβηκε σκοπίμως ταῦτα ἀκριβῶς ἀνατρέπουσι τὴν γραμμὴν, ἣν μέχοι τοῦδε ἡχοῦθησεν ἡ Ἱ. Κ.

τῆς φιλτάτης Πατρίδος νὰ ὑφίσταται ἡ ἱστορική Διπλῇ Σύναξις, ἵνα καὶ πάλιν εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις, αἵτινες δὲν ἀπολείπουν εἰς τὸν δημόσιον βίον τῶν αἰωνοβίων Ὁργανισμῶν νὰ συνεγείρῃ (sic) τὰς ἠθικάς, θρησκευτικάς καὶ ἐθνικάς δυνάμεις τοῦ ἀγιορειτικοῦ κόσμου καὶ συνεχίσῃ τοὺς ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἀγῶνας τῶν ἀοιδίμων προκατόχων μας.

Πιστεύομεν ἀκραδάντως ὅτι κατ' οὐδὲν προσκρούει εἰς τὸν ἰσχύοντα Κ. Χάρτην ἡ Διπλῇ αὕτη Ἑκτακτος Σύναξις τῆς Ἱ. Κοινότητος, καὶ ἐλπίζομεν θετικῶς ὅτι τὰς ἀπόψεις καὶ πεποιθήσεις μας ταύτας συμμεριζόμενον τὸ Σεβαστὸν Ὑπουργεῖον μας θέλει ἀποφανθῇ ὑπὲρ τοῦ κύρους αὐτῆς, τοῦ μηδέποτε μέχρι σήμερον προσβληθέντος καὶ θέλει συντόμως ἀπαντήσῃ ἡμῖν περὶ τούτου πρὸς δόξαν τοῦ μεγάλου ἡμῶν Θεοῦ καὶ τῆς Προστάτιδος Ὑπεραγίας Θεοτόκου, πρὸς τιμὴν τοῦ θεοσώστου ἐλληνικοῦ Κράτους μας, τοῦ ἐλθόντος «οὐχ ἵνα καταλύσῃ, ἀλλ' ἵνα πληρώσῃ» τὸ προνομιακὸν καθεστῶς τοῦ ἱεροῦ Ἀθῶνος, καὶ πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς γαλήνης καὶ ἐνότητος ἐν ἡμῖν εἴπερ ποτε ἢ ἄλλοτε ἀναγκαίως εἰς τὰς σημερινὰς περιστάσεις.

Ἐπὶ τῇ ἐλπίδι καὶ πεποιθήσει ταύτῃ διατελοῦμεν, τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος διάπυροι πρὸς Θεὸν εὐχέται.

Ἀπαντες οἱ ἐν τῇ κοινῇ Συνάξει ἀντιπρόσωποι καὶ προϊστάμενοι τῶν εἰκοσιν ἱερῶν καὶ εὐαγῶν Μονῶν τοῦ Ἀγίου Ὁρους Ἀθῶ.

Ποῦ ὀφείλεται ἡ ὑπαναχώρησις αὕτη τοῦ ἀντιπροσώπου Λαύρας, ὅστις μετὰ τοσαύτης δραστηριότητος ἡγωνίσθη κατὰ τὸ α' στάδιον τῶν συζητήσεων ὑπὲρ τῆς Διπλῆς, εἶναι ἄγνωστον. Ἐλθὼν μετὰ τὸ Πύσχα τοῦ 1951 εἰς τὸν οἶκόν μου εἰς παρατήρησιν περὶ παλινωδίας μοὶ ἀπήντησε: «τί νὰ ἔκαμνον, ἀφοῦ καὶ αὕτη ἡ Πατρ. Ἐξαρχία μᾶς ἐπόλεμυσεν. Εἶχε τοιαῦτα; ὁδηγίας ἀπὸ τὸ κέντρον!» Ἐγραψα ἀμέσως πρὸς τὸν Πατριαρχὴν τὴν 8 - 10 - 51 τὸ ἐξῆς: «Ἡ διαίρεσις τῶν ἱερῶν μονῶν εἰς τὸ ζήτημα τῆς Διπλῆς Συνάξεως, περὶ οὗ πολλὰ ἐπράξαμεν καὶ ἐδημοσιεύσαμεν ἐσχάτως εἰς τὴν «Ἀγιορ. Βιβλιοθήκην», ἐγκυμονεῖ νέον κίνδυνον περὶ διεθνοποιήσεως τοῦ ἀγ. Ὁρους Καὶ ἡ ἁγία Πατριαρχ. Ἐξαρχία ἐτάχθη πρὸς τὴν μειονοψηφίαν, δηλοῦσα, ὅτι τοιαύτην ἐντολὴν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν. Ἐνταῦθα μὲ διεπίστωσαν τ' ἀντίθετα, ἅπερ καὶ εἰς τὸν διοικητὴν ἔχουσι συστήσει ἀπὸ πέρουσι νὰ μείνῃ τὸ καθεστῶς». Τοῦτο, τὸ πρὸς τὸν Παναγιώτατον γράμμα, ἀνέγνων εἰς τὴν Διεύθυνσιν τῶν Ἐκκλησιῶν τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, ἧς ὁ ἀξιότιμος διευθυντὴς κ. Γρίβας μὲ διεβεβαίωσεν, ὅτι οὐδὲν τοιοῦτον ἐλέγχθη πρὸς τὴν Ἐξαρχίαν, καὶ πρὸς ἀσφάλειαν ἀνέλαβε καὶ ἔστειλε τὸ γράμμα μου μὲ τὸν φάκελλον τοῦ ὑπουργείου. Πάλιν ἐπεφοίτησεν ὁ Πλάτων καὶ ἠτοιμάζετο νὰ μεταβῇ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα. Συνέζητήσαμεν τὸ ζήτημα καὶ ἀνέγνων αὐτῷ ἐν ἀντιγράφῳ (ἐνθυμοῦμαι καὶ τὸ μέρος, εἰς τὴν αὐλήν μου κάτωθεν τῆς κληματαριᾶς) τὸ γράμμα πρὸς τὸν οἰκουμενικόν· οὐδὲν ἀντέλεξεν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο. Καὶ ὁμῶς εἰς τὰ πρακτικὰ βλέπω, ὅτι ἡ Ἐξαρχία οὐ μόνον

δὲν ἐπολέμησεν, ἀλλὰ καὶ συνηγόρησεν ὑπὲρ τῆς Διπλῆς καὶ κατώρθωσε μάλιστα νὰ λάβῃ μέρος καὶ ἡ ἀντιπολίτευσις καὶ ἀνέλαβε νὰ ἐνεργήσῃ πρὸς αἰσίαν τοῦ ζητήματος λύσιν. Ἰδού τὸ σχετικὸν μέρος τῆς συνεδρίας 30 - 5 - 51.

«Ἀναλύεται τὸ ὅλον ἱστορικὸν τοῦ ἀπὸ διετίας δημιουργηθέντος ζητήματος.. τοῦ Σώματος τῆς παλαιόθεν.. ὑφισταμένης Ἐκτάκτου Διπλῆς ἰ. συνάξεως, τονίζεται, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο λόγῳ τοῦ διχασμοῦ.. τῶν ἱερῶν μονῶν καὶ τῆς.. ἐκκρεμότητος αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον τὸ σεβ. β. πατρ. ὑπουργεῖον ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν, ἐνώπιον τοῦ ὁποῦ ἐθεσεν ἡ διοίκησις τοῦ ἀγ. Ὁρους τὸ θέμα, δὲν ἐξέδωκε τὴν ὀριστικὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ, ἐγέννησεν ἐν τῇ ζωῇ τοῦ ἱεροῦ Τόπου ταλαιπωρίαν καὶ δυσχέριαν, ἣν ἐκ τῆς ἐγγύς ἐπικοινωνίας εἶχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ διαπιστώσῃ καὶ ἡ σεβ. πατρ. Ἐξαρχία... ὑποβάλλεται πρὸς αὐτὴν θερμὴ παράκλησις, ὅπως ἐνημεροῦσα προσηκόντως περὶ τοῦ ζητήματος τούτου καὶ τὴν σεπτὴν μητέρα Ἐκκλησίαν, συγχρόνως προέλθῃ εἰς.. ἐνεργείας.. παρὰ τῇ.. ὑπουργείῳ, ὅπως τὸ ἐν λόγῳ ζήτημα εὖρη ἄνευ περαιτέρω ἀναβολῆς τὴν ἐπιβαλλομένην.. νομικὴν διευθέτησιν καὶ λύσιν». 1) Κατὰ τὴν τελευταίαν συνάντησιν περὶ τὰ τέλη Νοεμβρίου ἀναχωρῶν ἀφῆκέ μοι καὶ ἄτακτά τινα πρακτικὰ τῆς ἐν λόγῳ ἐκτάκτου Συνάξεως. Δὲν θέλω νὰ ἐπεκταθῶ εἰς κρίσεις περὶ τούτου, ἀφήνω ἕκαστον νὰ κρίνῃ τὰ ἀσυμβίβαστα ταῦτα. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θὰ μὲ οἰκτίρῃ, πᾶς ἐξέφρων, διότι περιεπλάκην εἰς τοιοῦτον ἄχαριν ἁγῶνα καὶ ἔρχομαι εἰς σύγκρουσιν καὶ πρὸς τοὺς διαρρηγνυμένους ὑπὲρ τοῦ καλοῦ τοῦ Τόπου ἐκείνου, παρ' ὧν ὅμως ἀνέμενον εἰλικρινεστέραν διαγωγὴν πρὸς συνάδελφον ἐν Μετανοίᾳ καὶ γηραιὸν ἱεράρχην. Χάριν τῆς ἱστορικῆς ἀλληλουχίας ἠναγκάσθην νὰ παρενείρω τὸ προσωπικὸν τοῦτο ἐπεισόδιον, ἵνα ὁ ἀναγνώστης ἐννοήσῃ πῶς κατέληξεν οὕτως εἰς δεινὸν ὁλίσθημα καὶ ἀνακόλουθον εἰς τὸ ζήτημα τῆς Διπλῆς πράξιν.

Ἡ διαγωγὴ τοῦ διοικητοῦ Κουράση καὶ τὰ διατυμπανιζόμενα σκάνδαλα ἠνάγκασαν τὸ ὑπουργεῖον ν' ἀποστείλῃ δι' ἀνακρίσεις ἐπὶ τόπου τὸν διευθυντὴν Πέτρον Δασκαλόπουλον καὶ μετὰ τὴν ἐκθεσιν τούτου ὁ Κουράσης ἀνεκλήθη. Ἐπρόκειτο λοιπὸν ν' ἀντικατασταθῇ. Δωδεκάς ὑποψηφίων παρήλαυνε διὰ τῶν ὑπουργ. προθαλάμων. Ἦτο καιρὸς πλέον ὁ νέος διοικητὴς νὰ λάβῃ καὶ τὴν προκριματικὴν λύσιν περὶ τῆς Διπλῆς. Εὐτυχῶς τὴν διεύθυνσιν τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν τῷ τῶν Ἐξωτ. Ὑπουργείῳ διηύθυνεν ὁ ἀξιότιμος κ. Γρίβας, ἀνὴρ εὐγενέστατος, εὐσεβέστατος καὶ τιμιώτατος, ἔχων ὡς βοηθὸν τὸν νῦν διοικητὴν τοῦ ἀγ. Ὁρους κ. Κωνσταντόπουλον μὲ τὰς ἰδίας πεπρoικισμένον ἀρετάς. Τότε ἔμαθον, ὅτι δὲν εἶχον γνῶσιν οὔτε τοῦ ἱστορικοῦ ὑπομνήματος, οὔτε δὲ καὶ τῆς γνωμοδοτήσεως —εἰς τοῦτο ὑπόλογος εἶναι ἡ Ἱ. Κοινότης ὑπὸ Πλάτωνος ρυμουλκομένη—.

1) Εἰς ἐρώτησιν τοῦ Δανιὴλ προηγ. Δοχειαρίτου, «ποίαν θέσιν ἀπὸ ἀπόψεως καταστ. χάρτου.. ἔχει ἡ παρούσα σύναξις; Ὁ κ. διοικητὴς ποιεῖται τὴν ἀκόλουθον δηλώσιν: «Εἶναι γνωστὸν πῶς ἐδημιουργήθη ζήτημα νομιμότητος τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς ἰ. συνάξεως ὡς μὴ προβλεπομένης ἐν τῷ Κ. Χ. Τόμ. ὑπουργεῖον, ἐνώπιον τοῦ ὁποῦ ἡ διοίκησις ἔθεσε τὰς σχετικὰς ἀπόψεις, ἀπεφάνετο, ὅτι νόμῳ Διπλῇ σύναξις δὲν ὑφίσταται, καίτοι ἡ ἐπὶ τούτῳ ἐγγράφος ἀπάντησις τοῦ ὑπουργείου δὲν ἔχει εἰσέτι φθάσει εἰς τὴν διοίκησιν. Ἡ παρουσία τῆς σεβ. πατρ. Ἐξαρχίας καὶ ἡ ἀνάγκη, ἵνα μελετηθῶσι τὰ ἐπείγοντα σήμερον θέματα τοῦ ἰ. Τόπου.. ἐπέβαλον τὴν ἐξοικονόμησιν, ἵνα κατὰ νομ. παραχώρησιν μετάσχῳσι.. καὶ ἔκταντο τῶν ἱερῶν μονῶν ἀντιπρόσωποι...». Ὁ σεβασμ. ἀγ. πρόεδρος εὐχαριστεῖ καὶ αὖθις τὸν διοικητὴν διὰ τὴν δηλῶσιν ταύτην ἀναφορικῶς δὲ πρὸς τὸ ἐκκρεμὸν ζήτημα τῆς νομιμότητος τῆς Ε.Δ.Ι. Συνάξεως δηλοῖ ὅτι ἡ πατρ. Ἐξαρχία θὰ ἐνεργήσῃ ὅπου δεῖ διὰ τὸν αἰσίαν τερματισμὸν τοῦ ζητήματος». Συνεδρ. 12 - 5 - 51.

Όταν ἔλαβον ταῦτα καὶ ἐμελέτησαν, ἐλείσθησαν τελείως ὅλοι οἱ ἀρμόδιοι ἐν τῷ ὑπουργείῳ, ὅτι τὰ τῆς Διπλῆς Συνάξεως πρέπει νὰ μείνωσιν ἀπαραγάρρακτα. Ἦτο εὐτύχημα διὰ τὸν Τόπον ἡμῶν, ὅτι ἐψηφίσθη διοικητῆς ὁ κ. Κωνσταντόπουλος τεθέντος ἐν ἰσχύει πλέον τοῦ σχετ. ἀρθροῦ τοῦ Κ.Χ. ὅστις τὸν διοικητὴν ὀρίζει ἐκ τῶν τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν. Ὑπὸ πολλῶν παρεκλήθην καὶ ἐντεῦθεν καὶ ἐκεῖθεν νὰ μεταβῶ εἰς τὸν Ἀθῶν, ἵσως ἡ παρουσία μου ἐπὶ 13 ἔτη ἀπουσιάσαντος συντελέσῃ εἰς καλὸν τι ὑπὲρ τοῦ Τόπου. Οὔτε τὸ ἐπισηαλὲς τῆς ὑγείας μου οὔτε τῆς ὁδοιπορίας τὸν μόχθον ὑπολογίσας ἐφθασα αἰσίων. Μετὰ τὰς ἐορτὰς τοῦ Πάσχα ἐθεώρησα καθήκον νὰ ἐλίσκεφθῶ τινὰς τῶν Μονῶν, ὅσας δὲν εἶδον ἐρχόμενος καθ' ὁδὸν διὰ νὰ προσυνηνοηθῶ μετὰ τῶν προεστώτων. Εἶτα ἐπικειμένης τῆς Συνάξεως μόνος ἐφθασα εἰς Καρεὰς διανύσας ἐπὶ ὑποξυγίου τὸ ἐπτάωρον τῆς ἀποστάσεως, ὁδὸν τραχεῖαν καὶ κινδυνώδη. Ἐν τῇ μονῇ εὕρισκόμενος δὲν εἶχον λάβει γνῶσιν ποῖον τὸ θέμα τῆς Δισενιαυσίου. Ὁ Προηγ. Πλάτων, πρῶτος ἐπίτροπος, παρὰ τὰ συμπεφωνημένα ἀφ' ἐσπέρας νὰ συνοδοιπορήσωμεν, ἔφυγε λίαν πρῶτ' χωρὶς νὰ μὲ εἰδοποιήσῃ. Ἡ συνάντησις μετὰ τῶν ἀγίων ἀντιπροσώπων ἐν τῷ μεγάρῳ τῆς Ἱ. Κοινότητος μοι ἔδωκε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀναπτύξω τὸ θέμα. Ἡ-ξευρον βεβαίως, ὅτι δὲν ὠμίλουν ὡς Λαυριώτης, ἀλλ' ὡς σύμβουλος αὐτῆς ἐν Ἀθήναις, ἄλλῳ θὰ μὲ ὀκτιρον. Ἡ πρότασις τῆς Λαύρας, φεῦ! ἦτο πρὸς ἀνατροπὴν τῆς Διπλῆς. Τὸ ἔμαθον, ὅταν ἐπέστρεψα εἰς τὴν μονὴν ἀπὸ τὰ πρακτικά. Ἡ Δισενιαύσιος ἐκαλεῖτο πρὸς σύνταξιν κανονιστικῶν διατάξεων, πρὸς διευθέτησιν τῶν δικαιοδοσιῶν τῆς Διπλῆς, ἣτις ἐθεωρεῖτο κατηργημένη ὑπὸ τοῦ συντάξαντος τὴν πρότασιν· αὕτη εἶναι ἡ θεμελιώδης ἐννοια τῆς κανονιστικῆς διατάξεως, ἐρχεται νὰ πληρώσῃ ἔλλειψιν ἢ κενόν τι ἐν τῷ ὀργανισμῷ τοῦ πολιτεύματος. Τὴν σημασίαν ταύτην ἀντελήφθη πλήρως ὁ ἀγγίνους καθηγούμενος τῆς Μονῆς τοῦ ὁσίου Γρηγορίου κὺρ Βησσαρίων, ὅστις ὑπῆρξε καὶ ὁ γραμματεὺς τῆς Δισενιαυσίου καὶ ἔθεσε τὰ πάντα εἰς τὴν θέσιν. Οὗτος συναντήσας τὸν Πλάτωνα ἐποίησατο αὐτῷ δριμυτάτας παρατηρήσεις διὰ τὴν ἀμελέτητον αὐτὴν πρότασιν τῆς Λαύρας καὶ συνέστησεν αὐτῷ ν' ἀνακαλέσῃ πάραυτα, διότι θὰ ἀπορριφθῇ παμψηφεῖ. Αὐτὸ θὰ τῷ ἔλεγε κάθε νουνεχῆς, ἐὰν συνεβουλεύετο, ἐὰν δὲν εἶχε τὸ αὐταρχικὸν πνεῦμα καὶ τὴν ἐγωπάθειαν. Ἐγὼ κατὰ τὴν ταπεινὴν μου γνώμην εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν υπόθεσιν, διαβλέπω ὅτι ὁ προηγούμενος Πλάτων δὲν ἦτο ἐκεῖνος, ὅστις ἐπὶ δύο ἔτη ἐρωμένως καὶ ἀνενδότως ἐργάσθη ὑπὲρ ἀναστηλώσεως τῆς Διπλῆς, ἣν τελευταῖον, τίς οἶδε πόθεν παραγόμενος ἢ τίνας σκοποὺς ὑπηρετῶν, ἐζήτησε ν' ἀνατρέψῃ. Νὰ ὑποθέσω, ὅτι ἦτο στρατήγημα διὰ νὰ παγιδεύσῃ τοὺς ἀντιδρωῦντας· δὲν τὸ πιστεύω, διότι δὲν ἐξηγοῦνται τὰ προηγούμενα— εἶναι σειρά ἀλληλεπιδέτων πράξεων πρὸς διαβουκόλησιν τῶν ἄλλων καὶ ἀπομάκρυνσιν ἀπὸ τῆς πρώτης ὁρμῆς βίσεως.— Τέλος τὸ τρόπαιον ἀνήκει εἰς τὸν κοινοβιάρχην Γρηγοριάτην — καὶ ἡ Λαύρα ὀφείλει τὴν

τιμήν εἰς αὐτόν — ὅστις πρῶτος ἔσπευσε νὰ συμβουλευῇ τὸν Πλάτωνα ν' ἀποσύρῃ τὴν πρότασιν. Ἐν Λαύρᾳ ἐν τούτοις ἐπανηγύριζον τὰ ἐπινίκεια, διότι διὰ τῆς προτάσεώς τῆς ἔσωσε τὴν Διπλὴν, ἀλλὰ ὅτ' αὐτὴν ἔσωζεν ἡ Λαύρα ἐὰν δὲν ἀνεκάλει, ἄρα τὴν ἔσωσαν ἐκεῖνοι, οἵτινες τὴν ἠνάγκασαν ν' ἀνακαλέσῃ. Ὁρθῶς ποιῶν ὁ δξυδερχὴς Προηγ. Γρηγόριος δριμύς ἐπετέθη κατὰ τοῦ Πλάτωνος, διατί ν' ἀνακαλέσῃ, ἐφ' ὅσον, ὡς ὑπεσχνεῖτο συντάξας τὴν πρότασιν, ὅτι αὐτὴ ψηφισομένη θὰ ἔσωζε τὸν θεσμόν καὶ ἐνόμιζεν ἀρελέστατα ὅτι θὰ εὐφύεται ἡ Δισενιαυσίος ἐκεῖνα τὰ ἔξωφρενικά ἄπερ, ὡς εἶδομεν, ἐγγραφοντο πρὸς τὸν Πρόεδρον κ. Βενιζέλον. Καλῶς ποιῶν ὁ κατοχίγαθος Προηγούμενος κὺρ Χρύσανθος Ἰβηρίτης, ὅστις μέχρι τινὸς ὑπῆρξεν ὁ Μικκήνας τοῦ Λαυριώτου ἡγέτου ἐν τῇ Ἱερᾷ Κοινότητι, ἐγκατέλειπεν αὐτόν, ὅταν ἔβλεπε λοξοδρομήσαντα καὶ ἀπεδοκίμαζε τὴν ἐριστικὴν αὐτοῦ τάσιν. Ἡ ἀντιπολίτευσις ἔθεσεν ἀπ' ἀρχῆς τὴν βίαν, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει ἐνὶ τῷ Κ. Χ. ἡ Διπλῇ, πρέπει ἐξάπαντος νὰ πείσωμεν τὴν Κυβέρνησιν, ὅτι τηροῦντες τὸν θεσμόν, ὡς ἀνέκαθεν, δὲν παρανοιοῦμεν, δὲν ἀντιστρατευόμεθα πρὸς τὸ Σύνταγμα· ἐπομένως δὲν κατεπολέμει κατ' οὐσίαν τὸν θεσμόν, ἀλλ' ἤθελε τὴν διασφάλισιν αὐτοῦ. Εἰς τοῦτο οὐδεὶς ἠύνατο νὰ ψέξῃ αὐτήν. Ὅταν εἶδεν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις συγκατένευε νὰ διατηρηθῇ ὡς εἶχεν ἀνέκαθεν ὁ θεσμός, κατεξάνεστη κατὰ τῆς προτάσεως τῆς Λαύρας, ἥτις σκοπὸν εἶχε νὰ μειώσῃ τὸ κῶρος αὐτῆς, νὰ κολοβώσῃ αὐτήν καὶ νὰ τὴν κάμῃ συμβουλευτικὸν σῶμα τῆς Κοινότητος. Ἀποφεινύεται λοιπὸν ὅτι ἡ μὲν μείζων ἐνήρξατο τοῦ ἀγῶνος, ἡ δὲ ἐλάσσων ἀπεπεράτωσεν αὐτόν, ἥτις διὰ τῆς ἐπιμονῆς τῆς ἔπεισε τὴν Κυβέρνησιν. ἡ δὲ δόξα ἀνήκει εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους ὅλους ἐν τῇ Δισενιαυσίῳ τῆς 24 — 4 — 52. Ἰδοὺ τὸ κεῖμενον.

Μεθ' ὃ ἡ Ἱερὰ Δισ. Σύναξις ἐπίλαμβάνεται τοῦ ἐνὸς καὶ μόνου θέματος αὐτῆς ἥτοι «Περὶ ψηφίσεως κανονιστικῆς διατάξεως πρὸς κατοχύρωσιν τοῦ θεσμοῦ τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως» προτάσει τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μεγ. Λαύρας. Οἱ πληρεξούσιοι ἀντιπρόσωποι τῶν Ἱερῶν Μονῶν Μεγίστης Λαύρας, Ἰβήρων καὶ Δοχειαρίου διὰ μακρῶν ἐκθέτουν τὰ τῆς ἱστορίας τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως, ὅπου ἀπὸ τοῦ ἔτους 972, ποῦ συνετάγη τὸ πρῶτον Τυπικὸν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, καὶ ἐντεῦθεν, ὁσάκις παρουσιάζοντο σοβαρὰ καὶ ὑψίστα διὰ τὸν Ἱερὸν ἡμῶν Τόπον ζητήματα, συζητοῦντο σὶ Ἡγούμενοι καὶ Προϊστάμενοι τῶν Ἱερῶν Μονῶν καὶ μετὰ τῇ Κεντρικῇ. Ἀρχῇ τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ τῶν ἐξάρχων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, συνεσχέπτοντο καὶ ἐλέλυνον τὰ ζητήματα ταῦτα. Ὅτι, ἐὰν ἔστη μὲν τὸ Ἅγιον Ὄρος ἐπὶ τόσους αἰῶνας μέχρι σήμερον, ἐπηρεάχθη μόνον καὶ μόνον εἰς τὴν ὑπαρξιν τοῦ Ἱεροῦ τούτου Σώματος, καὶ ὅτι πολλὰ τὰ ὠφέλη κατὰ καιροὺς ἐπέφερε τοῦτο εἰς τὸν Ἱερὸν ἡμῶν Τόπον.

Ὅτι ἀπὸ τῆς ψηφίσεως τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου καὶ ἐντεῦθεν ἐλειτουργήσῃ κανονικῶς τὸ Σῶμα τοῦτο, ἐπλήσαν πλείστα ὅσα σπουδαῖα

ζητήματα τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου, διὰ ταῦτα κατέστη πλέον συνείδησις εἰς ὅλους ἡμᾶς τοὺς Ἀγιορείτας διτι ἡ Ἑκτακτος Διπλῇ Ἱ. Σύναξις ὑφίσταται καὶ θὰ ὑφίσταται, θεία συνάρσει, ἀνὰ τοὺς αἰῶνας, ἐπομένως οὐδεμία κανονιστικὴ διάταξις δύναται νὰ ψηφισθῇ ἀπὸ τὴν Ἱ. Δισ. Σύναξιν διὰ τὸ Σῶμα τοῦτο καὶ ἐν κοντολογία διὰ πολ-
λῶν ἄλλων λεχθέντων ὑπὸ τῶν προρρηθέντων πληρεξουσίων Ἀντιπρο-
σώπων, διατρανοῦται ἡ πίστις τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου πρὸς τὸ Σῶμα
τοῦτο.

Ἐν συνεχείᾳ καὶ οἱ ἄλλοι πληρεξούσιοι Ἀντιπρόσωποι, τῶν ὑπολοί-
πων Ἱερῶν Μονῶν, συμφωνοῦντες, διετράνωσαν τὴν πίστιν αὐτῶν
πρὸς τὸ Σῶμα τῆς Ἑκτάκτου Διπλῆς Ἱ. Συνάξεως, ὡς μόνης ἁρ-
μοδίας καὶ ἱκανῆς πρὸς ἐπίλυσιν ὑψίστων διαφόρων ζητημάτων
τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Τόπου, ὅσakis κατὰ καιροὺς παρουσιάζονται
τοιαῦτα. Κατόπιν τούτου ἤρχισαν ν' ἀποφαίνονται οἱ πληρεξούσιοι ἄν-
τιπρόσωποι τῶν Ἱερῶν Μονῶν ὡς κάτωθι.

Ὁ Μεγίστης Λαύρας, ὅτι ἐφ' ὅσον μετ' εὐχαριστήσεως βλέπει τὴν
σύμπνοιαν καὶ συμφωνίαν ἀπασῶν τῶν Ἱερῶν Μονῶν περὶ διατηρήσεως
τοῦ Ἱεροῦ Σώματος τῆς Ἑκτάκτου Διπλῆς Ἱ. Συνάξεως, ἡ Ἱερὰ αὐ-
τοῦ Μετάνοια ἀποσύρει τὴν πρότασιν αὐτῆς περὶ ψηφίσεως κανονιστικῆς
διατάξεως, συνεχιζομένης τῆς ὑπάρξεως καὶ λειτουργίας Αὐτῆς ὡς μέχρι
σήμερον καὶ ἐφ' ἑξῆς ἀνὰ τοὺς αἰῶνας. Ὁ ἅγιος Βατοπαιδίου καταθέτει
τὴν ἐξῆς γραπτὴν γνώμην. « Ἡ Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Βατοπαιδίου ἐπιφυλάσ-
σεται καὶ δηλοῖ, ὅτι μόνον εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις καὶ ἐπὶ σοβαρωτάτων
ζητημάτων δέχεται νὰ καλῇ ἡ Ἱ. Κοινότης ἐκτάκτους πληρεξουσίους τῶν
Μονῶν ὑπὸ τύπον Ἐθνοσυνελεύσεως πρὸς ἀνταλλαγὴν σκέψεων καὶ λή-
ψιν σχετικῶν ἐπ' αὐτῶν ἀποφάσεων καὶ τούτων ἐξαγγελιομένων ὑπὸ τῆς
Ἱερᾶς Κοινότητος». Οἱ Ἰβήρων, Χιλιανδαρίου, Διονυσίου, Κουτλουμου-
σίου, Παντοκράτορος, Ξηροποτάμου, Δοχειαρίου, Καρακάλλου, Φιλοθέου,
Σίμωνος Πέτρας, Ἀγίου Παύλου, Ξενοφώντος, Γρηγορίου, Ἐσφιγμέ-
νου, Ρωσικοῦ, καὶ Κωνσταντινου, διτι ζήτημα Ἑκτάκτου Διπλῆς Ἱ.
Συνάξεως δὲν ὑφίσταται, ἐπομένως νὰ ἐξακολουθήσῃ αὕτη ὑφισταμένη.
καθ' ὃν τρόπον ὑφίστατο μέχρι σήμερον κ.τ.λ.

Συγχαίρων καὶ γὰρ ὁ ταπεινὸς ἅπαντας τοὺς ἀγιορείτας ἡγουμένους,
προϊσταμένους τε καὶ γέροντας ἐπὶ τῇ λαμπρᾷ ταύτῃ νίκῃ εὐχομαι ἀπὸ
ψυχῆς, ὅπως ὁ ἅγιος Θεὸς πρεσβείαις τῆς ἐφόρου τοῦ Ἱεροῦ Τόπου κυ-
ρίας Θεοτόκου ἐπιδαψιλεύῃ ὑμῖν πάντοτε τοιαύτας νίκας ἐπὶ σωτηρίᾳ
αὐτοῦ.

Η ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΛΙΤΑΝΕΙΑ
Τῆς Παναγίας «Ἄξιον ἔστιν» ἐν Καρεαῖς κατὰ τὴν
δευτέραν ἡμέραν τοῦ Πάσχα.

Ἱστορικὸν ὑπόμνημα ἀνέκδοτον.

«Σὺ Χριστέ, τοῖς ἑμοῖς ποθεινοτάτοις τέκνοις, οὓς ἀδελφοὺς
καλέσαι ἠυδόκησας, τῆς ἡμῆς ἐκδημίας γενοῦ παραμύθιον».

(Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ λόγος δεύτερος εἰς τὴν Κοίμησιν)

Ἐν Ἀθῶ πέρυσιν εὐρισκόμενος ἤκουσα τὰ ἐπεισόδια, ἅπερ συνέβησαν τὸ Πάσχα κατὰ τὴν περιφορὰν τῆς εἰκόνης τῆς Παναγίας, διότι τινὲς ἐπρότειναν νὰ διέλθῃ καὶ διὰ τῆς Σκήτης τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου—ρωσικὸς κολοσσὸς κυριαρχῶν τῆς πρωτεύουσας τῆς ἁγιορ. πολιτείας, τὸ λεγόμενον Σεράγιον—ὁ ἀρχιερεὺς ὁ εὐρεθεὶς ἐπὶ κεφαλῇ τῆς ἱερᾶς ποιμπῆς, ὅταν ἐφθασαν εἰς τὸ Κιόσκι, ἠναγκάσθη νὰ ξεφορέσῃ διὰ νὰ μὴ καινοτομήσῃ. Πρὸ ἐτῶν, δὲν ἐνθυμοῦμαι ποῦ, εἶχον ἀναγνώσει περιγραφὴν τῆς λιτανείας ταύτης, γενομένην ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ βυζαντιολόγου Γαβριὴλ Millet καὶ διηπόρουν τότε τίνα σχέσιν ἔχει τὸ θέμα τοῦτο μὲ τὴν βυζαντ. τέχνην, ἣν θεραπεύει ὁ Γαλάτης οὗτος. Ἀφότου ὁ κ. Millet συνέλαβε τὴν ἰδέαν ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἡ ἀναγέννησις τῆς βυζαντ. τέχνης ἐν Ἀθῶ ἀνήκει εἰς τοὺς Σέρβους συνειργάζετο σιενῶς καὶ μετὰ τῶν Ρώσων, βλ. observation de l'auteur (Mission Millet-Boskovic 1934) ἐν Athos pl. 95. Ἀσφαλῶς τὴν ὥρην πεῖθομαι, ὅτι ἦτο ἐπιστρατευμένος νὰ ἐξυπηρετήσῃ ξένους ἀνομολογήτους σκοπούς. Ἐκ τούτου λαμβάνω τὸν ὑπόμνημα νὰ δημοσιεύσω τὸν ἐπίσημον κώδικα τοῦ Πρωτάτου, ἐν ᾧ ἐκτίθεται ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ ἡ διαδρομὴ τῆς λιτανείας. Καὶ ἕτερος λόγος μὲ ᾤθησεν εἰς τοῦτο. Κατ' αὐτὴν εἰς τοὺς διαφόρους σταθμοὺς γίνονται ἐκφωνήσεις ποικίλαι καὶ εὐχαὶ διάφοροι πρὸς ἀποτροπὴν νόσων καὶ ἐπιδημιῶν ἐπιπολαζουσῶν εἰς τε τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὴν καλλιεργουμένην φύσιν ὥς καὶ εἰς τὰ ζῶα. Ἐπειδὴ δὲ αἱ λιτανεὶαι ἐν τῇ ἐλλαδικῇ Ἐκκλησίᾳ ἀπὸ τινων ἐτῶν ἐπληθύνθησαν καὶ θεωροῦνται ἀπαραίτητοι εἰς κάθε πανηγυρίζοντα ναόν, δύνανται νὰ ὑποδειγματίζωνται ἐκ τῆς ἐκθέσεως ταύτης λαμβάνοντες οἱ ἀρμόδιοι εὐχὰς καὶ τροπάρια καὶ οὕτω νὰ ποικίλῃσι τὴν μονοτονίαν, ἥτις παρατηρεῖται εἰς τὰς λιτανείας ταύτας ἐπὶ μίαν καὶ πλέον ὥραν, καθ' ἣν ἢ διέρχονται ἐν σιωπῇ ὥς εἰς κηδεῖαν ἢ ἐπαναλαμβάνωσι τὸ τροπάριον τοῦ ἐορταζομένου ἁγίου.

Ἐγρέφον ἐν Ψυχικῷ τῇ 9 τοῦ Ἰανουαρίου 1953

† ὁ Κορυθαῖς Εὐλόγιος Κουρίλας

Κώδ. ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς Ἱ. Κοινότητος ἁγίου Ὁρους Ἀθῶ
ἀποκείμενος χαρτ. 0,22X0,16, φ. 74

(φ. 3α) Τάξις γινομένη τοῦ Πρωτάτου τῶν Καρεῶν τῇ νέᾳ δευτέρᾳ εἰς τὴν λιτὴν.

Ἀκολουθία τῆς λαμπρᾶς τῆς νέας δευτέρας· γίνεται δὲ λίαν ταχύτε-

ρον ἡ λειτουργία διὰ τὴν λιτὴν. Καὶ μετὰ τὸ δοῦναι τὸ ἀντίδωρον, κρούσαντες τῶν σημαντήρων (sic) ἐξερχόμεθα ἐν τῷ νάυθῃ μετὰ τῆς εἰκόνης τῆς θεομήτορος καὶ τῶν ἄλλων ἁγίων εἰκόνων, καὶ τοῦ ἁγίου καὶ σεπτοῦ Εὐαγγελίου, καὶ τῶν τιμίων ξύλων τοῦ σταυροῦ. Προευτρεπισθέντος τοῦ σκήπτρου ὡς τοῦ θρόνου τῆς ἁγίας εἰκόνης καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ διάκονοι φορεμένοι, ποιεῖ ὁ πρῶτος ἱερεὺς εὐλογητόν. (φ. 3β) Μετὰ τὸν εὐλογητόν τὸ Χριστὸς ἀνέστη μετὰ τῶν στίχων καὶ τῆς συναπτῆς καὶ οὕτως ἀρχόμεθα τὸν κανόνα τῆς λαμπρᾶς καὶ τῆς Θεοτόκου μετὰ τῶν ιδιομέλων καὶ Εὐαγγελίων, ψαλλομένων εἰς τὴν λιτὴν τοῦ Πρωτάτου κατὰ τάξιν τοῦ καθ' ἐνὸς ἁγίου. Ὁ κανὼν τῆς ἀναστάσεως εἰς ζ', καὶ τῆς Θεοτόκου εἰς η', καὶ ἐξερχόμενοι πάντες εἰς τὴν λιτὴν μετὰ σημαντήρων καὶ τοῦ σκήπτρου ἀρχεται ὁ κανὼν τοῦ Πάσχα, ᾧ δὴ α' ἤχος α' ὁ εἰρμὸς Ἀναστάσεως ἡμέρα κτλ.

(φ. 4α) Ὁ κανὼν τῆς Θεοτόκου: Ἀναστάντα κατιδοῦσα κτλ.

(φ. 4β) Ἀπερχόμενοι δὲ εἰς τὸ ἱβηριτικὸν κονάκιον καὶ ἐκεῖ εἰσελθόντες εἰς τὸν ναὸν ψάλλουσι τὸ Δοξαστικόν: Εὐφραίνου ἐν Κυρίῳ πόλις Θεσσαλονίκη. Καὶ νῦν, Ἀναστάσεως ἡμέρα, Εὐαγγέλιον τὸ εἰς τὸν ὄρθρον τοῦ ἁγίου, εἰτα μνημονεύει συνήθως ὁ διάκονος. Εἰτα ἐκεῖθεν ἀερίζονται εἰς τὸν πύργον τοῦ Μακροῦ ¹⁾, καὶ εἰσελθόντες ἐν τῷ ναῷ ψάλλομεν τὸ ἰδιόμελον τοῦ ἁγίου. Ἦχος πλ. β' (φ. 5α) Ἱεραρχῶν τὴν καίλονῃν κτλ.

(φ. 5β) Καὶ νῦν, Ἀναστάσεως ἡμέρα. Εὐαγγέλιον, ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν: Τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ ἔσθι ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ.

(φ. 6β) Ὁ διάκονος: Εἰλέησον ἡμᾶς ὁ Θεός. Χριστὸς ἀνέστη ἐκ τριτοῦ (φ. 7α) καὶ ἀπόλυσις.

Καὶ ἐξερχόμενοι τοῦ ναοῦ πάντες δίδεται ὑπὸ τοῦ οἰκοκύρου πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς ἀνά κλάσματος ἄρτου καὶ ἐξ ἐνὸς ποτηρίου οἴνου, καὶ οὕτως ἀπερχόμενοι ψάλλομεν, ᾧ δὴ γ' ὁ εἰρμός: Δεῦτε πόμα πίωμεν καινὸν κτλ.

(φ. 7β) Τῆς Θεοτόκου: Ἐπὶ τὴν ἀκήρατον ζωὴν κτλ.

(φ. 8α) Καὶ οὕτως ἀπερχόμεθα ἐν τῇ τοῦ Κουτλουμουσίου Μονῇ. Καὶ αὐτοὶ πάλιν οἱ ἱερεῖς καὶ διάκονοι φορεμένοι ἐξέρχονται ἔξω τῆς πύλης τοῦ κάστρου καὶ συναπαντῶνται ἀλλήλοις μετὰ θυμιαμάτων καὶ λαμπάδων καὶ ἀσπάζονται καὶ εἰσερχόμενοι πάντες ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, κρουόντων πάντων τῶν σημαντήρων μετὰ καὶ ἄλλης παρασκευῆς καὶ τῶν ἱερέων ψαλλόντων, εἰσέρχονται ἐν τῷ ναῷ καὶ ἀρχονται ψάλλειν τὸ ἰδιόμελον τῆς Μεταμορφώσεως. Δόξα ἤχος πλ. β' Προτυπὸν τὴν ἀνάστασιν.

Καὶ νῦν, Ἀναστάσεως ἡμέρα. Εἰτα τὸ Εὐαγγέλιον, ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον: Τῷ καιρῷ ἐκεῖνο παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην.

(φ. 9β) Εἰτα μνημονεύουν τὸν ἡγούμενον σὺν τῇ ἀδελφότητι. Ὁμοίως καὶ (φ. 10α) αὐτοὶ μνημονεύουν τὸν Πρῶτον τῶν Καρεῶν, καὶ οὕτω

¹⁾ Ἀπερχόμενοι εἰς τὸ ἱβηρικόν - τοῦ Μακροῦ ἐπὶ τῆς φας.

γίνεται ἀπόλυσις. Καὶ ἐξελθόντες τῆς ἐκκλησίας καθέζονται πάντες, καὶ δίδουνσιν ¹⁾ οἱ τῆς Μονῆς ἀδελφοὶ καθ' ἑνὸς ἀνὰ κλάσματος ἄρτου καὶ ἐν ποτήριον οἴνου πᾶσι τοῖς τῶν Καρεῶν ἀδελφοῖς, καὶ οὕτω ἐξέρχονται τῆς Μονῆς μετὰ κρότων καὶ ὕμνων καὶ ἀπέρχονται ἐν τῷ τοῦ Ραβδούχου πύργῳ ψάλλοντες. Ὡδὴ δ' ὁ εἰρμός. Ἐπὶ τῆς θείας φυλακῆς.

(φ. 11α) Τῆς Θεοτόκου: Ὁ διαπλάσας τὸν Ἀδάμ.

(φ. 11β) Καὶ ἐρχόμενοι ἐν τῷ τοῦ Ραβδούχου πύργῳ, καὶ εἰσελθόντες ἐν τῷ ναῷ ψάλλουσι ²⁾ τὸ Ἰδιόμελον τῆς Θεοτόκου. Ἦχος πλ. δ'. Μετὰ τὸ τεχθῆναί σε θεόνυμφε Δέσποινα.

Καὶ νῦν. Ἀναστάσεως ἡμέρα. Εὐαγγέλιον, ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν: Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς κώμην τινά.

(φ. 12β) Καὶ μνημονεύει ὡς σύνηθες, καὶ ἀπόλυσις.

Καὶ ἀπερχόμεθα εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Ἀλυπίου, ἡγουν εἰς τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ψάλλοντες: Ὡδὴ ε' ὁ εἰρμός.

(φ. 13α) Ὁρθρίσωμεν ὀρθρου βαθέος.

Τῆς Θεοτόκου: Φωτίζεται θείαις ἀκτίσιν.

(φ. 13β) Καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Ἀλυπίου. Δόξα, ἦχος δ'.

Τῷ τριττῷ τῆς ἐρωτήσεως. Καὶ νῦν: Ἀναστάσεως ἡμέρα.

(φ. 14α) Εὐαγγέλιον, ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον: Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὄχλους.

(φ. 15α) Καὶ μνημονεύει ὁ διάκονος ὡς ἔθος καὶ ἀπόλυσις.

Καὶ ἀπερχόμεθα εἰς τὸν σταυρὸν τοῦ Χρυσοστόμου, ψάλλοντες τὴν αὐτὴν φδὴν, ἡγουν τὴν πέμπτην.

(φ. 17α) Ὡδὴ ε' ὁ εἰρμός: Ὁρθρίσωμεν ὀρθρου βαθέος.

Τῆς Θεοτόκου: Φωτίζεται θείαις ἀκτίσιν.

(φ. 17β) Καὶ ἐλθόντες εἰς τὸν σταυρὸν τοῦ Χρυσοστόμου. Δόξα πλ. β'

Ὅσπερ τρισμάκαρ, ἁγιώτατε πάτερ. ὁ ποιμὴν ὁ καλός.

(φ. 18α) Καὶ νῦν, Ἀναστάσεως ἡμέρα. Εὐαγγέλιον, ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην: Εἶπεν ὁ Κύριος, ἐγώ εἰμι ἡ θύρα.

(φ. 19α) Καὶ μνημονεύει ὡς ἔθος. Εἶτα τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν καὶ τὴν εὐχὴν.

Εὐχαὶ λεγόμεναι ἐν λιταν[ε]ίαις

[Εὐχὴ α'] Εἰς πληγὴν θανατικοῦ

Ποίημα τοῦ ἁγιωτάτου καὶ σοφωτάτου κυρ Φιλοθέου καὶ οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου: Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ τῶν οἰκτιρισμῶν ἀνεξάντλητος πηγὴ.

(φ. 22α) Εἶτα λαβὼν ³⁾ ὁ ἱερεὺς τὸν σταυρὸν εὐλογεῖ σταυροειδῶς κατὰ ἀνατολὰς καὶ δύσιν, ἄρχτον τε καὶ μεσημβρίαν ⁴⁾, λέγων ἐκ τρίτου. Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου.

¹⁾ Κῶδ. δίδωσιν. ²⁾ Ψάλλουσι. ³⁾ λαβὼν. ⁴⁾ δύσεως, ἄρχτου τε καὶ μεσημβρίας.

Καὶ οὕτως ἀπερχόμεθα εἰς τὸν τοῦ ἁγίου Στεφάνου σταυρόν, ψάλλοντες ᾠδὴν ζ' ὁ εἰρμός. Κατῆλθες ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς.

(φ. 22β) Τῆς Θεοτόκου: Ἀνῆκται τὸ πάλαι κρατούμενον ¹⁾.

(φ. 23α) Δόξα, ἤχος πλ. β'. Πρῶτος ἐν μάρτυσιν ἐδείχθη καὶ ἐν διακόνοις.

(φ. 23β) Καὶ νῦν: Ἀναστάσεως ἡμέρα. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον: Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην ἄνθρωπος τις ἦν οἰκοδεσπότης

(φ. 24β) **Εὐχὴ β' τοῦ αὐτοῦ**

Ἡμάρτομεν, ἠνομήσαμεν, ἠδικήσαμεν ἐνώπιόν σου πανάγαθε Δέσποτα.

(φ. 28α) Καὶ εὐλογεῖ ὁ ἱερεὺς κατὰ ἀνατολὰς μὲ τὸν τίμιον σταυρόν, ὡς προέφημεν, καὶ οὕτως ἀπερχόμεθα εἰς τὸν σταυρόν ἄνωθεν τοῦ πνευματικοῦ παπᾶ κὺρ Σάββα, ψάλλοντες ᾠδὴν ζ' ὁ εἰρμός. Ὁ παῖδας ἐκ καμίνου ρυσάμενος.

(φ. 29α) Τῆς Θεοτόκου: Νεκρώσας ὁ υἱὸς σου τὸν θάνατον.

(φ. 29β) Καὶ οὕτως ἀπερχόμενοι εἰς τὸν σταυρόν ἄνωθεν τοῦ πνευματικοῦ παπᾶ κὺρ Σάββα, ψάλλομεν. Δόξα, ἤχος β'.

Εὐαγγελίζεται ὁ Γαβριὴλ τῇ κεχαριτωμένῃ σήμερον.

(φ. 30α) Καὶ νῦν, Ἀναστάσεως ἡμέρα. Εὐαγγέλιον, ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν: Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ συνέλαβεν Ἐλισάβετ.

(φ. 31β) Καὶ μνημονεύει ὁ διάκονος.

Εὐχαὶ ἔτεραι εἰς ἀνομβρίαν, τοῦ αὐτοῦ Πατριάρχου κὺρ Φιλοθέου

Ὁ διάκονος: Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Ὁ ἱερεὺς τὴν γ' εὐχήν. Δέσποτα Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ ζῶντι καὶ ἐνυποστάτῳ σου Λόγῳ.

(φ. 34β) Καὶ εὐλογεῖ ὡς προείπομεν σταυροειδῶς μετὰ τοῦ τιμίου σταυροῦ καὶ πάλιν ἀπερχόμεθα εἰς τὸν τοῦ Καπρούλι σταυρόν, ψάλλοντες: Ὡδὴ ἡ' ὁ εἰρμός: Αὕτη ἡ κλητὴ καὶ ἁγία ἡμέρα.

(φ. 35α) Τῆς Θεοτόκου: Ἦλθε διὰ σοῦ εἰς τὸν κόσμον ὁ Κύριος.

(φ. 35β) Καὶ πάλιν ἐρχόμενοι εἰς τὸν τοῦ Καπρούλι σταυρόν, ψάλλομεν: Δόξα, ἤχος πλ. β'. Ἀνθρώπε τοῦ Θεοῦ καὶ πιστὲ θεράπων, λειτουργεῖ Κυρίου, ἄνερ ἐπιθυμιῶν, σκεῦος ἐκλογῆς, στῦλε καὶ ἐδραῖωμα τῆς Ἐκκλησίας.

(φ. 36α) Καὶ νῦν: Ἀναστάσεως ἡμέρα. Εἶτα τὸ Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην: Εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἐληλυθότας . . . ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας.

(φ. 37α) Ὁ διάκονος: Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεός . . . Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους . . . Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Καὶ ὁ ἱερεὺς [λέγει] τὴν δε τὴν εὐχήν τοῦ αὐτοῦ (Φιλοθέου) ἢ παρ' ἄλλοις τοῦ Καλλίστου: [Εὐχὴ δ'.]

¹⁾ Καὶ οὕτως ἀπερχόμενοι εἰς τὸν τοῦ ἁγίου Στεφάνου σταυρόν ψάλλομεν (ἐπανάληψις).

Κύριε. Κύριε, ὁ διὰ τοῦ σοῦ προφήτου Ἡλιοῦ λύσας τὸν αὐχμόν.

(φ. 40β) Εἶτα εὐλογεῖ ὡς σύνηθες μετὰ τοῦ τιμίου σταυροῦ σταυροειδῶς καὶ ἀπερχόμεθα εἰς τὸν τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου σταυρὸν ψάλλοντες (ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἡ' ᾠδή).

(φ. 42α) Καὶ ἀπερχόμενοι εἰς τὸν τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου σταυρὸν ψάλλομεν τὸ Ἰδιόμελον, Ἦχος πλ. δ'. Τῶν μοναστῶν τὸ πλήθι. Καὶ νῦν: Ἀναστάσεως ἡμέρα. (φ. 42β) Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν.

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἔστι ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ.

(φ. 43α) Καὶ μνημονεύει ὡς σύνηθες.

(φ. 43β) Καὶ τὴν ε' εὐχὴν τοῦ αὐτοῦ (Φιλοθέου) ἢ παρ' ἄλλοις τοῦ Καλλίστου. Κύριε ὁ Θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν, οἶδαμεν, ὅτι ἀνάξιοι τυγχάνομεν.

(φ. 46β) Εὐχὴ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Τρύφωνος

Ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς . . . ἐμοῦ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ Τρύφωνος.

(φ. 50α) Δέησις εἰς τὸν ἅγιον Τρύφωνα. Ἡμεῖς δὲ οἱ ἀνάξιοι δούλοι σου. (φ. 50β) Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν: Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς, ἰδοὺ δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφρων.

Καὶ μνημονεύει ὡς σύνηθες, καὶ εὐλογεῖ ὡς ἔθος σταυροειδῶς.

(φ. 51α) Ἐνταῦθα γίνεται ὀλίγη ἀνάπαυσις τῶν ἀδελφῶν, ὑπὸ δὲ τῶν οἰκούντων ἐν τῇ τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου μονῇ, ἀνὰ κλάσματος ἄρτου καὶ ἐνὸς ποτηρίου οἴνου ἐπιδίδοται πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς ¹⁾

(φ. 51β) Καὶ οὕτως ἀπερχόμεθα εἰς τὸν σταυρὸν τὸν Ζωγραφεῖτικον ψάλλοντες. Ὡδὴ θ' Μεγαλυνάριον . . . φωτίζου, φωτίζου. κτλ.

(φ. 52β) Καὶ τῆς Θεοτόκου: Συμφώνως Παρθένε, σὲ μακαρίζομεν πιστοί. (φ. 53α) Καὶ ἀπερχόμενοι εἰς τὸν σταυρὸν τὸν Ζωγραφεῖτικον, ψάλλομεν: Δόξα, Ἦχος πλ. α'. Δεῦτε ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος Κυρίου. Καὶ νῦν: Ἀναστάσεως ἡμέρα. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν: (φ. 53β) Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον.

(φ. 54β) Εὐχὴ ἐπὶ ἀπειλῇ ¹⁾ βροντῶν καὶ ἀστραπῶν [εὐχὴ ε']. Πάλιν σοῦ, Κύριε, τοῦ φιλανθρώπου Δεσπότου μνήμη παιδείας. (φ. 56α) Ἐκφώνησις: Ὅτι Θεὸς ἐλέους καὶ οἰκτιρῶν. Ὅτι ἐλεήμων . . . καὶ ἀπόλυσις. Καὶ οὕτως ἀπερχόμεσθιν ἐν τῇ τοῦ ἁγίου Σάββα μονῇ εἰς τὸν πύργον ψάλλοντες πάλιν τὴν θ' ᾠδὴν. Καὶ ἀπερχόμενοι ἐν τῇ τοῦ ἁγίου Σάββα μονῇ ψάλλομεν: Δόξα, Ἦχος πλ. δ'. Τῶν μοναστῶν τὰ πλήθι.

(φ. 56ε). Καὶ νῦν: Ἀναστάσεως ἡμέρα. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον: Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς, πάντα μοι παρεδόθη.

(φ. 57α) Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεός . . . Ὅτι ἐλεήμων . . . καὶ ἀπόλυσις. Καὶ πάλιν μετὰ τὴν θ' ᾠδὴν ψάλλοντες κατερχόμεθα εἰς τὸ Ξηροποταμινὸν κονάκι, (φ. 57β) καὶ φθάνοντες εἰς τὸ Ξηρ. κονάκι ψάλλομεν. Ἰδιόμελον τοῦ ἁγίου Δημητρίου, Δόξα Ἦχος α'. Εὐφραίνου ἐν Κυρίῳ. (φ. 58α) Καὶ ἀπὸ τὸ Ξηροποταμινὸν κονάκι κατερχόμεσθιν ἐν τῇ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ τοῦ

¹⁾ πάντων τῶν ἀδελφῶν ²⁾ ἀπειλῆς

Πρωτάτου. ψάλλοντες ¹⁾ τὰ Στιχηρά, ἤχος πλ. α'. Ἀναστήτω ὁ Θεός...
Πάσχα ἱερὸν ἡμῖν σήμερον. κτλ..

(φ. 59α). Δόξα ἤχος πλ. β'. Τῇ ἀθανάτῳ σου κοιμήσει.

(φ. 59β). Καὶ νῦν: Ἀναστάσεως ἡμέρα. Εὐαγγέλιον ἐκ τοῦ κατὰ Λου-
κᾶν: (φ. 60α). Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀναστᾶσα Μαριάμ.

(φ. 61α). Ὁ διάκονος ²⁾ μνημονεύει τοῦ πρώτου καὶ τῶν ἄλλων ἀδελ-
φῶν, οἱς ³⁾ καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ οἴνου παρέχουσιν, ἢ ἄλλο τι κατὰ τὴν
συνήθειαν, καὶ οὕτω γίνεται ἀπόλυσις.

Εἰς δὲ τὴν τράπεζαν γίνεται μεγάλη παράκλησις τοῖς ἀδελφοῖς. (φ. 61β)

(Οὗτος ὁ λόγος ἐν τῇ τραπέζῃ ἀναγινώσκεται).

Διήγησις περὶ τῆς λιτῆς τῆς γενομένης τῇ νέᾳ δευτέρᾳ ἐν ταῖς Κα-
ραῖς ⁴⁾ τοῦ Πρωτάτου, καὶ τὸ ἐν αὐτῇ ἐξοίσιον θαῦμα. Εὐλόγησον.

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ ποιῶν θαυμάσια ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ τοῖς
ἁγίοις αὐτοῦ, ὡς ἐπηγγείλατο ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος, οὕτως ⁵⁾ καὶ
ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν ἔδειξε σημεῖα καὶ τέρατα εἰς λυσιτελίῃ (sic) καὶ ὠφέ-
λειαν πάντων ἡμῶν, ὡς αὐτόπται γενόμενοι ἐπὶ τοιούτου (φ. 62α) τελεσι-
ουργοῦ θαύματος, ὅπως ἴδωσι καὶ ἡ ἐσχάτη γενεὰ καὶ δοξάσωσι τὸν Θεόν,
καὶ τῶν θείων πατέρων τὴν παράδοσιν φυλάξωσιν, ὅτι ὁ μὴ διαμένων εἰς
τὰ ὅρια τῶν πατέρων ἐπικατάρατος, δῆλον ἐν τῷ ἁγίῳ Ὅρει τοῦ Ἀθῶ ἐ-
στὶ παρὰ τῶν πάλαι θείων πατέρων καὶ παράδοσις.

Μετὰ τὴν αὐριον τῆς λαμπρᾶς Κυριακῆς τῇ δευτέρᾳ καὶ τῇ τρίτῃ
λιτὴ γίνεται ἐκτὸς τῶν μοναστηρίων μετὰ σκήπτρων καὶ θείων εἰκόνων
λαμπροφροσυνόμενων ἱερέων καὶ διακόνων μετὰ μανουαλίων (φ. 62β) καὶ με-
τὰ τῆς τοῦ σύμπαντος μοναχικοῦ ὀρηγύρεως ψαλλόντων τῆς λαμπρᾶς τὰ
μελλήρματα ⁶⁾ ἄσματα, καὶ εὐωχίαν παρακλήσεως ἐν εἰθισμένοις τόποις
ποιουμένων ⁷⁾, ὡς καὶ τῷ Πρωτάτῳ δηλονότι. Τὸ δὲ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλη-
σίᾳ τοῦ ἁγίου Ὁρους, ἥτοι τῷ Πρωτάτῳ οὕτως ἐκτελεῖται. Τῇ δευτέρᾳ
πρωτὶ συνάζονται ἅπαντα ἡ σκήτη τῶν Καρεῶν καὶ λειτουργία γίνεται τα-
χύτερον. Εἰδ' οὕτω μετὰ τὸν ἁγιασμὸν κρούονται ἅπαντα τὰ σήμαντρα,
καὶ ἀπέρχονται ἅπαντες μετὰ χαρᾶς καὶ ὑμνωδίας εἰς τὸν πύργον τοῦ Μα-
κροῦ ⁸⁾, ᾗδουσι καὶ εὐαγγελίζονται τὰ συνήθη. Εἰτα ποιοῦσι παράκλησιν
πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς· αὐθις ἀπέρχονται εἰς τὴν ἱερὰν καὶ μεγάλην μονὴν τοῦ
Κουτλουμουσίου, καὶ ἐκεῖ ὁμοίως ὕμνους καὶ εὐωχίαν ἀπολαμβάνουσιν.

¹⁾ ψάλλομεν. ²⁾ διάκων. ³⁾ ὧν. ⁴⁾ εἰς ταῖς Καραῖς. ⁵⁾ οὗτος. ⁶⁾ μελήρματα. ⁷⁾ εἰς
ἡθισμένοις...ποιούμενοι. ⁸⁾ Μακροῦ, ἐλέγετο καὶ Μακροῦ «πλησίον Κουτλουμουσί νῦν
κελλίον τοῦ ἁγίου Νικολάου (Φιλοθ, χειρογρ. παρ' Οὐσπένσκη III 323· καὶ ἐν πα-
λαιότεροις ἐγγράφοις ἀναφέρονται ἡγούμενοι (Actes d' Esphigmenou VII 254, 22
τῷ 1316 actes de Chilandar I, 59 σ. 3) πρβλ. καὶ Πατριὰ ἐν Νέφ Ἑλληνομν. Θ'
221: «Κελλίον καλούμενον παλαιὸς πύργος τιμώμενον εἰς τὴν κοίμησιν τῆς Θεοτό-
κου ὑπὸ τὴν δεσποτείαν τῆς Λαύρας κατὰ τὸν δρόμον τῆς μονῆς Κουτλουμουσίου
ἄνωθεν τοῦ πλησιάζοντος ὕδατος», ἥτοι τὸ νῦν τοῦ Κουκουζέλη ἐπιλεγόμενον. Ἄλλ'
ἀνωτ. εἶδομεν ὅτι ἐψάλλετο τοῦ ἁγίου Νικολάου τροπάριον.

εἶτα καὶ αὐτοὶ τὸ σκῆπτρον καὶ τὰς σεπτὰς εἰκόνας ἀπολαμβάνουσι μετὰ
 ἱερέων καὶ θυμιαμάτων καὶ λαμπάδων ἀπέρχονται εἰς τοῦ Ραβδᾶ τὸν πύρ-
 γον· εἶτα εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ἀλυπίου, αὐθις εἰς τὸν σταυρὸν τοῦ Χρυσο-
 σιόμου (φ. 63β) εἶτα εἰς τὸν σταυρὸν τοῦ ἁγίου Στεφάνου τοῦ πρω-
 τομάρτυρος. Ἐκεῖ καὶ σημεῖον ἔδειξεν ὁ Θεὸς ἑξαίσιον τοῦ τότε τρέχοντος
 ἔτο[υ]ς ζις' (1508). Τότε τὸ κελλίον ἐκεῖνο τοῦ ἁγίου Στεφάνου οἱ ἐκ τῆς
 μονῆς τοῦ Διονυσίου ἐκρατοῦσαν εἰς πρόσωπα τέσσαρα (ἴσως: τρία) ὡς ἔ-
 θος παρὰ τῷ Πρώτῳ εἰλήφασιν· καὶ οἱ ἐν αὐτῷ οἰκοῦντες μοναχοὶ ἔκλει-
 σαν τὸ κελλίον καὶ ἐκρύβησαν, καὶ κατὰ τὴν συνήθειαν οὐ προσήνεγκαν τὰ
 πρέποντα. Οἱ δὲ μετὰ τῆς λιτῆς ἅπαντες ἐνόμισαν, [ὅτι] εἰς τὸ μοναστήριον
 λ[ε]ίπουσιν· ὑμνήσαντες οὖν ὡς εἰκός, ἀπῆλθον εἰς τὸν σταυρὸν (φ. 64α) τοῦ
 ἁγίου Τρύφωνος· καὶ ὡς ἔθος ὑμνήσαντες καὶ εὐωχίαν ἀπέλαβον. Εἶτα
 εἰς τὸν σταυρὸν τοῦ Καπρούλι καὶ τοῦ Ψαρᾶ ὁμοίως· αὐθις εἰς τὸν σταυ-
 ρὸν τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου καὶ τοῦ ἁγίου Βασιλείου τὰ ὅμοια εἰλήφασιν· εἶ-
 τα εἰς τὸν πύργον τοῦ ἁγίου Σάββα ὑμνήσαντες καὶ παράκλησιν δαψιλῶς
 ἀπέλαβον. Εἰθ' οὕτως ἀπῆλθον εἰς τὸ καθολικὸν τοῦ μεγάλου Πρωτάτου
 (τὴν ἐκκλησίαν)· καὶ καταφωτίσαντες ἐν λαμπᾶσι, τὰ σήμαντρα ¹⁾ καὶ τὰ
 σιδηρὰ κρούσαντες ὕμνους καὶ ψαλμοῦς τῷ Θεῷ ἀνέπεμψαν. (φ. 64β)
 Εἶτα εἰς τὴν τράπεζαν τῆς Μέσης εὐωχίαν μεγάλην ἀπέλαυσαν δαψιλῶς,
 καὶ τῶν βασιλέων [z]ή[ν] φήμη[ν] μετὰ τοῦ Πρώτου καὶ τῶν ἀπάντων ἐξε-
 φώνησαν ὡς εἰκός. Εἶτα ἀναστάντες ὡς θέμις, ὁ Πρῶτος τοὺς πάντας ἐπρό-
 πεμψε μετ' εὐλογίας καὶ ἀγαλλιᾶσεως. Οὕτως ²⁾ ἀπῆλθον ἅπαντες μετὰ
 χαρᾶς εἰς τὰ ἴδια. Ὅθεν εἰς τὸ ἐπιόν[τα] ἔτος αὐθις ὡς εἰκός ἀπῆλθον εἰς
 τὸν σταυρὸν τοῦ ἁγίου Στεφάνου, καὶ εὐρόντες τοὺς γέροντας ἐκ τῆς τοῦ
 Διονυσίου μονῆς ποτινοῦντας, (φ. 65α) καὶ τὴν λιτὴν μετὰ κηρῶν καὶ θυ-
 μιαμάτων εὐλαβῶς προϋπήντησαν, [καί] μετὰ τὴν εἰθισμένην [εὐλογίαν]
 ὑμνωδίαν καθίσαντες ἅπαντες· οἱ δὲ γέροντες καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἐκ τῆς προ-
 λεχθείσης μονῆς τοῦ Διονυσίου ἐξέβαλον τὰ ἐαυτῶν καμηλαύχια ³⁾ καὶ πε-
 σόντες ἐπὶ τῆς γῆς καὶ αἰτοῦντες λύσιν καὶ συγχώρησιν ἐκ πάντων, ἐξομο-
 λογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν λέγοντες: κατὰ τὸν πέρυσι καιρὸν ἐκρύ-
 βη[θη]μεν ἐκ τῆς λιταν[ε]ίας, καὶ ὑμᾶς ἐκρίναμεν καὶ ἐμυκτηρίζαμεν φά-
 γους καὶ οἰνοπότας ἐκαλοῦμεν, καὶ τὴν τάξιν αὐτὴν ἄνομον ἐλέγαμεν, (φ.
 65β) καὶ ἐσπέρας ἐδαιπνοῦμεν χαίροντες καὶ ἀγαλλόμενοι· ἑξαίφνης ὁμ-
 βρος ἀθρόως καὶ χάλαζα ⁴⁾ ὑπέπεσε, καὶ ἡμεῖς τὸ Κύριε ἐλέησον ἐπειπόντες,
 καὶ ἀναστάντες τῆς τραπέζης ἀπῆλθομεν ἀναπα[υθ]ῆναι. Τὸ δὲ πρῶτ' ἐπι-
 φωσκούσης ἡμέρας ἐξήλθομεν ἰδεῖν τὴν γενομένην συμφορὰν· καὶ ὁρῶμεν
 ἅπαντα ἠφανισμένα, ἀμπελῶνας, ὀπώρας καὶ κήπους· καὶ κατασκοπεύσαν-
 τες τὰ περὶ ⁵⁾ κύκλῳ τῶν γειτονεύοντων ἡμῶν, καὶ ἦσαν σῶα καὶ εὐθαλῆ,
 καὶ οὐδόλως τὸ οἰονοῦν κακῶς ἔχοντα, οὐδέ τινος ἀνιαροῦ πράγματος
 (sic), μόνον τὰ ἡμέτερα ἅπαντα ἠφανισμένα καὶ ἀπωλεσμένα παντελῶς·

¹⁾ σήμανδρα. ²⁾ ὡς. ³⁾ τῶν . . . καμηλαυχίων. ⁴⁾ χαλάζη. ⁵⁾ περὶ.

(φ. 66α) καὶ τότε ἐπέγνωμεν τὴν ἁμαρτίαν ἡμῶν [καὶ] τὴν θεήλατον παίδευσιν τὴν εἰς ἡμᾶς γινομένην, καὶ ἀπήλθομεν εἰς τὸ μοναστήριον ἡμῶν τοῦ Διονυσίου, καὶ τὰ συμβεβηκότα ἅπαντα ἀνηγγείλαμεν. Τότε τοῦ καιροῦ ἐκείνου παρῆν καὶ ὁ κύριος Νήφων, ὁ παναγιώτατος καὶ οἰκουμενικός πατριάρχης, καὶ τοῦτο ὡς ἤκουσεν ἠγανάκτησε λίαν τὴν ἀνομίαν ταύτην ποιήσαντες (sic), καὶ βαρὺν κανόνα τοῖς μοναχοῖς ἐκείνοις δέδωκεν, εἰπὼν πρὸς αὐτούς: (φ. 66β) «οἱ μυκτηρήσαντες μοναχοὶ τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου τοῦ κοινοβιάρχου τὴν παράδοσιν, ὅλον τὸν σῖτον τοῦ μοναστηρίου ἀπώλεσαν, καὶ παραβάται γεγόνασιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν· πόσῳ μᾶλλον ὑμεῖς τῶν τοσούτων ἁγίων πατέρων νενομοθετημένα καὶ παραδεδομένα κατεκρίνατε καὶ ἀπώσατε, δι' ὅ¹⁾ καὶ τὴν ἅπασαν κυβέρνησιν τοῦ κελλίου ἀπώλεσατε, καὶ τὴν ἀρὰν τῶν πατέρων, ὣν κατεκρίνατε, ἀπολάβετε. Οὐκοῦν εἰς τὸ ἐρχόμενον ἔτος (φ. 67α) λάβετε ἅπασαν διακονίαν ἐκ τοῦ μοναστηρίου, καὶ ὡς εἰκὸς εὐωχήσατε αὐτούς, καὶ ἀναπαύσατε καὶ ἐκ πάντων λάβετε συγχώρησιν, καὶ μηκέτι οὕτω πρᾶσ[σ]ετε πονηρὸν ποτε», ὃ καὶ πεποιήκασι καὶ συγχώρησιν ἐκ πάντων ἔλαβον· καὶ ταῦτα μὲν περὶ τούτου.

Ἐν ὑστέροις δὲ καιροῖς καὶ οἱ μοναχοὶ τῆς μονῆς τοῦ Κουτλουμουσίου ἀπώσαντο τὴν τῶν ἁγίων πατέρων ταύτην συνήθειαν, λέγοντες ὅτι ἡμεῖς μοναστήριον μέγιστον ἔσμεν, καὶ ὀφείλομεν ἰδίως λιτανεύειν, ὡς καὶ τὰ ἄλλα μοναστήρια ²⁾, καὶ τὴν ἀρχαίαν ταύτην παράδοσιν τῶν πατέρων οὐ ποιοῦμεν. Τοίνυν καὶ ἀπεχώρησαν ἐκ τοῦ Πρωτάτου καὶ ἐκ τῶν κελλίων καὶ εὐθύς ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἀνέβη ἐπ' αὐτούς· ἐξάπινα γὰρ τῆς θαλάσσης καὶ τῆς ἡπείρου οἱ ἀλλόφυλοι [ἐξεληθόντες] πυρίκαυστον τὸ καράβι αὐτῶν σὺν τῷ καραβοδοχίῳ καὶ τὰ ἄλλα πάντα παρέδωκαν, καὶ ἄλλαι πολλαὶ πληγαὶ ἐπισυνέβησαν ³⁾ τῇ μονῇ, καὶ ὁρατῶς καὶ ἀοράτως ἔδαπανᾶτο ⁴⁾ καὶ ἐθλίβοντο οἱ μοναχοὶ [ἀπὸ] ταῖς κακώσεσιν. (φ. 68α) Καὶ τότε[ς] ἐν ταῖς πολλαῖς θλίψεσιν ἐμνήσθησαν τὸν Θεὸν καὶ ἐταπεινώθησαν καὶ ἐπέστρεψαν ⁵⁾ εἰς τὴν ἀρχαίαν τάξιν τῶν ἁγίων πατέρων, καὶ τὸ ἐξῆς ⁶⁾ λιτανεύσαντες ὁμοῦ, καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν ὡς πρῶην σὺν αὐτοῖς ἐνώθησαν (sic) καὶ ἐπορεύθησαν. Ἀλλ' οὖν πάλιν ἐγεν[ν]ήθησαν ὡς τόξον στρεβλὸν κατὰ τὸν προφήτην, καὶ ἠκολούθησαν ταῖς πρώταις παραβάσεσι· τότε τοιγαροῦν χεῖρονα τῆς πρώτης παιδείας ἀπέλαβον, καὶ ἡ πρόσφατος δόμησις ⁷⁾ τῆς τραπέζης σὺν τοῖς ἑτέροις κτίσμασι τῆς μονῆς ἐκτὸς (φ. 68β) καὶ ἐντὸς κατέπεσον ἀθρόως ὡς τὰ Ἱερικούντια τεῖχη· μᾶλλον ⁸⁾ καὶ διπλῶς τὰς παιδεύσεις ἀπέλαβον· διὸ σαφῶς καὶ ἀριδῆλως ἔγνωσαν τὴν δυστυχίαν καὶ τὴν παίδευσιν τὴν πρώτην καὶ τὴν ἐσχάτην, ὅφ' οὗ καὶ ἐπεστράφησαν καὶ εἶπον: «Κύριε ἐμνήσθημέν σου ἐν ταῖς θλίψεσι», καὶ ἐμετενόησαν καὶ εἶπον, ὅτι Κύριε ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἔτι μὴ γένοιτο ἐξ ἡμῶν καὶ μεθ' ἡμᾶς

¹⁾ δι' οὗ. ²⁾ ὡς καὶ τῶν ἄλλων μοναστηρίων. ³⁾ ἄλλαις πολλαῖς πληγαῖς ἐπανεβήσαν. ⁴⁾ ἔδαπανάτω. ⁵⁾ ὑπέστρεψαν. ⁶⁾ τῶν ἐξῆς. ⁷⁾ καὶ τὴν πρόσφατον δόμησιν. ⁸⁾ μάλα.

γενέσθαι ¹⁾ τοιοῦτον οὐδὲ παρὰ ²⁾ τῶν μεταγενεστέρων ἡμῶν ἀδελφῶν τοιοῦτο τολμήσῃ τις ³⁾ αὐτῆς ποιῆσαι, ἡμεῖς ἀνάτιοι, καὶ αὐτοὶ (φ. 69α) ὀψονται καὶ παυθήσονται ὡς αἴτιοι τοῦ κακοῦ.

Οὐκοῦν, πατέρες καὶ ἀδελφοί, δεῦτε πάντες σὺν ἡμῖν εἶπατε: «Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν. Ὅτι δίκαιος εἶ ἐπὶ πᾶσιν, οἷς ἐποίησας ἡμῖν. Καὶ πάντα τὰ ἔργα σου ἀληθινὰ καὶ εὐθεῖα αἱ ὁδοί σου· καὶ πᾶσαι αἱ κρίσεις σου ἀληθεῖς, καὶ κρίματα ἀληθείας ἐποίησας κατὰ πάντα, ἃ ἐπήγαγες. Καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν τὴν τῶν πατέρων (φ. 69β) ἡμῶν Κουτλουμουσίου, ὅτι ἐν ἀληθείᾳ καὶ κρίσει ἐπήγαγες ταῦτα πάντα ἐφ' ἡμᾶς διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν· ὅτι ἡμάρτομεν καὶ ἠνομήσαμεν ἀποστῆναι ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐξημάρτομεν ἐν πᾶσι, καὶ τῶν ἐντολῶν σου οὐκ ἠκούσαμεν, οὐδὲ συνειρηρήσαμεν, οὐδὲ ἐποίησαμεν, καθὼς ἐνετείλαντο οἱ πατέρες ἡμῶν, ἵνα εὖ ἡμῖν γένηται, ἀλλ' ἐν ψυχῇ συντετριμμένη καὶ πνεύματι ταπεινώσεως προσδεχθείμεν ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἐμπρός». (φ. 70α) Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί καὶ πατέρες τὰ εἰκότα ἐορτάσωμεν καὶ πανηγυρίσωμεν μετὰ πάσης εἰρήνης καὶ εὐταξίας, ὅτι οὕτω προστάζει ὁ Θεὸς διὰ τοῦ προφήτου Ἡσαΐου λέγων: «Γίνεσθε ἅγιοι, ὅτι ἅγιος ἐγὼ εἰμι»· καὶ ἐπειδὴ αὐτὸς εἶναι ἅγιος, ὡς καθαρὸς, πρέπον εἶναι νὰ γενῶμεν καὶ ἡμεῖς ἅγιοι καὶ καθαροὶ διὰ νὰ τὸν ἀρέσωμεν, διὰ νὰ τὸν εὐφραίνωμεν καὶ διὰ νὰ τὸν εὐαρεστοῦμεν· ὅτι ἂν καὶ μεγάλα καὶ θαυμαστά κατορθώσωμεν, καὶ τὸν Θεὸν δὲν ἀρέσουν, τίποτε δὲν ὠφελοῦμεσθαι ἀπὸ ἐκεῖνα, διότι κάλιστα εἶναι ὀλίγη (φ. 70β) δόσις μετὰ ἰλαρότητος καὶ χαρᾶς, καθὼς λέγει ὁ Σολομών, παρὰ πολλή ⁴⁾ δόσις μετὰ γογγυσμοῦ, ἥγουν κάλιστα εἶναι ὀλίγαις ἀρεταῖς με συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην καρδίαν, καθὼς λέγει ὁ προφήτης Δαβὶδ, νὰ ἀρέσουν τὸν Θεόν, παρὰ πολλὰς ἀρεταῖς με ὑπερηφάνειαν καὶ κενοδοξίαν νὰ μὴ ταῖς δέχεται ὁ Θεός. Ἀλλὰ ἄμποτε; ὁ Θεὸς μᾶς ἐκαταξίωσε καὶ ἐφθάσαμεν εἰς τὴν σημερινὴν λαμπρὰν ἁγίαν ἡμέραν, αὐτὸς νὰ μᾶς ἀξιώσῃ νὰ φθάσωμεν καὶ τοῦ ἐπερχομένου καιροῦ (φ. 71α) λαμπροφροσμένοι με τὸ Χριστὸς ἀνέστη, με ὑγιεῖαν, με σωτηρίαν, με ψυχικὴν καὶ σωματικὴν εὐχήν, ἀπὸ μὲν ἐχθροῦς ψυχικοῦς, ἀταράχου; καὶ ἀνεπηρεάστους ἡμᾶς διαφυλάξῃ καὶ ἐλευθερώσῃ, ἀπὸ δὲ τοὺς σωματικοὺς νὰ μᾶς ἐξελευτρώσῃ ἀπὸ τῶν διαβουλιῶν αὐτῶν· ἐδῶ μὲν νὰ περάσωμεν εἰρηνεμένοι καὶ τετιμημένοι ἐκ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ψυχικῶς καὶ σωματικῶς, ἐκεῖ δὲ νὰ ἀξιοθῶμεν τῆς στάσεως τῶν ἁγίων, τῆς λαμπρότητος τῶν ἀγγέλων, τῆς μερίδος τῶν δικαίων τῆς τρυφῆς τῶν ἐκλεκτῶν, (φ. 71β) τῆς τιμῆς τῶν ἀπ' αἰῶνος εὐαρεστησάντων Χριστῷ ἁγίων, καὶ τῆς αὐτοῦ ⁵⁾ βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἧς γένοιτο πάντα; ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν, χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς καὶ φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ τριημέρου ἐκ νεκρῶν ἀναστάντος Θεοῦ ἡμῶν, ὃ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις εἰς

¹⁾ μεθ' ἡμῶν γενέσθω. ²⁾ μετά. ³⁾ τολμήσωσιν. ⁴⁾ πολύ. ⁵⁾ αὐτῆς.

τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας τῶν ἀieleυτήτων αἰώνων. Ἀμήν.

Ἀκολουθεῖ μονόγραμμα δυσξύμβλητον: «Ἐλαβε τέλος (;) εἰς: ξυνδυῶ 5310017001 τὸ παρόν».

Ἐν ἀρχῇ ἐπὶ τῶν παραφύλλων δι' ἄλλης χειρὸς:

«† Ἀνεκαινίσθι εἰ παρούσα φυλάδα τῆς μεγάλης ἐκκλησίας τοῦ προτά-
του, 1769 ἀπριλίου 15 δηασίνδρομης καὶ ἐξόδου Κοσμὰ ιερομονάχου τα-
νὴν ὀνομαζόμενος θασίτης καὶ ἐστὼ εἰς ἐνδηξην». Τὸ αὐτὸ ἐπαναλαμβάνε-
ται δι' ἐτέρας χειρὸς καὶ εἰς τὸ ἐπόμενον φύλλον: Ἐν τέλει φ. 72β. Τὸ ἐ-
ξῆς εἰς τὸν ἅγιον Σάββαν (τὸν Σέρβον). Δοξαστικὸν εἰς ἦχον πλ. β'.

Τὸν ἐπὶ γῆς ἄγγελον καὶ ἐν οὐρανοῖς ἄνθρωπον Θεοῦ. τοῦ κόσμου
τὴν εὐκοσμίαν, τὴν τρυφὴν τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν ἀρετῶν, τῶν ἀσκητῶν
τὸ καύχημα, Σάββαν τιμήσωμεν· πεφυτευμένος γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ
ἐξήνθησε δικαίως, καὶ ὥσει κέδρος ἐν ἐρήμῳ ἐπλήθυνε τὸ ποίμνιον Χρι-
στοῦ τῶν λογικῶν προβάτων. ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ. »)

Φύλλα ἄγραφα ἀνὰ τρία ἐν ἀρχῇ καὶ τῷ τέλει, ἐν οἷς μόνον αἱ εἰρη-
μέναι σημειώσεις κεῖνται. Ἐν τῷ μέσῳ δὲ φ. 15β 16.

Στάχωσις βυρσίνη μετ' ἐκτυπωμάτων.

109-144 π.α.α.

Τὸ "Κριτικὸν Σα-
μα εἰς τὸν Θεὸν ὁ Θεὸς
Ἄ. π.α.α. Κριτικὸν τὸ π.α.α.
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΑΤΡΩΝ